ANUL XVI-lea No. 3790

25 Bani Numărul

MIRCURI 3 Decembrie 1919

ABONAMENTE:

UN AN: : : : 80 LEI
SASE LUNI : : : : 40 „
TREI LUNI : : : : 20 „

ADMINISTRAȚIA
IAȘI — Gh. Mârzescu 28
— TELEFON No. 500 —

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII IAȘI

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNCIURI
Se primesc la
AGENȚIA DE PUBLICITATE
I. BRĂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicității.

Un număr vechiu 1 Leu.

Noii stăpîni ai Romîniei vechi

— Înlăturarea partidelor organizate —

Două sunt cauzele care au creat situația politică de astă-zi de la noi, situație fără precedent, de sigur, în istoria tuturor popoarelor lumei.

Pretenția ca cei din teritoriile alipite să se constituie in diriguitori, izvorește dintr'o stare de fapt, care privește întregul bloc al celor din teritoriile alipite, și o prezumpție, care privește numai pe cei din Ardeal.

Situația de fapt, are la bază numărul reprezintanților din teritoriile eliberate.

Ei au o majoritate impunătoare în parlament și or cînd pot hotărî deci forma și caracterul guvernului.

Cele patru regimuri electorale diferite, sub care trăesc părțile respective din Romînia-Mare, au adus și acest rezultat bizar, că vechiul regat a fost majorat și, deci, făcînd unirea, el a pérdut supremația.

*

Cît despre prezumpția, ea este izvorul unor și mai mari neajunsuri și a unor și mai bizare pretențiuni.

Prezumția ardelenilor este că ei sunt superiori nouă din puncul de videre moral. Și aci avem și noi o mare vină fiindcă am contribuit la făurirea acestei legende prin violența luptelor politice din vechiul regat. Ardeleni ar avea deci însușirea de a face aci peră de epurație.

Că ardelenii au o întocmire socială și economică superioara nouă, aceasta-i evident. Că ei au cunoscut un regim de viață mai occidental, iarăș perfect adevărat. Nu mai puțin, din punctul de videre al moralității politice, Austro-Ungaria n'a fost ferită de racilă și putregaiuri. Monarhia n'a constituit idealul din acest punct de videre, și nu de rareori cei veniți din Ardeal s'au dilectat și înfruptat din ceea ce constituie inferioritatea noastră morală.

Prezumția superiorității morale, cu intenție exagerată, a devenit prilejul unor acte cu desăvîrșire nepolitice. Am văzut acel spectacol uît al refuzului în Ardeal a candidaților din vechiul regat, ca și cumnu sunt toți frați-romîni — și tabloul trist al trufiei cu care cei reveniți la patria mumă înțeleg să-puie stăpînire pe căminul părintesc. Cum am mai spus'o, Sibiul s'a manifestat într'un chip astfel, încît a devenit antiteza Strassbourgului. Acolo, fii regăsiți, fericiți de a se vedea luați sub aripă! Aci, fii reveniți la casa părintească, cu manifesta voința de a alunga părinții din casă.

Dar chiar de ar exista superioritatea morală, singur această virtute negativă nu îndrituește pretenția la guvernare. Pentru așa ceva se care pregătire, superioritate intelectuală, cunoștiințe profunde, experiență, u enicie în materie de artă de a guverna. Pot oare, în conștiință, afirma ardelenii că posed aceste însușiri de oameni de stat? Și punem această întrebare numai pentru ei, căci de ar fi s'o punem pentru basarabeni și bucovineni s'ar putea interpreta ca o ironie. Așa dar, se cred ardelenii atît de puternici în artă de a guverna — în aceste vremuri teribile — încît își pot permite de a înlătura vechii diriguitori ai vechiului regat?

Nu ne trece prin minte să ne închipuim așa ceva, căci în acest caz ardelenii ar pune în evidență o suficiență și o fatuitate de care nu le facem injuria de a-i crede capabili.

*

Inlăturarea vechilor diriguitori nu poate dar fi operă utilă pentru bunul mers al patriei, pentru asigurarea unei bune și ordonate diriguiri.. Iar relele ce ar decurge ar fi atît de mari și ar privi atît de mult întreaga Romînie mărită, încît și ardelenii ar urma să sufere mult din această cauză.

Interesul lor chiar, cere altceva de cît ceea ce se întîmplă astă-zi, și cei dintăi, ardelenii conștienți de răspunderea lor, ar trebui să lupte contra unor tendinți de acaparare.

Dar chestia prezintă și o altă față, de ordin cu adevărat moral.

Despre aceasta, în numărul viitor.

CRITICUS

Câte-va NOTE

Foarte natural ca guvernul să nu prejudece hotărîrile guvernului. Cînd care vom ajunge ca să aperă tot atât de natural ca parlamentul să judece actele guvernului?.

*

Nici nu se poate să nu fie dizolvat actualul parlament.

El cuprinde doar atâtea elemente dizolvante!

*

Se atribuie d-lui Cuza exclamația:

— *„Eu nu mă simt mic nici chiar în fața d-lui Iorga".*

La care unul din cei prezenți i-a răspuns:

— *„Nimic surprinzător din moment ce ești atât de miop!*

BLANZY

INSEMNĂRI

La punct!..

Ziarul socialist „Lumea Nouă" înregistrează pe de o parte faptul judecării și condamnărei lui Gh. Tanase, iar pe de altă parte, mobilizarea intempestivă a d-rului Ghelerter. Cu acest prilej ziarul socialist denunță faptele ca fiind o manoperă a teroarei liberale și în special ca o răzbunare sadică a d-lui G. G. Mârzescu, fost ministru de interne. Se utilizează totodată un limbaj extrem de violent.

Punctul de vedere al ziarului în chestiune este destul de simplu. Atâta lume și atâtea ziare au făcut acelaș lucru, ba chiar lucruri mai grave de cât d. Gh. Tanase. Totuși n'a fost judecat și condamnat decât *socialistul* Tanase. Deasemenea, mobilizarea *socialistului* Ghelerter s'a făcut cu oarecare forțări a situațiunelor legale și într'un timp de o stranie coincidență cu întemnițarea secretarului sindicatelor din Iași. In ce privește atacul la adresa d-lui Mârzescu, socialiștii se prevalează de rolul fostului ministru de interne în chestiunile economice și politice în legătură cu partidul socialist, și mai cu seamă de celebra ordonanță secretă prin publicarea căreia socialiștii au zdruncinat puternic viitorul politic al fostului ministru.

Desigur că acuzațiunele sunt foarte grave. Și ziarul „Mișcarea" le tăgădușe. Suntem dispuși a privi lucrul într'un mod cu totul imparțial și urmărim cu atenție tăgada oficiosului liberal local. Dar buna credință ne îndeamă să constatăm din capul locului că „Mișcarea" nu combate prin nici un argument logic și concludent afirmațiile socialiștilor, nu atinge chestiunea guvernărei liberale (sub d. Brătianu și general Văitoianu) cu teroarea oarbă ce a fost vărsată din belșug de-asupra țării, nu explică în mod limpede incidentul electoral Tanase-Mârzescu și chestiunea ordonanței secrete, etc. etc. iar singurul argument invocat este că Tanase a fost dat în judecată din ordinul comandamentului. Se cunoaște această *formalitate*, dar socialiștii pretind *altceva*... și „Mișcarea" tace cu totul.

In schimb, violența de limbaj din „Mișcarea" nu se lasă mai prejos de acea a ziaralui „Lumea Nouă". Și se fac insinuări asupra d-rului Racovski, absolut gratuite și ca un leit-motiv plicticos cu care liberalii au terorizat un an întreg o nefericită țară.

Așa dar, chestiunea rămâne deschisă și, pentru lămurirea opiniei publice, confratele „Mișcarea" ar trebui să pue lucrurile la punct și să se explice în mod limpede și serios.

Apropos; de ce d. Mârzescu nu dă în judecată ziarul „Lumea Nouă"?

RENOVATUS

※ O Decizie ministerială hotărăște ca prima sesiune de Ianuar a Curților cu Juri din Basarabia să se ție de la 28 Ianuar la 7 Februar st. n. (corespunzător cu 15-25 Ianuar st. vechi), sesiunile următoare având a fi socotite în acelaș mod.

VIAȚA POLITICĂ

In toiul suferințelor datorite crizei

— Valuta noastră mereu depreciată —

— Halul în care am ajuns —

In toiul gravei crize politice prin care trecem, ne aflăm de fapt și în paroxismul crizei noastre militare.

In loc ca timpul să ne fi adus o înbunătățire a situației, piața noastră stă din ce în ce mai prost, suntem la un deget de prăpastie.

Căci, financiarmente vorbind, este prăpastie că leul nostru să stea 17 centime în Elveția, 24 în Anglia și 25 în Franța.

Verbim de cursul oficial — fiind-că de fapt, în piețele streine, leul nostru este pur și simplu refuzat.

In această privință știu multe lucruri cei ce se reîntorc din străinătate și știu și mai multe studenții, plecați pentru studiu în Franța, cărora li s'a promis schimbul în franci francezi iar astă-zi li se refuză acest schimb, și care studenți sunt amenințați, să moară de foame fiind-că nu li se primește leul românesc pe piața franceză.

*

Este prea complexă problema valutei pentru a putea fi cercetată aci. Nu se poate însă tăgădui că ea este în strînse relațiuni și cu situația noastră internațională de astă zi.

Clarificarea acestei situațiuni va modifica ea oare în bine starea noastră actuală valutară? Intru cît va de sigur. Dar modificarea cea mare, fără a ajunge la normal, nu se va produce de cît atunci cînd vom putea contracta un imprumut extern, iar acest imprumut nu va putea fi realizat pînă nu vom păși la întocmirea unui buget de venituri și cheltueli, pînă cînd sistemul de a trăi din hîrtia moneda și a acumula deficite colosale peste dificite și mai colosale nu va lua sfîrșit.

Situația noastră valutară de astă-zi nu izvorește — în afară de latura ei politică — dintr'o diminuare a încrederei în avuția statului și poporului romînesc, ci din faptul că hîrtia monedă se tipărește cu duium, iar statul, bazat pe acest lucru, cheltuește nebunește.

*

Până vom fi în stare de a trăi pe bază de budget, vom cunoaște suferințele de acum, vom plăti francul elvețian cu 6 poate chiar și 8 lei, francul francez cu 4 sau chiar 5 lei și lira sterlinga cu 110 poate chiar 130 lei.

O ast-fel de viață comercială și financiară constitue o calamitate, de care pare că cei în drept nu-și dau seama.

Guvernul de generali a refuzat semnarea?

— O lovitură care nu reușește —

La lumina unei telegrame venită din Paris, și pe care cetitorii o găsesc în corpul ziarului, se poate lesne lămuri cele ce s'au petrecut cu ocazia răspunsului guvernului Văitoianu la ultimatumul aliaților, și care au dat prilej presei din Capitală să se alarmeze.

Lucrurile nu corespund realității, nici în forma în care o anunță „Viitorul", nici în forma in care o anunță celelalte ziare.

Adevărul este următorul:

*

Consiliul Suprem a cerut categoric ca răspunsul la ultima sa notă — ultimatum să fie dat de guvernul căruia i a fost înmînată nota.

Până la sfîrșit în funcție de voința d-lui Brătianu, d. general Vaitoianu a crezut de cuviință să răspunde prin incriminări la adresa aliaților și prin o declarație că nu poate semna o astfel de pace.

Corpul diplomatic a făcut cunoscut atunci d-lui Vaitoianu că aceasta înseamnă o rupere de relații și plecarea misiunelor până în 24 ore.

Speriat de aceste consecințe, d. Vaitoianu a modificat răspunsul care înseamnă în esență că, dacă acest guvern ar fi avut misiunea de a semna, ar fi refuzat.

*

Consecința normală a acestei întâmplări a fost că corpul diplomatic a făcut cunoscut la Paris că, guvernul demisionat neputând angaja țara, trebue numai decât așteptat formarea noului guvern.

De aici, știrea că s'a admis o amânare și bravada d-lui Vaitoianu că că dacă s'a produs o amânare, n'a cerut o el.

INFORMATIUNI

Pe ziua de 5 Decembrie urmează să se dizolve Consiliul Suprem al Conferinței de Pace.

De la acea dată, reprezintanții statelor aliate la Paris, vor lucra împreună cu guvernul francez, sub rezerva aprobărei ulterioare a guvernelor respective.

Ministerul de instrucțiune a aprobat alegerea diriginților la școalele secundare.

Comisia interimară, a luat un vot, după care din zaharul adus de Comună, nu se va distribui nici o cantitate pentru farmacii, rămânînd ca farmaciștii pentru comerțul lor, să-și procure zaharul necesar de aiurea.

※ Curtea cu juri ține ședințele sale în localul școalei Carol I, pe lângă liceul internat.

※ Consiliul Suprem a decis să dea publicității textul ultimatumului adresat României.

Din acest fapt se poate constata natura sentimentelor pe care aliații le nutresc față de noi.

※ La facultatea juridică a universității locale vacanța de Crăciun se va ține între 6-20 Ianuar st. n. 1920.

Inscrierile pentru examenile din sesiunea de Ianuar, se vor primi între 6-20 Ianuar iar examenile vor avea loc între 26 Ianuar 10 Februar st. n. 1920.

※ Ziarele din Paris, publică următoarele:

„Din ancheta făcută la Budapesta de către misiunea interaliată și din declarațiile scrise ale directorilor spitalelor și instituțiunelor de binefacere, rezultă, că armată romînă, nu a rechiziționat nici odată lapte sau material sanitar, nici în spitalele ungurești, și nici la furnizarea lor.

※ Procesul lui Botșea, fostul notar din Sculeni, a fost fixat pentru 12 a lunei.

※ Direcția regională a invitat pe comercianții, cari au lemne depozitate în gări, să facă oferte pentru vînzarea acestor lemne, de oarece trenurile neputînd circula din lipsa de cărbuni, aceste lemne sunt expuse a rămînea mult timp în gări.

※ CERCUL DIDACTIC din localitate a votat următoarea rezoluțiune, cu prilejul unei discuțiuni avute:

„Cercul didactic din Iași luând în discuție chestia abonării obligatoare la revista „Lamura" impusă membrilor corpului didactic primar urban și rural, găsește că prin această impunere se aduce o atingere demnității corpului didactic și roagă autoritatea școlară superioară să binevoiască a reveni asupra acestui act. pe care cercul didactic îl consideră nelegal. In acelaș timp adunarea generală a cercului opinează ca în caz cînd Onor. Minister n'ar reveni asupra acestei dispoziițiuni, membrii corpului didactic primar să caute dezlegarea diferendului pe calea justiției".

※ In sânul magistraturei locale s'a făcut următoarea mișcare:

D. Gh. Lambrino a fost numit judecător de instrucție. D. Gh. Cerbu a fost numit procuror de tribunal. D. Eduard Râșcanu a fost numit judecător supleant.

※ Toți d-nii membri ai Sindicatului ziariștilor din Moldova, sunt rugați a se întruni în localul sindicatului. str. Cuza-Vodă 52 (casele Jurist), în ziua de Joi 4 Decembrie a. c. ora 4 p. m.

※ D. dr. Bogdan, medic legist, a făcut eri autopsia cadavrului defunctului Dembinschi.

D. dr. Bogdan își va depune azi raportul.

※ La 8 a lunei, Curtea cu juri va judeca procesul Vernea, dat judecății pentru tâlhărie și bigamie.

※ Prima emisiune de lei 500.000 al societății de editură „Mântuirea" a fost cu mult întrecută.

De oare-ce însă, mulți evrei din provincie, din pricina greutăților de deplasare și de poștă n'au putut până în prezent să contribue la această subscripție — care în afară de scopul comercial, are și unul național evreesc, subscrierea constituind astfel o manifestație a conștiinței evreești, societatea „Mântuirea" a hotărât să prelungească termenul de subscripție până în ziua de 5 Decem.

In modul acesta se dă tuturor evreilor posibilitatea să participe la crearea celei mai de seamă instituții culturale evreești.

Subscrieri se primesc la Banca Moldova Iași.

※ Membrii Sindicatului proprietarilor urbani se întrunesc mâine Mercuri 3 Decembrie a. c. ora 6 p. m. în localul Sindicatului str. Cuza Vodă 52 (Casa Jurist) unde se vor da lămuriri de Contenciosul Sindicatului, compus din D-nii G. S. Cristofor și M. Cernătescu asupra noului decret-lege privitor la chirii.

TEATRUL SIDOLI

Compania Israelită

GOLDENBERG şi ASCHKENASY

Marţi 2 Decem.

Debutul celebrei artiste Americane

CLARA YOUNG

Se va reprezenta

JACK MINCINOSUL

Operetă în 3 acte de Yongwitz

Biletele se găsesc de vânzare de la ora 10 dim. la Circul Sidoli

Magazinul ENGLEZ

CROITORIE CIVILA ŞI MILITARA

HERMAN POLLAK şi LUPU SILBERMAN

Face cunoscut D-lor Ofiţeri că i-a sosit un bogat asortiment de ştofe Militare Franceze şi Engleze precum şi alte articole Militare.

Magazinul General

Max & Bernhard Bercovici

IAŞI — PIAŢA UNIREI 87 — IAŞI

A pus la dispoziţia vechei sale clientele cu preţuri de reclamă diferite mărfuri de saison, articole de damă, articole de lână, obiecte de toilette şi un mare asortiment de parfumerie etc.

CIORAPI, FLANELE SPECIALE pentru domni Militari cu 10% reducere.

Comandamentul Corpului — 4 Armata —

PUBLICAŢIE

Se publică spre cunoştinţa generală că în ziua de 17 Decembrie 1919 ora 10 dimineaţa se va ţine licitaţie publică la Comandamentul Corpului 4 Armata (Palatul Regina Maria) pentru aprovizionarea a 124 vagoane fasole, 10 vagoane brânză, 800 vagoane porumb, 10 vagoane linte, 10 vagoane săpun, 2 vagoane oţet, 6 vagoane ulei, 5 vagoane ceapa, 12 vagoane slănină, 6 vagoane carne afumată de porc şi 1000 Kgr. hamei.

Tot în aceiaşi zi şi pentru aceleaşi cantităţi se va ţine licitaţie şi la manutanţele garnizoanelor Botoşani, Dorohoi, Roman, Vaslui, Piatra Neamţ, Huşi, Fălticeni, Bacău cum şi la Divizia 8 Cernăuţi.

Licitaţia se va face cu oferte închise depunându-se garanţia de 10 la sută din valoarea ofertei.

Se vor primi oferte şi pentru cantităţi mai mici.

Supra oferte sau oferte posterioare licitaţiei nu se vor lua în consideraţie.

Caetul de sarcine se poate vedea la serviciul Intendenţei Corpului de Armată, la manutanţele de garnizoană şi la Divizia 8 Cernăuţi în toate zilele lucrătoare.

La licitaţie se va avea în vedere dispoziţiile 72-83 din legea comptabilităţei publice a statului.

Predarea se va face după repartiţia făcută de Comandament la manuranţele mai sus arătate, comandamentul putând înlesni furnizorilor sacii necesari.

Preţurile vor fi calculate pe netto ambalajele în general trebuind a se scădea. Preferăm porumbul cincantin.

Rugăm sindicatele agricole, obştiile săteşti, cooperativele băncilor populare şi federalele lor să se prezinte la aceasta licitaţiune pentru a ne preda direct aceste subzistenţe înlăturând speculatorii.

In conformitate ca ordinul Ministerului No. 26465 din 8 Oct. 1919 ofertanţii vor proba la licitaţie calitatea lor de producători sau Comercianţi şi vor dovedi cu acte, că subsistenţele pentru care ofertează le posedă în realitate.

Şeful Intend. Corpului 4 Armata
Intendent Colonel COSTINESCU

No. 27568.— 28 Nov. 1919

Tina Horovitz
Juliu Segall
LOGODITI
Iaşi, Bucureşti
In locul oricărei alte instiinţări

Viticultor cunoscând perfect lucrările de vie precum şi şcoala de ţuică, având acte şi practică, caută loc — A se adresa: Gh. Gh. Georgescu Mahalaua Sf-tu Vasile 14 Iaşi.

Scânduri, rigle, grinzi

de brad, în foarte bună stare, se vinde, ocazional la strada Elena Doamna 5?, în fundul curţei.

Autocamion „Renauld"

şi trei automobile vinde ocazional BANCA MOLDOVA Iaşi str. Cuza-Vodă.

INŞTIINŢARE

Se aduce la cunoştinţă tuturor membrilor Comunităţii evanghelice, că inaugurarea capelei ce urma să aibă loc în imobilul şcoalei din str Banu 12, se amână, localul fiind rechiziţionat de stat.

Casieriţă şi Practicant cu scriere frumoasă, se caută la magazinul de fererie Jacques Calmanovici, str. Ştefan cel Mare No. 4

GEAMURI

Se vând endetail, cu preţ de engros, numai la magazinul

— **HIRSCHENSOHN** —

Str. Anastasie Panu 52

CASA „FEDERALA IAŞI" COLŢ

Atelier special pentru imediată încadrare

ANUNCIU.— Liceul Militar Iaşi aduce la cunoştinţa amatoarelor şi amatorilor, că la acest liceu fiind un loc vacant de lengeriţă, retribuită cu suma de lei 150 lunar, doritorii a ocupa acest post se pot adresa în ori ce zi de la orele 8-12 şi 14-18.

Scandalul de la Direcţia C. F. R. — Se confirmă odată mai mult cele ce am susţinut mereu şi anume că de ani de zile, la Direcţia Generală C. F. R. conduce o bandă de necinstiţi sau de incapabili.

Fie de o categorie sau de altă, banda se consideră intangibilă, întru cît dispune în adevăr de mijloace ca la un moment dat să tae această arteră a vieţii noastre economice.

Ne amintim ce a fost în 1913. Pentru că un ministru a îndrăznit să încheie un contract peste capul directorului cu preţul de 5 lei metrul cub de lemne, în loc de 12 lei cît se plătea pe atunci, am asistat la cea măi ticăloasă campanie alimentată de necinstiţii din biurourile Direcţiei C. F. R.

Statul a cîştigat milioane de pe urma acelui contract. Intru cît însă ghesefţarii perdeau cîştigurile lor ilicit, campania calomnioasă a fost ţinută pe afiş luni de zile.

*

Incapacitatea — a doua formă a răului de care suferă această direcţie — îşi produce şi ea roadele.

Am susţinut mereu că statul de serviciu al d-lui Perieţeanu este o serie infinită de incapacităţi. In spiritul public, acest lucru constituia un adevăr cîştigat Cea mai strălucită dovadă s'a produs însă acum cu oeazia întrunirei de la sindicatul ceferiştilor „Locomotiva" şi unde au luat cuvîntul şi deputaţii Cezar Spineanu, dr. Anghelescu, Pompiliu Ioaniţescu etc. şi unde s'a vestit o apropiată anchetă parlamentară.

*

S'au produs acuzaţiuni extrem de grave împotriva d-lui Perieţeanu; s'a dovedit ce dacă acum 3 zile Direcţia nu fura trei vagoane de cărbuni ai Societăţii de Gaz şi Electricitate din Bucureşti, trenurile n'ar fi putut părăsi Capitala; s'a dovedit că lemnul de la unele vagoane menite a fi date în reparaţie a fost scos şi a servit la facerea focului la maşini; s'a dovedit că în curînd nici un sfert din maşinele noastre nu vor mai fi în stare de funcţionare.

Toate acestea nu pot duce decît la o concluzie: afară necinstiţii şi incapabilii!

— „Nouvelles économiques roumaines", publicaţiune lunară, tipărită la Zurich în limbile franceză şi germană, sub îngrijirea d-lor Gheron Netta, şi Al. Cusin ataşatul comercial român.

Administraţia Comunală a revenit asupra unei dispoziţii anterioare şi a prohibit de azi fabricarea de covrigi, colaci şi plăcinte, din lipsă de făină.

Noua ordonanţa însă nu pomeneşte nimic despre cozonaci?

La adunarea de mâine, Cercul didactic se va ocupa cu chestia înfiinţărei şcoalelor de adulţi.

CERCUL DIDACTIC.— Ordinea de zi a şedinţei de Mercuri 3 Dec. 1919 (ora 5 p. m.) cuprinde: (Cinematograful şcolar al Cercului, 2) Cursurile de adulţi, 3) Alegerea unui censor şi a unui membru în consiliul de administraţie al societăţei de editură.

In darea de seamă a şedinţei Comisiei Interimare publicată in numărul nostru de ieri, se spune că distribuţia bonurilor de zahăr se va face de d. V. I. Radu pentru dispărţirea IV-a.

In realitatr, la pomenita şedinţă şi-au luat această sarcină d-nii V. I. Radu şi C. Săteanu.

Casa Centrală a Meseriilor a hotărât a înfiinţa în curând la Iaşi un spital cu 40 paturi pentru meseriaşii bolnavi.

BIBLIOGRAFIE.— „Cuvântul Liber". No. 15, cu un bogat sumar datorit d-lor I. Teodorescu, G. Galaction, Sanielevici, dr. Niculescu, F. Aderca, I. Biucăr, Andrei Branişte etc.

Cu trenul de Chişinău a sosit aseară în localitate d. N. Bivol, harnicul director al Directoratului de Industrie şi Comerţ din Basarabia, în trecere fiind spre Bucureşti, unde a plecat astăzi dimineaţa cu trenul de 6. D-lui este însoţit de d. Gh. Chicu.

Cu începere de astăzi, cetitorii noştri, care din diferite motive nu-şi pot lua la timp ziarul, vor găsi „OPINIA" până la orele 12 noaptea la DEPOZITUL DE ZIARE din strada Cuza Vodă 71 (peste drum de Banca Moldova).

ANCHETA PARLAMENTARĂ.— In legătură cu cele ce se petrec la Direcţia Generală C. F. R. şi dezvăluite la întrunirea sindicatului ceferist „Locomotiva", despre care vorbim în altă parte a ziarului, ni se aduce la cunoştiinţă următoarea telegramă pe care d. G. Scutaru, directorul regional C. F. R. Iaşi, a adresat-o preşedintelui Camerei:

Văzând acuzaţiunile aduse Administraţiei Superioare a Căilor Ferate, în necunoştinţă de cauză, de mai mulţi membri ai Parlamentului la Adunarea Generală a Sindicatului Profesional C. F. R., ţinută în Palatul „Locomotivei" în ziua de 30 | XI declar că în deplină cunoştiinţă de cauză, mă solidarizez în răspundere cu Directorul General Perieţeanu; şi cer şi eu stăruitor ancheta parlamentară, nu ca să ne apărăm, ci pentru a acuza.

„Acuz pe politicianii cari au introdus şi introduc în locul ordinei de altă dată, destrăbălarea în personalul Căilor Ferate, îndemnându-i la revendicări de maximum de salariu şi minimum de muncă.

„Am fi fericiţi dacă prin eventuala noastră plecare, lucrurile s'ar îndrepta; cum însă ne temem că ele vor merge şi mai rău, ar trebui ca aceasta să se vadă mai din'ainte; şi de aceia vă rugăm călduros, Domnule Preşedinte, şi stăruim în numirea unei anchete parlamentare".

Cinema ELISABETA.— Astăzi în ambele matineuri (3 şi 5½ ore) şi seara se readuce: „Sacrificatele sau Femeiele şi Divorsul" cea mai puternică şi duioasă dramă din această stagiune. 6 acte. Fox-Film New-York.

La al doilea matineu (5 ore) şi seara apare în pauza cea mare Prof. Marinelli în uimitoarele sale experienţe de magie înaltă, iluziuni moderne, ştiinţe oculte etc.

Jac Mincinosul, piesă în care azi debitează d-na Clara Young la teatru Sidoli, constitue una din cele mai puternice creaţiuni, ale artistei israelite Artista, a ştiut în aceeastă interpretare să dea rolului acea amploare şi acel natural, caracteristic numai mareler artiste.

De altfel vom vorbi mâine mai pe larg de aceasta prima reprezentaţie.

Vineri 5 Decembrie orele 9 seara va avea loc la Teatrul Naţional al 3 lea concert Simfonic al orchestrei „Gh. Enesco" dirijăt de d-nul Antoniu Ciolan.

Program: 1) „Schumann" Uvertura „Manfred". 2) „Mendelsohn" „Simfoniă Italiană" prima audiţie. 3) „Saint Scens". Ropet Domphate. 4) „Tschaykovski. Ouvertura 1813.

Stiri Telegrafice

Consiliul Suprem şi atitudinea României

— Publicarea notei.—Răspunsul guvernului —

LYON. — CONSILIUL SUPREM A EXAMINAT DIN NOU SITUAŢIUNEA INTERNĂ A ROMÂNIEI ŞI A DECIS SĂ PUBLICE DUMINICĂ ULTIMA NOTĂ A CONSILIULUI SUPEM CĂTRE GUVERNUL DIN BUCUREŞTI. CONSILIUL SUPREM A DECIS CA GUVERNUL ROMÂN CARE A PRIMIT NOTA ALIAŢILOR LA 24—11 NOEMBRIE, VA TREBUI SĂ REMITĂ RĂSPUNSUL REPREZENTANŢILOR ALIAŢILOR DIN BUCUREŞTI, ÎNAINTE DE 3—12.

O importantă federaţie politico-economică

— Senzul ei nu poate scăpa nimănui —

LYON.— Se comunică din Viena că încercările politice de formarea unei federaţiuni economice între Austria, Ungaria, Cehoslovia, este sigura. Austria a fost promotoarea acestui acord şi se anunţă astă-zi că foarte posibil ca şi Italia şi se alieze acestei grupări.

Ultima oră

Situaţia Politică spre clarificare

— D. Vaida pentru semnare. — Liberalii contra d-lui Jorga. — Concursul opoziţiei.— Condiţiile d-lor Take Ionescu şi general Averescu.

BUCUREŞTI. — Situaţia politică merge spre clarificare. D-nii Al. Vaida şi I. Maniu s'au pronunţat hotărât pentru semnare. Guvernul blocului va lua deci fiinţă, şi d-nire ardeleni nu va avea împotriva sa decât pe d-nii Goldiş şi Pop, cu un mic grup parlamentar.

*

Liberalii sunt extraordinar de porniţi în potriva d-lui Iorga a cărui acţiune a contribuit mult la formarea curentului pentru semnare.

Se remarcă faptul că liberalii nu se dau în lături de a declara că, de ar fi fost să fi venit un guvern Iorga, ei s'ar fi retras din Parlament.

*

D-nii Maniu şi Vaida n'au voit să accepte situaţia de ît dacă opoziţia, reprezintată prin d-nii Take Ionescu şi general Averescu, se obligă a nu le face greutăţi.

In acest scop au avut loc cunoscutele întrevederi între ardeleni şi şefii opoziţiei.

Se pare că condiţiile acestora pentru Dizolvarea Parlamentului imediat după ratificare şi cele trei strigări, au fost admise.

CRIZA

Bucureşti. — In momentul în care vă telegrafiez, blocul parlamentar ţine o şedinţă în chiar palatul Ateneului pentru a lua hotărîri definitive în privinţa modului cum va fi constituit ministerul.

Este sigur că noul guvern parlamentar va cuprinde reprezintanţi şi de'ai grupărilor naţionalistă şi ţărănească.

Suspendarea serviciului Maritim

Bucureşti. — Din cauza lipsei de păcură, Direcţia Serviciului Maritim anunţă că, pînă la noi dispoziţiuni, cursele vapoarelor noastre sînt suspendate.

Plecarea d-lui general Coandă

Bucureşti.—D. general Coandă a părăsit Capitala pentru a fi la Paris la momentul potrivit în scop ca, în calitate de prim delegat al României, să poată urma instrucţiile noului guvern parlamentar care, nu mai începe nici o îndoială, va autoriza semnarea.

Pensiune model francez pentru STUDENTE.— A se adresa în str. Sf. Sava 18, în curte

ANUL XVI-lea No. 3792

25 Bani Numărul

MIERCURI 5 Decembrie 2019

ABONAMENTE:

UN AN: : : : 80 LEI
ŞASE LUNI : : : : 40 „
TREI LUNI : : : : 20 „

ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Gh. Mârzescu 23
— TELEFON No. 500 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNCIURI
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNSTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicităţii.

Un număr vechiu 1 Leu.

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Vlahuţă

Un om mărunţel, smead, c'un păr bogat pană de corb, cu ochii adînci, umezi, fioros de negri. Vorbeşte lin şi cumpănit, c'o voce joasă în care se simte un uşor tremur. Face gesturi discrete, zîmbeşte cu bîndeţe. Şi povesteşte minunat, — cu măsură, cu gust, într'o formă literară desăvîrşită, parcă mai întăi ar fi scris cele ce spune. Aşa l'am văzut şi l'am admirat întăiu: povestind.

Il iubeam şi-l admiram de mult pe Vlahuţă. Din copilărie, — din acea fericită vreme, cînd prindea sufletul a se deschide ca o floare nouă în soarele primăverii. Incepeam a citi cărţi de literatură bună şi a urmări revistele săptămînale. *Dormi, iubito!* era poezia pe care o declamau cu mai mult patos unii din tovarăşii mei. Găseam atîta pasiune, atîta cugetare dureroasă în aceste versuri ale poetului, — eram aşa de mişcaţi, încît ne priveam cu lacrimi şi ne gîndeam la moartea binefăcătoare. Mai tîrziu am recunoscut ce parte are retorica în aceste versuri ale tinereţii noastre; cu toate aceste *Dormi, iubito!* ca şi *Din Prag*, şi *La icoană*, asociate cu unele din cele mai emoţionate clipe ale acelei vremi, s'au păstrat în suflet cu aureola aceluiaş prestigiu.

Pe-atunci — acum douăzeci şi şapte de ani — tipărea Vlahuţă *Viaţa*, împreună cu doctorul Urechia. Găseam în această revistă pagini de îndrumare literară şi culturală, care mă pasionau. Era lupta pentru tradiţie, pentru bunul gust, — erau orientări folositoare în deosebi tineretului, mai cu seamă la vremea aceia de depresiune literară, ca e a urmat după moartea marelui Eminescu.

Dan şi Clipe de linişte le-am sărbătorit ca pe nişte mari evenimente literare. Admiraţia noastră pentru înaintaşi nu era tulburată absolut de nimic. A călca pe urmele lor era un ideal pe care îl socoteam aproape nerealizabil. Zeii morţi şi cei cari-i reprezentau cu cinste în viaţă erau confundaţi în acelaşi cult religios. Cu mult mai tîrziu au apărut în republica noastră literară geniile iconoclaste. Generaţia mea a trecut printr'o ucenicie de pietate pentru bătrîni.

Cu acest sentiment am stat pentru întăia oară acum cinsprezece ani în faţa aceluia pe care-l socoteam ca pe un maestru al meu. Atunci i am admirat şi acel dar, ales între toate, de a spune frumos şi delicat întîmplări semnificative. Atunci am recunoscut la Vlahuţă şi acel semn da nobleţe al vremii, de a sta deoparte de luptele şi mizeriile politice. El a rîdicat la un fel de dogmă această rezervă pe care au avut o mulţi din cărturarii noştri în trista epocă a politicianismului. Insfîrşit m'am simţit deplin cucerit de el cînd l-am ascultat cîntînd aşi putea zice, cu toate acordurile sufletului său, acea poezie pătrunzătoare a pămîntului nostru, acel suflu de melancolie care respiră din oameni şi lucruri, acel abur nedesluşit care pluteşte peste iubiri şi morminte...

Dragostea pentru pămîntul nostru şi-a strecurat-o Vlahuţă în cele două cărţi de educaţie patriotică *Romînia Pitorescu şi Din trecutul nostru*, şi mai ales în minunata monografie a lui Grigorescu. Atîta ascuţime a pus poetul în interpretarea marelui pictor, atîta delicateţă, atîta iubire, atîta lumină şi atîta cîntec, încît poate nu greşesc cînd aşez această operă a sa în fruntea întregii sale activităţi...

Ca şi cum ar fi fost o fatalitate prin aceste peisagii ale ţării, dezolată şi mohorîtă de ororile războiului, prin areste peisagii înflorite odată de pictor şi cîntate de poet, a rătăcit în 1916 Vlahuţă amestecat în tragedia retragerii. Cu puţin „calabalic", fugar din poetica-i retragere dintr'un sat de pe graniţa războiului, urcat în clasicul car cu boi, împreună cu tovarăşii de năcazuri, a străbătut drumuri desfundate de ploile toamnei, sate mohorîte de tristeţe. Impreună cu ultimele convoiuri împinse spre nord de vijelie, Vlahuţă a ajuns cu carul lui în acest Iaşi al tuturor durerilor şi bucuriilor noastre.

Aici l-am revăzut, trist deşi zîmbea: dîrz, încă deşi moartea lovise la poarta inimii lui... In glasul lui, mai tremurat, parcă vibra o durere ascunsă. In ochii-i negri se amestecau funebrele tablouri ale rătăcirii lui...desigur că ele stăruiau încă în ochii-i adînc pe cînd, în pragul alinării, îşi lua rămas bun aşa de simplu şi de stoic dela viaţă.

Fără îndoială, şi Vlahuţă este o victimă a războiului.

M. Badoveanu

Câte-va NOTE

Directorul regional Scutaru vorbea eri de politicianismul care a provocat pretenţiile de maximum de salar şi minimum de muncă la ceferişti.

Vită d. Scutaru că ceferiştii nu se gândesc la minimum de muncă când poate să iasă maximul de bacşiş.

*

Atât de mult străluceşte ***Steaua Basarabiei*** *în cât a întunecat cu desăvârşire Steaua Iaşului.*

Nici o mirare că Iaşul este mereu ameninţat să rămâie în întuneric.

*

La căile ferate au început s se prăbuşească până şi terasamentele.

Singur citadelele de la direcţia generală nu se mai prăbuşesc.

BLANZY

Pentru ziarul „Mişcarea"

— Mobilizări şi descătuşări —

„Opinia" are din nou, pe ziua de eri onoarea unui atac din partea oficiosului liberal.

Imparţialitatea şi buna noastră credinţa este pusă la îndoială, prin crude ironii şi citate între ghilemele. Mai suntem acuzaţi că simpatizăm cu propovăduitorii dezordinelor.

Primul lucru este motivat de unele aprecieri ale unui colaborator nepolitic, în chestia mobilizărei d-lui dr. Ghelerter. Secundul, nu ştim de ce.

Pentru a invedera confratelui că se înşala amar când suspectează imparţialitatea şi buna noastră credinţă, îi vom spune francamente, că regretăm aprecierile acelui colaborator, aprecieri, la care, de ar fi avut direcţia la timp cunoştiinţa de ele, l'ar fi rugat să renunţe, întru cât nu corespund sentimentelor directivei gazetei.

Intr'adevăr, suntem absolut convinşi că d. Mârzescu nu este capabil de a inspira sau influenţa o măsură de represalii în potriva unui adversar politic. Nici timpul, nici concepţiile de acum nu se potrivesc cu ast-fel de procedeuri.

Cât despre simpatia noastră pentru propăvăduitorii dezordinei, c e i de la „Mişcarea" sunt în măsură să cunoască sentimentele noastre în această chestiune şi invinuirea lor este deci evident neîreapta.

Noi nu ne lăsăm robiţi de obsesiunea cuvintelor. Nu tot ce răvneşte la descătuşare şi viaţa legală, este bolşevism.

„Opinia" va fi pururea de partea ordinei — şi un întreg trecut dovedeşte acest lucru — dar ziarul nostru va fi deasemenea pururea de partea celora care luptă pentru reîntronarea domniei legilor şi a libertăţilor.

Ţinuta noastră, din cele mai dificile momente, ne dădea dreptul să fim scuţiţi de explicaţiuni de asemenea natură. Voim să sperăm că cel puţin în viitor nu vom mai fi nevoiţi a răspunde la ast-fel de invinuiri nedrepte.

Ziarul „Lumea Nouă", necunoscîn probabil corectitudinea şi spiritul îndatoritor al d-lui E Marcu, duce o campanie nedreaptă contra simpaticului director al prefecturei de poliţie din Iaşi.

Rugăm ziarul bucureştean să ne acorde credit când îi spunem că este rău informat şi deci nedrept în toate învinuirile ce le aduce d-lui Marcu.

VIAŢA POLITICĂ

Guvernul Vaida-Voevod

— Politica de rezistenţă înfrântă — — Semnăm în termen —

Guvernul Vaida-Voevod s'a constituit. Textul telegramei primite de noi astă noapte sună ast-fel:

„Guvernul s'a constituit cu Vaida-Voevod preşedinte şi ministru de externe. Noul minister va cuprinde câte un reprezentant al teritoriilor alipite, trei ţărănişti, un naţionalist şi un independent. D. Branişte va fi ales preşedintele Camerei. Guvernul Vaida-Voevod însamnă semnarea păcei în termen, cu speranţă unor modificări în ce priveşte preambulul. Mâine Joi şedinţă la Cameră".

Cuprinsul este car lămurit. Avem guvern şi semnăm pacea.

*

Infrângerea politicei de rezistenţă este dar astă-zi un fapt îndeplinit şi rămâne ca istoricul viitor să explice cum de s'a putut ajunge la concepţia acestei politici, care era de mai înainte condemnată la insucces; cum de a fost cu putinţă ca un om de valoarea şi autoritatea politică a d-lui Ionel Brătianu să se fi hotărât la o atare politică.

*

Ştim că sunt numeroşi aceia care explică ţinuta şefului liberalilor ca o reacţie în privinţa modului cum a fost tratat de aliaţi în timpul preţenţei sale la Paris.

Explicaţia ni se pare însă eronată, în or-ce caz incomplectă. Căci nu este de admis ca un şef de partid să adopte, în politica externă, o ţinută izvorâtă numai din resentiment şi care politică ar fi putut fi de natură a angaja ţara pe căile cele mai primejdioase.

Incă odată dar, rămâne ca istoricul viitor să explice ţinuta d-lui Brateanu, iar pentru astă-zi nu se poate înregistra de cât faptul că politica de rezistenţă preconizată de d-sa a fost înfrântă.

Slăvit să fie ceasul!

— Semnare. Incetarea operaţiunilor militare —

Vremurile sumbre ale luptelor şi crizelor— care, din nenorocire, pentru noi au dăinuit mai mult şi au fost mai grele decît pentru alţii — începu a lua sfîrşit. Cerul politic, pînă acum încărcat de nouri, începe să se însenineze.

Slăvit fie ceasul!

*

Concomitent cu ştirea despre constituirea guvernului de semnare, vine vestea că şi pentru Romînia a încetat faza operaţiunelor militare. Concomitent cu ştirea că semnăm pacea, se anunţă şi începerea demobilizărei generale.

Gândul nu poate să nu măsoare fructul imens al mobilizărei armatei romîneşti. Tot astfel demobilizarea nu poate să nu făurească speranţa intensă că pacea, cu nouile îmbunătăţiri ce se vor aduce în urma promisiunei aliaţilor, va da maximum de cîştig cauzei româneşti şi va însemna de acum încolo o eră fericită de democratism şi libertate.

*

Demobilizarea va avea ca urmări imediate şi o mare bine facere din punctul de vedere economic.

Un imens număr de energii şi forţe productive vor fi puse din nou în serviciul muncei şi cu chipul aceasta, mâna de lucru, astăzi enorm de scumpă, se va resimţi în bine.

Ea va mai avea de consecinţă normalizarea circulaţiunei trenurilor care s'a dovedit acum şi pentru cei mai încredulţi drept factor hotărâtor în viaţa economică a unei ţări, şi care circulaţie este foarte mult îngreuiată astăzi din cauza necesităţilor militare.

Deci, din toate punctele de vedere, semnarea şi încetarea ostilităţilor, trebuesc privite ca acte de bună vestire pentru uşurarea vieţii naţionale şi sociale.

INFORMAŢIUNI

Pe ziua de ieri Iaşul a rămas fără păcură, ţiţeiu, petroleu şi benzină.

Deşi linia ferată de la Moineşti încoace este fixită de cisterne, nu se poate aduce combustibil şi petroleu la Iaşi, după cum nu se poate aduce nici din Prahova pentru capitală.

Iaşul este dar ameninţat să rămâie în desăvârşit întuneric. Ceva mai mult. Este ameninţat să n'aibă făina de porumb, întru-cât morile care funcţionează cu motorină sau benzină, nu mai pot fi alimentate.

Din această cauză a avut loc ieri o consfătuire la primărie şi în urma celor chibzuite ministerul de interne a fost avizat că dacă nu se alimentează de urgenţă Iaşul cu materialele în chestiune situaţia devine extrem de gravă.

Comunicarea s'a făcut de primar şi cei doi prefecţi.

In legătură cu ştirea despre unele concesiuni ce ni-au fost făcute de către aliaţi, se confirmă că după semnarea păcei aliaţii vor renunţa la acel celebru preambul din convenţia specială cu România, care constituia o incisivă critică la adresa României în privinţa modului cum şi-a îndeplinit obligaţiunile luate prin tratatul din Berlin.

In ce priveşte chestia teritorială, vor urma tratative pentru rectificările indicate de situaţia şi natura locului, iar în privinţa minorităţilor chestiunea îşi va găsi definitiva modelare în hotărârile Ligei Naţiunelor.

Membrii cercului didactic, cari vor să se aprovizioneze cu pâine prin intermediul cercului, au a se înscrie la secretariatul acestui cerc.

— Din cauza lipsei de combustibil, direcţia regională c. f. r. a suspendat circulaţia zilnică pe liniile secundare. Trenurile de persoane vor circula numai din două în două zile.

Ziarul „Românimea", vorbind de lovitura de stat încercată de guvernul Vaitoianu în sensul de a lega ţara prin refuzul de a semna, spune că s'a produs o încercare şi mai gravă dar despre care pentru moment nu poate vorbi, însă despre care ţara va afla în curând.

Ziarul „Epoca", vorbind în aceiaşi ordine de idei, afirmă că nota de Marţi a aliaţilor, prin care guvernul este prevenit că dacă până Marţi seara nu isclăleşte relaţiile trebuesc considerate ca rupte, este şi ea datorită unei lovituri de stat făcută în secret acum trei zile. Ar fi vorba de o correspondenţă de o gravitate excepţională şi care în curând va fi cunoscută.

Iaşul a început să beneficieze de trecerea pe care o au basarabenii la centru.

Pe cînd oraşul nostru nu poate fi alimentat cu cisternele necesare de ţiţeiu, pentru *Steaua Basarabiei* a trecut ieri prin Iaşi un tren întreg.

Cu acest prilej s'a făcut şi celei de a doua capitală graţia de a se ataşa trei vagoane de ţiţeiu, la nenumăratele vagoane ce formau trenul pentru *Steaua Basarabiei*.

Doamne! Cînd se va găsi şi un ieşan, care să aibă macar trecerea pe care o are d. Inculeţ şi pe care acesta o cheltuieşte şi pentru *Steaua Basarabiei*.

DOUA MASURI. — D. general Averescu publică un articol în ziarul „Indreptarea" prin care arată că, în privinţa puterilor guvernelor demisionare, Regele are concepţia că asemenea guverne nu mai au căderea a face acte care să angajeze ţara.

In susţinere, d. Averescu arată că în 1918, cînd guvernul d-sale era demisionat dar se continuau tratativele de pace la Buftea, Regele a făcut să se telegrafieze următoarele:

„Guvernul fiind demisionat, d. Argetoianu a primit instrucţiuni de a comunica aceasta delegaţilor străini, cerând amânarea deliberărilor, ca ne mai putând lua parte la ele. Aceasta se înţelege din cauză că nu ar mai putea avea nici o răspundere, nici cui să facă cunoscut rezultatul deliberărilor".

Şi d. Averescu adaogă că:

„Este neînchipuit ca, în condiţiuni analoage, Coroana să vadă lucrurile altfel în Noembrie 1919".

De remarcat că, atît în Februar 1918 cît şi acum, a fost şi este vorba de politica externă a ţărei.

LA CERCUL DIDACTIC. — Membrii cercului didactic s'au întrunit aseară, în adunare generală, sub preşedinţia d lui Gheorghiu.

S'a discutat întăi propunerea d-lui V. Teodoreanu de a se înfiinţa un cinematograf special pentru elevi S'a numit o comisiune, compusă din d-nii Raianu, Aurescu şi I. Vasilescu, care împreună cu o comisiune aleasă de societatea de sport şi Gimnastică, va formula modalitatea funcţionărei acestui cinematograf. E probabil că aceste spectacole vor avea loc în sala Societăţei de Gimnastică.

Adunarea s'a ocupat apoi de şcoalele de adulţi şi s'a hotărît ca deocamdată d-nii profesori Cădere, Gheorghiu, Raianu şi Băncilă, au fost delegaţi să ţie cursuri de seamă la Banca Leul.

TEATRUL SIDOLI

COMPANIA ISRAELITA

GOLDENBERG & ASCHKENAZY

AZI JOI 4 DECEMBRIE ORA 9 şi un sfert precis

Debutul celebrei artiste Americane

CLARA YOUNG

se va reprezenta

HANTZI

Operetă în 3 acte.

Biletele se găsesc de vânzare de la ora 10 dim. la Circul Sidoli

Automobiliştii

Atelierul „EXPRESUL„

din BULEV. ELISABETA 3 (Râpa galbenă)

pentru VULCANIZAREA CAUCIUCURILOR DE AUTOMOBILE, trecând sub conducerea şi proprietatea d-lui IOAN POPESCU, distinsul specialist în vulcanizarea cauciucurilor, fost mulţi ani şef al Garajului „Leonida" din Bucureşti primeşte comenzile spre executare în condiţiuni superioare, cu preţurile cele mai reduse.

SE MAI REPARA GARANTAT GALOŞI ŞI ŞOŞONI.

Magazinul ENGLEZ

CROITORIE CIVILA ŞI MILITARA

HERMAN POLLAK şi LUPU SILBERMAN

Face cunoscut D-lor Ofiţeri că i-a sosit un bogat asortiment de ştofe Militare Franceze şi Engleze precum şi alte articole Militare.

Banca Dacia

SOCIETATE ANONIMA, IASI — STRADA STEFAN CEL MARE No. 8

CAPITAL LEI 3.000.000 DEPLIN VARSAŢI

Face ori-ce operaţiuni de bancă. Execută plăţi în ţară precum şi în toate oraşele PRINCIPALE DIN TRANSILVANIA BUCOVINA şi BASARABIA. Cumpără şi vinde efecte publice. Incasează polite.

PRIMEŞTE BANI SPRE FRUCTIFICARE, scontează polite şi cupoane, emite cecuri asupra străinătăţei şi în ţară gajează valori şi mărfuri. SE ELIBEREAZA CARNETE DE ECONOMIE

Cumpără şi negociază efecte evacuate la Moscova.

SECŢIE SPECIALA DE MARFURI

LICITATIE

Se aduce la cunoştinţă Onor Public, că în ziua de 20 Decemcrie 1919 se va ţine licitaţie publică la Manutanţa Iaşi cu oferte închise Conform dispoziţiunilor art. 72 şi 83 din legea Contabilităţii publice pentru vânzarea a 10425 kgr. hârtie de împachetat 750 bucăţi ghiveciuri pentru grădină, 1680 kg. tei topit, 1 Maşină „Vermorel", 2076 kgr. silicat de sodiu, 278 kgr. desincrustant pentru cazane, 876 kgr. carbonat de sodiu, 4 plase de prins peşte şi 3 năvoade.

Aceste lucruri se pot vedea în fiecare zi de lucru la Manutanţa Iaşi.

Directorul Manutanţei Iaşi

Adm. Căpitan POPESCU.

Jacques Paucker

— BIROU TECHNIC —

BUCUREŞTI,—STR. SMÂRDAN 27

— AU SOSIT —

Curele de Transmisie

originale engleze şi

de piele, balată, păr de cămilă

DOAMNA

Sosită din Buenos Ayres

după o practică îndelungată în atelierele cele mai renumite de croitorie de damă, primesc spre confecţionare la domiciliul clientului, rochii din cele mai elegante.

Asemenea sunt dispusă a accepta eventual un loc de directoare la o mare casă de confecţiuni.

A se adresa: Str. Costache Negri 37 la D-l Haim Biber

Farmacia Ioan Werner

— IAŞI —

Aduce la cunoştinţă onor. public că cu toate greutăţile de azi în preocurare de materiale a reuşit a prepara specialităţile sale:

„Unt de peşte Iodoferat simplu"

" " " cu fosfor

" " " cu mercur

şi pe cât cantităţile ce le posedă vor permite, face expediţiuni în ţara şi le recomandă celor suferinzi de anemie, scofuloză, inflamaţiuni osoase, ghinduri, inclinaţiuni spre tuberculoză, ajută reumatism, sifilis şi mai cu seamă pentru copii şi adulţi slăbiţi, fiind un puternic întăritor şi nutritiv.

ANUNCIU.— Liceul Militar Iaşi aduce la cunoştinţa amatorelor şi amatorilor, că la acest liceu fiind un loc vacant de lengeriţă, retribuită cu suma de lei 150 lunar, doritorii a ocupa acest post se pot adresa în ori ce zi de la orele 8-12 şi 14-18.

Autocamion „Renauld"

şi trei automobile vinde ocazional BANCA MOLDOVA Iaşi str. Cuza-Vodă.

Viticultor cunoscând perfect lucrările de vie precum şi şcoala de ţvie, având acte şi practică, caută loc.—A se adresa: Gh. Gheorghiu Mahalaua Sf-tu Vasile 14 Iaşi.

De vânzare Sau de închiriat casele Str. Cogălniceanu 18, Colţ str. Palade Iaşi

Scânduri, rigle, grinzi

de brad, în foarte bună stare, se vinde, eventual în strada Mons Doamna Ei, în fundul curţei.

DE VÂNZARE

1) IMOBILUL din Iaşi str. Ştefan cel Mare No. 53, colţ cu str. C. Negri No. 95 şi Nemţească No. 1 proprietatea moşt. Lucham.

2) IMOBILUL din Iaşi str. Lăpuşneanu No. 11 (ocupat de d-l Smirnov) proprietatea d-nei Konya.

3) IMOBILUL din Iaşi str. Morilor No. 58, proprietatea d-lui Dim Sfinoi.

4) IMOBILUL din Iaşi str. Zugravilor No. 27 proprietatea P. Simenschi.

Informaţiuni la d-l avocat I. Serafimi str. Cuza Vodă 35.

AUTOMOBILE

De vânzare la BANCA MOLDOVA Iaşi:

Un auto-camion RENAULT de 2 tone, 3 Automobile de TURISM, De Dion, eté şi Phaenomobil, precum şi un camion de 5 tone Marca N. A. G.

Se aduce la cunoştinţă că birourile Băncei Iaşilor, sunt deschise între orele 8-12 a. m. şi 3-5 p. m.—In ajun de sărbătoare până la ora 12 a. m. *Direcţiunea.*

✕ EROOASĂ CRIMĂ DE LA OTELUL TRAIAN.—Azi dimineaţă personalul Otelului Traian, intrând în curte, zări un om scăldat într'un lac de sânge. Alarma fu dată şi D. Vasiliu, subcomisar la circomscripţia întâia, sosi de îndată la faţa locului.

Omul încetase din viaţă. E un om, în vârstă de 40—50 ani, relativ bine îmbrăcat. Identitatea n'a fost încă stabilită şi nu se ştie încă dacă e sinucidere sau crimă. Nu se vede nici o armă, ceia ce ar denota, că nefericitul căzut într'o cursă, a fost asasinat.

In momentul când scriem aceste rânduri, nu se cunoaşte încă rezultatul primelor cercetări ale medicului legist.

*

D-nii Dimitriu, comisarul circomscripţiei întâia, şi Botez, şeful siguranţei, au fost de îndată la faţa locului.

D. dr. Tudor, medic de circomscripţie, nu a putut decât constata o lovitură la cap, care a cauzat moartea, însă primele constatări nu au putut verifica, dacă e crimă, sinucidere sau accident.

*

Dar pentru d-nii Dimitrtu şi Botez, felul cum a fost găsit cadavrul, şi diferite împrejurări, s'a stabilit în definitiv părerea, că la mijloc e o crimă.

In această direcţie, au început de îndată serioase investipaţiuni. S'a identificat cadavrul ca fiind al perceptorului Popovici din Andrieşeni.

S'a constatat în primul rând că perceptorul Popovici a petrecut cu un număr de prietini până târziu noapte. Aceşti prietini l'au însoţit de la Andrieşeni. Continuând investigaţiunile lor, abilii poliţişti, şi-au format de îndată convingerea, că Popovici, îmbatat, a fost urcat într'o odae, din Otelul Traian, şi de acolo aruncat de pe fereastră în curte. Căderea pe pietrele din curte au cauzat lovitura la cap şi moartea.

S'au operat mai multe arestări, toate indiicile fiind că perceptorul de la Andrieşeni a căzut victima unui complot.

Cercetările continuă.

✉ PENTRU SOCIALISTUL GH. TANASE.—Suntem rugaţi a publica următoarea moţiune votată în unanimitate la întrunirea de ieri a Sindicatului Artelor Grafice:

„Sindicatul lucrătorilor tipografi din Iaşi, întrunit în şedinţa de breaslă astăzi 3 Decembrie 1919, protestează alături de întreaga muncitorime, împotriva modului cum a fost judecat procesul tovarăşului lor Gh. Tanasă, precum şi a suspendării ziarului „Moldova Socialistă" căutându-se prin astfel de mijloace de a deruta mişcarea sindicală şi socialistă din Iaşi.

Deplin solidari, lucrătorii tipografi sindicalizaţi. transmit salutul lor de îmbărbătare tovarăşului Gh. Tanase, căzut în lupta pentru câştigarea dreptului la viaţă a tuturor muncitorilor.

Declarăm în mod solemn că vom lupta pe toate căile legale pentru ca dreptatea să se facă clasei muncitoare prin eliberarea tovarăşului Gh. Tanase,

✉ Vineri 5 Decembrie 1919 orele 8 jum. seara, va avea loc adunarea generală a membrilor secţiunei partidului socialist din localitate, pentru alegerea delegaţilor la Conferinţa ce va avea loc în sala Ghica-Vodă 32.

✉ Pensionarii Sft. Spiridon din localitate se plâng că nici până astăzi nu şi-au primit sporul pensiilor, cu toate că toţi ceilalţi pensionari au avut acest avantaj.

Rugăm Epitropia să rezolve această chestiune care ţine în suferinţă şi lipsă atâta lume.

✉ Patronii tipografi s'au întrunit eri în localul Camerei de Comerţ şi s'au constituit în Sindicat. Au fost aleşi d-nii Ştefăniu, preşedinte şi d-nii Goldner şi Iliescu, vice-preşedinţi.

✕ In localul şcoalei normale de fete, începe mâine examenul de înaintare pentru învăţători şi învăţătoare. Examenul începe exact la ora 8 dimineaţa.

Comisiunea se compune din d-nii Mitru, preşedinte, şi membrii d-nii D. Ghibănescu, d-ra Severin, şi d-nii Gr. Tabacaru şi Radu Manoliu.

Mâine va avea loc proba scrisă.

✕ Apropiindu-se închiderea subscripţiunei acţiunilor la Societ. Anonimă „Mântuirea", toţi acei ce doresc să participe la această operă, să se grăbească a se prezenta la Banca Moldova cu primul vărsământ.

Toţi evreii care pot subscrie, au datoria s'o facă.

✉ SANATORIUL Dr. TZAICU *din Iaşi Str. Carol No. 20 recomandat şi măritat cele la Direcţia Luburor medicilor şi pacienţilor.*

Boile contagioase şi nevroşii turbulenţi nu se primesc.

Clinica chirurgicală perfecţionată, chirurgie de urgenţă, ginecologie, geniturinare. Orele Cazica de consultaţiuni între orele 2—4. Telefon 116.

✕ Ziarul „Lumea Nouă" anunţă că, după o examinare mai de aproape a situaţiei militare a d-lui dr. Cheletar, mobilizarea d'zile a fost amânată.

✕ MOARTEA MARIEI BUŢUREANU. Astă noapte, la ora 1, a încetat din viaţă, după o lungă suferinţă, d-na Maria C. Buţureanu, cunoscuta şi neobosita luptătoare pentru emanciparea femeilor şi pentru educaţia copiilor noştri.

Activitatea Mariei Buţureanu pe tărâmul publicistic şi militant este în de obşte cunoscut ca valoare şi putere de convingere. Moartea ei este o pierdere cumplit de dureroasă pentru intelectualitatea ieşană.

Maria Buţureanu a fost mult timp şi colaboratoare a noastră.

Transmitem familiei expresia sincerilor noastre condoleanţe.

✕ Cinema ELISABETA.— Astăzi în ambele matineuri (3 şi 5½ ore) seara la ora 9¼. A treia şi ultima serie din „D-ra MONTECRISTO." In rolul principal apare graţioasa, simpatica şi celebra artistă Tilde Cassay. Joi şi Vineri la al doilea matineu şi seara, Sâmbătă şi Duminica la ambele matineri şi seara: MARINELLI iluzionistul mondial, elegantul magician în interesantele şi uimitoarele sale experienţe de ştiinţe oculte, magie înaltă, prestidigitatură superioară, iluziuni misterioase etc. etc.

De vânzare una şţută mare de inot şi o blană mare de astrahan.—A se adresa în str. Lesonsky 11

Stiri Telegrafice

Un Interview al regentului Serbiei

— In chestia păcei —

Lyon.—Principele regent al Serbiei a făcut următoarea declaraţie reprezentantului agenţiei Havas:

Patria-mea eliberată se şforţează să aibă o naţiune precisă asupra situaţiei internaţionale şi interne. Pare că nu trebue cerut poporului noului regat să semneze angajamentele prezintate semnărei noastre, în ultimul moment.

Printre acestea este un articol relativ la reparaţiuni care fără îndoială prezintă acest caracter.

Distrugerea năvilor germane

LYON. — Consiliul Suprem a reluat examinarea atribuirei năvilor de războiu germane, s'a menţinut asupra principiului distrugerei tuturor năvilor de războiu germane. Franţa va primi un număr însemnat de submarine germane în bună stare ca compesaţiune pentru construcţiile pe care nu le-a putut executa în timpul războiului.

Eliberarea socialiştilor unguri

LONDRA.—George Clerk ameninţând că va părăsi Buda-Pesta în caz că socialiştii, arestaţi de armata naţională Ungară, nu vor fi imediat eliberaţi, aceştia au fost eliberaţi.

Ultima oră

Urmările afişului „Bestiile Roşii"

— Samavolnicia din Dorohoi. — Păţania unui avocat din Iaşi. —

O nouă ilustraţiune a uperei criminale a bestiilor care au răspândit „bestiile roşii".

In gara Dorohoi, ieri dimineaţă la ora 9, un doman căpitan ajutat de poliţia şi santinelele gărei, a identificat pe celebrul Siegfrid Şaraga, aghiotantul lui Bella Kuhn. autorul a peste 150 crime. Personajul identificat după fotografiile din afişul „Bestiile Roşii", a fost arestat şi maltratat şi n'a lipsit mult ca să fie strivit. dacă nu intervenea personalul din gară şi publicul călător.

In urma cercetărilor făcute, s'a dovedit că acest Siegfrid Şaraga identificat de acel d. căpitan, este d. Adonis Gr. Popov, avocat al căilor ferate din Iaşi.

Asupra teroarei care domneşte la Dorohoi, vom reveni în numerele viitoare.

Programul intern al noului guvern

BUCUREŞTI.— In afară de programul de politică externă, care însemnează semnarea, noul guvern a fixat şi un program de politică internă care va fi cunoscut cu ocazia cetirei declaţiei ministeriale în Parlament.

Putem asigura ca fapt precis că acest program cuprinde în mare parte punctele fixate în declaraţia partidului ţărănesc şi anume: cele privitoare la restabilirea libertăţilor şi acele în chestia agrară.

Putem spune că guvernul se va pronunţa în sensul că **pământul va trebui să aparţie în întregime acelor ce-l muncesc.**

Demobilizarea

— Până la ce contigente —

BUCUREŞTI.— Ordinul de demobilizare cuprinde contigentele pînă la 1915 şi nu 1918 cum s'a anunţat din primul moment.

Parlamentul pentru semnare

Bucureşti.— Numărul deputaţilor care se vor pronunţa pentru semnare este de aproape 400 şi anume: marea majoritate a ardelenilor, basarabenilor, bucovinenilor, ţăraniştilor, naţionaliştilor, independenţii şi socialiştii.

Vor fi contra semnării liberalii, progresiştii, bănăţenii, o mică parte din naţionalişti, şi o mică parte din ardeleni şi basarabeni care urmează politica d-lor Goldiş Pop şi Baculeţ.

NOUL MINISTER

— Compunerea lui definitivă —

Bucureşti. — Noul minister s'a format definitiv.

El se compune precum urmează;

Al. Vaida-Voevod, preşedinte de consiliu şi externe. Mihai Popovici interne. General Răşcanu război. Miclescu justiţia. Anghelescu finanţe Aurel Vlad instrucţia. Vasile Cogălniceanu, Drăgănescu, Paul Bujor, I. Mihalache ca reprezintanţi ai naţionaliştilor şi ţăraniştilor. I. Pelivan din partea Basarabiei, I. Maniu, ministru fără portofoliu, diriguitor al Ardealului.

Parlamentul va ţinea şedinţă mine Vineri cînd guvernul va ceti o declaraţiune şi apoi se va alege un preşedinte al Camerei în persoana d-lui Branişte.

Tot mine se va comunica oficial declaraţia de semnare a păcei.

ANUL XVI-lea No. 3753

25 Bani Numărul

SAMBATA 8 Decembrie 1919

ABONAMENTE:

UN AN: : : : 80 LEI
ŞASE LUNI : : : : 40 „
TREI LUNI : : : : 20 „

ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Gh. Mârzescu 23
— TELEFON No. 500 —

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNCIURI
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRĂNSTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicităţii.

Un număr vechiu 1 Leu.

La vremuri grele, primari cu autoritate

--- Permanentizarea se impune —

Fără a voi să atingem susceptibilitatea cui va, nu putem să nu subliniăm totuş că este în sentimentul întregei populaţiuni ieşane, că actuala administraţie comunală nu este la înălţimea vremurilor.

Şi acest sentiment, îşi are obârşia în suferinţi atît de mari, pe care le îndură populaţia Iaşului, în cît subliniarea lui nu poate şi nu trebuie să fie socotită ca fiind făcută în scop şi ca armă de partid.

Ar fi o mare greşală dacă s'ar întîmpla aşa ceva şi, în ce ne priveşte, am putut face uneori oare-care critici. Ele au pornit însă din dorinţa unei ameliorări şi nici de cum pentru a îngreuia situaţia, şi aşa destul de grea, a celor de la comună.

*

Dar vremurile grele cer şi primari cu greutate, cer pricepere, muncă fără preget, perseverenţă, spirit deschis, gata la jertfe în interesul general.

Este o enormă deosebire între ceea ce a fost primariatul odinioară şi ceea ce este el astă-zi. Probleme, nevisate odinioară, se impun astă-zi cu puterea unor inexorabilităţi, iar lucruri, care altă dată ar fi fost nesocotite, astă-zi devin hotărîtoare pentru viaţa populaţiunei.

Primariatul nu mai este o chestie de administraţie în stil mare şi operă de birou, ci este o chestiune de munca perseverentă, de gospodărie pură, şi nu numai de zi cu zi, ci de ceas cu ceas.

Or, întru cît această nu se întîmplă astă-zi, oraşul nostru cunoaşte suferinţi neînchipuite.

Avem de suportat nu numai cea mai crasă nerecunoştinţă a celor care s'au refugiat aci şi au redus gospodăria publică la ruină, dar azistăm la domnia unei indolenţi, care ne pune mai prejos de cît or ce alt oraş din ţară.

Nici Bivolarul nu cunoaşte halul de murdărie şi noroi pe care îl cunoaşte strada Ştefan cel Mare din Iaşi. Locuitorii mărginaşi ai Dorohoiului nu cunosc nici întunericul nici străzile pe care le cunosc locuitorii de la periferia Iaşului.

Acest lucru nu mai poate dăinui. Se impune o schimbare. Să se facă loc oamenilor de muncă şi de pricepere în ale gospodăriei!

*

Dar odată cu această schimbare se mai impune şi o modificare de sistem, cu atît mai uşor realizabilă, cu cît de acum încolo administraţiile comunale nu vor mai fi în funcţie de guvernul central.

Trebuie să înceteze continua schimbare de administratori comunali. Mai mult de cît or unde, în acest gen de administraţie se cere continuitate în lucrări şi în concepţii. Nicăirea schimbările nu sunt atît de dăunătoare ca în materie de gospodărie.

Pe de altă parte, permanentizarea aduce după sine experienţa, pregătire, respundere—cu atât mai importante de acum încolo cu cît, pentru o vreme îndelungată, Romînia nu va mai cunoaşte putere centrală cu adevărat pregătită şi conştientă de răspunderea ei.

Iaşul, mai mult de cît or'care alt oraş, are nevoia de atare pregătire, de unatare spirit de continuitate. Aceasta fiind'că de acum încolo probabil va fi şi mai mică influenţa lui pe lîngă guvernul central, iar oraşul va putea beneficia şi mai puţin de trecerea reprezentanţilor sei în guvern.

*

Sunt indicii că nu suntem prea îndepărtaţi de momentul fericit cînd va începe lucrarea mare pentru rădicarea Iaşului din starea de decădere şi mizerie în care se află astă-zi.

Vom saluta cu bucurie acea clipă cînd această schimbare fericită se va produce şi cînd la vremurile grele de acum, Iaşul va respunde cu gospodari destoinici şi primari cu autoritate.

OP.

Câte-va NOTE

Pentru a evita acuzarea de exces de dragoste pentru Iaşi, d. Scutaru, directorul regional al căilor ferate, a convenit ca nouii apocaţi ai contenciosului acestei direcţiuni să fie importaţi de la Giurgiu.

*

În momentul când faina de porumb a dispărut din oraş, primăria oferă cetăţenilor pâinea de prima calitate, dar cu preţul de 3.50.

Curat vorba cunoscută „Mâncaţi cozonac dacă n'aveţi pâine.

*

Azistăm mereu la diminuarea transporturilor pe căile ferate.

În clipa în care toate transporturile vor înceta, direcţia îşi va fi dovedit cu prisosinţa adevărata ei capacitate.

BLANZY

INSEMNĂRI

Maria C. Buţureanu

— —

In puterea vrâstei, în deplinătatea facultăţilor de studiu şi creaţiune, la apogeul activităţei de evanghelizare publică, ne părăseşte Maria C. Buţureanu.

De ani şi ani de zile cuvântătoare neobosită a unei societăţi mai morale, Maria Buţureanu era parcă o predestinată. De la catedra de institutoare, din roiul de copilaşi în mulţimea cărora îşi desvăluia o rodnică activitate de furnică, ea a trecut în vitrinele librăriilor, în sălile de conferinţă, pretutindeni, ducînd departe în societatea românească, vestirea nobilă şi caldă a bunei creşteri, a frumoaselor învăţături, a dreptăţei şi a mulţiplicărei forţelor sociale prin aportul nou şi sănătos al femeei.

Maria Buţureanu a fost în primul loc o mare educatoare, o mamă eroică pentru atâtea generaţii de copilaşi, de preferinţă pentru cei singuri şi sărmani, cărora le-a dat învăţătura, dragostea şi sprijinul material dezinteresat şi numai pentru satisfacţia de a construi oameni tari pentru lupta vieţii.

Acolo unde posibilitatea fizică nu-i ajungea să-şi pue sprijinul, Maria Buţureanu trimetea aurul strălucitor al condeiului său fecund, bogăţia de cunoştiinţe şi idei, murmurul cristalin al stilului, îmbietor ca sufletul larg şi dragostea de oameni cu care şi-a cinstit viaţa în ochii contimporanilor şi ai posterităţii.

Maria Buţureanu a fost şi o harnică şi distinsă femenistă. Cauza femeei în România şi-a găsit cel mai apt şi sincer sprijin în militantismul, conferinţele, studiile sociale atât de competente şi convingătoare ale Mariei Buţureanu. Ea a fost sufletul Asociaţiei pentru emanciparea civilă şi politică a femeilor române.

In coloanele ziarului „Opinia", foarte adese ori au apărut rândurile atât de frumoase şi interesante cu care Maria Buţureanu a mulţumit intelectul şi simţul estetic al cititorilor Iaşului. Colaborarea ei, împreună şi alături de munca admirabilă a distinsului şi nemângîiatului tovarăş Const. Buţureanu, a cinstit cu deosebire acest ziar, tot atât de mult cât ne copleşeşte astăzi pierderea ireparabilă şi apusul timpuriu al acestei blânde stele de pe cerul progresului moral al ţării noastre.

RENOVATUS

VIAŢA POLITICĂ

Guvernul viu dar neviabil

— Semnare şi ratificare —
— Un alt guvern şi alt parlament —

Se ştie dictonul din ştiinţa medicală: făt viu, dar neviabil. Un atare făt, deşi viu, nu prezintă garanţii de viaţă, fie din cauza viciilor lui de constituţie, fie din cauza manoperilor ce au prezidat la extracţiunea lui şi care i-au cauzat grave atingeri organice.

Guvernul nou îşi trage caracterul de neviabilitate şi dintr'una şi din cealaltă din cele două cauze.

*

E de prisos a sublinia condiţiile în care s'a născut guvernul Vaida. Copilul a venit cu picioarele. A fost dar nevoie de forceps, aplicat în cele din urmă sub forma unei note cominatorii a aliaţilor.

Cât despre viciul de constituţiune, el nu putea avea caracter de viabilitate, din moment ce seva de viaţă urma să-şi o extragă dintr'un parlament, el însă-şi de o constituţie anormală.

Se explică dar de ce nici nu s'a constituit încă bine guvernul Vaida-Voevod şi impresia generală este că nu ne aflăm de cât în faţa unei combinaţiuni ministeriale provizorie.

Şi se pare că nu este vorba numai de o impresie a opiniei publice ci şi de o convingere a chiar acelor care au consiliat constituirea lui. D-nii Maniu şi Iorga par a nu fi întrat în minister, din cauza caracterului său de provizorat.

*

Or-cum avem guvern. La ora când vor apare aceste rânduri guvernul Vaida-Voevod va fi depus jurământul şi se va fi prezentat corpurilor legiuitoare.

Şi iarăş fapt este că noul guvern va înştiinţa parlamentul ca pacea a fost semnată şi va fi în măsură de a adauga că, izvorind din acordul diferitelor nuanţe parlamentare n'a prejudecat hotărârea parlamentului, întru cât majoritatea şi-a spus cuvântul în sensul semnărei.

Apeluri semnificative la unire

— In faţa primejdiei comune —

In altă parte a ziarului vorbim despre alarma dată de organele oficioase ale partidelor d-lor Marghiloman şi Take Ionescu, în privinţa unei noui lovituri dictatoriale ce se punea la cale.

Nu poate fi vorba aici de o mistificare. Oameni cu autoritate şi conştiinţa răspunderei, ca d-nii Take Ionescu şi Marghiloman, nu pot fi bănuiţi că pot lansa ast-fel de ştiri alarmante, dacă ele ar fi lipsite de fundament serios.

Libertaţile romîneşti au trecut dar printr'o mare primejdie şi faptul că s'a putut pune la cale împotriva lor un astfel de atentat, impune democraţiei romîneşti noui datorii pentru salvarea drepturilor garantate de Constituţie.

*

Cu acest prilej, d. Take Ionescu publică un apel semnificativ. D-sa propune ca, indiferent de ori-ce alte credinţe, iubitorii de libertăţi publice să-şi întindă mîna pentru a salva democraţia romînă.

Bine venit apel care, de-ar fi urmat n'ar avea numai de rezultat stăvilirea tendinţelor dictatoriale în viitor, ci ar constitui şi o pavăză a ordinei şi o supremaţie a experienţei.

*

Nu ne îndoim că de astă dată se va înfăptui în cele din urmă şi în Romînia ceia ce pînă acum părea cu neputinţă: un acord între factori care pînă acum erau divizaţi pe chestii personale.

Prea mari sînt interesele în joc pentru ca să fie cu putinţă alt-fel. Asigurarea libertăţilor, triumfui democraţiei, aşezarea temeinică de mîne şi chemarea celor pregătiţi cer acest lucru şi, cu cît se va produce mai curînd, cu atît va fi mai mare binele pentru ţară.

INFORMAŢIUNI

De ce au fost suprimate noui trenuri.— Publicul a fost vădit rău impresionat de ştirea unor noui suprimări de trenuri. Se invederează astfel, că în loc de mai bine, pe zi ce trece lucrurile se înrăutăţesc şi mizeriile devin tot mai mari, întrucît cele mai mari suferinţi izvoresc din lipsa de transporturi şi circulaţie pe căile ferate.

Pentru a cunoaşte realitatea ne'am adresat d-lui Scutaru, a cărui hărnicie, muncă şi devotament pentru binele public sunt notorii, dar care, din nenorocire, nu poate prea mult faţă de complexul de cauze care au provocat starea actuală de lucruri.

— Combustibilul e dar cauza ?

— Da. Şi nu numai păcura şi cărbunii de Petroşani, care trebuiau să ne vie de aiurea şi nu ne-au venit ci şi din cauza lipsei combustibilului de aci, din Moldova, Imposibil să-l obţii. Din toate părţile cea mai mare rea voinţă.

D. Froim Fischer, cu care avem convenţie în regulă, ne face dificultăţi, deşi a obţinut un *credit de 160.000 lei*, numai pentru repararea liniilor înguste de aducţiune de la Ţibăneşti-Rofaila, Bâlca şi Siret-Lespezi.

Cât despre minele unite de la Asău-Comăneşti, ele nu vor să ne dea lignit fără 2000 lei vagonul, deşi le-am propus să le plătim preţul maximul ce se va fixa de comisiunea instituită în acest scop de ministerul de industrie.

Tot ast-fel, toţi ceilalţi deţinători de depozite de lemne cer preţuri extra-ordinar de exagerate...

— Şi nu aveţi mijloace de constrângere ?

— Greu să faci gospodărie cu măsuri de constrîngere şi te asigur că dacă ar fi să majorăm preţurile de transport şi călătorie pe căile ferate, cei dintâi speculatorii de astă-zi ar protesta cu indignare.

— Şi atunci ?

— Atunci ne-am văzut siliţi, din cauza acestei stări precare cu combustibilul, să reducem circulaţia pe ziua de astă-zi, în felul cum am anunţat.

— Măsura va dăinui mult ?

— Drept răspuns d. Scutaru a făcut un gest, care invederează desăvârşita neştire.

«Epoca» anunţă că chestia corespondenţei dintre M. S. Regele şi d. Poincaré va fi adusă în Camera sub forma de interpelare.

Tentativă criminală. — *In speranţa unei ruperi a relaţiunilor cu aliaţii se încercase încă o lovitură de stat. Se urmărea introducerea în România a celui mai desăvârşit regim ţarist, în scopul unei salvări a politicei de rezistenţă.*

Asupra acestei mari primejdii, două zare oficioase de partid au intervenit cu energie.

„Le Progres", organul conservatori-marghiloman-ist, a denunţat din primul moment tentativa.

„Românimea" oficiosul d-lui Take Ionescu, a publicat următoarele:

„Toţi bunii romîni sunt datori să-şi [illegible] ţăţeşte [illegible], să uite animozităţile din trecut şi să zădărnicească lovitura menită a răzbuna amorul propriu rănit al d-lui Brătianu, cu jertfirea intereselor superioare ale Romîniei.

„Noi, ca totdeauna, ne facem datoria şi dăm şi de astă dată alarma.

„Sperăm că nimeni nu va fi atît de miop, atît de slab de înger şi de poltron, ca să dea din umeri la apelul nostru".

Ramîne acum de văzut care este acea tentativă criminală ce ar fi putut primejdui în gradul cel mai înalt ţara numai pentru a se salva o politică de partid.

Nu ne-am înşelat când am afirmat că în cele din urmă d. Inculeţ va fi de părerea viitorului guvern.

Indată ce s'a constituit cabinetul Vaida, vojnicul revoluţionar basarabean s'a declarat şi d-sa pentru semnare.

Am văzut dar mai just decât „Viitorul" care, când a făcut pomelnicul personalităţilor ce nu vor intra în minister, a scris că este pentru rezistenţa „chiar şi d. Inculeţ".

S'a contestat afirmaţiunea că afişele „Bestiile Roşii" sunt opera fostului guvern de militari.

Dacă este aşa, întrebăm atunci să ni se spue care este autoritatea ce a impus lipirea afişelor bestiale în sălile de consiliu ale primăriilor de la ţară.

D. Const. V. Buţureanu, institutor, adânc îndurerat, anunţă pe toţi prietenii că înmormântarea scumpei şi neuitatei sale soţii Maria, va avea loc mâne Sâmbătă, la ora 1 p. m.

„Bestiile" la Dorohoi.— Am înregistrat în numărul de ieri actul nemaipomenit de samavolnicie exercitat la Dorohoi asupra d-lui avocat A. Popov, ca urmare a operei de provocaţiune ce o constitue afişele „Bestiile Roşii".

Ni se comunică, în această privinţă, că afişele bestiale sunt răspîndite prin obligăduirea poliţiei, încredinţate cu condică de expediţie contra semnăturei de primire, că sunt date în seama comercianţilor sub ameninţare de amendă şi ridicarea dreptului de comerciant în caz de pierdere sau distrugere etc.

Unele autorităţi care se solidarizează la asemenea operă stupidă de provocaţiuni îşi iau o răspundere de care ar trebui să dea imediat socoteala faţa de cei în drept.

In numărul viitor vom publica amănunte complecte asupra teroarei din Dorohoi.

Misterul de la Hotel Traian. Cercetărite cu privire la moartea perceptorului Popovici, n'au dat încă nici un rezultat precis.

Cei doi reţinuţi la siguranţă, continuă a susţine, că nu poate fi vorba de cît de un accident, de care de altfel ei n'ar avea nici o cunoştinţă.

Eri parchetul a făcut o descindere la otelul Traian, cercetînd cu deamănuntul camera, în care s'a petrecut drama.

Azi se va face autopsia cadavrului cînd se crede a se obţine o precizare.

D. ministru Ciugureanu a sosit azi dimineaţă în localitate.

In urma intervenţiilor făcute de d. Marcu, directorul Precturei de poliţie, parchetul de Botoşani, a imobilizat toată cantitatea de zahăr din fabrica Ripiceni, rămânând a se verifica facturele cumpărătorilor şi preţurile stabilite.

CINEMA MODERN

MAREA STAGIUNE „SARPIC"

AL DOILEA PROGRAM

SEMNUL ROȘ

mare dramă în 5 acte cu o nouă stea a scenei italiene

DIOMIRA JACOBINI

IN ROLUL PRINCIPAL

„Avîntul" află că toate scrisorile și telegramele adresate d-lui Paul Bujor, președintele Senatului, sunt oprite de cenzură:

Cu începere de Luni, se va distribui zahăr și la cele 5 depozite comunale. Se va face distribuirn și fără bonuri speciale.

Asociații moarei Moldova au înaintat un memoriu administrației comunale, prin care arată, că dacă comuna nu ia de îndată măsuri pentru a opri rechiziționarea grîului cumpărat de ei pentru comună, își degajează ori ce răspundere, în ceia ce privește partea lor de aprovizionare a populației Iașului.

O LĂMURIRE.—Din partea colaboratorului nostru Renovatus, direcția ziarului nostru primește cele ce urmează, cu rugămintea de a le da publicității:

„In chestiunea cazului Tanase și dr. Ghelerter, publicând un articol fără a consulta în prealabil direcția ziarului, am făcut neîndoios o omisiune cel puțin egală cu aceia a direcției care a intervenit cu explicațiuni fără a mă preveni.

Am înțeles totdeauna ca răspunderea actelor mele s'o port întreagă. Dacă spiritul de intrigă al unui ziar looal a crezut că e cinstit să caute învinuiri în alt loc decât acolo unde numai eu singur mă găseam cu răspunderea, actul îl privește și-l caracterizează pe acel ziar.

In chestiunea strictă a părerilor ce am exprimat, am de adăogat că am abuzat de „Opinia" numai întrucât acest ziar are deseori obiceiul civilizat de a servi ca tribună liberă pentru ciocnirea de idei, în scopul lămurirei depline a evenimentelor la ordinea zilei. Și felul meu de a vedea îmi vine de la un caracter de indeferență față de zeii noștri de lut, înțelegând a nu angaja pe nimeni în pacatele mele personale.

Numai cu aceste rezerve, mai poate exista o posibilitate formală de conlucrare a subsemnatului cu ceilalți colegi de redacție.

Comitetul clubului „Uniunei Evreilor Pământeni" Secția Iași, și-a constituit precum urmează biroul:

D. M. Wachtel. președinte; d-nii M, C. Drăcșineanu, avocat, D. Herzenberg, farmacist, I. Popper și dr, Solomonovici, vice-președinți; H. Hirschensohn, casier; dr. Cl. Blumenfeld, secretar general; H. Gherner, avocat, secretar, și Oscar Finkelstein, controlor.

LA JURAȚI.—Curtea cu juri a judecat eri pe Vasile Teodorescu, din comuna Copou, acuzat de paricid.

Vasile Teodorescu trăia în concubinaj cu Sevastia Strugariu. care însă nu ducea casă bună cu bătrânul Teodorescu, tatăl lui Vasile.

Pentruași crea liniște în casă, Vasile se decise să scape de tatăl său și într.o noapte se găseau amândoi într'o pădurice de lângă satul Capul Dealului. La un moment dat, Vasile omorî pe tatăl să, aplicându-i mai multe lovituri de ciomag în cap. El lua apoi cadavrul și îl aruncă într'o râpă.

Trecuseră șase luni, când cadavrul fu găsit, mulțumită unor câni, care tot aduseră în sat bucăți de cadavru. Vasile a mărturisit crima și a arătat împrejurărlle în care ea s'a petrecut.

In urma mișcătoarei piedoarii a d-lui Rang, care a analizat împrejurările în care s'a petrecut crima, jurații au adus circumstanțe ușurătoare, în urma cărora Curtea a condamnat pe paricidul la 10 ani munca silnică.

D. Manciu, ajutor de primar, a plecat azi la București, în interesul Comunei.

CIRCULARA direcțiunei generale a C. F. R. adresată tuturor Stațiilor, depourilor, inspecților L, M, și T. direcțiilor Serviciilor L, M, și T. din Direcția II-a Regională și spre știința direcției Generale și direcției I Regionale București.

„In scop de a garanta executarea programelor trenurilor militare și transporturile de alimente și combustibil pentru armata și orașe în raport cu lipsa de combustibil în care ne aflăm, dispozăm ca cu începere de la 5|XII și până la alte dispozițiuni să circule zilnic numai trenurile 150|122, 121|149 Iași-Cernăuți Mărășești, 148|203, 204|147 Iași-Tecuci-Galați și trenurile de Combustibil ale Tracțiunei precum și trenurile militare după programe; iar toate celelalte trenuri de persoane mixte și de marfă să circule din 2 în 2 zile pe toate liniile.

Recomandăm călduros cea mai mare economie de combustibil".

Membrii Sindicatului ziariștilor din Moldova sunt rugați a se întruni negreșit Duminecă la ora 10 și jum. dimineața în localul din str. Cuza-Vodă 52 (casele Jurist).

Membrii sindicatului pensiouarilor din Iași se întrunesc Duminecă ora 3 p. m. în localul Primei Case de Economie, str. Ștefan cel Mare, pentru a discuta mai multe chestiuni de interes urgent.

Adunarea generală a veteranilor grade inferioare, are loc Duminică 7 a lunei, ora 2 după prânz, în sala Bejan. La ordinea zilei alegerea noului Comitet.

Autoritățele vor face azi unele descinderi, fiind bănueli că s'au acaparat mari cantități de alimente, pe care unii comercianți nu le pun în vânzare, spre a urca prețurile.

Cucernicii preoți din oraș sunt convocați pentru Vineri seară 5 Decembrie, de la orele 7 jum. înainte în Cancelaria protoierei unde se vor discuta mai multe chestiuni importante între care și alegerea unui preot în Comitetul școlar Comunal.

D. Marcu, directorul Prefecturei de poliție, aflând că un transport de 10,000 chilograme zahar urma să fie exportat, a oprit la timp acest export și a făcut pe proprietarii a-l distribui la băcănii, cari l'au pus în vânzare cu 13 lei chilogramul.

Domnișoara Ema Filipescu o eminentă studentă a Facultatei de medicină din Iași — a trecut cu succes ultimul doctorat, obținând titlul de Doctor în medicină și chirurgie.

Pe aceiași zi, D-sa a fost numită medic secundar pe lângă Spitalul Sft. Spiridon din localitate.

In ultimul tablou de pensionari publicat în „Monitorul Oficial" sunt înscrise numele d-lui Gabriel Socor, profesor universitar și d-nei Ortansa prof. V. Hulubei.

Curtea cu Juri a condamnat eri pe Gh. Costăchescu, originar din Calarași la un an închisoare, pentru tâlhărie.

Astă noapte, după stângerea luminei electrice, niște hoți rămași încă necunoscuți, au spart geamul de la vitrina magaziei Prager din Cuza-Vodă și au furat blănuri, în valoare de 10.000 lei.

La Biblioteca Universității din Iași este vacant postul de curier plătit cu 520 lei pe lună.

Doritorii de a-l ocupa să se adreseze direcțiunii.

Printre copiii școlilor primare din Iași bântue epidemiile de scarlatină, pojar etc.,

Este de văzut în primul loc dacă ivirea acestor boli contagioase nu se datorește aglomerațiunelor din școlile primare cu ocazia alegerilor, după terminarea cărora cursurile școlare au început imediat și fără a se lua vre-o măsură profilactică.

In al doilea rând ar trebui cercetat dacă la răspândirea bolilor nu ajută și mormanele de gunoae pe care primăria nu se grăbește a le ridica nici din curțile școlilor.

Se afirmă că partidul țărănesc va cere prin reprezentanții săi, o anchetă parlamentară pentru cercetarea gestiunei de la ministerul de industrie.

In curând va avea loc o frumoasă serbare dată în folosul școalei „Cultura".

MUZICALE.—Astă seară la ora 9 are loc la Teatrul Național al 3-lea concert simfonic al orchestrei „Gh. Enescu", dirijat de d. A. Ciolan.

Programul este compus din cele mai expresive bucăți ale maeștrilor Schumann, Mendelsohn, Saint-Saens și Nschaykovski.

Cinema ELISABETA.— Astăzi în ambele matineuri (3 și 5½ ore) și seara la ora 9¼. A treia și ultima serie din „D-ra MONTECRISTO." In rolul principal apare grațioasa, simpatica și celebra artistă Tilde Cassay. Joi și Vineri la al doilea matineu și seara, Sâmbătă și Duminica la ambele matineri și seara: MARINELLI iluzionistul mondial, elegantul magician în interesantele și uimitoarele sale experiențe de științe oculte, magie înaltă, prestidigiatură superioară, iluziuni misterioase etc. etc.

Ultima oră

Dizolvarea Parlamentului

— Convocarea unei Constituante —

BUCUREȘTI. — Rezultatul tratativelor urmate între ardeleni și șefii opoziției nereprezentată în Cameră, justifică afirmațiunea că intrăm pe calea legilor și a prevederilor Constituției.

Este definitiv holărât că actualul Parlament nu va vota decât ratificarea și va face strigările. El va fi apoi dizolvat și se vor face noui alegeri pentru Constituantă.

Tratative cu d. general Averescu

București. — D. Vaida a condus tratative cu d. general Averescu, care n'au dus însă la nici un rezultat.

Aceste tratative s'au dus pe baza dorinței ardelenilor ca vechile partide din regat să participe încă de acum la formațiunea ministerială.

Eșuarea tratativelor se datorește faptului că d. Averescu nu voește să participe la guvern înainte ca actualul parlament să fie dizolvat.

Consiliul Suprem ne acordă un nou termen

—Când expiră el. —

Bucureşti.— Consiliul Suprem a făcut cunoscut guvernului romin că admite o prelungire până Luni pentru ca delegația noului guvern sa aibă timp a ajunge la Paris.

TEATRUL SIDOLI

COMPANIA ISRAELITA

GOLDENBERG & ASCHKENAZY

AZI VINERI 5 DECEMBRIE ORA 9 și un sfert precis

Debutul celebrei artiste Americane

CLARA YOUNG

se va reprezenta

JACK MINCINOSUL

Operetă în 3 acte.

Biletele se găsesc de vânzare de la ora 10 dim. la Circul Sidoli

SANATORIUL Dr. TZAICU din Iași Str. Carol No. 20 reorganizat și mărit este la dispoziția bolnavilor medicilor și pacienților.

Bolile contagioase și nervoșii turbulenți nu se primesc.

Clinica chirurgicală perfecționată, chirurgie de urgență, gynecologie, genitezuinare Dr. Tzaicu dă consultațiuni între orele 2—4. Telefon 115.

X Alaltă seară a încetat din viață Andrei Stavrat funcționar la Primăria Iași.

Defunctul un vechiu și conștiincios funcționar a îndeplinit funcțiunea de verificator la Serviciul Contabilității.

Jacques Paucker

— BIROU TECHNIC —

BUCUREȘTI STR. SMARDAN 27 11

— AU SOSIT —

Garnituri de Asbest

cu săn grafitate,

— Klingerită, Vulcanfibră —

Se caută în centru 2 — camere mobilate sau nu, de închiriat cu luna pentru birou. Oferte la Agenția de Publicitate I. Brănișteanu Str. Mârzescu 23 sub „Birou"

Se aduce la cunoștință că birourile Băncei Iașilor, sunt deschise între orele 9-12 a. m. și 3-5 p. m. —In ajun de sarbătoare pînă la ora 12 a. m. *Direcțiunea.*

GERMURI

MARE DEPOZIT DE EN-GROS

IULIUS HIRSCHENSOHN

Iași str. Sărărei 153.

Nicolae Gheorghiade

AVOCAT

S'a mutat în str. S-tul Sava 11 Iași

Viticultor cunoscând perfect lucrările de vie precum și școala de vie, având acte și practică, caută loc.—A se adresa: Gh. Gh orghiu Mahalaua Sf-tu Vasile 14 Iași.

Broderie Societatea „Domnița Ruxandra" caută lucrătoare pentru broderie românească.

Bun șofeur cu cunoștințe mecanice caută loc. A se adresa la Agenția de Publicitate I. Brănișteanu str. Gh. Mârzescu 23 Iași.

PUBLICAȚIE

In ziua de 15 curent se va ține licitație publică la Serviciul Technic al Inspectoratului Sanitar al Basarabiei str. Alexandrei No. 5, pentru darea în antrepriză a lucrărilor de reparațiuni la Laboratul de Chimie și Bacteriologie din Chișinău, în valoare după deviz de lei 37000.

Devisele și condițiunele se pot consulta de amatori în ori ce zi la Serviciul Technic, de la 9—12.

DE VANZARE

Baia Sarată, fiind în stare de funcție și înzestrată cu toate din nou.

Se dă și în arendă, de pe acuma. Doritorii se vor adresa la Baia Sărată.

Parfumeria „MERCUR"

Proprietari: MANOLE AIZIC et SIMON MOSCOVICI

CENTRALĂ: București, Calea Victoriei 30 (Pasag. Macca)

SUCURSALA: Iași, Str. Ștefan cel Mare 53

Vinde eftin Parfumerie franceză: Coty, Houbigant, Roger et Gallet, Pivor, D'Orsay, etc.

Articole de Cauciuc, pansamente, perii pentru dinți piepteni, etc.

AL XVI-lea No. 3794

25 Bani Numărul

DUMINICA 7 Decembrie 1819

ABONAMENTE:
UN AN: : : : 80 LEI
ŞASE LUNI : : : : 40 „
TREI LUNI : : : : 20 „

ADMINISTRAŢIA
IAŞI —. Gh. Mârzescu 23

— TELEFON No. 500 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN.

ANUNCIURI
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRĂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicităţii.

Un număr vechiu 1 Leu.

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Consecinţele propagandei cu „Bestiile Roşii“

O scrisoare a d-lui Adonis Popov, avocat

— Teroarea dezlănţuită. — Ce se petrece la Dorohoi. — Sanctitatea afişului. — Atacul d lui căpitan. — Cum a decurs vandalismul. —

In legătură cu cele povestite de noi că s'au petrecut în gara Dorohoi, cu ocazia identificărei bolşevicului Zigfried Şaraga, în persoana d-lui Adonis Popov, avocat al căilor ferate din Iaşi, primim următoarele cărora le dăm loc cu plăcere:

Stimate Domnule Director,

Vă mulţumesc că în persoana mea aţi luat şi de astă dată apărarea ordinei şi a legii. Cred că toţi vă vor urma.

Iată cum au decurs exact faptele la care v'aţi referit:

Poliţaiul oraşului din fundul României, d. Ţanţomir, a împărţit şi afişat cu forţa afişele criminale intitulate „Bestiile Roşii“, trimeţându-le comercianţilor cu condica de expediţie în care aceştia au semnat de primire.

Şi le-au pus în vedere că dacă nu le afişează, ori dacă le pierd, ori dacă lasă să fie rupte de cineva, vor fi traduşi la Curtea Marţială ca complici la bolşevism, li se va lua „dreptul de comerciant“, iar dacă vor afla de vre-un atentat împotriva „bestiilor“ să-l denunţe ori să-l împiedice, sub pedeapsa de a fi amendaţi cu 5000 lei.

Acestea le-am aflat în seara de Luni de la antrepenorii bufetului gării Dorohoi, fraţii Nae şi Marin Păuculescu—în bufetul cărora mi-a fost dat în sfârşit să văd şi eu aceste îndemnuri criminale la lupta de clase şi la măcelul confesional.

Antrepenorii au rămas miraţi când le-am spus că în Iaşi aceste afişe n'au putut dăinui în public, şi mai ales au rămas încremeniţi şi înspăimântaţi la posibilitatea ca eu să le iau afişele din cui.

*

Am plecat noaptea la Botoşani unde aveam nişte procese. Marţi seara m'am reîntors, am dormit în gară şi Mercuri dimineaţă m'am dus în bufet să iau o cafea cu lapte înainte de a pleca trenul.

Odaia era plină, în aşteptarea cafelei m'am plimbat prin bufet şi m'am mai uitat îngrozit la tipurile de criminali bolşevici şi mai ales la caracteristicele fraze criminale ce le însoţesc:

„Şi când te gândeşti că la intrunirea *socialistă* (sic) de la Dacia s'a strigat: să vie aceşti iluştri reprezentanţi ai lui Troţchi, Lenin şi Bela Kuhn şi la noi ca să puie ordine în ţara românească“. (Autentic. Vezi singurele afişe din Iaşi în sala Curţii Marţiale).

Şi mai ales cealaltă frază la fel de criminală, de pe afişul al 2-a:

„Român, aceste afişe sunt date în paza voastră. Interesaţii care uneltesc în umbră au organizat echipe ca să le distrugă (sic). Aceste echipe sunt subvenţionate cu banii lui Troţchi, Lenin şi Rakovsky“ (Tot autentic — vezi afişele de la Curtea Marţială).

Deodată aud alături de mine nişte cetăţeni speriaţi arătându-şi pe afiş mutra lui Sigfried Şaraga, groaznicul aghiotant al lui Bela Kuhn, groaznicul criminal comunist—şi spunându-şi: uite vezi, ăsta a fost alaltăeri seara aici în gară..

— Cum, aici?

— Da, aici. A vrut să rupă afişele L-a oprit Păuculescu,

*

Câteva minute după aceia, un sergent de poliţie, se propteşte în faţa mea. —Identitatea!

I-am lămurit că sunt cetăţean român şi paşnic, că nu-s hoţ, nici criminal, nici vagabond, că dreptul care şi-l ia el să-mi ceară identitatea, aşa din senin, într'o gară, nu i-l dă nici o lege romînească— şi l-am rugat să-mi dea pace.

—D-ta, intervine un sergent major de poliţie, ai fost alaltăeri seara aicea şi....

— Ăsta e? strigă o voce de la tejghea?

— Da s'trăiţi, ăsta e.

— Aresteză-l.

— In numele legii eşti arestat! Şi m-au înşfăcat după tot codul manierelor poliţiste.

M'am dus la acel care poruncise arestarea mea. Era un ofiţer.

— Cu ce drept mă arestezi d-ta—în numele legii?

— Sunt ofiţer informator.

— Şi în numele cărei legi? Eşti procuror, comisar regal, ai vre-un mandat împotriva mea?—Cum te chiamă?

A refuzat să-mi spuie numele — şi când pentru a-i arăta că trebuie să nu fie laş ci să-şi ia răspunderea faptei sale şi i-am spus că şi eu sunt ofiţer romîn, d, căpitan mi-a răspuns:

— Hai sictir!

I-am răspuns cu aceiaşi monedă.

— Arestează-l! Ia-l!—Acesta a fost răspunsul „apărătorului patriei“.

Am fost umflat pe sus, zmuncit şi aproape de n'am spart uşa cînd am năvălit toţi „patru — aghiotantul lui Bela Kuhn şi trei „apărători ai patriei“ pe peronul plin de lume înmărmurită — şi cu convoiul celora din bufet după noi.

Atraşi de scandal, secretarul gării, Mîndrescu şi telegrafistul de serviciu Cosminsky, au intervenit arătînd cine sunt, şi numai după ce tot personalul gării a garantat pentru mine, am fost eliberat.

*

Iată ce a fost. Iată teroarea şi starea extrem de gravă ce a dezlănţuit-o tîmpiţii şi criminalii autori ai „Bestiilor“ şi poliţaiul oraşului Dorohoi.

Gîndiţi-vă ce-aş fi păţit dacă eram evreu, ori socialist, şi dacă pe lîngă că semănam cu unul din cele 30 de portrete de acolo, m'ar mai fi chemat şi Şaraga, Goldenberg ori Schor.

Trageţi concluziile şi luptaţi contra camorei, care conspiră împotriva libertăţilor cetăţeneşti!

Cu distinse consideraţii.

ADONIS GR. POPOV, Avocat

Iaşi—5 Dec. 1919

P. S. Uitam: numele căpitanului—l'am aflat pe urmă.

Căpitanul Popovici, din Reg. 69, cu domiciliul în Dorohoi—Popovici, şi mai cum? Nu ştiu, căci a fost laş pînă la sfârşit.

INSEMNĂRI

Opera de provocare

După furtuna războiului s'au deschis răni noui, s'au adâncit cele vechi şi suferinţa socială a luat un caracter îngrijitor de primejdie acută. Anormalităţile vieţii publice, inegalităţile sociale şi dezechilibrul economic au ieşit la iveală în plenitudinea contrastelor lor, zguduind minţile cele mai îndurătoare şi mai somnolente.

Marile suferinţe ale războiului, reculegerea supremă în faţa morţei, redeşteptarea conştiinţei poporului asupra puterei şi drepturilor lui şi mai cu seamă distrugerile fatale în avuţia particulară şi publică, au determinat stări de spirit, nevoi, cerinţe şi visuri peste puterile de alinare, creaţiune şi ofertă ale vechei societăţi atât de hîrbuită în compunerea şi funcţionarea ei.

In astfel de zile tragice, două lucruri erau şi sunt încă de o trebuinţă absolută: 1) Să se lecuiască durerile pe cât posibil; să se dee cât se poate da; să se tocească asperităţile până la ultima limită a realităţii şi 2) Să se menajeze gloata; să se guverneze cu libertate şi blândeţă; mai ales să se evite aţâţările, dezlănţuirele de patemi şi tulburarea spiritelor.

Dar cum au înţeles guvernanţii noştri să ocolească primejdia, se ştie. Ei n'au precupeţit nici egoizmul, nici intransigenţa, nici încătuşarea şi apăsarea publică; în fine ei n'au ezitat să tulbure apele până'n fund. Şi răspunderea lor va fi imensă, dacă dureri mari vor mai slăbi societatea noastră atât de şubredă.

In aceiaşi ordine de idei, nu putem pricepe ce minte neroadă mai stăruie, cu atâta perseverare diabolică, în opera directă de provocare, exercitată prin afişele „Bestiile Roşii“. Prin asemenea jocuri de copil idiot, se poate produce scânteia care să aprindă instantaneu imensul material inflamabil care este societatea românească.

Are cineva un asemenea interes? Şi, în orice caz, autorităţile în stat pot avea un asemenea interes primejdios, de nu se sfiesc să favorizeze astfel de întreprinderi stupide?

Să se ia aminte că ticăloşia din Adjud şi atentatul din Dorohoi nu sunt decât începuturi ale operei „Bestiilor Roşii“ sau bestiilor de alte culori.

RENOVATUS

Câteva NOTE

Codul penal va suferi o mare schimbare. In viitor pedepsele pentru delicte şi infracţiuni vor fi cu totul altele de cât acele care există astă-zi în condica penală.

Ast-fel, o infracţiune gravă se va pedepsi cu o călătorie Iaşi-Bucureşti, fără vagon-lits.

Atentat la pudoare se va pedepsi cu dormitul o noapte în vagon-lits.

Calomnie prin presă: vinovatul va fi condemnat să scrie într'o seară la lumina lui Toma.

Trafic de influenţă: autorul unui astfel de fapt va fi condemnat să parcurgă cu trăsura strada Ştefan cel Mare.

Inşelăciunea: să faci coadă la brutăria ca să capeţi pâinea lui Manciu.

Acapararea de alimente: să-ţi furnizezi ceje necesare de la aprovizionarea comunală.

Acte de lese-patriotism: să nu mănânci de cât zaharul furnizat prin Banca „Dacia“.

BLANZY

De Luni 8 Decembrie a. c. incepe subscrierea la Societatea de Locuinţe eftine şi Construcţiuni din Iaşi.

Subscrierile se vor primi la: Banca Agricolă Iaşi.
Banca Moldova Iaşi.
Banca Iaşilor Iaşi.
Prima Societate de Economie.

Prospectul va fi publicat cu incepere de Luni.

ECOURI

Mărimea lunei la orizont.— Fenomenul mărimei deosebite a lunei la orizont a fost ingenios explicat de americanul Sanford.

Trageţi două linii drepte formând un unghi ascuţit, apoi înscriţi înăuntrul unghiului două mici cercuri egale, unul mai aproape de vârf, altul mai departe, la câţi-va centimetri sau chiar decimetri. Veţi observa totdeauna că cercul mai apropiat de vârf pare mai mare.

Prin această iluzie optică s'ar explica mărimea aparentă a aştrilor la orizont. Luna la orizont se găseşte într'un unghi format de linia pământului cu arcul cerului. Numai la zenit e în afară acestui unghi. Astfel se explică cum, prin mersul ei pe cer, luna are mărimi aparente deosebite. Când sunt nouri, unghiul format de pământ şi cer se micşorează iar luna pare cu atât mai mare.

*

Laptele şi tifosul.— S'a observat că o apa, care nu conţine bacilul lui Eberth şi care poate fi deci socotită ca inofensivă, dă mari culturi de acest bacil când e amestecată cu lapte. Urmarea practică este că lăptarul care toarnă apă în lapte îl otrăveşte, dându-i posibilitatea să desvolte culturi de bacili. Acest amestec de lapte cu apă este cu atât mai periculos cu cît apa adăugată e mai puţin curată. S'ar părea că laptele botezat provoacă febra tifoidă mai mult decât s'ar crede.

*

Nova Geminorum.— In anul 1912 s'a ivit deodată o stea nouă în constelaţia Gemenilor. Astronomii au numit-o *Nova Geminorum*. Din diferite locuri i s'a determinat paralaxa (distanţa prin raport cu sistemul nostru) şi s'a constatat că se află la 296 ani-lumină, adică îi trebueşte 296 ani luminei să ne ajungă. Prin urmare exaltaţiunea luminoasă s'a produs în anul 1916. Nu s'a aflat încă nimic despe variaţiunele produse de atunci şi starea de astăzi a stelei va fi cunoscută abia peste 296 ani.

VIAŢA POLITICĂ

Stăpânire şi separatism

— Ţărănismul á tot stăpân —
— Pentru înlăturarea primejdiei —

N'am aşteptat în joncţiunea faptelor şi nici ca răul să devie prea evident, pentru a sublinia neajunsul ce rezultă din pretenţia celor din teritoriile alipite de a pune sub călcâiu vechiul regat.

„Opinia“ a fost primul ziar, care a pus în evidenţa tendinţa şi răul care poate sa decurga. Astă-zi chestiunea formează subiectul de preocupare a multora şi a fost pusă în discuţie şi cu ocazia gravei crize politice prin care trecem.

*

In primul loc o paranteză. Este de remarcat că Ardelenii, superiori în pregătire celor din Basarabia şi Bucovina, îşi dau întru cât-va seama de consecinţele rele ce ar putea decurge, din tendinţa de a acapara diriguirea Romăniei-Mari. De aceia, pe motiv că trebuie luptat pentru unificarea naţională şi evitate agitaţiile de separatism, ei încearcă apropierea şi înţelegere cu vechile partide din România.

Nu-i tot ast-fel ca basarabenii şi bucovinenii, cari, sub influenţa ţăraniştilor au pierdut şi puţinul simţ al realităţei ce-l aveau până acum, şi vorbesc prăpăstii în materie de ierarhie şi alcătuire economico-socială.

*

Reacţia a început însă să se producă, în senzul că vechile organizaţiuni susţin cu tărie că directiva, sensibilă la cerinţela vremei, sa revie tot vechilor partide, cere au în fruntea lor experienţa, concepţia şi simţul răspunderei.

Obârşia situaţiei grave de astă-zi constă în felul cum s'a alcătuit actualul parlament — izvorât din anormale condiţiuni electorale. Această alcătuire constituie o adevărată primejdie, în potriva căreia trebuie să se recurgă la arma dizolvărei.

Un parlament, ales în condiţiuni normale electorale, ne va reda o normală diriguire şi va repune lucrurile în situaţia din care n'ar fi trebuit să iasă.

Un guvern Vaida-Averescu

— D-nii Take Ionescu şi dr. Cantacuzino delegaţi la Paris —

Articolul de mai sus îl scrisesem sub impresia telegramei, publicată în numărul nostru de ieri, prin care se spunea că la baza tratativelor cu d. general Averescu este dorinţa Ardelenilor de a nu fi acuzaţi că voiesc să acapareze diriguirea politică a Romîniei.

Seara tîrziu am primit însă cele ce urmează. De astă dată pare că lucrurile se precizează. Iată textul telegramei:

— „Criza continuă. In soluţia ei nu este exclus să intervie o schimbare sensaţională. Se pare că ne apropiem de o formaţiune Vaida-general Averescu, acesta din urmă ministru de interne iar d-nii Take Ionescu şi d-r Cantacuzino delegaţi la Paris. Un acord în ce priveşte dizolvarea camerilor a survenit“.

*

Am reprodus telegrama. Turnura ar fi cu adevarat neaşteptată şi ar fi cu atît mai surprinzătoare cu cît ie de natură să nemulţumească pe ţărăniştii şi naţionaliştii.

† Maria Buţureanu

Adevăraţii luptători sunt fără îndoială predestinaţi durerei.. De aceea în momentul îndeplinirei idealului pentru care au luptat, ei despar, pentru a nu duce în mormînt decît nădejdea realizărei visului şi durerea de a se fi stîns înainte de a-l trăi.

Incă din prima tinereţă, Maria Buţureanu a simţit în sufletul ei clocotul unei lupte şi a avut curajul să-i dea răgaz să se manifeste. O luptă frumoasă o luptă dreaptă şi neasămuit de grea.

Vroia să arate celor ce n'au bănuit niciodată aşa ceva, că femeea pe lîngă îndeplinirea necesităţilor materiale ale celor ce-i sunt în apropiere, mai e capabilă şi de altceva şi mai cu seamă are nevoe de satisfacţii intelectuale şi sufleteşti. Grupînd în jur cîteva prietene pe care le-a convertit la credinţa ei, a format un cerc restrâns de altfel, care avea de menire cultivarea minţei şi a sufletului.

E prima noastră femenistă care a deschis o luptă frumoasă: lupta dreaptă faţişă. Ea a vrut să ridice pe femee cultivindu-i mintea şi sufletul, ca apoi prin calităţile ei să-şi cîştige un loc egal în societate şi familie. Cultivându-se ea însuşi, a reuşit să fie o invincibilă luptătoare, care prin puterea cuvîntului a stăpânit mulţimea, convingînd o.

A fost simbolul femeiei moderne: bună soţie, mamă desăvîrşită, educatoare distinsă, gospodină neîntrecută, o fină inteligenţă şi o înţăleaptă propovăduitoare. Cu dispariţia ei, care lasă atîta gol în suflete, pierde ţara o bună educatoare, femeile o sinceră luptătoare pentru cîştigarea drepturilor atîta vreme nesocotite, asociaţia femenistă o membră distinsă, copiii o mamă drăgostoasă şi înţăleaptă, iar soţul o tovarăşă nepreţuită.

Cu toţii să ne plecăm genunchii pe mormîntul acelea care prea curînd ne-a fost răpită şi acoperindu-l cu lacrimi sincere să zicem: „Să-i fie ţărîna uşoară“.

P.

Intelectualii şi muncitorii

Solidarizarea temeinică ce se constată în massa muncitorilor, trebue să fie drept exemplu tuturor.

Această solidarizare are drept consecinţă firească punerea în practică a celor mai nobile şi frumoase sentimente de milă, ajutorarea şi iubirea aproapelui. Prin această solidarizare se dă putinţa să se stabilească justa legătură dintre idei şi fapte, între motive şi acţiuni..... Se crede că intelectualilor nu le este dat de cît să rămînă teoreteciani?! Ei nu fac de cît teorie, fără practică. Ei s'au mulţumit — şi e de regretat— şi azi se mulţumesc cu vorbe goale.

Nu vor experimentarea teoriilor enunţate de ei Nu se coboară în masa poporului să le aplice. Nu vor să guste din fructul teoriilor umanitare cu care s'au umplut bibliotecei întregi. Ei fac compoziţii frumoase. fraze dulci la auz, dar prea departe de practica lucrului. Şi'şi pun în discuţie teoria şi contrateoria, dar nu vor aplicarea lor.... Ei zic că fac cultura poporului. Şi apoi fac şi societăţi culturale!.. statute şi programe de educaţia masei poporului... cu care nici nu vine în atingere. Fac educaţie prin sugestie, telepatie... etc.

Fac gardă conştiinţelor celor pe

..... Toate casele mari şi toţi comercianţii din străinătate au afectate la budgetul lor zeci de mii de lei pe an pentru publicitate.

Preţuiţi anunciurile şi orice fel de reclamă comercială, industrială etc. numai

AGENTIEI DE PUBLICITATE

I. BRANISTEANU

IAŞI, STR. GH. MARZESCU 28, IAŞI

Singură în măsură a aranja cu efect publicitatea, astfel ca o reclamă făcută prin ziare să aducă maximum de foloase.

— — — — Se primesc anunciuri pentru toate ziarele — — —

TEATRUL SIDOLI

COMPANIA ISRAELITA

GOLDENBERG & ASCHKENAZY

SAMBATA 6 DECEMBRIE ORA 9 şi un sfert precis

Debutul celebrei artiste Americane

CLARA YOUNG

se va reprezenta

M-lle HOPLEA

Operetă în 3 acte de Joungwitz.

Biletele se găsesc de vânzare de la ora 10 dim. la Circul Sidoli

DIRECTIA REFACEREI ECONOMICE

SECŢIA VI REGIONALA

Str. Alexandri Iaşi No. 1

PUBLICAŢIUNE

Se aduce la cunoştinţă celor interesaţi că în ziua de 15 Decembrie a. c. ora 10 dimineaţa, se va ţine licitaţiune orală în localul secţiei str. Alexandri No. 1 pentru vânzarea, a 7926 bucăţi cazmale, reformate, aflate în depozitul din Iaşi.

Şeful secţiei VI-a Regionale

Inginer E MUNTEANU

Cine doreşte

o lucrare, după o scurtă preparaţie, direct în registre comerciale, industriale etc. şi să poată dobândi cunoştinţele în comptabilitate artimetică Comercială şi corespondenţă să facă uz de metoda practică a cunoscutului profesor

M. MESCHER

Str. Petru Rareş 19 (în curte) (în casa Poştei) Inscrieri zilnic 9 — 12 a. m.

S'a perdut Certificatele de absolvire al liceului de băieţi „S. I. GOLDŞTEIN" din Odessa Găsitorul este rugat a'l aduce D-lui Anton RABINOVICI în Str. Gh. Mârzescu 30, în schimbul unei bune: recompense.

Se caută în centru 2 — camere mobilate sau nu, de închiriat cu luna pentru iarna. Oferte la Agenţia de Publicitate I. Brănişteanu Str. Mârzescu 23 sub „Birou"

Se aduce la cunoştinţă că birourile Băncei Iaşilor, sunt deschise între orele 9-12 a. m. şi 3-5 p. m. — În ajun de sărbătoare pînă la ora 12 a. m. *Direcţiunea.*

GERMURI

MARE DEPOZIT DE EN-GROS

IULIUS HIRSCHENSOHN

Iaşi str. Sărăriei 173.

Nicolae Gheorghiade

AVOCAT

S'a mutat în str S-tul Sava 11 Iaşi

Viticultor care execută perfect lucrările de vie precum şi şcoala de vie, având note şi practică, sau şi loc. — A se adresa: Gh. Gheorghiu Mălaiaua Sf-tu Vasile 14 Iaşi.

Broderie Societatea „Domniţa Ruxandra" caută lucrătoare pentru broderie românească.

Bun şofeur cu cunoştinţe mecanice caută loc. A se adresa la Agenţia de Publicitate I. Brănişteanu str. Gh. Mârzescu 23 Iaşi.

DE VANZARE

Baia Sărată, fiind în stare de funcţie şi mobilată cu toate din nou.

Sare şi în arendă, de pe acuma. Doritori se vor adresa la Baia Sărată.

puterea evocaţiei alternează cu duioşia într'un grad destul de înnalt.

Sentimentele d-lui Cujbă debordează de cultul sfînt al libertăţei. Oda închinată libertăţei are şi un caracter viu de actualitate, şi de aceia reproducem următoarea strofă:

O! libertate sfîntă, mult dorită,
Pe rug căţi pentru tine au pierit.
Prin tine numai oameii respiră
In valea vieţii plină de ispite!

D. Cujbă utilizează cu dibăcie şi forma populară a versificaţiei. In general este stăpân pe tehnica versului şi reuşeşte a împrumuta poeziei acea muzicalitate care o distinge vădit ca operă de artă.

*

Le Progres Civique interesanta revistă pariziană bilunară pentru critica politică şi perfecţionarea socială, în numărul din a doua jumătate a lunei Noembrie are încă o serie de violente atacuri la adresa d-lui Clemenceau.

Intr'un articol, revista pariziană învinueşte în mod hotărât pe primul ministru al Franţei, că poartă întreaga răspundere a tuturor nenorocirilor abătute asupra republicei. Şi pomenitul articol închee cu fraza:

„Istoria la care Clemenceau îndrăzneşte să facă apel şi în care pretinde să-şi rezerve „o pagină de onoare", istoria va zice că el este răspunzător de criza financiară, economică, politică şi morală în care se zbate a treia republică. Ar fi de dorit ca greşelile lui să nu-şi aibă toate consecinţele logice, căci dacă se va vărsa sânge, el va fi la număr"!

*

Ideea Europeană anul I, No. 24, publică o privire generală asupra situaţiei politice în România mare, datorită d-lui C. Rădulescu-Motru.

Este vorba mai mult de o poză suficientă a filosofului nostru electic.

Acelaş număr mai cuprinde o notiţă elogioasă şi bine meritată pentru poetul G. Bacovia.

*

Unirea anul I, No. 4 publică un interesant studiu social-politic al d-lui dr. Leo Goldfarb, şi o cronică literară asupra lui Vlahuţă datorită d-lui C. Racovitză.

Revista apare săptămânal la Cernăuţi.

*

Răsăritul anul II, No, 11—12 continuă tipărirea unui material prea popular, fără ca în sine publicaţiunea săptămânală să fie o revistă populară, în înţelesul adevărat al cuvântului.

*

La Teatrul Naţional din localitate se joacă astă seară „Avarul" lui Molière, cu d. V. Cuzinschi în rolul titular.

Duminică în matineu „Napasta" lui Caragiale şi comedia într'un act „Stradivarius" a d-lui Maurey. Duminică seara, pentru a doua oară „Bucuria Casei" de Anicet Bourgeois.

Informaţii

PARE CĂ S'A STABILIT CĂ IN CONFORMITATE CU LEGEA VOTATĂ DE CORPURILE LEGIUITOARE DIN 1917, CURŢILE MARŢIALE SĂ FUNCŢIONEZE PÂNĂ LA 1 IUNIE 1920, CÂND SE VOR DIZOLVA DE DREPT.

ACEASTA ÎN CAZUL CÂND NU AR SURVENI O NOUĂ LEGE CARE SĂ-LE DIMINUEZE DURATA SAU SĂ LE REDUCĂ COMPETINŢA.

Inregistrăm ca simplă curiozitate faptul că presa franceză dădea ca sigură o formaţiune de guvern Al. Vaida încă de la 19 Noembrie, adică într'un timp când la noi în ţară publicul era departe de a cunoaşte acest lucru.

D. Al. A. Badareu a plecat astăzi dimineaţă la Bucureşti.

Fostul ministru ungar Al. Garbai şi mai mulţi comunişti, pentru a scăpa de furia răzbunătoare a guvernului din Budapesta, s'au refugiat pe teritorul român. Ei au fost internaţi la Cluj.

Eduard Chica, directorul siguranţei generale a Statului, a sosit azi în localitate.

D. colonel Boyle a jucat un rol simpatic când a luat sub protoguirea sa, pe refugiaţii români de la Odessa.

Astăzi însă dânsa exercită mai ori-luşani foarte puţin simpatice şi pentru care nu înţelegem interesul ce urmăresc.

Astfel se ştie că d-sa a arestat mai dinainte pe d. şi d-na Istrati. Acum a ordonat arestarea ziaristului Romfil Şeicaru, dintr'un restaurant şi deţinerea lui la Vitcovu, pe motiv de propaganda bolşevică. Dar de fapt această arestare s'a făcut din cauza că d. Şeicaru e acusat şi el o întrevedere cu prinţul Carol.

Ne întrebăm dacă d. colonel Boyle poate admite situaţie suspectă ca fără a fi îmbrăcat de o autoritate care-care egală şi dispuse de dreptul de a aresta.

PENSIONARII. — La 7 a curentei Duminică, oara 3 p. m., sunt convocaţi toţi pensionarii statului din localitate, în sala Primei Casei de Economii de lângă Palat, spre a se consfătui asupra reconstituirei Societăţei Pensionarilor, a cărei activitate încetase de la declararea răsboiului.

Este, credem, în interesul tuturor pensionarilor să se înscrie în această societate şi să continue a se manifesta şi a-şi apăra drepturile, întru cât nevoile şi greutăţile timpului de faţă sunt poate mai mult simţite acum de pensionarii, decât de ori care altă breasă.

Direcţiunea Liceului Internat din Iaşi aduce la cunoştinţa tuturor elevilor acestei şcoli că deschiderea cursurilor are loc în ziua de Mercuri 10 Decembrie a. c.

Elevii interni vor trebui să fie la şcoala cel mai târziu până în ziua de 9 a. c.

Astă noapte, agenţii poliţiei au arestat pe un individ, la care s'au găsit planul casei de fer de la spitalul militar. El a mărturisit, că făuria planul în scop de a jefui cassa de bani. a spitalului militar.

In urma memoriului adresat Facultăţii de Litere de către studenţi, în şedinţa dela 29 Noembrie consiliul Facultăţei a hotărât pede o parte să intervie din nou la minister pentru reînfiinţarea catedrei de istoria literaturii române vechi şi dialectologie română, iar pe de altă a declarat obligator pentru studenţii dela filologie modernă cursul D-lui Dr. Pascu, care este docent deja de şapt ani şi a ţinut cu succes cursuri din materia respectivă.

MOLOCHII MODERNI.— Pentru a invedera până la ce situaţie, nebănuită odinioară, au ajuns actualmente unii din financiarii noştri, vom releva următorul pasagiu dintr'o dispoziţie pe care d. Aristide Blank, unul din şefii casei Marmorosch Blank et Co. o dă conducătorului sucursalei de la Paris:

— „Dacă credeţi că şederea mea la Paris ar putea să nu depăşească ziua de 20 Ianuarie, rog bine-voiţi a dispune să se angajeze, pentru New-York, o cabină de lux pentru mine şi 4—5 cabine pentru statul meu major.

Voi fi întovărăşit de un inginer specialist, comerciant specialist, un secretar particular, doi funcţionari şi două dactilografe".

Cu acest prilej mai putem adăuga că în afară de sucursalele de la Constantinopole şi Paris, numita Bancă mai înfiinţează sucursale la Londra şi New-York.

D. Leahu, comisar de siguranţă, a arestat eri pe Matei Mihai, paznic la căile ferate, găsit în stradă, pe când voia să vândă un aparat telefonic, furat din magazia poştelor.

Epitropia Generală a Casei spitalelor şi ospiciilor Sf. Spiridon Iaşi, aduce la cunoştinţă că în ziua de 15 Decembre a. c. st. n. se va ţine în camera acestei Epitropii licitaţie publică prin oferte sigilate pentru furnizarea a 3 vagoane de porumb uscat de preferinţă cincantini necesar serviciului central de aprovizionărei a spitalelor Casei Sft. Spiridon.

Garanţie provizorie va fi de 3.000 lei.

Licitaţia se va ţine conform art. 78-83 din legea contabilităţii generale a statului.

Concurenţii sunt invitaţi ca la licitaţie să prezinte probe de porumb.

Porumbul se va preda în ograda spitalului central cântărit cu bascula spitalului, în termen de cel mult 15 zile de la aprobare.

Sunt două curente în partidul liberal.

Unul susţine că în prezent nu le'a mai rămas nimic de făcut, decât să se dea la o parte şi să aştepte timpuri mai bune în vederea cărora să se înceapă de pe acum reorganizarea partidului.

Al doilea, mai nervos, mai bătăios reprezentat prin d'nii Vintilă Brătianu, Duca, dr. Creangă şi alţii cari susţin că lupta nu trebue abandonată.

Aceştia văd cu greoză aceparareă ţării de către ardeleni. Mi provăd că aceştia nu vor pregeta să aducă loviturile cele mai grele organizaţiilor financiare ale partidului (banca Naţională etc.) şi de aceia agită ideea unei ofensive imediate. Mi sunt de părere că trebue luat imediat atitudine contra ardelenilor şi cer reîntoarcerea la formula lui Ion Brătianu: Imi place Transilvania dar urăsc pe transilvănenii".

BANCA

Marmorosch, Blank & Co. S. A

CAPITAL LEI 50.000 000 DEPLIN VARSAT — REZERVE Lei 43.000.000

SEDIUL SOCIAL: BUCURESTI

PROSPECT

Eisiunea a opta a 50 000 Acţiuni la purtător

Adunarea Generală extraordinară a acţionarilor noştei din 4 Decembrie a. c. a decis emisiunea a 50.000 acţiuni la purtător de câte lei 500, val. nom. fie-care, cu drept la dividentul pe exercitiul anului 1920.

Această emisiune se oferă numai vechilor acţionari în proporţia de una acţiune nouă pentru două acţiuni din emisiunile precedente pe cursul de Lei 1.100 de fiecare bucată.

Primul vărsământ de Lei 500, se va efectua cu începere de la 6 Decembrie a. c. până cel mai târziu la ziua de 15 Decembrie a. c., iar restul de lei 600 de fiecare bucată, se va vărsa până cel mai târziu 29 Decembrie a. c.

Prezintarea vechilor acţiuni pentru exercitarea dreptului de preferinţă şi vărsămintele se vor face.

La sediul, la Sucursalele şi la Agenţiile Băncei din Capitală:

In provincie:

La Sucursalele Băncei din Brăila şi Galaţi.

La Banca Comerţului din Craiova

La Banca Moldova din Iaşi şi

La Banca Centrală din Ploeşti.

Acţionarii ale căror titluri au fost transportate cu fezanţele diferitelor Bănci în Rusia, vor prezenta pentru executarea dreptului lor la această emisiune, scrisorile sau certificatele acestor Bănci prin care să se constate:

a) că aceste acţiuni figurează şi azi în registrelor pe numele prezentatorului.

b) numărul de ordine al acţiunilor spre a se nota exercitarea asupra lor a dreptului de preferinţă.

Detentorii prin cumpărarea a acţiunilor din Rusia va prezinta toate borderourile. în baza cărora aceste acţiuni se găsesc în posesiunea lor, precum şi susmenţionatele scrisori sau certificate prin care să se constate felul de proprietate al primului vânzător în momentul vânzarei acţiunilor sau recunoaşterea actualului proprietar de către Băncile în depozitul cărora acestea se găsesc.

Neexercitarea dreptului de preferinţă prin prezentarea vechile acţiuni şi efectuarea în termen a primului vărsământ, atrage pierderea acestui drept.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIUNE

Bucureşti Decembrie 1919

Literare — Ştiinţă — Artă

Cântari Basarabene este titlul unui volum de versuri al d-lui Sergiu Victor Cujbă, editat la Chişinău.

Cetind bogata colecţie de poezii a d-lui Cujbă, îţi legeni sufletul în melancolia care a plutit de-asupra Basarabiei până la dezrobirea din zilele noastre. Tot tragismul înstrăinărei, nădejdea reînvierei şi zorii timizi ai unei soarte mai bune, toată gama de manifestări sufleteşti ale moldovenilor de peste Prut se găseşte într'o expresiune duioasă în acest volum.

Versurile d-lui Cujbă îndeplinesc şi un rol istoric, de oare ce cîntă diferitele momente din viaţa basarabenilor, în raport cu situaţia politică. Şi puterea sugestivă a acestor versuri este apreciabilă. Stăruim mai cu seamă asupra poeziei întitulată „Jalba moldovenilor la Impărat", scrisă cu prilejul vizitei ţarului la Constanţa în 1914, din care se vede dorinţa fierbinte a ţărănimei basarabene pentru limba strămoşească şi pentru libertate.

Opera d-lui Cujbă nu se reduce însă numai la coarda patriotică. Dimpotrivă, ea este animată de un lirism dulce cu înnalte manifestări poetice. Dăm ca pildă în acest sens, bucăţile „Cântec de Leagăn", „Amintirea Patriei" etc. în care

BANCA

Marmorosch, Blank & Co. S. A

CAPITAL LEI 50.000 000 DEPLIN VARSAT — REZERVE Lei 43.000.000

SEDIUL SOCIAL: BUCURESTI

PROSPECT

Eisiunea a opta a 50 000 Acţiuni la purtător

Adunarea Generală extraordinară a acţionarilor noştei din 4 Decembrie a. c. a decis emisiunea a 50.000 acţiuni la purtătot de câte lei 500, val. nom. fie-care, cu drept la dividentul pe exercitiul anului 1920.

Această emisiune se oferă numai vechilor acţionari în proporţia de una acţiune nouă pentru două acţiuni din emisiunile precedente pe cursul de Lei 1.100 de fiecare bucată.

Primul vărsământ de Lei 500, se va efectua cu începere de la 6 Decembrie a. c. până cel mai târziu la ziua de 15 Decembrie a. c., iar restul de lei 600 de fiecare bucată, se va vărsa până cel mai târziu 29 Decembrie a. c.

Prezintarea vechilor acţiuni pentru exercitarea dreptului de preferinţă şi vărsămintele se vor face.

La sediul, la Sucursalele şi la Agenţiile Băncei din Capitală:

In provincie:

La Sucursalele Băncei din Brăila şi Galaţi.

La Banca Comerţului din Craiova

La Banca Moldova din Iaşi şi

La Banca Centrală din Ploeşti.

Acţionarii ale căror titluri au fost transportate cu fezanţele diferitelor Bănci în Rusia, vor prezenta pentru executarea dreptului lor la această emisiune, scrisorile sau certificatele acestor Bănci prin care să se constate:

a) că aceste acţiuni figurează şi azi în registrelor pe numele prezentatorului.

b) numărul de ordine al acţiunilor spre a se nota exercitarea asupra lor a dreptului de preferinţă.

Detentorii prin cumpărarea a acţiunilor din Rusia va prezinta toate borderourile. în baza cărora aceste acţiuni se găsesc în posesiunea lor, precum şi susmenţionatele scrisori sau certificate prin care să se constate felul de proprietate al primului vânzător în momentul vânzarei acţiunilor sau recunoaşterea actualului proprietar de către Băncile în depozitul cărora acestea se găsesc.

Neexercitarea dreptului de preferinţă prin prezentarea vechile acţiuni şi efectuarea în termen a primului vărsământ, atrage pierderea acestui drept.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIUNE

Bucureşti Decembrie 1919

CINEMA MODERN

MAREA STAGIUNE „SARPIC"

AL DOILEA PROGRAM

SEMNUL ROȘ

mare dramă în 5 acte cu o nouă stea a scenei italiene

DIOMIRA JACOBINI

IN ROLUL PRINCIPAL

ULTIME INFORMAȚIUNI

X IN CORPUL ZIARULUI CETITORII GĂSESC LISTA NOULUI MINISTER AȘA CUM A FOST FORMAT ȘI DESPRE CARE SUNTEM ÎNȘTIINȚAȚI PRIN TELEGRAMA CORESPONDENTULUI NOSTRU DIN CAPITALĂ, SOSITĂ ASTĂZI.

AVEM UN GUVERN VAIDA-AVERESCU-TAKE IONESCU, PRIMUL, PREȘEDINTE DE CONSILIU ȘI MINISTRUL DE EXTERNE, SECUNDUL. MINISTRU DE INTERNE, IAR AL TREILEA, PRIM DELEGAT LA CONFERINȚA DIN PARIS.

GUVERNUL ACESTA S'A CONSTITUIT, ÎN POLITICA EXTERNĂ, PE BAZA SEMNĂREI ȘI A NOUI TRATATIVE ÎN VIITOR, IAR ÎN POLITICA INTERNĂ PE BAZA DIZOLVĂREI PARLAMENTULUI ȘI A INTRĂREI ÎN LEGALITATE, MĂSURILE EXCEPȚIONALE VOR FI RIDICATE IMEDIAT.

X *Se afirmă în cercurile clericale, că I. P. S. S Mitropolitul Pimen, în urma stăruințelor depuse, ar fi consimțit la alegerea sa ca Mitropolit Primat.*

※ *Se asigură că se vor înființa trei noui departamente și anume: ministerul căilor ferate, refacerei naționale și al sănătății publice.*

※ In legătură cu declarațiile d-lui G. Scutaru, publicate în numărul nostru de ieri, primim o scrisoare lămuritoare din partea d-lui Froim Fischer, al cărui cuprins în esență este următorul:

Pentru a stânge toate reclamațiunele și procesele în curs dintre direcția C. F. R. și d. Froim Fischer, a intervenit o convențiune încheiată în ziua de 5 Sep. 1919, prin care numita direcție se obligă să repue în stare de bună funcționare liniile și materialul rulant ale Decauville-ului Bîlca, Sirețel-Lespezi și Țibănești-Rafaila.

Sunt trei luni de zile de atunci și repararea liniilor tot nu s'a făcut, lucru pentru care d. Fischer s'a văzut silit să someze direcția și să facă o cerere de anchetă în futurum.

Nu poate dar fi vorba de o rea voință din partea d-lui Fischer, ci este cazul de a se vorbi de o întârziere a Direcțiunei în a-și îndeplini obligațiunele contractate.

Că s'a deschis un credit de 160,000 lei, se poate. Dar nu deschiderea de credit interesează, ci aplicarea lui pe teren, adică repararea liniilor și materialului. Or, acest lucru nu s'a făcut. Și din această cauză direcția n'are combustibil, și nu din vina furnizorilor.

※ MOARTEA PERCEPTORULUI POPOVICI. — Moartea perceptorului Popovici, continuă a fi învăluită de același mister.

Parchetul, fiind informat, că Popovici ar fi avut asupra sa, o sumă mare de bani în bilete de bancă, 900 lei în aur, și o sumă de bani în argint. Se fac cercetări, dacă nu cumva Popovici a depus acești bani la o casă de Bancă.

D. dr. Bogdan își va depune azi raportul autopsiei făcute.

Se pare că rezultatul e, că moartea a fost provenită prin sfărâmarea craniului, cauzată prin căderea pe pietre.

※ D. dr. Cazacu, se înapoiază Marți în localitate. Se afirmă că d-sa a isbutit să obție fondul necesar pentru cumpărarea unei case în Iași, unde să se instaleze toate servicile sanitare regionale.

※ Dintr'o scrisoare sosită în Iași de la un student romîn aflător la Nancy, luăm cunoștință de starea financiară jalnică în care se află romînii în Franța.

Aceasta, din cauză că legațiunea romînă nu mai efectuiază schimbul leilor.

La bancheri schimbul se face cu multe dificultăți, și se dă maximum 29 franci pentru suta de lei.

X La Reval se duc tratative de pace între statele limitrofe rusești și guvernul sovietelor.

X *Acordul sârbo ungar.* — In ultimul timp a circulat zvonul încheierei unei alianțe între Yugo-Slavia și Ungaria, împotriva Romîniei. Svonul acesta din zi în zi capătă putere și se pare că n'ar fi tocmai departe de realitate.

Asupra acestei alianțe am căpătat următoarele precizium pe cari le dăm sub toată rezerva:

Potrivit acestei alianțe yugo slavii s'ar fi obligat ca pînă la primăvară să concentreze împotriva noastră 16 divizii și jumătate. De asemenea yugo-slavii s'ar fi obligat să dea Ungariei armament și echipament militar, precum și să lase liber tranzitul aprovisionărilor din Italia.

In schimbul executărei acestor obligațiuni Ungaria recunoaște Yugo-Slaviei dreptul asupra Banatului întreg.

Faptul e de natură să ne pue pe gînduri, și să ne facă să simțim și mai mult nefastele roade ale politicei d-lui Brătianu.

X *Conferința socialistă.* — După cum am anunțat, mîne are loc în Iași conferința șefilor socialiști.

Dintre conducători au sosit pînă acum d-nii Flueraș, din partea Ardealului, Al. Dunăreanu, Al. Dobrogeanu, Ilie Moscovici și Gh. Cristescu, deputați, iar mîne dimineață vor sosi d-nii G. Grigorovici și dr Pistiner din partea Bucovinei.

D. dr. Gehelerter, șeful mișcărei din Iași, a sosit și d-sa astăzi dimineață.

*

Obiectul discuțiunelor conferinței vor fi: atitudinea față de nouile evenimente în cursul în urma politicei abstenționiste adoptate, și situația deputaților aleși în parlament în contra voinței lor.

*

Mîne dimineață, la o oră ce se va fixa ulterior, va avea loc o întrunire publică la care vor lua cuvîntul șefii socialiști aflători în Iași. Obiectul întrunirei va fi prigoana pe care au suferit-o socialiștii.

Intrunirea va avea loc în sala teatrului „Bărăbata".

※ Secretariatul clubului „Uniunea Evreilor Pămînteni" aduce la cunoștința tuturor celora care au-și au scos încă certificatele de incetățenire sau alte acte ce le-au încredințat contencioasului acestui club, să se prezinte în termenul cel mai scurt pentru ridicarea lor, cunoscând că acest secretariat nu poate garanta la infinit că nu s'ar putea întâmpla perderea lor.

SANATORIUL Dr. TEAICU din Iași str. Carol No. 29 recomandă și atenția celor în dispoziția bolnavilor și persoanelor.

Bolile cauzate și necunoștii bolnavilor în se primesc.

Clinica chirurgicală perfecționată, chirurgie de urgență, ginecologie, gonoreu cure. Rezultat bun consultațiuni între orele 2—4. Telefon 115.

※ Cinema ELISABETA.— Astăzi în ambele matineuri (3 și 5½ ore) și seara la ora 9½. A treia și ultima serie din „D-ra MONTECRISTO." In rolul principal apare grațioasa, simpatica și celebra artistă Tilde Cassay. Joi și Vineri la al doilea matineu și seara, Sâmbătă și Duminica la ambele matineri și seara: MARINELLI iluzionistul mondial, elegantul magician în interesantele și uimitoarele sale experiențe de științe occulte, magie înaltă, prestidigitatură superioară, iluziuni misterioase etc. etc.

※ ANUNCIURI și orice fel de publicațiuni pentru toate ziarele din Iași, București și Chișinău se primesc la Agenția de Publicitate I. Brătășteanu Iași str. Alexandru 48, cu tarifele obișnuite ale ziarelor.

Ultima oră

Constituirea noului guvern

Membrii guvernului — Repartiția Portofoliilor. — Programul. — Impresii

București. — In fine, criza a luat în mod definitiv sfârșit. Guvernul Vaida s'a constituit și de fapt e vorba de un guvern Al. Vaida—general Averescu—Take Ionescu.

Iată cum s'a făcut repartiția portofoliilor:

Al. Vaida-Voevod, președinte de consiliu și externele. General Averescu și interne. General Rășcanu război. V. Bontescu domenii. Aurel Vlad finanțele și ad-interim la industrie. M Popovici lucrări publice. I. Pelivan justiția. Octavian Goga culte și instrucție publică.

Take Ionescu, Iuliu Maniu, Dr. Ion Cantacuzino și I. Nistor miniștri fără portofoliu.

*

Dintre acești miniștri fără portofoliu, d. Take Ionescu va fi prim delegat la Paris; d. doctor I. Cantacuzino va face la început parte din delegațiunea de la Paris, iar apoi va fi desemnat pentru noul minister al sănătății publice. D. Iuliu Maniu va dirigui lucrările Ardealului până la deplina unificare a Romîniei.

*

Programul guvernului în politica externă este semnarea și tratative pentru obținerea de ameliorări. In această privință sunt multe speranțe, întru cât noii delegați se vor bucura cu siguranță de o mult mai mare bună-voință. Este însă inexact că ne-am afla chiar de pe acum în fața unor concesiuni acordate de aliați.

*

In politica internă, noul guvern însemnează un acord asupra necesității dizolvărei actualului parlament și convocarea unei Constituante.

El mai înseamnă reintronarea domniei legilor și desființarea măsurilor excepționale.

*

Noul guvern nu cuprinde reprezintanți de ai naționaliștilor. Explicația este că, deși d. Iorga este pentru semnare, este însă și împotriva vechilor partide, iar d. A. C Cuza este contra semnărei. Și astfel țara nu va mai avea pe d. Vasile Cogălniceanu ministru.

*

Situația față de țărăniști este încă nelămurită. S'a rezervat un portofoliu pentru cazul când un acord va interveni. Discuția nu urmează în jurul persoanelor ci în privința unora din punctele extremiste ale programului țărănist.

*

Impresia în Capitală este covârșitoare. Opoziția jubilează, iar liberalii au motiv de o adâncă deprimare.

Cea mai mare parte a opiniei publice vede în soluția crizei de astăzi nu numai înfrângerea unei politice, ci și sfârșitul unei supremații.

*

D. N. Titulescu, fost ministru, va face parte din delegația la Paris.

Reconstruirea Iașului

Imprumuturi edilitare pentru întreaga Moldova

Din inițiativa Băncei Dacia se înființează în Iași o societate anonimă pe acțiuni „Dacia" pentru intreprinderi publice și particulare. cu un capital de zece milioane lei, din care prima emisiune de trei milioane.

Scopul societății este de a înlesni, face și cooperă la orice intreprinderi de construcții și lucrări necesare acestora.

In vederea acestui scop, Societatea va procura terenuri și materiale, va face acte de comerț de materii prime pentru construcții, va primi și înființa reprezentanțe și comisioane de materiale prime, în fine va creia industrii și diverse exploatări și operațiuni afiliate și utile acestui scop.

Consiliul de administrație se compune din d-nii: C. Meissner, fost ministru, președinte; Inginer Inspector General Iuliu Zanne, membru în Consiliul technic superior și Inginer C. Reschowsky, mare constructor și exploatator de petrol vicepreședinți.

Direcțiunea technică este încredințată d-lor Paul Smărăndescu, arhitect, administratorul delegat al Societății anonime „Imobiliara" din București și Ing. Arnold Maltensky, fost inginer șef al Soc. Anonime de construcțiuni de căi ferate din Frankfurt a. M.

Gh. Lascar fost primar al Iașului, Virgil Alimănișteanu, Directorul Creditului Minier, din București. Sigmund Diamant, mare industriaș. Ștefan Gheorghiu, mare proprietar. Dr. Nicolai Apotecher, medic primar al Sp. Sf. Spiridon, Petru Sion, avocat, Dr. Philippe Blumenfeld, mare industriaș, Vasile Apotecher, avocat. Adolf Teitler, mare proprietar. Iosef Weinrauch, Director General al Băncei Dacia. Solomon Abramovici, Director al Băncei Dacia. Ilie Mendelsohn, proprietarul fabricei de oglinzi din Iași.

Această societate pe lîngă că va conlucra la ridicarea economică a Moldovei și a Iașului în special, va îngriji în primul loc de edilitatea orașului nostru, rămas din acest punct de vedere în urma celor mai înapoiate orașe din țară.

Construcțiunile din Iași, locuințe, magazii, hoteluri, nu numai că nu au nici o estetică dar sunt și nehigienice și neconfortabile.

Pe lîngă construcțiuni mari și luxoase, va face și construcțiuni modeste deși moderne, bine distribuite și sănătoase, cari nu numai că vor efteni chiriile, dar prin înlesniri de plată va da putință multora să-și amortizeze o proprietate.

Societatea în scopul de a solidarisa în cît mai largă măsură producția și de a cointeresa pe cît mai mulți la rezultatele ei, oferă subscripției publice un milion lei, restul de două milioane lei fiind subscrise de fondatori.

Subscripțiile se primesc la Casieria Băncei în fiecare zi de la 8-12 a. m. și 3-6 p. m. pînă la 9 Decembr. cor. întrucît la 10 Decemb. se autentifică actul de constituire.

PUBLICAȚIE

In ziua de 15 curent se va ține licitație publică la Serviciul Technic al Inspectoratului Sanitar al Basarabiei str. Alexandrei No. 5, pentru darea în antrepriză a lucrărilor de reparațiuni la Laboratul de Chimie și Bacteriologie din Chișinău, în valoare după deviz de lei 37000.

Devisele și condițiunele se pot consulta de amatori în ori ce zi la Serviciul Technic, de la 9—12.

※ Primăria a delegat pe următorii membrii ai „Ligei Consumatorilor" ca să asiste la distribuirea bonurilor de zahăr:

La Disp. I-a D-nii M, Vasiliu și I. Rosenfeld. La Disp. II dl. Gh. Vieru. La Disp. III d-nii Sc Veicu și L. Panaitescu. La Disp. IV d-nii Gh. Vartic și I. Rotulescu. La Disp. V d-nii M. Brevinan și A. Șaraga.

MAGAZINUL A. SCHULLER

IAȘI, Str. Stefan cel Mare 63

In vederea Sărbătorilor a adus un mare transport de:

Cafea veritabilă
Ghete de damă și bărbați
Toval
Talpă toate calitățile
Săpunuri de rufe englezești
Săpunuri Sunlight

Ciocolată americană
Sardele toate calitățile
Ceaiuri fine
Costume bărbătești gata
Americă englezească
Curele de transmisiune

PREȚURI REDUSE

In curând sosește un mare transport de Zahar.

Banca Dacia

SOCIETATE ANONIMA, IASI — STRADA STEFAN CEL MARE No. 8

CAPITAL LEI 3.000.000 DEPLIN VARSAȚI

Face ori-ce operațiuni de bancă. Execută plăți în țară precum și în toate orașele PRINCIPALE DIN TRANSILVANIA BUCOVINA și BASARABIA. Cumpără și vinde efecte publice. Incasează polițe.

PRIMEȘTE BANI SPRE FRUCTIFICARE, scontează polițe și cupoane, emite cecuri asupra străinătății și în țară gajează valori și mărfuri. SE ELIBEREAZA CARNETE DE ECONOMIE

Cumpără și negociază efecte evacuate la Moscova.

SECȚIE SPECIALA DE MARFURI

Colectura principală
Rob. Th. Schroder

BUCUREȘTI — CALEA VICTORIEI 97

Aduce la cunoștință că Direcțiunea Loteriei Statului a fixat tragerea clasei a 5-a la 15 Decembrie 1919 st. n. se roagă pe Onor. să jucători care și-au procurat bilete dela filiala din IAȘI să remită acoperirea lozurilor ce joacă indicând intodeauna numărul și litera exactă Centrale noastre din Calea Victoriei 97, de oarece pentru această Loterie nu vom redeschide filiala noastră de acolo.

cu stimă
ADMINISTRATOR SECHESTRU

Firma Heinrich Stein

— — Str. CUZA-VODA 69 — —

Anunță Onor. sa clientelă că a înființat un atelier special pentru reformarea pălăriilor vechi de fetru, pluș și catifea, efectuând orice forme din materialul clientului pe modelele cele mai moderne.

DEASEMENEA CURAȚA SI TRANSFORMA PALARII BARBATEȘTI.—Atelierul este condus de un maistru specialist în aceasta fabricațiune.

JACQUES PAUCKER

BIROU TECHNIC

BUCUREȘTI Str. Smârdan 27. TELEFON

MARE DEPOZIT DE ARTICOLE TECHNICE

Curele de piele, de păr de cămilă și balata. Garnituri de asbest și cauciuc pentru mașin

ȚEVI DE FIER ȘI ACCESORII

— ROBINETE DE BRONZ ȘI FIER PENTRU ABUR ȘI APA —

SPECIALITATE DE ARTICOLE PENTRU MORI

Sită mătase elvețiană chingă, cupe, ciocane etc.

MATERIALE de LUMINA ELECTRICA

BECURI ELECTRICE

MATERIALE pentru INSTALAȚIUNI de APA și CANAL

— Băi, Sobe de băi, Closete, Lovabouri, Tuburi de fontă etc. —

Comandamentul Corpului — 4 Armata —

PUBLICAȚIE

Se publică spre cunoștiința generală că în ziua de 17 Decembrie 1919 ora 10 dimineața se va ține licitație publică la Comandamentul Corpului 4 Armata (Palatul Regina Maria) pentru aprovizionarea a 124 vagoane fasole, 10 vagoane brânză, 800 vagoane porumb, 10 vagoane linte, 10 vagoane săpun, 2 vagoane oțet, 6 vagoane ulei, 5 vagoane ceapa, 12 vagoane slănină, 6 vagoane carne afumată de porc și 1000 Kgr. hamei.

Tot în aceiași zi și pentru aceleaș cantități se va ține licitație și la manutanțele garnizoanelor Botoșani, Dorohoi, Roman, Vaslui, Piatra Neamț, Huși, Fălticeni, Bacău cum și la Divizia 8 Cernăuți.

Licitația se va face cu oferte închise depunându-se garanția de 10 la sută din valoarea ofertei.

Se vor primi oferte și pentru cantități mai mici.

Supra oferte sau oferte posterioare licitației nu se vor lua în considerație.

Caetul de sarcine se poate vedea la serviciul Intendenței Corpului de Armată, la manutanțele de garnizoană și la Divizia 8 Cernăuți în toate zilele lucrătoare.

La licitație se va avea în vedere dispozițiile 72-83 din legea comptabilității publice a statului.

Predarea se va face după repartiția făcută de Comandament la manuranțele mai sus arătate, comandamentul putând înlesni furnizorilor sacii necesari.

Prețurile vor fi calculate pe netto ambalajele în general trebuind a se scădea. Preferăm porumbul cincantin.

Rugăm sindicatele agricole, obștiile sătești, cooperativele băncilor populare și federalele lor să se prezinte la aceasta licitațiune pentru a ne preda direct aceste subzistențe înlăturând speculatorii.

In conformitate ca ordinul Ministerului No. 26465 din 8 Oct. 1919 ofertanții vor proba la licitație calitatea lor de producători sau Comercianți și vor dovedi cu acte, că subsistențele pentru care ofertează le posedă în realitate.

Șeful Intend. Corpului 4 Armata
Intendent Colonel COSTINESCU
No. 27568.— 28 Nov. 1919

N. MAXIM

AVOCAT

Str. Sf. Sava No. 3.

DISPARUTA

femeia Maria Ironov, — Semnalmentele: fața albă, lungăreață, ochii și părul negru; îmbrăcată cu haine închise, beretă de pluș, pantofi, manșon alb. A luat printre altele, un coș de paie; cu: lingerie bărbătească, așternut, 4 cearșafuri, 2 perne etc. NU ARE ACTE, ci numai o dovadă că a perdut actele. Cine o va descoperi este rugat a se adresa Poliției din Iași.

GEAMURI

Se vând endetail, cu preț de engros, numai la magazinul

— HIRSCHENSOHN —

Str. Anastasie Panu 52

CASA „FEDERALA IAȘI" COLȚ

Atelier special pentru imediată încadrare

CETAȚENI, Participați la marea

LOTERIE

a „SOCIETATEI SCRIITORILOR ROMÂNI" organizată în scopul clădirii unui PALAT al CULTURII. Loteria autorizată de gveru, are **158 câștiguri**, în valoarea de Lei

250.000 din cari

un câștig de 50.000, 5 a 10,000, 50 a 1,000 și 100 a 500 lei

∴ Tragerea la 1 Ianuarie 1920 ∴

Câștigurile sunt depuse de Banca romînă de Comerț și industrie la casieria Băncii Marmorosch, Blanck et Co.

PREȚUL UNUI BILET 2 LEI

Biletele se găsesc de vânzare în IAȘI: la ghișeurile Băncilor locale, la librării, la debitele R. M. S. casele de schimb și la diferite autorități

Pe tru orice alte informațiuni: A SE ADRESA

Băncei Române de Comerț și industrie

BUCUREȘTI, Str. Lipscani 2

∴ ∴ care e însărcinată cu lansarea loteriei ∴ ∴

Sanatoriu Dr. Tzaicu

IAȘI, — STR. CAROL 20 — IAȘI, TELEFON 115

Situat în regiunea cea mai frumoasă și mai higienică a Iașului, s'a reorganizat și mărit pentru a corespunde cerințelor actuale, *Clinică chirurgicală perfect instalată.* Asepsia cea mai riguroasă. Se practică orice intervențiune. Adaptat la chirurgia de urgență.

Gynecologie, Ortopedie, Electroterapie, Mecanoterapie.

Se primesc în consult cu medici distinși după specialități bol Interne și nervoase, (excluse boli contagioase și nervoși turbulenți

Informațiuni și consultațiuni intre orele 2—4 p. n.

Automobiliști

Atelierul „EXPRESUL„

din BULEV. ELISABETA 3 (Râpa galbenă)

pentru VULCANIZAREA CAUCIUCURILOR DE AUTOMOBILE, trecând sub conducerea și proprietatea d-lui IOAN POPESCU, distinsul specialist în vulcanizarea cauciucurilor, fost mulți ani șef al Garajului „Leonida" din București primește comenzile spre executare în condițiuni superioare, cu prețurile cele mai reduse.

SE MAI REPARA GARANTAT GALOȘI ȘI ȘOȘONI.

AUTOMOBILE

De vânzare la BANCA MOLDOVA Iași:

Un auto-camion RENAULT de 2 tone 3 Automobile de TURISM, De Dion oté și Phaenomobil, precum și un camion de 5 tone Marca N. A. G.

DE VÂNZARE

1) IMOBILUL din Iași str. Ștefan cel Mare No. 53, colț cu str. C. Negri No. 90 și Nemțească No. 1 proprietatete moșt. Lochem.

2) IMOBILUL din Iași str. Lăpușneanu No. 11 (ocupat de d-l Smirnov) proprietatea d-nei Konya.

3) IMOBILUL din Iași str. Florilor No 30, proprietatea d-lui Dim Stânoi.

4) IMOBILUL din Iași str. Zugravilor No. 27 proprietatea T. Simenschi.

Informațiuni la d-l avocat I. Serafimi str. Cuza Vodă 35.

De vînzare una șubă mare de inot și o blană mare de astrachan. A se adresa în str. Lozonsky 11

DOAMNA

Sosită din Buenos Ayres

după o practică îndelungată în atelierele cele mai renumite de croitorie de damă, primesc spre confecționare la domiciliul clientului, rochii din cele mai elegante.

Asemenea sunt dispusă a accepta eventual un loc de directoare la o mare casă de confecțiuni.

A se adresa: Str. Costache Negri 37 la D-l Haim Biber

Iași.— Tipografia H. Goldner Str. Gh. Mârzescu 17

ANUL XVI-lea No. 3795

25 Bani Numărul

MARŢI 9 Decembrie 1819

ABONAMENTE

UN AN : : : 80 LEI
ŞASE LUNI : : : 40 „
TREI LUNI : : : 20 „

ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Gh. Mârzescu 23

— TELEFON No. 5[illegible]

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN.

ANUNCIURI
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRĂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicităţii.

Un număr vechiu 1 Leu.

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

„Forţele negre"

In noul guvern, d. general Averescu deţine portofoliul internelor. Socotind programul d-sale de opoziţie, avem motive a crede că legile excepţionale vor fi suprimate. Astfel vom intra legalmente în viaţa normală.

Dar în practică vom rămînea încă mult timp în arbitrar şi'n samavolnicie.

Intr'adevăr, războiul a creat o mentalitate aparte, care nu va putea fi desfiinţată printr'un ordin publicat în „Monitorul Oficial".

Bunul plac ne va asedia de pretutindeni şi în permanenţă, încît va trebui să mergem de stradă, sau în voiaj, cu pistoale în brîu şi cu iatagan la şold.

Dar să intrăm în lumea măruntă a faptelor:

In sufletul persoanelor, învestite c'o putere discreţionară, greu se va infiltra respectul pentru averea şi libertatea cetăţenească.

Astfel, în piaţă, chiar cînd vei ţinea de picior un cucoş cumpărat, tot nu vei avea siguranţă, căci acum, c'ai să l mănînci pe pilaf. O ordonanţă sau un sergent de stradă în orice moment ţi-l va putea zmulge — pentru domnul prefect sau pentru domnul general.

La ghişeul de bilete din gări, în zadar vei face coadă ceasuri întregi. Pe ceialalta parte îţi vor trece înainte tregherii şi vagmiştrii, care vor cumpăra bilete pentru călătorii din restaurantul de clasa întâi.

— Iubite cetitor, dacă cum-va eşti evreu, te sfătuesc să nu te aşezi nici odată pe bancă în compartimentele de drum de fer. Stai în antret, ca măsură de prudenţă, — sau, şi mai bine, pe scară ori pe tamponne. Şi de vrei să mă asculţi într'adins, — ar fi mai cuminte nici să nu călătoreşti. Rămîi acasă: şi nu cu uşile deschise ca la Adjud, ci pune drugul pe poartă.

Iar voi, romîni de baştină, care aveţi nenorocirea să posedaţi tip semit, trebue să voiajaţi cu arborele vostru genealogic în spate sau să găsiţi un mijloc de a vă face veşnic evidentă naţionalitatea, — căci altfel vă expuneţi să fiţi confundaţi cu vre'un personaj de pe tabloul „Bestiilor Roşii" şi să vă calce în picioare forţa publică, ca pe amicul de la Dorohoi..

Această situaţie va dura mult.

Ziarele, deşi nu va mai fi cenzură, nu vor putea publica articole slobode, iar organizaţiile extremiste anevoe vor izbuti să ţină meeting-uri şi să facă manifestaţii cu steaguri roşii, căci vor răsări din pămînt, neoficiale, „puterile întunericului"...

Cenzura şi starea de asediu sunt de prisos.

La noi există un curent de politism în opinia publică. O societate îţi interzice să combaţi religia, ameninţîndu-te cu bataia. Nişte oameni de litere scriu articole împotriva amnistiei. In timpul războiului un profesor universitar ieşan, de pildă, înainte de a pleca la Paris, l-a reclamat la poliţie pe un doctor din Iaşi, mort de curînd, — pentrucă acesta, deşi aprig antantist, îşi permisese, într'un magazin unele glume ireverenţioase asupra insucceselor noastre. Profesorul, care are groază de orice chestii roşii, şi-a motivat procedarea de *mouchard*, prin teama că vorbele de duh ale doctorului ar putea provoca o depresiune psihomorală asupra publicului şi — cine ştii?—chiar o revoluţie...

Nu mai este nevoe de stare de asediu.

Pentruce să vegheze sub drapel contingente de jandarmi? Pentruce să se plătească inutil agenţi de siguranţă?

Profesori universitari, popi naţionalişti, căpitanul dela Dorohoi, sublocotenentul dela Adjud...au grijă să întreţină şi fără ordin teroarea vechiului regim.

Se va desfiinţa teroarea legală.

Cetăţenii sunt însă datori ca, prin toate mijloacele, blînde sau violente, să îndepărteze teroarea „forţelor negre", care va persista chiar după actul de libertate al guvernului.

M. SEVASTOS

Câte-va NOTE

Un orator socialist vorbind de Tanase, care zace în închisoare, a strigat ieri la întrunirea de la «Elisabeta».

— „Nu-l deplingeţi! Cu cât veţi fi mai numeroşi acolo unde se află Tanase, cu atât mai asigurat va fi victoria noastră finală".

Oratorul se ferise să întrebuinţeze formula: „Cu cât vom fi mai mulţi". A preferit să spună: Cu cât veţi fi mai mulţi".

*

Aspectul cel mai caracteristic al stărei noastre financiare îl constituie prospectele, emanate de la toate instituţiile financiare.

*

„Teza, antiteza, sinteza" adaugiul marelui filosof german.

Viaţa noastră financiară de astă-zi aminteşte aceleaşi sonanţe: aspectul îl dau prospectele, cel despre public, el nu-i destul de circumspect".

BLANZY

INSEMNĂRI

PACEA!

După cât se pare, delegaţii noştri la Paris semnează astăzi pacea. Şi dacă cum-va nu astăzi, dacă ar surveni o întârziere, încheerea păcei se va îndeplini totuşi zilele acestea, şi ea trebue socotită ca o realitate neîndoioasă.

Iată un moment fericit pentru acest popor care nu şi-a precupeţit durerile imense şi lipsurile cumplite! Un moment fericit: pentru că nesiguranţa vieţei dispare aproape cu totul, grija hranei se domoleşte, apăsarea stăpânirei se îmblânzeşte.

Populaţia acestei ţări a trăit ani întregi în lacrimi şi groază. Orice om, frate al nostru, parcă era o fantomă a iadului pedepsită a simţi veşnic în spate arsura unui vârf brutal de baionetă.

Gândirea ni se paralizase şi graiul ne părăsise, mutându-se în gură de tun. Copiii, nevinovaţi şi dulci, uitaseră de tatăl plecat de mult în hăuri fără întoarcere, se eploşeau la sânul îndurerat al mamei, şi visau noaptea mese întinse, pentru că ziua se topiau de dorul unui codru de pâne.

Munca frumoasă şi dătătoare de viaţă, devenise o pregătire de măcel orb şi devenise o corvadă profund insuportabilă. Acest chin uriaş ne sleise memoria şi distrusese amintirea zilelor paşnice. Ne îndobitocisem şi credeam într'o veşnicie de război, aşteptând un accident timpuriu de moarte izbăvitoare.

Şi în curând, astăzi poate, pacea! Astăzi poate, siguranţa şi libertatea, seninul sfînt, cu potopul minunat al luminei de care atât de însetat este sufletul omenesc!

Mint aceia care propovăduesc războiul, pentru un petec de pământ mai mult şi pentru o izolare naţională, Ei mint, căci dacă patria va avea decepţii, dacă nedreptate ni se va face, cuvântul paşnic va fi mai vrednic a impune adevărul şi a garanta drepturile ţării şi neamului.

Dacă în amănuntele raporturilor omeneşti aduce lumină şi pune ordine autoritatea judeciară, nici între popoare nu poate fi cuvânt mai bun şi drept, decât glasul justiţiei.

Acesta este înţelesul progresului uman, sensul veacului în care trăim.

Altfel, tot neamul omenesc ar fi de prisos pentru că ar fi netrebnic...

RENOVATUS

D-nii Lascar Antoniu şi Toma Dragu, deputaţi, au intervenit azi la ministerul de războiu, cerînd să dispuie revenirea asupra ordinului dat, şi să dispuie eliberarea provizorie a socialistului Tanasă, în conformitate cu legea.

Tentativele de nesupuere ale Germaniei

Ce se pregăteşte în eventualitatea rezistenţei — Pacea nu va fi turburată —

Se ştie că în ultimul timp, Germania a manifestat oare-care veleităţi de rezistenţă, în chestia diminuiărei armamentului şi a reîntoarcerei prizonierilor Ceva mai mult. Acum câte-va zile plenipotenţiarii ei au părăsit subit Parisul, fără nici o explicaţie. Antanta a înţeles să reacţioneze imediat. Telegramele de mai jos învederează cum:

*

NAUEN.—Intreaga presă germană se teme de un nou ultimatum din partea Antantei şi nuoi măsuri coercitive pentru a forţa supunerea imediată a Germaniei.

Ziarele franceze „Echos de Paris" şi „Le Matin" fac aluzie la acest ultimatum.

*

LYON.—In şedinţa secretă a consiliului suprem Clemenceau şi Foch au expus necesitatea de a trece la fapte, din cauza neaşteptatei plecări a plenipotenţiarelor germani. Foch probează că aliaţii posed mijloace pentru a declara şi realiza ultimatumul.

Mareşalul Foch se declară gata să realizeze planurile concepute din lunie trecut şi sub a cărei presiune Germania a trimis imediat plenipotenţiari pentru a semna pacea de la Versailles.

*

PARIS.—Consiliul suprem a trimis ieri o notă foarte energică guvernului german în contra eprirei armamentului şi refuzul de despăgubire pentru scufundarea flotei de la Scapa-Flow.

0

PARIS. — D. Polk a declarat d-lui Lessner că senatul american nu va admite nici odată ca Germania să nu-şi îndeplinească angajamentele.

*

Există evident o tenziune. Germania ar fi dorit poate să tragă ceva folose din atitudineă Senatului. Nici o îndoială însă că tentativa va eşua. Pacea nu va fi turburată.

Cazul d-lor Take Ionescu şi Flondor

— Aparenţele vorbesc de nesocotirea lor. —

Nu se poate tăgădui că toate aparenţele sunt că noua combinaţie s'a făcut cu debarcarea d-lor Take Ionescu şi I. Flondor.

Cel puţin este sigur că atât şeful partidului democrat cât şi d. Flondor n'au ştiut nimic din tratativele urmate între d-nii Vaida şi general Averescu.

*

Unii încearcă a vedea în aceasta o abilă manevră palatistă sau occultă, care a reuşit să spargă blocul opoziţiei.

Cine ar putea, în conştiinţa lui, să spuie că lucrul este exclus?

Alţii nu cred în această posibilitate, întru cît programul d'lui Take Ionescu a fost în întregime abţinut de d. general Averescu. Ce importanţă ar avea dar persoanele, dacă îndrumarea de mîine urmează să fie cea preconizată de şeful democraţilor şi cu totul opusă celei preconizate de d. Ionel Brătianu?

Obiecţiune foarte puternică—dar care nu exclude posibilitatea unor combinaţiuni orientale şi deci şi preocupări de prevalari de persoane.

Or-cum, ziua de astăzi, cel mult cea de mîine, va aduce clarificări şi în această privinţa.

Este posibil ca cei doi conducători opoziţionişti să convie întru a-i aproba pe d. general Averescu. Este iarăş posibil ca în interesul unei desfiinţări a duşmanului comun, armonia să se restabilească.

De alt-fel, la această ţinută s'ar putea să-i silească şi necesitatea imperioasă a faptelor îndeplinite şi nevoia de a nu fi debordaţi de evenimente.

INFORMAŢIUNI

CU PRIVIRE LA NUOILE NUMIRI ÎN ADMINISTRAŢIA IEŞANĂ SE DAU CA PROBABIL NUMIRILE URMĂTOARE:

D. P. DRAGOMIRESCU, PREFECT DE JUDEŢ; D. ALBERT GHYCA, PREFECT DE POLIŢIE.

PREŞEDINTE AL COMISIUNEI INTERIMARE AR URMA SĂ FIE NUMIT UN PERSONAGIU CARE NU FACE PARTE DIN „LIGA POPORULUI", DAR A CĂRUI AUTORITATE ÎN MATERIE DE GOSPODĂRIE COMUNALĂ ESTE NOTORIE.

Ziarele dau ca sigur faptul că în cel mai apropiat Consiliu de Miniştri se va hotărî desfiinţarea cenzurei, stărei de asediu şi a Marelui Cartier.

Acest lucru va fi adus la cunoştinţa publicului printr'un comunicat.

D. Vladimir Gavrileseu a fost numit magistrat-stagiar la judecătoria din Podul-Hoae.

Fuziunea dintre partidul naţional ardelean şi Liga Poporului este fapt îndeplinit.

Se va constitui un comitet comun al cărui preşedinte va fi d. general Averescu.

DEMISIE. — D. Climescu, prezidentul Comisiei interimare, neţiind în nici un club politic şi'a înaintat separat demisia din preşedinţia Comisiei interimare.

Ceilalţi membri din administraţia Comunală, membri în clubul liberal, şi'au dat în mod colectiv demisiile.

Aseminea au demisionat d'nii Gorgos, Prefect de judeţ, D. Dimitriu, Osvald Racovitză şi dr. Demetriade, efori la Sf. Spiridon.

Iaşul e ameninţat de o completă lipsă de pîine. In adevăr, în depozitele morilor, nu se mai găseşte grîu de cît pentru trei zile.

Meetingul Socialist de ieri

Cuvântările — Pelerinajul de după amiază — Manifestaţia pentru Gh. Tanase

Ieri dimineaţă la ora 10, o grandioasă întrunire a avut loc în sala teatrului „Elisabeta",

Cuprinzătorul local era cu totul insuficient pentru miile de lucrători şi intelectuali care în mase compacte au venit să asculte cuvântul conducătorilor socialişti.

Ca o protestare pentru condamnarea lui Gh. Tanase, întrunirea s'a ţinut sub preşidenţia de onoare a lui Tanase aclamată în unanimitate. Preşedinte activ a fost d. Geller-Albu, care a deschis întrunirea printr'o frumoasă cuvântare.

Din partea Ardealului a vorbit d. Flueraş, fost ministru, care a adus salutul socialiştilor ardeleni pentru muncitorimea din Iaşi.

O admirabilă cuvântare a ţinut d. Berea-Galaţi, care a înfierat regimul dictatorial.

D, Gh. Cristescu a fost primit la tribună cu entuziaste aclamaţii.

D-sa salută propăşirea socialismului în Iaşi, protestează în contra condamnărei lui Tanase, victima a justiţiei de clasă şi a răzbunărei politicianilor, şi spune că prigoana contra muncitorimei din Iaşi dovedeşte progresul socialismului în Moldova.

Oratorul face apoi un aspru rechizitor împotriva oligarhiei şi expune principiile socialismului eliberator al popoarelor.

D. Ilie Moscovici infierează actele de guvernământ ale partidului liberal. D. Al. Dunăreanu aduce salutul muncitorimei Prahovene.

Săteanul Lambru ţine o spirituală cuvântare prin care îndeamnă pe muncitori la organizare.

Vorbeşte muncitorul Ionescu din partea organizaţiei din Constanţa, d. Adam Naghel din partea ceferiştilor ieşeni, un reprezintant al socialiştilor din T. Severin etc.

D. dr. L, Ghelerter este primit la tribună cu entuziaste ovaţiuni. D-sa ţine o admirabilă cuvântare prin care condamnă modul necivilizat de luptă politică al partidelor noastre burgheze. Oratorul dovedeşte ilegalitatea actualului Parlament şi îşi exprimă convingerea că această întrunire are caracterul unui început de luptă electorală pentru noul Parlament al poporului.

In aplauzele vii ale asistenţei, oratorul evocă memoria celor care au murit pentru propăşirea socialismului în România.

Corul organizaţiei din Iaşi a intonat mai multe cântece socialiste.

Intrunirea a lua stârşit la ora 1 p. m,

*

După amiază la ora 2 şi jum, s'a făcut un pelerinaj la mormintele d-rilor Ottoi şi Stâncă unde a vorbit d. Gh. Cristescu.

La întoarcere, numeroasa asistenţă a manifestat în faţa penitenciarului pentru Gh. Tanase. Apoi cortegiul a străbătut oraşul până la localul sindicatelor din str. Ghica-Vodă.

Totul a decurs în cea mai perfectă ordine.

Vineri 12 Decembrie ora 9 seara va avea loc al patrulea concert simfonic

Pe program: Beethoven, Vagner, Cesar Franck. Biletele la Maximovici.

Toţi D-nii ziarişti făcând parte din Sindicatul Ziariştilor din Moldova cari doresc a lua zahar de la Primărie, sunt rugaţi a se înscrie la Secretariatul Sindicatului în zilele de Marţi şi Joi ale curentei luni orele $4^1/_2$—$5^1/_2$.

Secretarul Sindicatului e în str. Cuza Vodă 52 (casele Jurist).

DISTRIBUŢIA ZAHARULUI. — Serviciul de Aprovizionare al Comunei aduce la cunoştinţa publicului că persoanele ce sunt în posesiune de bonuri eliberate de la circumscripţiile respective şi care nu pot fi satisfăcute la centrul de desfacere indicat pe bon, se vor prezenta la Depozitul Banca Dacia str. Ştefan cel Mare No, 49 unde li se vor eliberea contra cost cantitatea specificată.

Deputaţii şi delegaţii socialişti, au plecat la Paşcani, unde are loc azi un mare meeting socialist.

CINEMA ELISABETA ASTĂZI ÎN MATINEURI ŞI SEARA

Ultima SIMFONIE

SAU FĂRĂ NUME

Dramă în 4 acte cu simpatica şi neîntrecuta tragediană d-ra JUNE CAPRICE. La fine: Povestea unui spânzurat, comedie americană în două acte. Film american: Fox. Film New-IORK.

Reconstruirea Iaşului

Împrumuturi edilitare pentru întreaga Moldova

Din iniţiativa Băncei Dacia se înfiinţează în Iaşi o societate anonimă pe acţiuni „Dacia" pentru întreprinderi publice şi particulare, cu un capital de zece milioane lei, din care primă emisiune de trei milioane.

Scopul societăţei este de a înlesni, face şi coopera la orice întreprinderi de construcţii şi lucrări necesare acestora.

In vederea acestui scop, Societatea va procura terenuri şi materiale, va face acte de comerţ de materii prime pentru construcţii, va primi şi înfiinţa reprezentanţe şi comisioane de materiale prime, în fine va creia industrii şi diverse exploatări şi operaţiuni afiliate şi utile acestui scop.

Consiliul de administraţie se compune din d-nii: C. Meissner, fost ministru, preşedinte; Inginer Inspector General Iulia Zanne, membru în consiliul technic superior şi Inginer C. Reschowsky, mare constructor şi exploatator de petrol vicepreşedinţi.

Direcţiunea technică este încredinţată d-lor Paul Smărăndescu, architect, administratorul delegat al Societăţei anonime „Imobiliara" din Bucureşti şi Ing. Arnold Maltensky, fost inginer şef al Soc. Anonime de construcţiuni de căi ferate din Frankfurt a. M.

Gh. Lascar fost primar al Iaşului, Virgil Armănişfeanu, Directorul Creditului Minier, din Bucureşti, Sigmund Diamant, mare industriaş. Ştefan Gheorghiu, mare proprietar. Dr. Neculai Apotecher, medic primar al Sp. Sf. Spiridon, Petru Sion, avocat, Dr. Philippe Blumenfeld, mare industriaş, Vasile Apotecher, avocat, Adolf Teitler, mare proprietar. Iosef Weinrauch, Director General al Băncei Dacia. Solomon Abramovici, Director al Băncei Dacia, Ilie Mendelsohn, proprietarul fabricei de oglinzi din Iaşi.

Această societate pe lîngă că va conlucra la ridicarea economică a Moldovei şi a Iaşului în special, va îngriji în primul loc de edilitatea oraşului nostru, rămas din acest punct de vedere în urma celor mai înapoiate oraşe din ţară.

Construcţiunile din Iaşi, locuinţe, magazii, hoteluri, nu numai că nu au nici o estetică dar sunt şi nehigienice şi neconfortabile.

Pe lîngă construcţiuni mari şi luxoase, va face şi construcţiuni modeste deşi moderne, bine distribuite şi sănătoase, cari nu numai că vor efteni chiriile, dar prin înlesniri de plată va da putinţă multora să-şi amortizeze o proprietate.

Societatea în scopul de a solidariza în cît mai largă măsură producţia şi de a cointeresa pe cît mai mulţi la rezultatele ei, oferă subscripţiei publice un milion lei, restul de două milioane lei fiind subscrise de fondatori.

Subscripţiile se primesc la Casieria Băncei în fie-care zi de la 8-12 a. m. şi 3-6 p. m. pînă la 9 Decembr. cor. întrucît la 10 Decemb. se autentifică actul de constituire.

PERDUT

Lângă Hotel Bristol, nişte acte, în care se aflau: Livretul de armată pe numele Alzic Bernstein Reg. 53 Inf., actul de bună conduită, precum şi altele.

Deoarece nu prezintă valoare pentru altul, rog pe găsitor a mi le aduce la Hotel Bristol, la D-na Ghimpovici, în schimbul unei bune recompense şi pentru a înlesni existenţa unei femei sărmane, care are nevoie de pensia ce primeşte.

ACT DE MULŢUMIRE

Aduc pe această cale mulţumirile mele, Societăţii anonime de asigurări „AGRICOLA" din Bucureşti, pentru culanţa cu care am fost lichidat şi graba cu care am fost desdăgubit de dauna de incediu ce am suferit la recolta mea de pe moşia Buznea din jud. Iaşi, ce a fost asigurată de zisa Societate prin zelosul ei agent din Tg. Frumos, D-l Leon Fiffersohn.

NECULAI P. GHEUCA

MULŢUMIRE PUBLICA,

aduc pe această cale d-lui avocat Adonis Popov pentru talentul şi competinţa cu care m'a apărat în faţa Curţii Marţiale împotriva învinuirelor răutăcioase ce tindeau a păta cinstea, simţul datoriei şi patriotismul cu care am luptat în războiul neamului.

In urma pledoariei d-lui Popov, adevărul a ieşit deplin la lumina şi Curtea m'a achitat în unanimitate.

Sublocot. GH. GOILAV
Botoşani

Comandamentul Corpului — 4 Armata —

PUBLICAŢIE

Se publică spre cunoştiinţa generală că în ziua de 17 Decembrie 1919 ora 10 dimineaţa se va ţine licitaţie publică la Comandamentul Corpului 4 Armata (Palatul Regina Maria) pentru aprovizionarea a 124 vagoane fasole, 10 vagoane brânză, 800 vagoane porumb, 10 vagoane linte, 10 vagoane săpun, 2 vagoane oţet, 6 vagoane ulei, 5 vagoane ceapa, 12 vagoane slănină, 6 vagoane carne afumată de porc şi 1000 Kgr. hamei.

Tot în aceiaşi zi şi pentru aceleaşi cantităţi se va ţine licitaţie şi la manutanţele garnizoanelor Botoşani, Dorohoi, Roman, Vaslui, Piatra Neamţ, Huşi, Fălticeni, Bacău cum şi la Divizia 8 Cernăuţi.

Licitaţia se va face cu oferte închise depunându-se garanţia de 10 la sută din valoarea ofertei.

Se vor primi oferte şi pentru cantităţi mai mici.

Supra oferte sau oferte posterioare licitaţiei nu se vor lua în consideraţie.

Caetul de sarcine se poate vedea la serviciul Intendenţei Corpului de Armată, la manutanţele de garnizoană şi la Divizia 8 Cernăuţi în toate zilele lucrătoare.

La licitaţie se va avea în vedere dispoziţiile 72-83 din legea comptabilităţei publice a statului.

Predarea se va face după repartiţia făcută de Comandament la manuranţele mai sus arătate, comandamentul putând înlesni furnizorilor sacii necesari.

Preţurile vor fi calculate pe netto ambalajele în general trebuind a se scădea. Preferăm porumbul cincantin.

Rugăm sindicatele agricole, obştiile săteşti, cooperativele băncilor populare şi federalele lor să se prezinte la aceasta licitaţiune pentru a ne preda direct aceste subzistenţe înlăturând speculatorii.

In conformitate ca ordinul Ministerului No. 26465 din 8 Oct. 1919 ofertanţii vor proba la licitaţie calitatea lor de producători sau Comercianţi şi vor dovedi cu acte, că subsistenţele pentru care ofertează le posedă în realitate.

Şeful Intend. Corpului 4 Armata
Intendent Colonel COSTINESCU
No. 27568.— 28 Nov. 1919

GERMURI

MARE DEPOZIT DE EN-GROS
IULIUS HIRSCHENSOHN
Iaşi str. Sărăriei 153.

Broderie Societatea „Domniţa Ruxandra" caută lucrătoare pentru broderie românească.

PUBLICAŢIE

In ziua de 15 curent se va ţine licitaţie publică la Serviciul Technic al Inspectoratului Sanitar al Basarabiei str. Alexandrei No. 5, pentru darea în antrepriză a lucrărilor de reparaţiuni la Laboratul de Chimie şi Bacteriologie din Chişinău, în valoare după deviz de lei 37000.

Devisele şi condiţiunele se pot consulta de amatori în ori ce zi la Serviciul Technic, de la 9—12.

Conferinţa socialistă

— Hotărârele luate —

Delegaţii socialişti s'au întrunit aseară, în localul clubului social-democrat din strada Colonel Langa. Dezbaterile au ţinut până la ora 4 noapte.

La urmă, Conferinţa a hotărât ca partidul socialist să se menţie strict în spiritul rezoluţiunei votate de congresul din Octombrie, considerând Parlamentul actual eşit din fraude, silnicie şi sub regim de dictatură.

El trebue să dispară, după ce va hotărâ pacea, amnistia, demobilizarea, unificarea legei electorale din Ardeal, Bucovina şi Basarabia cu cea din România, atât pentru Camera cât şi pentru Comună, să se dizolve grabnic, spre a da loc unui nou parlament, care să fie de astă dată libera expresiune a voinţei populare.

Cei 7 deputaţi aleşi, cu toată abţinerea partidului, consideră mandatul lor ca o dorinţă a masselor alegătoare care l-au trimis în Parlament, de a aduce în lăuntrul lui lupta pentru deziderateie de mai sus. In consecinţa ei au fost autorizaţi de a ceti în Parlament o declaraţie conrespunzătoare celor de mai sus şi să *menţie mandatele lor numai pentru a duce lupta hotărâtă şi cu ori ce prilej în această direcţiune.*

S'a ales apoi un Consiliu general compus din 22 membri şi anume 8 din Ardeal, 3 din Bucovina, 2 din Basarabia, 3 din Moldova, 5 din Muntenia şi 1 din Dobrogia, eare va fi convocat ori de câte ori trebuinţa va cere, spre a lua împreună cu Comitetul executiv deciziuni cu privire la situaţia politică şi atitudinea partidului.

Conferinţa a mai trimis o telegramă d-lui Vaida Voevod, prin care arată că se solidarizează cu articolul lui Tanase şi îi atrage atenţie că printre Colaboratorii săi, se găsesc personalităţi politice, care, de şi au făptuit aceiaşi vină prin scris, nu au fost totuşi urmăriţi şi cere conform legei eliberarea provizorie a lui Tanasă, până ce sentinţa sa va rămânea definitivă.

Tânărul T. Botez, care a fost arestat după cererea ziarului „Epoca" şi care în momentul arestărei, înghiţese 3 pastile de sublimat, a încetat eri din viaţă.

Funcţionarii Judecătoreşti din localitate, se întrunesc Duminica viitoare, pentru a se constitui în Sindicat.

Membrii Sindicatului Naţional Ceferist s'au întrunit aseară, ocupându-se de mai multe chestiuni.

A participat la întrunire şi Părintele Ţincoca, deputat.

D. Octav Botez, profesor pentru specialitatea limbei franceze la Liceul Naţional din localitate, a fost numit cu titlu definitiv.

Administraţia Comunală a hotărât ca pentru bonurile colective zaharul să se predea la Moara Diamant.

Mulţi institutori au renunţat la zahar, şi regretă că nu au fost trimişi mai bine la Galaţi să-şi primească zaharul, căci l'ar fi luat şi mai ieftin.

Prefectura de poliţie a deschis o anchetă, cu privire la 4 vagoane făină, exportată de moara Diamant.

In strada Sărăriei 12, un copil al d-nei Tinca Grigoraş, apropiindu-se de foc şi-a aprins hainele. Copilaşul s'a ales cu leziuni grave pe tot corpul.

Sâmbătă după amiază a avut loc trista ceremonie a înmormântărei mult regretatei educatoare Maria Buţureanu.

La locuinţa defunctei a vorbit d. dr. Zosin, artistul Gh. Cârjă, d-na Elena Meissner, din partea asociaţiei femeniste etc.

In faţa şcoalei „Vasile Alexandri" a vorbit d. Tăzlăuanu şi un copilaş, elev al defunctei.

La cimitir a ţinut o cuvântare d-ra Stoica, din partea corpului didactic, etc.

Carul funebru era acoperit de numeroase coroane şi jerbe de flori, depuse de acei care au apreciat şi iubit pe blânda şi neobosita luptătoare pentru o lume mai bună, în veci neuitata Maria Buţureanu.

Şedinţele de muzică la Societatea de gimnastică, au fost fixate pentru Joi seara, ca să poată participa şi studenţii.

D. d-r Demetriade însărcinat de consiliul dirigent, şi-a depus un raport cu privire la mersul boalelor venerice din Ardeal. D-sa arătînd cauzele, indică şi mijloacele de combatere.

SANATORIUL Dr. TZAICU *din Iaşi Str. Carol No. 20 reorganizat şi mărit este la dispoziţia bolnavilor medicilor şi pacienţilor.*

Bolile contagioase şi nervoşii turbulenţi nu se primesc.

Clinica chirurgicală perfecţionată, chirurgie de urgenţă, gynecologie, genitourinare. Dr. Tzaicu în consultaţiuni între orele 2—4. Telefon 115.

BIBLIOGRAFIE.—A apărut în editura institutului de editură „Cartea Românească", următoarele volume: V. Savel, „Intre Reţele" preţul 6 lei, L. Vampa, „Din lumea celor mici" preţul 4 lei,

— „Renaşterea Română", anul II, No. 19—21 cu un bogat sumar iscălit de I. Athanasiu, G. Marinescu, I. Otescu, Bogdan-Ionescu, Izabela Sadoveanu, Cornelia Emilian, dr, Tereza-Castano-Panaitescu.

O nouă stea, graţioasa celebritate scenică nord-americană, d-ra JUNE CAPRICE, apare astăzi pe ecranul cinematografului Elisabeta, în superba şi puternica dramă: „Ultima Simfonie sau Copila No. 274" (4 acte).

Programul mai cuprinde delicioasa comedie în 2 acte: Povestea unui spînzurat, din seria reputatei case „Fox-Film New-York".

Joi Program nou.

Ultima oră

Un nou bloc opoziţionist

— Programul ce şi propune —

BUCUREŞTI.— S'a constituit un nou bloc parlamentar cu caracter opoziţionist, compus din liberali, naţionalişti precum şi din o parte din basarabenii, bănăţenii bucovinenii şi ţărăniştii nemulţumiţi de modul cum s'a rezolvit criza ministeriolă.

Noul bloc este hotărât o da un vot de blam guvernului în cazul când acesta va manifesta hotărârea lui de a socoti actuatele camere drept camere ordinare şi a le dizolva.

Intrevederi Politice

BUCUREŞTI.— Ieri au continuat întrevederile între d-nii general Averescu, Take Ionescu şi I. Mondor.

Sunt indicii că un acord se va stabili.

In orice caz, nu poate fi vorba că d. Take Ionescu sa fie prim delegat pentru semnare. D-sa ar urma să fie prim delegat pentru tratativele ulterioare.

Numiri de prefecţi în Moldova

Bucureşti. — *Din câte se anunţă pare sigur că vor apare astăzi decretele de numire a următorilor prefecţi de judeţe în Moldova:*

P. Dragomirescu, profesor Universitar, la Iaşi, Col Topicescu Dorohoi; P. Tănăsescu, profesor, Botoşani; T. V. Creţu, avocat, Suceava, T. Anghelescu, Tecuci. T. Georgescu-Tutov; Bârlad, General Popovici la Roman.

Noui mari manifestaţiuni

— Pentru d-nii Averescu şi Take Ionescu. —

Bucureşti.— La sediul Ligei Poporului a avut loc ieri o mare întrunire publică la eare s'au pronunţat discursuri înflăcărate.

Intrunirea a fost urmată de o grandioasă manifestaţiune cu muzica în frunte Pe tot parcursul nu se auzia decît: Trăiască generalul Averescu", „trăiască Take Ionescu"!

Manifestanţii s'au dus la locuinţa generalului, apoi în faţa Palatului, unde s'a cîntat imnul regal şi s'a jucat hora unirei. Apoi s'au dus la locuinţa d-lui Take Ionescu.

Tratatul cu Ungaria întocmit

Lyon.— Consiliul Suprem a adoptat în mod definitiv oare care clauze economice şi financiare şi relativ la reparaţiuni, din tratatul cu Ungaria care astfel se găseşte aproape gata.

Programul agrar al noului guvern

Bucureşti. — D. ministru Bontescu, întrebat asupra programului agrar al guvernului, a răspuns textual:

— „Acest program se rezumă în a face ca pământul să intre în mîinele muncitorilor, fără însă a desconsidera interesele claselor deposedate".

Consfătuirea parlamentarilor liberali

— Se cere reorganizare. —

Bucureşti.— Eri a avut loc o consfătuire a parlamentarilor liberali, cu care ocaziune s'a examinat noua situaţie externă şi internă precum şi situaţia parlamentară creată prin constituirea noului guvern.

Cu această ocaziune s'au produs foarte aprinse discuţiuni cu privire la nevoia reorganizărei partidului liberal. Promotorii acestei idei au fost d-nii Sassu de la Vaslui şi Leonte Moldoveanu de la Brăila.

Ţăraniştii şi d. Averescu

— D. Răducanu ministru —

BUCUREŞTI. — Spectrul puterei şi-a produs şi aici efectul. Ţăraniştii s'au rupt în două. O parte din ei înţeleg faziunea cu Liga Poporului. D. Răducanu va fi probabil ministru, dar n'a depus încă jurământul. Pe de altă parte ţăraniştii au dat un comunicat defavorabil guvernului nou.

S'a perdut Certificatele de absolvire al liceului de băieţi „S. I. GOLDŞTEIN" din Odessa Găsitorul este rugat a'l aduce D-lui LEIB RABINOVICI în Str. Gh. Mârzescu 36, în schimbul unei bune: recompense.

Viticultor cunoscând perfect lucrările de vie precum şi şcoala de vie, având acte şi practică, caută loc — A se adresa: Gh. Gh orghiu Mahala na Sf-tu Vasile 14 Iaşi.

Sanatoriu Dr. Tzaicu

IAŞI, — STR. CAROL 20 — IAŞI, TELEFON 115

Situat în regiunea cea mai frumoasă şi mai higienică a Iaşului, s'a reorganizat şi mărit pentru a corespunde cerinţelor actuale,

Clinică chirurgicală perfect instalată. Asepsia cea mai riguroasă. Se practică orice intervenţiune. Adaptat la chirurgia de urgenţă.

Gynecologie, Ortopedie, Electroterapie, Mecanoterapie.

Se primesc în consult cu medici distinşi după specialităţi bolnavi Interne şi nervoase, (excluse boli contagioase şi nervoşi turbulenţi

Informaţiuni şi consultaţiuni intre orele 2—4 p. m.

ANUL XVI-lea No. 5786

25 Bani Numărul

MIERCURI 10 Decembrie 1919

ABONAMENTE.

UN AN: : : : 80 LEI
ŞASE LUNI : : : : 40 „
TREI LUNI : : : : 20 „

ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Gh. Mârzescu 23

— TELEFON No. 500

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN.

ANUNCIURI
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRĂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicităţii.

Un exemplar vechiu 1 Leu.

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Trei, doamne, şi toţi trei!...

— La pămînt cu toţii —

Or care ar fi schimbările ce ar mai putea surveni, nu se poate tăgădui, că din felul cum a fost rezolvită criza politică şi ministerială, se desprinde adevărul că toţi trei şefi ai vechilor partide din regat sunt astă zi la pămînt.

A fost eliminat de la dirignire şi d. Ionel Brătianu, abilul cunctator, care a făcut războiul.

A fost eliminat şi intrepidul Take Ionescu, campionul necontestat al războiului naţional.

A fost eliminat şi Alexandru Marghiloman, care, sacrificîndu-se pe sine, a salvat ţara şi i-a dat putinţa să reia, în Noembrie 1918, dreptul la fiinţa Romîniei Mari.

Au fost eliminaţi cu toţii şi aceiaş amară soartă o au, indiferent de luptele dintre ei, indiferent de deosebirile în crez şi procedeuri, atît pentru ziua de ieri cît şi pentru cea de mîine.

*

Desigur că cele ce se întîmplă astă zi au şi o cauză profundă şi sunt urmarea ineluctabilă a schimbărilor operate de vreme şi de condiţiile speciale de după războiu.

Dar sunt şi cauze ocazionale, care au grăbit şi fasonat decursul procesului. Şi aceste cauze ocazionale îşi găsesc obârşia în faptele însă şi ale conducătorilor vechilor partide. Evident. Nu toţi trei şefi au răspunderea în aceiaş măsură. Un simţ de dreptate ne obligă a spune că cel mai puţin vinovat, în această privinţă, este d. Take Ionescu. Şeful democraţilor n'a practicat sistemul de chasse a l'homme, de care au făcut uz ceilalţi.

El ar fi meritat desigur să nu fi suferit teribila deziluzie de astă-zi.

*

Experienţe de secole a unui întreg popor spune: „Ce-şi face omul, nu-i face nici dracu". Şi ceea ce se întîmplă astă-zi d-lui Brătianu, purcede de la ceea ce d-sa s'a incumetat să facă, nesocotind pe toţi ceilalţi.

Doamne! Şi i ar fi fost atît de uşor d-lui Brăteanu să-l aibă pe d. Take Ionescu în buzunar.

Sacrificînd o mică părticică din preocupare personală şi interes de partid, d-sa ar fi dispus de fapt de seful democraţilor. Şi dacă d. Take Ionescu ar fi fost alăturea de d-sa, nu i s'ar mai fi întîmplat la Paris cîte i s'au întîmplat.

Şi dacă n'ar fi avut de suportat atîtea umilinţi, d. Brăteanu ar fi avut liniştea necesară de a vedea ce se poate. Şi daca ar fi văzut realitatea, criza nu s'ar fi produs şi nici situaţia politică de acum.

A voit, însă, totul pentru el. A mers pînă la distrugerea celorlalţi.

Astă-zi culege roadele. E la pămînt, alăturea de ceilalţi.

*

Dar sistemul de chasse a l'homme, d. Brăteanu nu l'a practicat numai acum. Ba odată l'a practicat chiar în tovărăşia d-lui Marghiloman.

A fost atuncea, cînd s'a comis crima de a se încerca distrugerea ministrului de război Averescu!

A fost o mare greşală. De atunci generalul Averescu este om politic. In loc să rămâie militar — şi cine ştie cum ne-ar fi găsit 1916 dacă Averescu rămînea militar! — complotul Brătianu-Marghiloman ne-a dat pe omul politic generalul Averescu.

Astă-zi el domină, a devenit legendă, este un fetiş. El stăpâneşte, pe cînd ceilalţi trei, toţi trei, sunt la pămînt.

*

Unii ar vorbi de o justiţie imanentă a lucrurilor. Adevărul este că acţiunele individuale omeneşti, ele singure, nu pot cauza fenomenele politice. Căci pentru aceasta se cere şi un complex de împrejurări.

Schimbările de astă zi s'ar fi putut produce prin mersul însă şi al lucrurilor. Nu mai puţin, cei astă zi învinşi au provocat cauzele ocazionale. Generalul Averescu de ei este produs, ei l'au inventat.

Ce vor mai putea face aceşti conducători, astă-zi învinşi, este o taină a viitorului. Evident însă ca pentru ţară este o mare pagubă, cînd astfel de forţe, ast fel de capacităţi, trebuie să se dea înlături pentru ca soluţia celor mai grave probleme interne şi externe să-o dea începătorii sau acei care urmează de abia să facă proba capacităţei lor.

Ţara ar fi meritat o soarţă mai bună de cît aceea ca în iarna lui 1919, Brăteanu, Take Ionescu şi Marghiloman să fie daţi înlături.

CRITICUS

Câte-va NOTE

Pe cînd poporul manifestă pe străzile capitalei bucuria că d. general Averescu a venit la guvern, reprezentanţii poporului ameninţă acelaş guvern cu votul de blam.

Se poate un mai evident acord?

*

Teribilă furie printre deputaţi, din cauza că guvernul ar avea intenţia să dizolve parlamentul.

Mai cu seamă printre cei ce se ştiu pentru prima şi ultima oră în parlament.

*

Curios este că naţionaliştii care s'au ales în numele d-lui general Averescu sunt cei mai porniţi împotriva actualului guvern.

Nu cum-va fiind-că a doua oară nu le vor mai fi posibile practicele de la alegerile de dăună-zi.

BLANZY

INSEMNĂRI

Politică populară

...Şi zbirii au căzut la fund. Alţi oameni, mai prietenoşi, mai blânzi şi mai înţelegători ai durerilor mulţimei, au luat în mîni cîrma statului.

Noi cu toţii, poporul cel fără de cuvânt, ne-am clătinat din toropeala anilor de teroare, am scos cu semeţie capul de după ziduri şi am privit în drum, la casa vecinului, la palatele autorităţii, la mişcarea de pe stradă; am respirat cu lăcomie aerul proaspăt şi ne-am însorit ochii cu zîmbete de copil. Cum, Doamne, să nu fim voioşi, când o mîngîere de libertate a sosit, în sfârşit, la pragul trist al casei noastre!?

Fraţii din vecini au ieşit la primblare şi taifas.

La o răscruce de drumuri se îmbrăţişează zgomotos, ca după izbăvirea dintr'o mare primejdie, îşi iau apoi un aer de taină şi îşi şoptesc cu avânturi reţinute:

—„Ştii; se ridică starea de asediu".

Şi viaţa publică curge luminată şi voinică prin târg, într'o simţire nouă, ca în zilele de Paşti din bunele vremuri de odinioară.

Iată însă că, pe neaşteptate, o cobe ne strică veselia. O tipăritură zilnică anunţă că d. general va ridica în adevăr starea de asediu, dar... peste o lună! Şi vechea groază ne cuprinde iarăşi; părăsim în fugă strada, intrăm în casă, zăvorim uşa şi batem obloane la ferești.

S'a deprins gloata cu ascultarea şi boerii cu comanda. Şi atunci, de ce mă rog oamenii „noui" n'ar ridica starea de asediu peste... o lună? Vorba este acum, cîte săptămâni o fi având luna asta? In opoziţie avea patru, dar la putere se schimbă toate.

Starea de asediu are rostul ei. Poate că prostimea se pomeneşte într'o zi cu un dor de linişte casnică, poate că cere mai multă pâne şi rumegă gândul drăcesc a întreba ce se face cu banul public. Apoi, nu trebue armată, justiţie sumară şi închisori pentru asemenea cumplite primejdii naţionale?

Şi dacă cum-va ziarele mint, dacă adevărul este că starea de asediu va fi ridicată imediat, apoi cetăţeanul serios ar putea cu drept cuvânt crede că au înnebunit stăpânii...

RENOVATUS

❋ După cît ştim, există o dispoziţiune că nici o cantitate de făină nu poate ieşi din oraş, nici chiar sub forma de tranzit. Or, afirmăm că în una din sările trecute un convoi de cotiugare urca strada Carol, încărcate cu făină destinată pentru Sculeni.

Mai afirmăm că d. primar a fost pus personal în cunoştinţă de acest fapt de către un ziarist.

Rugăm să ni se spue care a fost rezultatul investigaţiunei autorităţilor comunale şi măsurile împotriva infractorilor la dispoziţiunile de a nu ieşi făină din oraş.

Angajamente luate

— Rememorări semnificative —
— Ceia ce nu se mai poate —

Se cunosc angajamentele de opoziţie luate de d. general Averescu: imediata ridicare a măsurilor excepţionale, imediata demobilizare generală şi dizolvarea.

Nu este nici un motiv a presupune că a fost posibil ca să intre în guvern în alte condiţiuni decât acestea, şi până la proba contrară, n'avem nici un motiv să ne îndoim că le va realiza aidoma.

*

Dealtmintrelea, cei cu care a fost împreună în lupta contra brătienismului, subliniază faptul şi se declară absolut siguri că nici o deziluzie nu ne aşteaptă în această privinţă.

Aşa glăsunşte d. Take Ionescu în aprecierele ce le face despre noul guvern. Aşa vorbesc socialiştii prin comunicatul ce-l dau prin „Lumea Nouă". Aşa vorbeşte şi d. Gr. Filipescu, care însă adaogă un lucru cam îngrijitor şi anume că va fi la postul său pentru a reîmprospăta promisiunele dacă ele ar fi date uitării.

*

Dealtfel se şi anunţă că imediat după cetirea declaraţiunei din Parlament, guvernul va dispune demobilizarea generală, ridicarea cenzurei. Se prea poate ca starea de asediu să fie menţinută încă timp de o lună, pentru ca nouile autorităţi administrative să se poată instala şi pentru ca să se scurgă timpul necesar demobilizărei.

Aceasta, pentru a preveni neregule ce s'ar putea produce în epoca de tranziţie şi inerentă expansiunei de bucurie a grupurilor de soldaţi.

Sensul acesta l-ar avea întârzierea, şi nu acel pe care i-l atribue un ziar, cum că starea de asediu este necesitată de starea spiritelor, şi că deci e uşor să ceri desfiinţarea stărei de asediu la Dacia decât s'o faci când eşti la guvern.

*

Dealtfel sunt lucruri care nu mai sunt posibile şi în cadrul acestora se numără măsurile excepţionale şi mobilizarea. Cei care mai persistă în a crede în necesitatea lor vor vedea binefăcătoarele rezultate ale suprimărei acestor măsuri, după cum cu groază d. Alecu Constantinescu a văzut ieftinindu se zaharul imediat ce au fost ridicate măsurile prohibitive la import.

Adversarii Dizolvărei

— Motivele care dictează această ţinută —

Trei nuanţe distincte se pronunţă hotărît împotriva dizolvărei liberalii, naţionaliştii şi mare parte din ţărăniştii.

Liberalii sînt logici. Au socotit parlamentul bine ales şi-au nesocotit abţinerea celor 55 la sută. Opunerea lor este deci explicabilă şi ea îşi are obîrşia şi într'o politică şi într'un instinct. Desigur că n'ar mai intra atît de numeroşi candidînd în opoziţie.

*

Ţinuta naţionaliştilor îşi are şi ea obîrşia în instinctul de conservare. Ajunşi la suprafaţă prin debordarea tuturor impurităţilor datorite ploaei torenţiale; aleşi pe baza tuturor manevrelor maloneste, ca la Suceava şi Dorohoi, oamenii aceştia îşi dau seama că mulţi din ei nu vor mai fi în viitorul parlament. Cu atît mai mult ei sînt contra dizolvărei, cu cît în fapt n'au fost adversarii de ai liberalilor şi alegerea lor n'a însemnat triumful real al unei reale opoziţiuni.

*

Pretenţia ţărăniştilor însă nu este logică şi, dacă are instinctul pentru ea, nu este mai puţin adevărat că e de natură să indispue lumea.

Oamenii aceştia, care au pretenţia de a fi democraţi, partizanii libertăţilor cu adevărat, nu pot avea pretenţia ca ţara să aibă un parlament ce nu reprezintă decât o minoritate. Ei nu sînt în drept să pretindă ca legiunea politico economică-socială de mîne să fie rodul unei reprezentanţe care nu are decât 40 la sută din sufragiile ţărei în favoarea ei.

Astfel de pretenţiuni, bazate pe motive lăturalnice, sînt de natură să atragă asupra ţărăniştilor antipatia publică, fără ca să împiedece ceia ce nu poate fi evitat şi anume: dizolvarea Parlamentului.

INFORMAŢIUNI

CHESTIUNEA DIZOLVĂREI PARLAMENTULUI FORMEAZĂ PREOCUPAREA TUTUROR CERCURILOR POLITICE.

UN MOMENT A FOST ÎNDOIALĂ ÎN ACEASTĂ PRIVINŢĂ, DATORITĂ MAI CU SEAMĂ RĂSPUNSULUI EVASIV DAT DE D. VAIDA-VOEVOD, PRIM-MINISTRU, ÎN ACEASTĂ PRIVINŢĂ.

ACUM ÎNSĂ VINE ŞTIREA CĂ ÎNTR'O CONSFĂTUIRE AVUTĂ D. GENERAL AVERESCU A DECLARAT ASEARĂ CĂ PARLAMENTUL ACTUAL VA FI DIZOLVAT.

Un ziar anunţă ca noul guvern va propune partidului socialist colaborarea sub forma unui portofoliu al ocrotirei sociale.

Pe de altă parte d. Oct. Goga, ministrul instrucţiei, a declarat că guvernul caută o înţelegere cu socialiştii, dacă aceştia vor să-şi menţie pretenţiile şi limitele forţei reale pe care o reprezintă în ţară.

❋ D-nii N. Socolescu şi I. N. Krier, şefi de regiune viticolă, au fost numiţi agenţi pentru urmărirea şi constatarea fraudelor la vinuri şi celelalte băuturi, pentru jud. Iaşi.

❋ Ministerul de interne a anunţat telegrafic autorităţile locale, că d. Oteleşeanu a fost numit secretar general al Ministerului de interne.

❋ Aseară, în faţa chioşcului de ziare de lîngă administraţia financiară, s'a furat comerciantului Ozias Goldner. suma de 700 lei.

X D-rele şi d-nii studenţi universitari evrei sunt convocaţi la şedinţa asociaţiei ce va avea loc astă zi Marţi ora 8 seara în sala „Cultura".

La ordinea zilei fiind mai multe chestiuni foarte urgente.

❋ Din lipsă de grîu, Moara Dacia a încetat măcinişul, iar Moldova a declarat că de Vineri va înceta de aseminea măcinişul.

La Primărie a început să sosească cantităţi de grîu, din cel rechiziţionat de Comună.

Membrii fondatori ai societăţei pentru construcţii de locuinţe eftine şi întreprinderi industriale „Dacia", se întrunesc mâine seara la o agapă intimă, în saloanele restaurantelor Traian.

X Administraţia financiară a orânduit o comisiune, compusă din d-nii controlori Ionescu şi Mănăscurtă, care să verifice gestiunea regretatului perceptor Popovici. care şi-a găsit moartea în condiţiuni atât de misterioase.

La administraţia financiară, pare a exista credinţa, că Popovici trebuia să aibă asupra sa o sumă mult mai mare, de cât cea găsită.

❋ D. TAKE IONESCU ŞI NOUL GUVERN.— „Românimea", organul democrat publică în fruntea numărului de ieri, următoarele:

Criza s'a terminat.

Un nou guvern compus din partidu naţional transilvănean, „Liga Poporului" şi reprezentanţii din Basarabia şi Bucovina, s'a alcătuit sub preşedinţia d-lui Alex. Vaida-Voevod, fostul coleg al d-lui Brăteanu în delegaţia României la Conferinţa de Pace.

Noul guvern îşi va face declaraţia în Parlament, Marţi.

Noul guvern însemnează destinderea unei situaţii grele şi care devenise nesuferită. El are deci dreptul să i se deschiză un larg credit.

Noul guvern însemnează în prima linie încheierea păcei şi demobilizarea. Dacă el, în politica din afară va mai însemna şi altceva, este o chestie care se va lămuri din deciaraţia lui şi din actele lui.

Noul guvern însemnează ridicarea stărei de asediu şi desfiinţarea cenzurei. Toată lumea aşa a înţeles lucrurile din primul moment şi nu se poate să fie alt-fel.

Noul guvern însemnează sfârşitul guvernărei brătieniste, în nume propriu sau camuflate. Acest sfârşit de domnie este de natură să atragă o nesfârşită serie de urmări. Ancheta asupra abuzurilor din trecut nu este cea mai puţin importantă.

Noul guvern însemnează o repede convocare a colegiilor electorale.

Prezenţa d-lui general Averescu în noul guvern, face evidentă concluzia că actualele Camere nu sunt Constituantă şi ele vor fi în curând dizolvate, de oarece 55 la sută din alegătorii înscrişi n'au luat parte la alegeri tocmai din îndemnul a trei partide de opoziţie, dintre care partidul d-lui general Averescu.

Nimeni nu poate să nu primească cu bucurie cele trei caracteristice ale noului guvern: încheerea păcei, sfârşitul brătienismului şi al influenţelor occulte şi nouile alegeri.

Opinia publică, care şi-a dat seama de adevărata caracteristică a noului guvern, aşteaptă într'o linişte bine-voitoare împlinirea acestor trei dorinţe ale ei.

SOCIETATE ANONIMA PENTRU

LOCUINȚE EFTINE ȘI CONSTRUCȚIUNI

— DIN IAȘI —

PROSPECT

Criza de locuințe nu e nouă. Ea a existat înainte de marele războiu. Astăzi, după încetarea lui ea se manifestă și cu mai mare strășnicie.

Cauzele trebuesc văzute între altele, în ruinele provocate de războiu de o parte, iar de alta în înmulțirea dezordonată a populațiunii orășenești.

Nu cercetăm aici motivele unei atari creșteri a populațiunii, constatăm numai faptul.

Alături cu Statul, care are datoria să contribuiască la restaurarea gospodăriilor prăpădite, se simte absoluta nevoe ca inițiativa particulară să iea partea ei.

Potrivit unei atari chemări, constituim Societatea noastră.

Aceasta creațiune răspunde, după părerea noastră, nu numai nevoei de a zidi locuințe noi, dar și aceleia ca aceste locuințe să fie eftine.

E cert însă, ca în starea de astăzi a lucrurilor, nu poate fi vorba decât de o eftinătate relativă. Noua societate pentru locuințe eftine și construcțiuni, își propune a procura locuințe eftine atât pentru cei cari dispun, cât și pentru cei cu mijloace modeste.

Ea înțelege a construi pentru cei cu dare de mână în condițiuni cât mai avantajoase față de prețurile de astăzi, precum și a construi pe sama sa clădiri, cari se poate fi cumpărate sau locuite în condițiuni mult mai prăncioase de cât astăzi, înzestrându-le cu tot confortul cerut de higienă și estetică.

Ea va cumpăra locuri virane sau construcțiuni pentru a face zidiri noi, sau va transforma pe cele existente, va lua întreprinderi de lucrări publice și particulare și în special lucrări editare în orașele principale din Moldova întregită. Va face orice întreprindere industrială în legătură cu construcția, va procura materiale necesare scopului său etc.

Capitalul inițial este de 3.000.000 lei, însă el poate fi sporit de odată sau treptat prin voința Consiliului de Administrație pînă la suma de 10.000.000 lei.

Acest capital de 3.000.000 a fost integral subscris de membrii fondatori, cari au și vărsat conform legei 30%, depunînd toteodată și actul de constituire la Trib. Iași s. III în ziua de .... Noembrie 1919.

Insă pentru a da și publicului putința de a colabora la această operă de netăgăduit interes social, membrii fondatori, au rezervat pentru ei suma de 2.400.000 lei, iar restul de lei 600.000 se pune în SUBSCRIPȚIE PUBLICĂ care va începe la 8 DECEMBRIE PÂNĂ CEL MAI TÂRZIU LA 16 DECEMBRIE 1919.

Consiliul de Administrație își rezervă dreptul de a închide subscripția și înainte de terminul fixat precum și pe acela de a face repartiția acțiunilor subscrise.

Acțiunile vor fi de cîte 500 lei fie-care.

Subscriitorii vor vărsa la subscrieri 30% din suma subscrisă adică 150 lei de acțiune, plus câte 10 lei de acțiune pentru cheltuelile de constituire a Societății. Restul vărsămintelor se va efectua la cererea Consiliului de Administrație.

Subscrierile se primesc la următoarele Bănci:

LA IAȘI LA BANCA AGRICOLA Sucursala Iași.
„ BANCA MOLDOVA
„ BANCA IAȘILOR
„ PRIMA SOCIETATE DE ECONOMIE IAȘI
LA BARLAD LA BANCA MOLDOVEI DE JOS.
LA BOTOȘANI LA BANCA AGRICOLA.
„ ROMAN „ „ „
LA DOROHOI LA BANCA DOROHOIULUI.

Subscriitorii, prin faptul subscriirei declară că aderă, fără rezerve la toate dispozițiunile actului constitutiv și statutelor de cari pot lua cunoștință la locul de subscriere.

FONDATORII:

BANCA AGRICOLA
BANCA MARMOROSCH, BLANK & Comp.
BANCA MOLDOVA
BANCA IAȘILOR
PRIMA SOCIETATE DE ECONOMIE DIN IAȘI
D-nii D. A. GRECEANU, fost Ministru, fost Primar al Iașului etc. Președintele Consiliului de Administrație.
„ CONST. KRUPENSCHI fost Președinte al Comisiei Interimare din Iași Vice-Președintele Cons. de Ad-tie.
„ V. I. RADU Președintele Primei Societăți de Economie din Iași Membru în Comisia Interimară din Iași Vice Președintele Cons. de Ad-tie
„ EUG. UHRYNOWSCHI Directorul Băncei Agricole Suc. Iași Administrator Delegat
„ GH. N. BOTEZ Directorul Creditului Urban din Iași. Fost Primar al Iașului etc. Consilier de Administrație
„ Inginer șef Cl. I-a TH. N. BURGHELE Directorul Intreținerei la C. F. R. Regiunei Iași Consilier de Administrație
„ Dr. PETRU FLOR medic șef al orașului Iași Consilier de Ad-tie.
„ W. DINNERMANN, Directorul Băncei Moldova Consilier de Ad-tie.
„ Dr. N. AL RACOVIȚA Fost Primar al Iașului Consilier de Ad-ție.
„ Inginer șef Cl I-a ION ȚINTU Directorul de Poduri și SOȘELE la Regiunea Iași Consilier de Ad-ție.
„ MORITZ WACHTEL Administrator delegat la Banca Moldova etc. Consilier de Ad-ție
„ D. DIMITRIU avocat Președintele Sindicatului chiriașilor. Censor.
„ NIC. G. GEORGESCU fost funcționar la Banca Națională Sucurs. Iași. Censor
„ S. DULBERG Sub Director la Banca Moldova Censor.
„ ARHITECT JACQUES MARCOVICI
„ Inginer MIHAI WELT Directorul Serviciului Comunal de Apa și Canal din Iași. } Directori.

TEATRUL SIDOLI

COMPANIA ISRAELITA

GOLDENBERG & ASCHKENAZY

Astă seară MARȚI 9 DECEMBRIE ORA 9 și un sfert precis

Debutul celebrei artiste Americane

CLARA YOUNG

se va reprezenta

BAIAT ori FATA

Operetă în 3 acte. Biletele se găsesc de vânzare de la ora 10 dim. la Circul Sidoli

Recompensă 200 lei

In gara Bârlad (find în trenul de Galați) s'a perdut un portmoneu în care se aflau: un duplicat pentru un vagon de marfă pe numele M. Rabinovici, expediat din Gara Galați pentru Gara-Restant Iași, diverse fileturi, precum și un bilet de demobilizare.

Găsitorul este rugat a'l trimete Agenției de Publicitate I. Brănisteanu, Str. Mârzescu 23 Iași, în schimbul unei recompense de 200 lei.

GERMURI

MARE DEPOZIT DE EN-GROS

IULIUS HIRSCHENSOHN

Iași str. Sărăriei 153.

O scrisoare deschisă

D. Gh. M. Scutaru, directorul regional al C. F. R. a adresat următoarele rînduri d-lui Pompiliu Ionițescu, deputat de Buzău:

„In darea de seamă a adunărei Sindicatului Național a micilor funcționari de la C. F. R., văd că Dvs.—care mă cunoașteți—v'ați exprimat mirarea că mai sunt încă *tolerat*, după nemai pomenitele fraude de la Iași.

Aflați, Domnule Deputat, că eu sunt acela care am dat pe mâna purchetului pe acei cari au amestecat afacerile statului cu ale lor. Și dacă ați fi întrebat pe ori care dintre camarazii Dvs, de la Iași, v'ar fi putut lumina asupra conduitei și destoiniciei mele în serviciu.

Și acum, între noi doi:

Se împlinesc în curând trei ani, de când nemții fiind în preajma Buzăului, eu, după ce mi-am îngropat fiul mort pentru Patrie, am plecat *contra* nemților; iar D-ta ai rămas *cu ei*.

Ne-am găsit la un moment dat și unu și altul (vorba vine) la porțile de la Mărășești: D-ta *să le deschizi* cu nemții; eu să le țin zăvorâte.

Conștiința mea îmi spune că mi-am făcut datoria.

Dovezi? Situația la care m'au ridicat meritele mele plus certificatele aliaților și alor noștri: Comandor al ordinilor imperiului Britanic, Sfânta Ana, Sfântul Stanislav, Coroana Românini cu spade.—D-ta? De sigur că și D-ta ai merite (fie și negative) căci altfel n'ar fi alesul Buzăului..,

Eu nu mă cramponez de situația în care mă găsesc; și dacă nu mi-ar fi fost frică că mă va mustra conștiința de dezertare de la datorie m'ași fi retras de mult—ceia ce sunt hotărât, de altfel, s'o fac pe 1 Aprilie".

D. general Averescu, ministru de interne, a declarat că va ordona anchete severe asupra modului cum s'a făcut administrația în Basarabia și Bucovina.

O circulară a direcției generale a căilor ferate, sosită la direcția regională, vestește că pe ziuă de 21 Decembrie se va relua circulația trenurilor accelerate

Până la acea dată se va fi terminat cu efectuarea transporturilor militare.

D, Take Ionescu și-a convocat prietenii la o consfătuire, pentru mâine Mercuri, ora 10 seara, la clubul din Capitală.

La facultatea de medicină a Universității locale sunt vacante catedrele de 1) patologie chirurgicală, bandage, aparate de fracturi și 2) fiziologia.

D. Mic. Rădoi a fost numit agent veterinar al orașului Iași, în locul d-lui Gh. Vlahuță demisionat.

D. căpitan I. Vlăduță a fost numit președinte ale comisiunei examinatoare pentru concursurile de șefi de muzici militare.

Arendașul Popescu și mecanicul din Soldana, după un larg interogatoriu al judecătorului de instrucție, au fost întorși la Brigada de Siguranță, unde s'au dat ordinul ca să fie ținuți sub stricta pază.

Se pare deci că noi indicii s'au ivit în misterul de la Otelul Train.

Joi, la orele 9 și jumătate seara, se va celebra la biserica Sf. Spiridon căsătoria religioasă a d-rei Adela Penescu, fiica d-lui C. Penescu, cu d. Alexandru Caligari.

Alaltăeri s'a stâns subit din viață, bătrânul comerciant din strada Păcurari, Luzer Rosenblatt. In viață s'a bucurat de multă stimă și lasă în urma-i unanime regrete. Inmormântarea a avut loc eri. Cortegiul funebru fiind format din devotații și cunoscuții defunctului.

Găsindu-se în unul din vagoanele de tramvai, în ziua de 3 Dec. 1919, o sumă de bani, păgubașul este rugat a trece pe la Administrația tramvaelor spre a o primi.

Direcțiunea Gimnaziului Ștefan cel Mare din Iași, roagă cu insistență pe părinții elevilor, pe foștii elevi și profesori, precum și pe toți acei ce se interesează de bunul mers al acestei școli, să bine-voiască. a se întruni Duminică 14 Decembrie în localul gimnaziului pentru Constituirea Comitetului școlar.

In ședința publică de Sâmbătă 13 Decembrie orele 5 a Cercului de studii femenist care va avea loc în Aula Universității, va vorbi D-ra Lydia Piesarjewosky despre NIETZSCHE.

Această ședintă necesitând cheltueli. intrarea va fi cu plată.

Doamnele membre ale Asociației femeniste și persoanele cari doresc să asiste la Conferință sunt rugate a trece cu începere de Mercuri 10 c. orele 5—7 la D-na Laura Zaharia str. Buna-Vestire No. 1 pentru a lua bilete.

CINEMA ELISABETA ASTĂZI ÎN MATINEURI ȘI SEARA

Ultima SIMFONIE

SAU FĂRĂ NUME

Dramă în 4 acte cu simpatica și neîntrecuta tragediană d-ra JUNE CAPRICE. La fine: Povestea unui spânzurat, comedie americană în două acte. Film american: Fox Film New-IORK.

ASISTENȚA SOCIALĂ.— Primim următoarele:

Direcțiunea Școalei prim. de fete No. 10 „Alex. Bădărău" împreună cu întreg comitetul școlar aducem mulțumirile noastre D-lui Alex. Bădărău pentru suma de 1000 lei donată de D-sa în scopul de a ajuta elevele nevoiașe din această școală.—Din acești bani s'a dat stofă de paltoane pentru suma de 346,70 lei elevelor: Chiran Elena, Chiriac Florica, Gherasim Maria și Gheorghiu Eugenia și cu restul de 653.30 lei s'a venit în ajutor pentru ghete următoarelor eleve: Gherasim Maria 70 lei, Iftoile Georgeta 70, Ionescu Aurore 70, Gherșin Betti 60, Feld Rebeca 60, Ionescu Ecaterina 80, Chiriac Olga 50, Petrovici Georgeta 40, Damaschi Elena 40, Goldstein Paulina 40, Nichita Elena 20, Abramovici Rachela 20, Ghimpu Maria 33,30.

Deaseminea mai aducem mulțumiri D-lui A. Bădărău pentru suma de 100 lei cu care a participat la reprezentație dată la cinema Modern în scopul de a se face bănci și a se îndeplini din multiplele lipsuri ale acestei școale.

Nu numai puțin aducem mulțumirele noastre cu recunoștința și obligațiune la rândul nostru către școalele, care au participat tot la această reprezentațiune în modul următor:

		Lei B.
Școala Alex. Lambrior	cu	100
„ Petru Râșcanu	„	100
„ Gh. Asachi	„	101
„ Vasile Adamachi	„	150
„ Costachi Negri	„	30
„ Hatman Nicoară	„	65
„ Regina Elisabeta	„	82
„ Carol I	„	61

DRUMUL DE FIER Oficiosul „Indreptarea", scrie:

„Consiliul de miniștri s'a ocupat eri de grava problema a transporturilor pe căile ferate.

S'a cercetat situațiunea prezentă, și s'a avizat la primele măsuri de reorganizare.

Sforțările guvernului vor fi îndrumate în special pentru ameliorările dela drumul de fier".

Economul Ion Tănăsescu-Dobrota a fost numit revizor eclesiastic al eparhiei Romanului.

Chestiunea exportului celor patru vagoane făină de cîtră moara Diamant ia o turnură gravă.

Sunt mulți interesați în această opera speculatorie, care vor trebui să dea socoteală de fapta lor.

După cât ni se anunță afacerea ar fi fost dată în cercetarea d-lui judecător de instrucție Eșanu.

Vom reveni mâine cu toate amănuntele ce comportă chestiunea.

D. Ion Părău a fost numit președinte al comisiei interimare din Tomești (jud. Iași), în locul d-lui V. Enea demisionat.

Epitropia bisericei Talpalari din localitate a fost autorizată să vîndă d-lui Albert Rîșcanu imobilul din str. Uzinei 36, pe preț de 28,000 lei.

BIBLIOGRAFIE. — A apărut No. 43 al revistei săptămânale „Insemnări Literare". Mihai de D. Razu. Toamnă de Ion Pillat, Rândunica de Pompiliu Pârvescu, Aviatorul de Dem., Jucării pentru Lily de Ionel Teodoreanu, Rugăciunea de Em. Ciomac, Ultima operă a lui Romain Rolland de Octav Botez și diferite recenzii și dări de seamă. De vânzare pretutindeni. Prețul 1 leu.

O nouă stea, grațioasa celebritate scenică nord-americană, d-ra JUNE CAPRICE, apare astăzi pe ecranul cinematografului Elisabeta, în superba și puternica dramă: „Ultima Simfonie sau Copila No. 274" (4 acte).

Programul mai cuprinde delicioasa comedie în 2 acte: Povestea unui spânzurat, din seria reputatei case „Fox-Film New-York".

Joi Program nou.

Cu începere de astăzi, cetitorii noștri, care din diferite motive nu-și pot lua la timp ziarul, vor găsi „OPINIA" până la orele 12 noaptea la DEPOZITUL DE ZIARE din strada Cuza Vodă 71 (peste drum de Banca Moldova).

Ultima oră

Perspectiva unui vot de blam

Ruperea tratativelor cu naționaliștii -- Atitudinea țărăniștilor.-Vot de blam.--Dizolvare.-- Ratificare prin decrete-legi.

BUCURESTI.— Tratativele urmate între d-nii Vaida de o parte și Iorga-Cuza de altă parte, au eșuat. Naționaliștii persistând in a cere ca guvernul să considere actualul Parlament ca o Constituanta, orice tratative au fost rupte.

*

Tratativele cu țărăniștii continuă incă și sunt unele indicii că, in fața perspectivei unei imediate dizolvări, țărăniștii vor conveni ca actualul Parlament să fie considerat drept Parlament ordinar. In schimb ei vor beneficia de conlucrare cu guvernul și in viitoarele alegeri.

Dificultățile mai persistă în ce privește programul agrar care, in concepția ardelenilor și a d-lui general Averescu, diferă de nuanță extremistă preconizată de țărăniști.

*

In eventualitatea însă că acest acord nu s'ar putea stabili și manevra liberală ar reuși să aducă un vot de blam cu ocazia declarației guvernului, Camerile vor fi imediat dizolvate. Nu este exclus că în acest caz și pentru motive de contigente internaționale ratificarea să se facă prin decret-lege,

Pentru Domnii Crâșmari

La Depozitul de Vinuri En gros GH. CIUREA și C. VASILIU din Str. Lozonsky 12 (Casa Sonblum) a sosit un transport de VINURI VECHI.

N. MAXIM

AVOCAT

Str. Sf. Sava No. 3.

Profesor D-r Ștefănescu-Galați

BOALE URINARE

— STRADA PACURARI 21 —

— 4—6 după amiază —

ANUL XVI-lea No. 3798

25 Bani Numărul

VINERI 12 Decembrie 1919

ABONAMENTE:

UN AN: : : : 80 LEI
ŞASE LUNI : : : : 40 „
TREI LUNI : : : : 20 „

ADMINISTRAŢIA
IAŞI —. Gh. Mârzescu 23

— TELEFON No. 500. —

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN.

ANUNCIURI
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRĂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicităţii.

Un număr vechiu 1 Leu.

Indoielile prietinului meu

Găsesc pe bătrînul meu prietin Nichentie posomorît.

—De cîtă-va vreme mă neliniştesc gîndurile, îmi zice el. Nu ştiu ce să mai cred. Am avut, şi am încă, multă nădejde in democraţiile biruitoare, cu toate acestea observ fapte şi simtome care îmi zguduie vechile credinţi.

— Despre ce e vorba, prietine Vichentie? îl întreb eu, atent.

— Despre multe, îmi răspunde bătrînul prisăcar pe gînduri. Iată un fenomen ciudat în ţară noastră „eminamente" agricolă. Incepe iar criza de pîne. Dacă mai adaogă că tîrgul nostru e lipsit de petrol şi sare, cu drept cuvînt mirarea poate fi nemărginită. Trei lucruri ştiam că produce cu prisosinţă pămîntul nostru: grîu, gaz şi sare. Puteam, din belşugul nostru, îndestula şi pe străini. Iată că satele şi tîrgurile ţării să into c la opaiţul preistoric. Iată o lume întreagă tînjind după un fir de sare In Basarabia încaltea preţurile acestor raris me articole sînt mult mai suite de cît în Arabia şi Nigerul african. Din ce pricină? Şi-ar putea cine-va să lămurească cum numai după trei luni de consumaţie, — avînd, cum am avut, o recoltă extraordinară de grîu, — numai după trei luni să înceapă iar acea goană sălbatică şi înjositoare după o bucăţică de pîne? Aceasta era de înţeles după ororile şi mizeria războiului, dar după îmbielşugatul dar al pămîntului lipsa devine o enigmă spăimîntătoare... Ai să-mi spui că trăim în vremuri de dezorganizare, că legile şovăiesc, că un vînt de comunism trece peste bătrîna Europă. Omul mic încrucişează braţele — şi pulsul vieţii sociale bate neregulat ori se opreşte. In ţara noastră agricolă a ajuns să nu mai lucreze singura clasă producătoare. Faptul este de o importanţă catastrofală. Ai să-mi spui că oamenii noi pe care democraţia îi zvîrle în fruntea treburilor sînt mai prejos decît cei vechi în privinţa moralei publice; că lipsa de pîne, de petrol şi de sare, de pildă, e în legătură cu afacerile curente ale acestor oameni noi; că în Basarabia noastră, de pildă, şacalii democraţiei organizează specula... Ştiu c'ai să-mi dai explicaţii; şi că vei adăoga că trăim în vremuri de tranziţie; dar asta nu mă linişteşte. Şi nu mă linişteşte, pentru că eu mă gîndesc céva mai departe.

Idealul imediat al marei democraţii este lacom şi'n legătură cu pîntecele. In adevăr democraţiile au răbdat prea mult de foame, ca să nu se gîndească astăzi că a venit vremea să se sature. Idealul acesta este îutovărăşit şi de dorinţa de a munci cît mai puţin, dacă se poate de loc. Asta ne aduce criza aceasta, pe care, dacă vrei, o socotesc trecătoare. Să zicem însă că vremea va aduce rînduială. Că mulţimile vor aşeza puterea aceia nouă în virtutea căreia o nivelare cenuşie se va statornici în omenire. Producţia şi împărţirea foloaselor se va rîndui potrivit cu acel ornic nemilos care se chiamă aparatul digestiv. Cei mulţi însfîrşit vor cunoaşte hodina sătului. Şi se vor simţi foarte bine în angrenajul maşinei sociale care produce şi consumă regulat şi uniform. Vor mînca, vor dormi, vor face copii şi nu vor simţi nevoie de Musset şi Eminescu, — aceste monstruoase producţii ale societăţilor trecute...

Ceiace se petrece astăzi în Republica Sovietelor mă face să mă gîndesc cu amărăciune la valul care ne mînă într'acolo. Omul vrea să încheie pace cu mama natură şi renunţă la dumnezeiescul ideal al lui Prometeu. Natura ne-a creat fără scop, —sau, dacă vrei, pentru scopul mecanic al înmulţirii. In intenţia ei, avem misiunea monerei, ori a rîmei Omul a căutat însă să oprească această impulsiune primordială. In revoltă necontenit crescută, el a creat vieţii un scop, — artificial şi van dacă voieşti, dar un scop.

Natura a pus în noi un instinct pentru perpetuarea speciei: omul l-a transformat în amor şi'n radioasele lui surori poezia şi arta.

Eu văd, în tendinţele democraţiei, îndestularea obştească, e adevarat; dar văd şi pacea cu vechea noastră duşmană, văd renunţarea la ceiace era titlul de nobleţe al speciei. Aspiraţiile nemărginite, poezia, arta, vor rămîne amintiri ale vremurilor de nedreptate. Loc pentru ele în viitoarea maşină de producţie şi consumaţie nu văd. —Asară, fără lampă din pricina democraţiei, pentru întăia oară m'am gîndit cu tristeţe la toate aceste lucruri.

M. SADOVEANU

Câte-va NOTE

D. ministru Popovici a declarat în Senat că va stărpi mita de la căile ferate.

In momentul când va reuşi să facă acest lucru, vor trebui trenuri întregi alimentare pentru hrana penitenciarilor.

*

Ne-am democratizat. De unde până acum miniştrii refuzau să primească, acum miniştri sunt refuzaţi să fie primiţi.

*

Din excesul de rău va rezulta un mare bine.

Exagerînd nota, atât naţionaliştii cât şi ţăraniştii se demonetizează ei singuri.

Curând ei nu vor mai fi de cât o amintire a unui accident politic.

BLANZY

INSEMNĂRI

Invăţătură civică

Fericită n'a fost lumea, organizarea socială n'a fost echitabilă, manifestarea individuală era departe de a se îndeplini în câmpul vast al eului desăvârşit, dar o lumină scumpă licărea peste omenirea veacului al 20-lea, lumină izvorâtă cîtelin, cu preţul unor suferinţe nenumărate şi în urma unor munci titanice care n'au ştiut ce este odihnă în cursul a sute şi sute de ani.

Această lumină descindea pe pământ în raze slabe şi tremurătoare, căldura ei era foarte puţină, dar chipul ei frumos se întrevedea vrednic a încununa odată cu aur neamul omenesc.

Şi oamenii, în vechiul lor obicei de a materializa totul, pentru a cuprinde mai cu temei înţelesul frumosului din viaţa socială, au asemuit această lumină cu filele din carte şi au întocmit Constituţia, evanghelia nouă a drepturilor cetăţeneşti, a libertăţii scrisului, graiului, asociaţiei.

Dar într'o zi bătută de Dumnezeu, s'a aşezat un nour pe izvorul de lumină şi cetăţenii au căzut în întunericul cenzurei şi stărei de asediu.

Şi astăzi ni-a prins iar pofta seninului de primăvară. Dar astăzi nu mai putem scăpa din întuneric.

Combinaţii ministeriale se fac, miniştri demisionează, alţii depun jurământul, blocuri parlamentare se încheagă şi se rup, dar starea de asediu şi cenzura domnesc mai departe peste nenorocirea noastră cetăţenească.

Fraţilor, luaţi aminte şi învăţaţi-vă copiii să ştie că, un drept social-politic nu trebue nici odată şi sub nici un cuvânt scăpat din mâni, căci altfel vor începe de la capăt lupta teribilă pentru câştigarea dreptului pe care îl au moştenire de la jertfa generaţiilor anterioare.

Spuneţi acestea copiilor voştri şi daţi-le drept pilda păţania părinţilor lor îngenunchiaţi sub povara unei neghiobii fără iertare.

Măcar ei să fie mai pricepuţi şi să trăească zile mai bune!

RENOVATUS

In urma unei intervenţii a peste 300 învăţători, ministerul de instrucţie a decis amânarea examenelor de înaintare a învăţătorilor.

Chestiunea înaintărilor pe loc a rămas să fie discutată în consiliul de inspectori ai învăţământului.

VIAŢA POLITICA

Zăpăceală în toate

— Situaţia complicată —
— Principii şi formule —

Ca şi cum situaţia nu era destul de complicată, lovitura cu alegerea d-lui Iorga a produs zăpăceală şi dezorientare generală. Efectul s'a văzut ieri la Cameră. D. Vaida nu şi-a citit declaraţiunea, iar d-nii Averescu şi Goga nu şi-au făcut apariţia.

Nu ştim cum s'ar putea găsi o formulă care să pue capăt acestei stări de zăpăceală generală, şi mai cu seamă nu ştim întru cât o formulă de ocazie inventată ar putea duce la o durabilă clarificare.

Trebue de aşteptat. Logica practicelor constituţionale de pînă acum se prea poate să nu corespundă cu logica de astăzi.

*

Nelămurirea generală nu întunecă o chestie de nelămurire specială care stă astăzi la inima întregei democraţii romîneşti. Este vorba de caracterul actual al Camerei, în privinţa căruia sunt toate indiciile că d. general Averescu a transijat In această privinţă sunt caracteristice articolele semnate de d. Gr. Filipescu precum şi toate ştirile pe care le aduce „Epoca". Aceştia erau doar presupuşi atât de aproape de actualul ministru de interne!

*

Este just că „Indreptarea" publică un comunicat prin care se dezmint toate convenţiunele, şi declaraţiunele ce se atribue d-lui general Averescu.

In ce ne priveşte, dorim din suflet ca această dezminţire să corespundă adevărului adevărat şi ca nimica din ceia ce a constituit angajamentele de opoziţie ale generalului să nu încerce o modificare datorită unui condamnabil oportunism politic.

In special, cea mai mică revenire in privinţa cerinţelor categorice de ridicare a măsurilor excepţionale, demobilizare şi dizolvare, ar constitui un act de dezivoltură politică ce ar acoperi de oprobriu chiar pe cel mai popular om politic cum a fost şi este desigur d. general Averescu.

Viitoarele alegeri generale

— Campania electorală va începe în cel mult două luni —

Lăsat de păcatul original, datorit condiţiunelor lui de alegere, Parlamentul actual nu va putea sub nici un chip avea o viaţă mai lungă decît absoluta necesitate de stat şi de ordin internaţional.

Ori cît majoritatea de astăzi doreşte să rămie reprezintanta ţărei; ori cât cei care ştiu că nu vor mai fi vor să rămâe deputaţi şi senatori; ori cât se va recurge la formule meşteşugite pentru a înşela credinţele începătorilor în politică, ori-cât ar fi toate acestea, fapt este ca Parlamentul actual nu va putea dăinui.

In această privinţă, d. Take Ionescu a avut dreptate cînd, în declaraţia făcuta ieri la clubul democrat, şi-a afirmat credinţa că în cel mult două luni campania electorală va fi deschisă.

Nu interesează pentru moment ce soartă îl aşteaptă pe d-sa de pe urma viitoarelor alegeri. Interesează alegerile şi ne şi d-sa este în nota adevărată când afirma cu precizune că in curând vom avea noui alegeri.

*

In legătură cu aceasta nu putem să nu subliniem din nou strania şi excesiv de egoista ţinută a ţărăniştilor.

Pătrunşi în Parlament printr'o spărtură în rîndurile luptătorilor opoziţionişti, aleşi în lipsa opoziţiei adevărate şi de multe ori prezintîndu se în numele acestei opoziţiuni, oamenii aceştia care se pretind democraţi voesc să legifereze deşi nu pot tăgădui că Parlamentul actual nu reprezintă sufragiile majorităţei ţării.

Ţinuta parlamentarilor ţărănişti e reprobabilă. Ea nu i va putea scăpa de dizolvare, dar este menită să-i pue în o lumină antipatică faţă de marea mulţime.

INFORMAŢIUNI

VIITORUL PRIMAR.— COMUNICĂRI SOSITE IERI DIN BUCUREŞTI ŞI PE CARE LE-AM ÎNREGISTRAT LA SERVICIUL TELEFONIC, ANUNŢĂ CA PROBABILĂ NUMIREA D-LUI GH. LASCAR CA PREŞEDINTE AL COMISIEI INTERIMARE.

INTREBAT DE UN REDACTOR AL ZIARULUI NOSTRU ÎN ACEASTĂ PRIVINŢĂ. D. GH. LASCAR NE-A DECLARAT:

— „NU ŞTIU NIMIC ÎN PRIVINŢA ACESTEI NUMIRI ŞI NICI N'AM FOST ÎNTREBAT DE CEI ÎN DREPT.

„IN EVENTUALITATEA CÂND ŞTIREA S'AR CONFIRMA, ADEZIUNEA MEA AR FI LEGATĂ DE UNELE CONDIŢIUNI ALE CĂROR ÎNDEPLINIRE O CRED ABSOLUT NECESARĂ PENTRU A PUTEA FI CU ADEVĂRAT UTIL OROPSITULUI NOSTRU ORAŞ. CONDIŢIUNELE MELE AR PRIVI ÎN SPECIAL MIJLOACELE FINANCIARE CARE SINGURE AR PUTEA REDA ORAŞULUI ASPECTUL MODERN LA CARE ARE DREPTUL SĂ RÂVNEASCĂ ŞI DE CARE, DIN NENOROCIRE, ESTE CU DESĂVÂRŞIRE LIPSIT ASTĂZI".

Intrebat de un redactor al ziarului nostru d. Suţu a declarat că în nici un caz nu va primi funcţiunea de prefect de poliţie.

S'nodul a hotărît împărţirea Basarabiei în mai multe parohii care să fie alipite pe lîngă episcopiile din Iaşi, Huşi şi Galaţi, cum era înainte de 1812.

In legătură cu suferinţele pe care le îndură oraşul din cauza luminei electrice, ni se aduce la cunoştinţa un fapt pe care-l înregistrăm ca atare şi cu toată rezerva cuvenită.

Ni se comunică într'adevăr că, pentru aducerea dinamurilor şi materialul necesar pentru punerea în buna stare a uzinei electrice, a plecat acum vre-o 4—5 săptămâni, cu destinaţia pentru străinătate, un domn care purta asupra d-sale o considerabilă sumă menită a constitui arvuna pentru materialele cumpărate

Deşi este atâta timp de când a plecat, persoana în chestiune n'a trecut inca graniţa ci continuă a-şi face primblările pe străzile Bucureştilor.

Este neîndoios că chestiunea necesită o clarificare.

S'a observat astă-zi cu mirare de toată lumea, că stradele Iaşului nostru nenorocit au fost inundate de... podari.

Cu atenţiune deosebită, podarii îşi exercitau funcţiunele.

Să fie oare zorii unor zile mai bune pentru oraşul nostru?...

Direcţia regională a C. F. R. din Iaşi a făcut o intervenţie pe lîngă d. procuror general în senzul de a se accelera cercetările în privinţa inginerului Anastasiade, care se află deţinut de aproape două luni de zile.

Direcţia generală cere pedeapsă pentru cei vinovaţi, dar cere în acelaş timp garanţiile pentru libertatea individuală.

Să se facă judecată, şi dacă sunt vinovaţi să fie pedepsiţi. Dar să fie judecată nu prevenţie la infinit.

Imediat ce comisiunea interimară se va constitui, urmează să se facă alegerea Comitetului comunal şcolar care să poată pune în funcţiune legală Comitetele şcolare din oraşul nostru şi să se poată da astfel directiva adevărată a acestor comitete şcolare.

Ziarele din Bucureşti confirmă ştirea că d. Perieţeanu şi-a dat demisia din funcţia de director general C. F. R.

Eri a fost autentificat la Tribunalul Iaşi, secţia III-a actul constitutiv al societăţei pentru întreprinderi de lucrări publice şi particulare, organizată sub auspiciile Băncei „Dacia".

Infiinţarea acestei societăţi a fost sărbătorită printr'un banchet care a avut loc în sala mare a hotelului Traian la care au luat parte consiliul de administraţie, consiliul tehnic şi membrii fondatori, banchet prezidat de d. C. Meissner, asistat de d-nii inginer Zane, ing. Alimănişteanu, arhitect Smărândescu şi direcţia Băncei Dacia.

D, C. Meissner, ridică cel dintâi tuast. D-sa arată, că noua societate, pe lângă scopul firesc economic, îşi mai propune a contribui la refacerea Iaşului care a suferit atâta, închină pentru acei, cari în serviciul cauzei îşi vor pune toată munca şi capacitate.

Mai rostesc cuvântări interesante d-nii Pogonati, Alimănişteanu, Smărândescu, Vasile Apoteker, N. Apoteker, Rosenthal, Weinrauch, Dr. Cl. Blumenfeld, Jean Hefter, Mihail Borcea, Demostene Botez şi Max Caufman.

In aceste cuvântări, s'a relevat de unii dorinţa, ca societatea care şi-a propus să ajute la refacerea Iaşului, să nu uite pe cei mici, şi asigurarea celor în drept, de a căuta din răsputeri, nu numai de a face aceasta, dar să-şi întinde operaţiile în întreaga Moldova.

Agapa a continuat până la ora 11 noapte, într'o atmosferă deosebită frăţie.

Tribunalul secţia I'a, s'a pronunţat eri în afacerea misterului de la Hotel Traian, înfirmînd mandatele de arestare a d-lui Popescu, arendaş şi a mecanisculai de la Şoldana.

Aceştia însă continuă a rămînea arestaţi, în urma apelului făcut de primul procuror, care se va judeca mîine de Camera de punere sub acuzare.

CINEMA MODERN

MARELE SUCCES S. A. R. P. I. C.

Cu începere de Joi 11 Decembrie continuarea scenei cu sentimentala dramă

O SINGURA NOAPTE

(Un drame dans la nuit)

cu marea artistă LYDA BORELLI în rolul principal

Acțiunea se petre în cele mai splendide saloane japoneze

Ora 4

Stirile politice ultime

BUCURESTI.— Generalul Averescu a fost primit de Suveran într'o lungă audiență.

S'a hotărât definitiv intrarea d lor Borcea și Mirto în guvern. Vor depune mâine jurământul.

O lungă în revedere a avut loc între d-nu Vaida și d-nii Borcea și Bujor.

Generalul Averescu și Oct. Goga au revenit asupra demisiei lor.

Situația guvernului se întărește în parlament.

LIBERALII VORBESC DE UN GUVERN NAȚIONAL.

D. TAKE IONESCU TOT MAI CREDE IN DIZOLVAREA CAMERILOR.

BAIAT DE SERVICIU

Se caută.— A se adresa la Agenția de Publicitate I. Brănișteanu str. Gh Mârzescu 23.

Comandamentul Corpului — 4 Armata —

PUBLICAȚIE

Se publică spre cunoștiința generală că în ziua de 17 Decembrie 1919 ora 10 dimineața se va ține licitație publică la Comandamentul Corpului 4 Armata (Palatul Regina Maria) pentru aprovizionarea a 124 vagoane fasole, 10 vagoane brânză, 800 vagoane porumb, 10 vagoane linte, 10 vagoane săpun, 2 vagoane oțet, 6 vagoane ulei, 5 vagoane ceapa, 12 vagoane slănină, 6 vagoane carne afumată de porc și 1000 Kgr. hamei.

Tot în aceiași zi și pentru aceleași cantități se va ține licitație și la manutanțele garnizoanelor Botoșani, Dorohoi, Roman, Vaslui, Piatra Neamț, Huși, Fălticeni, Bacău cum și la Divizia 8 Cernăuți.

Licitația se va face cu oferte închise depunându-se garanția de 10 la sută din valoarea ofertei.

Se vor primi oferte și pentru cantități mai mici.

Supra oferte sau oferte posterioare licitației nu se vor lua în considerație.

Caetul de sarcine se poate vedea la serviciul Intendenței Corpului de Armată, la manutanțele de garnizoană și la Divizia 8 Cernăuți în toate zilele lucrătoare.

La licitație se va avea în vedere dispozițiile 72-83 din legea comptabilității publice a statului.

Predarea se va face după repartiția făcută de Comandament la manuranțele mai sus arătate, comandamentul putând înlesni furnizorilor sacii necesari.

Prețurile vor fi calculate pe netto ambalajele în general trebuind a se scădea. Preferăm porumbul cincantin.

Rugăm sindicatele agricole, obștiile sătești, cooperativele băncilor populare și federalele lor să se prezinte la aceasta licitațiune pentru a ne preda direct aceste subzistențe înlăturând speculatorii.

In conformitate ca ordinul Ministerului No. 26465 din 8 Oct. 1919 ofertanții vor proba la licitație calitatea lor de producători sau Comercianți și vor dovedi cu acte, că subsistențele pentru care ofertează le posedă în realitate.

Șeful Intend. Corpului 4 Armata
Intendent Colonel COSTINESCU
No. 27568.— 28 Nov. 1919

Guvernul va numi o comisiune pentru cercetarea gestiunei secheștrilor – administratori, în special a celor de la societățile petrolifere.

D. profesor Vîlcolici a fost menținut în funcțiunea de secretar general al ministerului de culte și instrucție publică.

D. Agricola Cardaș va primi delegațiunea de secretar general la ministerul domeniilor.

„Adevărul" crede a ști că fuziunea partidului național ardelenesc cu „Liga Poporului" poate fi socotită ca înfăptuită.

— *Intre Spania și Rusia.* — In ședința Cortesilor, deputatul socialist Saborit a interpelat pe ministrul afacerilor străine dacă este adevărat că Spania a fost invitată să ia materialmente parte la blocusul contra Rusiei.

Ministrul de externe a răspuns că Spania n'a avut niciodată altă politică internațională decît aceia care decurge din tratatele și convențiile sale, și tendința de a strînge bunele relațiuni cu națiunele amice.

In ce privește Rusia, Spania nu poate uita că guvernul sovietelor a patronat devastarea ambasadei din Petrograd și a silt pe însărcinatul de afaceri spaniol să părăsească țara. Astfel Spania nu poate avea nici o legătură cu guvernul sovietelor.

Dar o invitație de intervenție în Rusia, Spania n'a primit.

Consistoriul eparhial, a judecat eri pe preoții Teofănescu din județul Neamț, Hodoroabă din județul Dorohoi, Friteanu din județul Botoșani și Irimescu din județul Neamț

Măsurile preventive luate la granița bucovineană, contra holerei din Polonia, au fost ridicate, de-o-camdată ori-ce primejdie fiind înlăturată.

Totalul valorilor romînești aflate pe piața Vienei se evaluiază la 200 milioane lei.

Luni, Sf. Ecaterina, s'a serbat patronul școalei normale de fete. Serbarea a începnt printr'un Te-Deum oficiat de Părintele Niculea, protoereul orașului, care a rostit o interesantă cuvântare, vorbind de misiunea viitoarelor învățătoare.

A urmat o Conferință cu subiect pedagogic, ținută de d-ra Severin, directoarea școalei, foarte aplaudată. Elevele s'au produs apoi în cântece și dansuri naționale.

Serbarea s'a terminat prin reprezentarea piesei „Harța rezeșul", interpretată de eleve, cu un deosebit succes.

A azistat un public de elită.

Agenții poliției au arestar azi pe individul Ignat Vasiliu, care lângă brutăria Zavalide, au furat din buzunarul unui domn, o sumă de bani.

Curtea cu juri a amânat eri procesul locuitorului Ion Chirilă și alți, dați în judeceta pentru omor. Cauza amânărei este procedura necomplectă.

In piața halei, s'a aplicat azi ordonanța d-lui Climescu, și s'au confiscat la un om 1900 de covrigi.

Dar oare cozonacii, prăjiturele, cornuri și altele nu se fabrică din făină?

Comitetul ligei chiriașilor se întrunește în astă seară, pentu a redacta statutele sindicătului.

Aflăm că d-na Clara Teodoru, soția d-lui Gr. Teodoru, avocat, a dat naștere unui băiat, căruia i s'a pus numele Grigorie.

Felicitări.

— ȘTIRI MUZICALE. — Vineri 12 Decembrie orele 9 seara va avea loc al patrulea concert simfonic, dirijat de D-l A. Ciolan.

Programul.

1) Beethoren Simfonia No. 7.

2) R. Vagner Lohengriin Preludiul actului I-iu.

3) Cesar Franck Redemption Poem. Simfonic.

Biletele la Maximovici

La Cinema ELISABETA se reprezintă astăzi în matineuri și seara: AMAZOANA MASCATĂ (mascheretta) duioasă dramă în 5 acte, în al cărei roluri principale apar: Celebra și grațioasa tragediană d-ra FRANCESCA BERTINI și somitatea teatrală dl. Ghione Zar-lamort. O delicioasă comedie americană „Amor și Sport" (Fox Film New-York) complecteacă programul.

S'a redeschis Vechiul și renumitul Variete „Tanaseche" str. Cuza-Vodă 42. Un bufet bine asortat cu mâncări calde și reci precum și cele mai delicioase băuturi străine și indigene stă la dispoziția publicului.

Localul deschis toată noaptea.

N MAXIM
AVOCAT
Str. Sf. Sava No. 3.

Ultima oră

Importantele declarațiuni ale d-lui Take Ionescu

— In curând alegeri nuoi —

BUCUREȘTI. — La ședința de ieri de la clubul democrat d. Take Ionescu a făcut câte-va declarațiuni menite să facă enórmă împresie în lumea politică.

După ce a arătat că pentru moment nu poate face încă critica acțiuni diplomatice a d-lui Brătianu, dar că o va face peste câte-va zile și în câte-va ședințe, d. Take Ionescu spune că semnares păcel este un trium de partidulul democrat.

Trecând apoi la analiza actualei situațiuni politice d-sa spune că parlamentul de astă-zi nu poate dăinui.

„In curând, spune d. Take Ionescu, partidul democrat va fi chemat la o activă colaborare in viața politică. Vă spune aceasta pe temeiul celor ce știu și a experienței sale politice.

In vederea stărei de lucruri și a apropiatelor alegeri d. Take Ionescu face apel la prietinii pentru organizarea partidului.

Aceste alegeri vor avea loc și cine își închipuie că actualele camere vor dăinui, este un naiv.

Pacea cu Austria și Bulgaria a fost semnată

— Ea va fi anunțată in parlament —

Bucureşti.—*Se comunică oficial că delegații romîni au semnat ieri la Paris pacea cu Austria și Bulgaria.*

In curând se vor semna și convențiile adiționale, modificate prin ultima hotărâre a consiliului suprem.

In legătură cu aceasta, o radiogramă din Paris vestește următoarele:

Consiliul Suprem a considerat că comunicarea făcută Luni de d. general Coandă indică definitiv voința guvernului romîn de a adera la tratatul cu Austria și Bulgaria și a semna și clauzele adiționale privitoare la minorități ale tratatului de la Saint-Germain. Se crede că semnăturile plenipotențiarilor se vor produce în cel mai scurt timp posibil.

(După cum se vede mai sus, aceste semnături s'au și produs N. R.)

Fuziunea Averescu-Ardeleni

Bucureşti. — La întrunirea de seară de la „Liga Poporului" d. general Averescu a anunțat că se urmează tratative pentru fuziunea Ligei Poporului cu partidul național din Ardeal.

Tratative Iorga-Averescu

BUCUREȘTI. — Se urmează asiduu tratative între d-nii N. Iorga și general Averescu.

In acest scop se depun mari stăruinți pe lângă d. general Averescu pentru a-și retroge demisia și se crede că inzistențele depuse nu vor rămâne fără rezultat.

D. Iorga la Palat

Bucureşti.— Imediat ce a fost ales preşedintele Camerei d. N. Iorga a fost primit în audiență la Palat.

D. Iorga a protestat în potriva zvonului cum că guvernul intenționează să dizolve actualul parlament.

Chestia minorităților

Paris. — Consiliul suprem a aprobat rectificările care vor fi aduse tratatului care protejează minoritățile în teritoriul romîn.

Părăsirea lui Fiume

Milano. — D'Anunzio a părăsit Fiume, lăsînd în loc trupele generalului Badoglio,

Sofie Katz
Arnold Cohn
LOGODIȚI
Iași — Băcești (Jud. Roman)

Elita intrebuințează

CEA MAI FINĂ
De vânzare, la magazinele de parfumerii de lux
DEPOZITUL GENERAL
Parfumeria „MERCUR"
BUCUREȘTI, Pasagiul Macca No. 24 25.
IAȘI, Str. Ștefan cel Mare 53 și Craiova

TEATRUL SIDOLI
COMPANIA ISRAELITA
GOLDENBERG & ASCHKENAZY
Astă seară JOI 11 DECEMBRIE ORA 9 și un sfert precis
Debutul celebrei artiste Americane
CLARA YOUNG
se va reprezenta
M-zelle HOPLEA
Operetă în 3 acte. Biletele se găsesc de vânzare de la ora 10 din. la Circul Sidoli

ANUL XVI'lea No. 3759

25 Bani Numărul

SAMBATA 13 Decembrie 1919

ABONAMENTE:

UN AN: : : : 80 LEI
ŞASE LUNI : : : : 40 „
TREI LUNI : : : : 20 „

ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Gh. Mârzescu 23

— TELEFON No. 500 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN.

ANUNCIURI
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRĂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicităţii.

Un număr vechiu 1 Leu.

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Este sau nu este criză ?

— Situaţia nelămurită tinde să se eternizeze —

Este de netăgăduit că istoria vieţei noastre constituţionale nu cunoaşte un caz ca cel ce se petrece astă-zi.

Crizele politice sau ministeriale, de pînă acum, au putut fi de o durată mai mult sau mai puţin lungă. Ele n'au cunoscut însă, nici pe de departe, întîmplări ca acele de acum şi nici odată n'au îmbrăcat formele complexe de astă-zi.

Complexitatea aceasta izvoreşte, de sigur, şi din nuoile împrejurări politice. Dar obârşia ei trebuie în special căutată în inexperienţa celor ce au chemare de a fi diriguitori actuali ai Romîniei-Mari.

*

Pricepem perfect de bine nedumerirea şi neîncrederea publicului cetitor. Mărturisim că nici noi nu mai ştim să ne orientăm în labirintul numeroaselor şi contradictoarelor ştiri, care îndreptăţesc neîncrederea opiniei publice.

Intrebarea dacă este sau nu criză ministerială este îndreptăţită. Cît despre întrebarea dacă avem o criză politică, ea este rezolvită în mod afirmativ. Avem o criză politică, gravă, care va dura mult şi de a cărei rezolvire depinde, cu siguranţă, şi bunul mers al lucrurilor de mîine.

*

Că există criză ministerială — aceasta-i evident. Dovadă că nici macar declaraţia noului guvern nu s'a produs. Dovadă că d. general Averescu — cu toate declaraţiile contrare ce i le atribuie un confrate — n'a mai dat pe la cameră, de cînd a fost ales d. Iorga preşedinte.

In afară de aceasta mai sunt şi numeroase alte dovezi. Ast-fel, faptul că în împrejurări de asemenea natură, cînd, epoca de tranziţie prelungită, dă impresia slăbiciunei şi poate fi prilej la multe manevre primejdioase, noul guvern nu face numirele administrative, nici chiar cele mai importante, nu poate avea altă explicaţie de cît că actualul ministru de interne se socoteşte a nu mai fi ministru.

*

Cît despre criza politică ea există şi îndoiala în privinţa chestiunei nu încape.

Suntem în plină criză politică, care nu va putea fi socotită ca rezolvită fie cu un guvern Vaida sau cu or care altă emanaţiune a blocului.

Criza actuală politică izvoreşte şi din condiţiile alegerilor generale şi din raporturile dintre cei din vechiul regat şi cei din teritoriile alipite.

Aleşii vechiului regat nu reprezintă majoritatea sufragiilor ţărei, şi unii din ei sunt expresia unei organizaţii inventată peste noapte. Aceştia fac totul ce le stă în putinţă pentru a fi consideraţi ca o realitate politică şi în acest scop ei fac operă şi negativă şi de negaţiune.

Negativă, fiind-că nu-i preocupă de cît interesul lor de organizm, de abia venit la viaţa politică.

De negaţiune, fiind-că se silesc a face imposibilă viaţa vechilor partide.

De aci o stare de lucruri haotică, absolut primejdioasă bunului mers al ordinei şi interesului general.

*

Criza este şi mai gravă din punctul de vedere al raportului cu cei din teritoriile alipite.

Obsedaţi de curente corespunzătoare vremurilor; insuficienţi pregătiţi politicește; luînd drept realitate organizaţiile resărite ca ciupercile după o ploaie vijelioasă — ardelenii şi ceilalţi fii reveniţi la patria mumă, uitînd ce datoresc partidelor istorice din vechiul regat, privesc de sus aceste partide, le nesocotesc şi le desconsideră.

Spectacolul de ieri de la Cameră, unde a fost o răfuială între liberali şi ardeleni, este desigur începutul luptei ce se va da între partidele istorice şi cei ce urmăresc a se instala în stăpîni, cu concursul nevrăstnicilor politici.

Or, aceasta însamna o criză politică gravă, de lungă durată, şi a cărui soluţie va însemna şi fasonarea întregei legiuiri şi diriguiri de mîine.

Că aceasta criză va da loc la multe situaţiuni curioase şi haotice este evident. Că din această cauză va fi foarte dificilă orientarea iar e evident. Dar criza în sine nu-şi va diminua pentru aceasta nici durata nici intensitatea.

Cu atît mai rău şi pentru cetitori şi pentru cei ce fac ziarele.

OP

Câte-va NOTE

Generalul Averescu a declarat că din moment ce a intrat în guvern nu mai există pentru d-sa cuvînt de ordine dat în opoziţie.

De acum încolo există pentru d-sa numai ordinele ce va da la guvern.

*

In urma intervenţiunei în discuţie a unui bănăţean o mare răfuială s'a produs eri între liberali şi ardeleni.

La sfârşit ardelenii au strigat liberalilor :

— „Să nu vă fie cu banat".

*

Serviciul curăţirei străzilor a simţit se vede că cei din fruntea comunei sunt pe ducă.

Numai aşa se explică că podarii au repus în funcţie măturile.

BLANZY

INSEMNĂRI

Clericalismul in Franţa

O radiogramă din Lyon anunţă următoarele :

„In cercurile Sfîntului Scaun se declară făţiş că reluarea relaţiilor diplomatice între Franţa şi Vatican este amânată.

„Se crede că Papa va numi ca nunciu pe monsegnorul Todeschini sau pe Querretti. Pe de altă parte se aşteaptă ca Franţa să desemneze ca ambasador pe Loisson.

„Bazele înţelegerii vor fi: legislaţia franceză actuală rămâne neschimbată. Guvernul francez va lua însă angajamentul a garanta libertatea politică a clericalilor, îşi va da asentimentul la numirea episcopilor etc. De partea sa Sfântul Scaun va încredinţa Franţei protecţia creştinilor din Orient".

De la sine înţeles că această ştire laconică este numai un indiciu asupra nouei orientări politice franceze, că ea este începutul unor serii întregi de acorduri prin care papalitatea va încerca să-şi afirme un crâmpei de autoritate, iar Franţa îşi va modifica constituirea internă socială şi politică.

De la acest început de tratative, pînă la clericalizare, imperiu şi aristocratism războinic nu mai sunt decât cîţi-va paşi care—precum se vede—pot fi făcuţi.

Pentru Franţa, rezultatul victoriei se reduce la recucerirea Alsaciei-Lorene şi la câteva avantagii economice şi financiare. Aceste din urmă avantagii se revarsă exclusiv asupra întreprinderilor financiare şi industriale particulare şi puţin asupra statului care va restaura teritoriile distruse, şi va uşura întrucîtva impozitele, rămânând totuşi contribuabililor a plăti mult mai mult decât până la războiu.

Din punct de vedere intern însă, libertăţile democraţiei sunt grav primejduite, republica ameninţată, educaţiunea laică pe punctul a cădea sub patrafir.

Nu este exclus a asista curând la spectacolul ridicol al conducerei poporului francez sub umbra crucei, din inteligenţa destrăbălată şi vénală a popimei care va propovăduí, în secolul ştiinţei, toate grosolăniile dogmatice şi morale ce au posedat lumea oarbă a evului mediu.

Acesta este rezultatul unui secol de democratism şi educaţiune laică ? Acesta este câştigul victoriei pentru massele populare franceze ?

Atunci pentru ce s'a urcat calvarul războiului naţional ? Şi la urma urmei, pentru ce s'a căpătat victoria ?

RENOVATUS

VIAŢA POLITICA

Spărtură în guvernul Vaida

— Tendinţi diferite şi suspectări reciproce —
— Liberalii manevrează —

— De la corespondentul nostru din capitală prin telefon —

BUCUREŞTI.—Criza se prelungeşte şi situaţia este mai turbure de cât or-când. Nu sunt excluse nuoi şi mari surprize.

In sânul guvernului sunt două curente şi suspectările sunt reciproce. De fapt există spărtură în guvern şi este un mare punct de întrebare, dacă lucrările vor mai putea fi remediate.

*

Cele două curente se caracterizează ast-fel :

D. Vaida a înţeles un guvern de colaborare cu d. general Averescu. N'a înţeles fuzionarea cu Liga Poporului şi constituirea unui partid naţional democrat, alcătuit din ardeleni şi partidul d-lui general Averescu.

D. Goga a înţeles, din contra, că fuziunea trebue să devie un fapt îndeplinit şi lucrează în acest senz, cu hotărârea că în caz de nu reuşeşte să plece din guvern împreună cu generalul Averescu.

Care din aceste două curente va triumfa, se va vedea în curând.

*

Până atunci cele două tabere se suspectează reciproc.

D. Vaida este bănuit a continua să fie un instrument al liberalilor şi că prin d-sa, d. Take Ionescu a fost despărţit de d. general Averescu. Odată acest lucru îndeplinit, restul contează foarte puţin. Principalul a fost realizat. Liberalii au fost serviţi.

D. Oct. Goga este la rîndul său suspectat că urmăreşte să se înfige definitiv alăturea de generalul Averescu, pentru ca apoi prin acesta şi concursul acestuia să stăpînească ţara, dar mai cu seamă Ardealul.

*

CARE VA FI REZULTATUL ACESTEI DISPUTE ŞI CE SE VA ALEGE DIN GUVERNUL VAIDA, CU SAU FĂRĂ GENERALUL AVERESCU, ESTE O TAINĂ A VIITORULUI APROPIAT.

CREDINŢA CENERALĂ ESTE CĂ ŞI ACEST GUVERN ŞI OR-CARE ALTUL, CARE AR CĂUTA SĂ-ŞI TRAGĂ VIAŢA DIN ACTUALUL PARLAMENT, ESTE CONDAMNAT MAI DINAINTE, DUPĂ CUM CONDAMNAT ESTE ÎNSĂ-ŞI ACTUALUL PARLAMENT.

NU ESTE EXCLUS CA FORMAŢIE VAIDA-AVERESCU SĂ SE DEMITĂ. NU ESTE EXCLUS SĂ AVEM UN GUVERN IORGA. ACEIAŞI SOARTĂ ÎNSĂ ÎI AŞTEAPTĂ PE TOŢI.

*

Adorabilă este manevra liberalilor. Or unde este nevoie de o acţiune pe faţă, ei adoptă formula abţinerei. Or-unde însă este vorba de o manevră ocultă sau de o operaţie de culise, activitatea lor este febrilă, şi este îndreptată în senzul descompunerei şi dezacordului între ceilalţi. Folosul lor e evident.

De alt-fel e atât de uşor de manevrat cu începătorii politici din actualele camere! Nu este nevoie de prea mare abilitate pentru a zăpăci pe aceşti neexperimentaţi. Dovadă că cu toată antipatia personală de care se bucură d. Al. Constantinescu, d-sa este de fapt stăpân la Senat.

Or, tactica liberală este să puie în evidenţă slăbiciunea şi nepregătirea celorlalţi. Cu chipul acesta îşi pregătesc apa la moara lor. Iar toată cohorta, celor ce se pretind democraţi şi antiliberali, facilitează jocul, întru cît ea nu este preocupată de altceva de cît de dorinţa ca să rămîie în parlament.

Cu toate acestea, conştienţi de situaţia din ţară şi de starea reală a spiritelor, liberalii nu îndrăznesc să vorbească de un minister sub preşidenţia d-lui Ionel Brăteanu. Şi de aceia au început a vorbi de un guvern de concentrare, guvern naţional. De concentrare — cu cine ? Naţional — pentru ce ?

Aceste lucruri se vor lămuri în curând

INFORMAŢIUNI

IN NUMĂRUL DE MÂNE AL ZIARULUI „OPINIA", VOM PUBLICA UN EXTREM DE INTERESANT ARTICOL DE REPORTAJ POLITIC, PRIN CARE SE LĂMUREŞTE PE DE O PARTE CULISELE COMBINAŢIUNEI VAIDA-AVERESCU, IAR PE DE ALTĂ PARTE, RAPORTURILE DINTRE D-NII AVERESCU ŞI TAKE IONESCU.

ATRAGEM DE PE ACUM ATENŢIUNEA CETITORILOR ASUPRA ACESTUI ARTICOL CARE VA LĂMURI CU DESĂVÂRŞIRE SITUAŢIA POLITICĂ DE ASTĂZI ŞI CARE PÂNĂ ACUM PĂREA ATÂT DE HAOTICĂ.

„Lumea" anunţă, la rubrica ştirilor din Bucureşti, constituirea unui consiliu de trei care să guverneze ţara : Suveranul, Vaida şi Averescu.

Nu ne îndoim că ştirea a apărut şi în presa din Capitală, de unde a fost transmisă confratelui local. Nu mai puţin însă ea constitue o enormitate, fie chiar numai din punctul de vedere al concepţiunei.

Cei care au pus-o în circulaţie nu trebuiau să uite că, atîta vreme cît mai există Constituţia actuală, Regele domneşte şi nu guvernează.

Oricît trăim vremuri în care principiile sunt răsturnate, nu este însă mai puţin adevărat că aberaţia ce a fost anunţată nu poate fi nici macar presupusă.

PATANIA UNUI PREŞEDINTE IN SPE. — Conform obiceiului, cei de la ministerul internelor, aflînd că guvernul a fixat candidatura d-lui V. Goldiş la prezidenţia Camerei, i-au şi trimis sergentul şi automobilul. Aceasta, în baza experienţei de pînă acum că odată candidatura fixată de guvern, alegerea e sigură.

Cu acest automobil, şi întovărăşit de familia d-sale, d. Goldiş a venit la Cameră.

Rezultatul se ştie. A fost ales d. Iorga. Nu i-a fost greu d-lui Goldiş să-şi concedieze sergentul. Mai penibilă i-a fost situaţia să renunţe la automobil şi să plece pe jos, pe ploae torenţială.

Faţă de zvonurile care circulă cum că s'ar intenţiona modificarea legei electorale şi restrîngerea votului universal, socialiştii au hotărît să întreprindă o campanie energică pentru menţinerea votului obştesc cu reprezintare proporţională şi extinderea lui în ţinuturile noi.

Ministerul instrucţiei publice a hotărît ca, începînd de la 15 Decembre, să nu mai admită nici o detaşare în învăţămîntul urban şi rural.

Un radio Lyon anunţă că atît d. Clemenceau cît şi d. Lloyd George sunt dispuşi a accepta amendamentele Senatului american la tratatul de pace cu Germania.

Tot aşa este comentată şi călătoria d-lui Clemenceau la Londra.

In acest caz este de prevăzut ratificarea tratatului de către America.

D-nii membri ai Cooperativei „Frăţia Moldovei Unite" care doresc a se aproviziona cu zahar, se vor adresa „Cooperativei Sf. Haralamb" din str. Sărărie cu începere de astăzi şi pînă în zece zile.

Se vor prezinta cu cartea de membru sau cu chitanţa de membru (primul vărsământ) şi vor primi în schimb cinci chilograme zahar cu preţul de 8.25 kilo.

Acest drept îl au şi funcţionarii „Frăţiei Moldovei". Cooperativa Sf. Haralamb va lua notă de cărţile şi chitanţele prezintate în intervalul acestor zece zile.

Basarabenii au cerut ministerului de culte înfiinţarea a două episcopii, la Hotin şi Ismail.

Sinodul a opiniat pentru alipirea nordului Basarabiei la episcopia de Iaşi, iar sudul la episcopia de Huşi.

Pentru d. director al Teatrului.— Un mare număr de intelectuali ne roagă să supunem d-lui director al teatrului dorinţa lor de a se acorda şi în acest an abonamente cu reducere, cum s'a făcut în toţi anii la teatrul din Iaşi.

Biletele de abonament ar putea fi suspendate la premiere, urmând să-şi aibă valabilitatea la reprezintaţiile repetate.

Direcţia teatrului n'are motiv a se plânge de îmbulzeală la spectacole şi deci ar avea chiar şi interesul financiar a acorda abonamente cu reducere.

Credem că d. M. Codreanu va ţine în seamă această justă cerere.

Duminică 14 Decembrie, ora 9 şi jum. seara, va avea loc la biserica Sft. Spiridon căsătoria religioasa a domnişoarei Madeleine Crupenski, fiica d-nei şi d-lui Const. Crupenski, cu d. G. Măcărescu, avocat din Piatra-N.

Ne sosind la timp invitaţiile date la Bucureşti spre imprimare, toţi prietenii şi cunoscuţii sunt rugaţi a considera aceasta ca atare.

Comisarul de siguranţă Gheorghe Leahu a arestat pe fata Hava Leibovici de loc din Paşcani, care fiind primită în gazdă de milă de D-ră Dora Litman, din strada Rufeni No. 23, după două zile a dispărut, furându-i o brăţară de aur.

Individa cu actele dresate a fost înaintată parchetului local.

A sosit în localitate D-ra Lydia Pissargewski şi D-na Florica Niţă, directoarele Asociaţiei femeniste din Kişinău.

D-ra Pissargewski, profesoară la „Collège Libre" din Paris va vorbi în aula Universităţii Sâmbătă 13 Decembrie orele 4 p. m. precis la Cercul de studii al asociaţiei pentru emanciparea civilă şi politică a femeei, despre Nietzche inamicul femeilor.

Conferinţa cu plată.

Biletele se găsesc la intrare.

La 18 a lunei va avea loc la Teatrul Naţional un festival, în beneficiul Societăţei „Cantina Şcolară".

Membrii Cercului didactic, în întrunirea de Mercuri, s'au ocupat de reorganizarea bibliotecei. S'au luat o sumă de dispoziţiuni, pentru ca această organizare să răspundă în adevăr nevoiei.

SOICETATE ANONIMA PENTRU

LOCUINȚE EFTINE ȘI CONSTRUCȚIUNI

— DIN IAȘI —

PROSPECT

Criza de locuinţe nu e nouă. Ea a existat înainte de marele războiu. Astăzi, după încetarea lui ea se manifestă şi cu mai mare strâşnicie.

Cauzele trebuesc văzute între altele, în ruinele provocate de războiu de o parte, iar de alta în înmulţirea dezordonată a populaţiunii orăşeneşti.

Nu cercetăm aici motivele unei atari creşteri a populaţiunii, constatăm numai faptul.

Alături cu Statul, care are datoria să contribuiască la restaurarea gospodăriilor prăpădite, se simte absoluta nevoe ca iniţiativa particulară să iea partea ei.

Potrivit unei atari chemări, constituim Societatea noastră.

Aceasta creaţiune răspunde, după părerea noastră, nu numai nevoei de a zidi locuinţi noi, dar şi aceleia ca aceste locuinţe să fie eftine.

E cert însă, ca în starea de astăzi a lucrurilor, nu poate fi vorba decât de o eftinătate relativă. Noua societate pentru locuinţe eftine şi construcţiuni, îşi propune a procura locuinţe eftine atât pentru cei cari dispun, cât şi pentru cei cu mijloace modeste.

Ea înţelege a construi pentru cei cu dare de mână în condiţiuni cât mai avanfajoase faţă de preţurile de astăzi, precum şi a construi pe sama sa clădiri, cari se poate fi cumpărate sau locuite în condiţiuni mult mai priincioase de cât astăzi, înzestrându-le cu tot confortul cerut de higienă şi estetică.

Ea va cumpăra locuri virane sau construcţiuni pentru a face zidiri noi, sau va transforma pe cele existente, va lua întreprinderi de lucrări publice şi particulare şi în special lucrări edilitare în oraşele principale din Moldova întregită. Va face orice întreprindere industrială în legătură cu construcţia, va procura materiale necesare scopului său etc.

Capitalul iniţial este de 3.000.000 lei, însă el poate fi sporit de odată sau treptat prin votul Consiliului de Administraţie pînă la suma de 10.000.000 lei.

Acest capital de 3.000.000 a fost integral subscris de membrii fondatori, cari au şi vărsat conform legei 30%, depunînd totodată şi actul de constituire la Trib. Iaşi s. III în ziua de .... Noembrie 1919.

Insă pentru a da şi publicului putinţa de a colabora la această operă de netăgăduit interes social, membrii fondatori, au rezervat pentru ei suma de 2.400.000 lei, iar restul de lei 600.000 se pune în SUBSCRIPŢIE PUBLICĂ care va începe la 8 DECEMBRIE PÂNĂ CEL MAI TÂRZIU LA 16 DECEMBRIE 1919.

Consiliul de Administraţie îşi rezervă dreptul de a închide subscripţia şi înainte de termenul fixat precum şi pe acela de a face repartiţia acţiunilor subscrise.

Acţiunile vor fi de cîte 500 lei fie-care.

Subscriitorii vor vărsa la subscrieri 30% din suma subscrisă adică 150 lei de acţiune, plus cîte 10 lei de acţiune pentru cheltuelile de constituire a Societăţii. Restul vărsămintelor se va efectua la cererea Consiliului de Administraţie.

Subscrierile se primesc la următoarele Bănci :

LA IAŞI LA BANCA AGRICOLA Sucursala Iaşi.
„ BANCA MOLDOVA
„ BANCA IAŞILOR
„ PRIMA SOCIETATE DE ECONOMIE IAŞI
LA BARLAD LA BANCA MOLDOVEI DE JOS.
LA BOTOŞANI LA BANCA AGRICOLA.
„ ROMAN „ „ „
LA DOROHOI LA BANCA DOROHOIULUI.

Subscriitorii, prin faptul subscriirei declară că aderă, fără rezerve la toate dispoziţiunile actului constitutiv şi statutelor de cari pot lua cunoştinţă la locul de subscriere.

FONDATORII :

BANCA AGRICOLA
BANCA MARMOROSCH, BLANK & Comp.
BANCA MOLDOVA
BANCA IAŞILOR
PRIMA SOCIETATE DE ECONOMIE DIN IAŞI
D-nii D. A. GRECEANU, fost Ministru, fost Primar al Iaşului etc. Preşedintele Consiliului de Administraţie.
„ CONST. KRUPENSCHI fost Preşedinte al Comisiei Interimare din Iaşi Vice-Preşedintele Cons. de Ad-tie.
„ V. I. RADU Preşedintele Primei Societăţi de Economie din Iaşi Membru în Comisia Interimară din Iaşi Vice Preşedintele Cons. de Ad-tie
„ EUG. UHRYNOWSCHI Directorul Băncei Agricole Suc. Iaşi Administrator Delegat
„ GH. N. BOTEZ Directorul Creditului Urban din Iaşi. Fost Primar al Iaşului etc. Consilier de Administraţie
„ Inginer şef Cl. I-a TH. N. BURGHELE Directorul Intreţinerei la C. F. R. Regiunei Iaşi Consilier de Administraţie
„ Dr. PETRU FLOR medic şef al oraşului Iaşi Consilier de Ad-tie.
„ W. DINNERMANN, Directorul Băncei Moldova Consilier de Ad-tie.
„ Dr. N. AL RACOVIŢA Fost Primar al Iaşului Consilier de Ad-ţie.
„ Inginer şef Cl I-a ION ŢINTU Directorul de Poduri şi SOŞELE la Regiunea Iaşi Consilier de Ad-ţie.
„ MORITZ WACHTEL Administrator delegat la Banca Moldova etc. Consilier de Ad-ţie
„ D. DIMITRIU avocat Preşedintele Sindicatului chiriaşilor. Censor.
„ NIC. G. GEORGESCU fost funcţionar la Banca Naţională Sucurs. Iaşi Censor
„ S. DULBERG Sub Director la Banca Moldova Censor.
„ ARHITECT JACQUES MARCOVICI
„ Inginer MIHAI WELT Directorul Serviciului Comunal de Apa şi Canal din Iaşi. } Directori.

Firma Heinrich Stein

— — Str. CUZA-VODA 69 — —

Anunţă Onor. sa clientelă că a înfiinţat un atelier special pentru reformarea pălăriilor vechi de fetru, pluş şi catifea, efectuând orice forme din materialul clientului pe modelele cele mai moderne.

DEASEMENEA CURAŢA SI TRANSFORMA PALARII BARBATEŞTI.—Atelierul este condus de un maistru specialist în aceasta fabricaţiune.

TEATRUL SIDOLI

COMPANIA ISRAELITA

GOLDENBERG & ASCHKENAZY

Astă seară VINERI 12 DECEMBRIE ORA 9 şi un sfert precis

Debutul celebrei artiste Americane

CLARA YOUNG

PREMIERA

SUZANA

Operetă în 3 acte. Biletele se găsesc de vânzare de la ora 10 dim. la Circul Sidoli

Acum cîte-va zile un ţaran din Bucovina, venit în Iaşi pentru a face cumpărături pentru comuna sa a fost victima unui furt. Un individ se apropiase de dînsul, şi sub cuvînt de a i recomanda un comerciant cinstit, izbuti să-i şterpelească un pachet, în care avea 25000 lei în coroane.

Eri, în piaţa halei, ţăranul recunoscu pe pungaş, care a fost arestat. Cercetările se fac, de către brigada de siguranţă.

Comitetul ligoi chiriaşilor, în şedinţa sa de aseară, a aprobat memoriul ce urmează să fie remis ministrului de justiţie. Preşedintele ligei, d. Dimitriu, va pleca zilele aceste la Bucureşti, pentru a remite personal memoriul.

Ministerul de interne a cerut Prefecturei de Poliţie, ca pînă în zece zile, să înainteze statul personal al fie-cărui funcţionar în parte, cu titlurile în virtutea cărora s'a făcut numirea

Pare a fi vorba de o revizuire a titlurilor acestor funcţionari.

Camera de Comerţ din localitate a primit o adresă de la ministerul de interne prin care i se aduce la cunoştinţă că măsurile preventive contra ciumei se extind asupra întregului regat grec şi să la deci măsurile în consecinţă în privinţa raporturilor comerciale.

Agenţii poliţiei au confiscat eri 3 butoaie cu gaz, ce urmau a fi scoase din oraş.

Din ordinul d-lui Marcu, directorul Prefecturei, gazul a fost vândut populaţiei, în piaţa halei, cu 70 bani litrul.

Agenţii poliţiei, în razia facută astă noapte, găsiră în strada Sf. Constantin No. 10, pe locuitorul Neculai Nistor, în momentul când îşi punea frânghia în gât, în scop de a se sinucide. Nistor a fost salvat la timp. La întrebarea pusă, el a răspuns, că mizeria l'a împins a lua hotărârea să-şi curme viaţa.

La Curtea cu juri s'a dezbătut eri procesul subloc. în rezervă Ion Netiteanu, care în noaptea de 13 Septemb. 1918, prinzând la o vie a d-sale pe un anume Tache Nistor pe când fura poamă, l'a ucis cu 3 focuri de revolver.

D. Netiteanu a fost achitat.

Cu începere de astăzi, presa locală nu are voe a vorbi la telefon cu Bucureştii decât între 1—2 p. m. şi 8—10 seara.

Numai două zile ne despart de tragerea loteriei Statului, Clasa cincea.

Singurul birou la Iaşi pentru cumpărare de lozuri este: „Providenţa" Str. Ştefan cel Mare 36.

— ŞTIRI MUZICALE. — Vineri 12 Decembrie orele 9 seara va avea loc al patrulea concert simfonic, dirijat de D-l A. Ciolan.

Programul.

1) Beethoren Simfonia No. 7.

2) R. Vagner Lohengriin Preludiul actului I-iu.

3) Cesar Franck Redemption Poem. Simfonic.

Biletele la Maximovici

La Cinema ELISABETA se reprezintă astăzi în matineuri şi seara : AMAZOANA MASCATĂ (mascheretta) duioasă dramă în 5 acte, în al cărei roluri principale apar : Celebra şi graţioasa tragediană d-ra FRANCESCA BERTINI şi somitatea teatrală, dl. Ghione Zar-lamort. O delicioasă comedie americană „Amor şi Sport" (Fox Film New-York) complecteacă programul.

OPINIA

DE MAINE

APARE IN 4 PAGINI

Doi străgeri destoinici

Se caută pentru fabrica „Textila" din Copou. Amatorii să se prezinte la cancelaria fabricei din Copou în ori ce zi de lucru între orele 9 — 12 a. m.

SANATORIUL Dr. TZAICU *din Iaşi Str. Carol No. 20 reorganizat şi mărit este la dispoziţia tuturor medicilor şi pacienţilor.*

Bolile cantagioase şi nervoşii turbulenţi nu se primesc.

Clinica chirurgicală perfecţionată, chirurgie de urgenţă, gynecologie, genito-urinare. Dnul Tzaicu dă consultaţiuni între orele 2—4. Telefon 115.

Ultima oră

Clarificarea Situaţiei

BUCUREŞTI. — Probabil că până Luni se va produce definitiva clarificare a situaţiei guvernului.

In acest caz, pe ziua de Luni se va ceti la Cameră declaraţiunea guvernului, atât de mult aşteptată şi mereu amânată.

După aceasta guvernul, dacă rămâne în formaţiunea actuală, va păşi la efectuarea tuturor noilor numiri în administraţie.

Complicarea unei chestiuni constituţionale

BUCUREŞTI. — Se cunosc dificultăţile situaţiei Principelui Carol. Se ştie de asemenea că această chestiune a fost dusă în discuţia Camerei.

Se mai anunţă acum o complicare a situaţiei, care va fi relevata la timp în Parlament.

Este vorba de un eveniment care va surveni zilele acestea, când se va pune chestiunea unei anumite stări civile în raport cu protocolul Curţilor Regale şi Princiare.

D. Averescu la Suveran

— CHESTIUNEA DIZOLVĂREI.—

Bucureşti.—D. general Averescu a fost primit într'o lungă audienţă de Suveran.

In cursul convorbirei, d. Averescu a expus Suveranului dificila situaţiei parlamentară şi a făcut aluzie la o eventuală dizolvare.

Suveranul a fost viu afectat de cele comunicate şi a cerut guvernului să păşească la constituirea lucrărilor parlamentare şi să încerce discuţia la mesaj şi răspunsul la adresă.

Se va vedea astfel dacă apele se limpezesc, sau dacă este necesară o repede dizolvare.

Contra d-lui Inculeţ

Deputaţi basarabeni la Liga Poporului

Bucureşti. — Un număr de 35 deputaţi basarabeni au făcut cunoscut d-lui general Averescu că sînt gata a intra în „Liga Poporului" cu condiţia însă ca să se pue capăt acţiunei d-lui Inculeţ şi clicei d-sale.

Ţinuta acestui domn Inculeţ şi a acoliţilor d-sale este considerată ca foarte suspectă. Astfel d-sa participă la consfătuirile tuturor, pare că comunică tuturor şi nu se angajează faţă de nimeni.

Englezii şi căile ferate

BUCUREŞTI. — Guvernul d-lui general Văitoianu fusese sesizat de chestiunea dacă serviciul căilor ferate nu s'ar resimţi în bine prin numirea câtorva specialişti englezi în funcţiile principale de la acest serviciu.

Calea prin care guvernul a fost pus în posesiunea propunerei şi a listei specialiştilor englezi, a împiedicat un refuz categoric. Aceasta cu atât mai mult cu cât d. Vintilă Brătianu este partizanul unei cointerese sări, dar cu menţinerea unei administraţii pur româneşti.

Chestiunea a fost lasată însă sub formă de studiu şi actualul guvern va relua cercetarea propunerei.

CAMERA

Bucureşti.— In şedinţa de ieri a Camerei s'a dat cetire proectul de răspuns al Camerei la mesajul Tronului, care de fapt nu este decât o parafrazare a textului mesagiului.

Incidentul de la Cameră

O întrebare cu tâlc — Răfuiala dintre — liberali şi ardeleni —

BUCURESTI.— In şedinţa de ieri a Camerei s'a produs un incident care a pus în evidenţă tenziunea dintre bănăţeni şi ardeleni, dar care a fost în acelaş timp şi un prilej de răfuială între ardeleni şi liberali.

Astfel, d. Bănăţeanu, deputat de Banat, a cerut ieri guvernului să-i pue la dispoziţie o sumă de dosare ale Consiliului Dirigent, cu vădita intenţie de a arunca suspiciune.

Liberalii au aplaudat zgomotos. Atunci, d. ministru Octavian Goga a strigat :

— „Te aplaudă liberalii" !

Şi luînd apoi cuvîntul, d. Goga a fost excesiv de tare la adresa d-lui Bănăţeanu care de fapt este un personaj care până acum un an a stat aici în ţară şi deci motivele acţiunei lui sunt foarte suspecte.

Cu acest prilej, un viu incident a avut loc între d. Goga şi liberali.

ACT DEMULŢUMIRE

Societăţile şcoalelor „Steaua" şi „Dr. A. Stern", aduc viile lor mulţumiri maestrului pictor Octav Băncilă, pentru fuumosul tablou „Un muncitor" donat acestor instituţiuni cu ocazia reprezentaţiei dată şi care a mărit venitul serbărei cu 1750 lei.

COMITEUUL

S'A PIERDUT

un câne de vânat tânăr, alb, cu pete marou cu mărginile botului galbene, cu coada tăiată scurt. Răspunde la numele de Dik.

Cine-l va găsi este rugat să-l aducă în Strada Sărărie No. 12 unde va primi o recompensă.

Viticultor energic, cu şcoală şi practică îndelungată, doreşte angajament la vie mare, cu salar sau cu procente.— A se adresa a Agenţia de Publicitate I. Brănişteanu, str. Mârzescu 23 Iaşi. sub Energic.

Jacques Paucker

— BIROU TECHNIC —

BUCUREŞTI STR. SMARDAN 27

— AU SOSIT —

Garnituri de Asbest

cu său, grafitate,

— Klingerită, Vulcanfibră —

GERMURI

MARE DEPOZIT DE EN-GROS

IULIUS HIRSCHENSOHN

Iaşi, str. Sărăriei 153.

ANUL XVI-lea No. 3800

25 Bani Numărul — 4 PAGINI — LUNI 15 Decembrie 1919

ABONAMENTE:
UN AN: : : : 80 LEI
ŞASE LUNI : : : : 40 „
TREI LUNI : : : : 20 „

ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Gh. Mârzescu 23

— TELEFON No. 209

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN.

ANUNCIURI
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRĂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicităţii.

Un număr vechiu 1 Leu.

BIBLIOTECA UNIVERSITATEA IAŞI

Bazele acordului Vaida-Averescu

— Partid naţional român. — Rolul d-lui Octavian Goga. — — Raporturile cu d. Take Ionescu. —

Desigur că cel mai surprinzător eveniment politic din ultimul timp a fost acel al apariţiei d-lui general Averescu ca membru al cabinetului Vaida.

Surprinzător eveniment din trei puncte de vedere:

Primul, atitudinea franc anti-liberală a ardelenilor, căci colaborarea cu d. general Averescu are netăgădult această semnificaţie.

Al doilea motiv de surprindere: actul izolat al generalului Averescu, fără consimţimântul, poate chiar fără ştirea d-lui Take Ionescu.

In fine, al treilea motiv de surprindere: formula pe baza căreia s'a putut constitui colaborarea Vaida-Averescu.

Neaşteptatul eveniment n'a surprins numai ci a şi zăpăcit opinia publică. Chiar şi cei presupuşi a fi mai în măsură de a şti au rămaşi perplexi în faţa acestei lovituri cu adevărat de teatru.

Au trecut zile şi nedumerirea încă nu s'a risipit. Cu toate acestea, au început să pătrundă în public unele destăinuiri cu privire la cele ce au fost la bazele acordului Al. Vaida-Averescu.

In cele ce urmează, înregistrăm o explicaţiune a faptelor care, suntem convinşi, este cea mai apropiată de adevărul adevărat.

Liberalii şi Regele

Intre alte mijloace prin care liberalii încercau să menţie în favoarea lor buna-voinţa Suveranului, era şi aceia a primejdiei pe care o prezinta generalul Averescu. Flutură mereu înaintea ochilor Suveranului marea ascendenţă şi popularitate a şefului „Ligei Poporului", d. Ionel Brătianu căuta mereu să convingă pe Suveran că singur partidul liberal care, în cursul ultimului an îşi asigurase concursul teritoriilor alipite, este în măsură de a para acţiunea nocivă — şi pentru ţară şi pentru tron — pe care eventual ar putea-o desfăşura Liga în chestiune.

Şi nu este greşit a crede că mult timp spectrul acestei primejdii a influenţat sentimentele Suveranului.

Rezultatul alegerilor a schimbat mult din raporturile de odinioară. S'a dovedit într'adevăr că generalul Averescu este o mare forţă, dar s'a mai făcut dovada că nu liberalii ar putea să-i ţie piept.

Cu mult înainte de alegerile generale, Suveranul — urmînd în această privinţă o tactică foarte abilă a Augustului Său Unchi — a vorbit şefilor de partide despre necesitatea de a canaliza, înlăuntru partidelor de ordine, forţa reală pe care o reprezintă generalul Averescu.

Cu atît mai mult problema aceasta a obsedat pe şeful statului, după ce s'a cunoscut rezultatul alegerilor şi aspectul real al Parlamentului de astă-zi. Despre această credinţă Suveranul i-a vorbit şi d-lui Al. Vaida cînd l'a însărcinat cu formarea ministerului. Influenţa hotărîtoare a cuvintelor Suveranului nu mai trebue subliniată. De-alt-fel indicaţia venise la momentul proprice, după cum se va vedea imediat din cele ce urmează.

Alegere dificilă

Chemaţi prin situaţia lor parlamentară a avea rolul precumpănitor în guvern, ardelenii îşi dădeau însă seama că nu pot să nu ia şi reprezentanţi din vechiul regat, care să însemne oameni cu răspundere şi autoritate, fără ca prin aceasta să nu se puie în lumina urâtă a unor oameni ce se fac stăpâni într'o casă în care abia au intrat. Bruscând sentimentul public din vechiul regat, ei îşi dădeau seama la ce grele consecinţe poate duce un atare procedeu, din punctul de vedere al unităţii naţionale.

Alegerea era însă grea. Ardelenii voiau să fie în nota zilei. Luând drept realitatea afirmaţiunea că opinia publică şi-a întors faţa de la vechile partide, ei au crezut în imposibilitatea colaborării cu conducătorii acestor organizaţiuni. Pe de altă parte însă, conducătorii ardelenilor îşi dădeau seama că o colaborare cu naţionaliştii sau cu ţărăniştii nu înseamnă o atribuire de rol vechiului regat, fiind-că aceste organizaţiuni nu reprezintă decât excrescenţe ocazionale şi morbide.

Nu rămînea dar decît generalul Averescu. El reprezinta şi o forţă şi o persoană cu mare suprafaţă în vechiul regat, şi avea avantajul a putea fi considerat şi un om nou.

Sfatul Regelui corespundea sentimentelor intime ale ardelenilor.

Să nu se uite de altfel că aceştia erau mereu preocupaţi şi în trecut de acţiunea d-lui general Averescu şi că, în preziua celebrului comunicat al Consiliului Dirigent, d. I. Maniu, în cursul unei convorbiri cu un gazetar, s'a preocupat foarte mult de ecoul pe care-l provoacă în ţară declaraţiile d-lui Averescu.

Rolul d-lui Goga

Cînd în consfătuirea intimă a corifeilor ardeleni, d. Vaida a comunicat convorbirea intimă cu Regele, d. Octavian Goga a prins imediat ideia. Ea făcea parte dealmintrelea de mult din crezul intim al actualului ministru de instrucţie.

Formula era uşor de găsit. Un partid naţional romîn care să cuprindă şi partidul naţional ardelenesc şi Liga d-lui general Averescu şi în care apoi să poată lucra oricine, fără ca să mai fie vorba de fuziune de partide şi unde valoarea individuală să determine fiecăruia locul pe care îl merită.

D. Goga, de acord cu d-nii Vaida şi Maniu, s'a pus pe lucru şi a pus toată influenţa sa pe lîngă ardeleni pentru formarea marelui partid naţional romîn. Şi cînd spunem „toată influenţa sa" nu întrebuinţăm o formulă exagerată, căci incontestabil că d. Goga este omul de astăzi şi de mîne al ardelenilor. Aceasta, şi pentrucă reprezintă o valoare în sine şi pentru că ardelenii se «pichează» a fi intelectuali şi îndrăgostiţi de intelectualitate. Probabil faptul că se „pichează" astfel, a făcut şi festa cu alegerea d-lui Iorga.

Intelegerea cu d. Averescu

Demersul pe lîngă d. general Averescu s'a făcut pe baza următoarei propuneri:

Partidul naţional din Ardeal şi Liga Poporului fuzionează într'un mare partid naţional român sub şefia d-lui general Averescu. Avînd partidul, generalul Averescu nu ar mai avea nevoe de dizolvare pe motiv că n'are partizani în Cameră, întrucît toţi ardelenii i-ar fi partizani.

Declaraţia noului guvern n'ar fi de cît un rezumat al programului acestui partid şi deci politica gurernului ar izvorî dintr'un acord asupra tuturor chestiunelor şi taturor soluţiilor dintre d. Averescu şi ardeleni.

Concepţia era mare. Creaţiunea înseamna o schimbare totală în ruajul partidelor noastre. Iar programul şi modul de funcţionare a partidului dădea putinţa generalului să-şi îndeplinească toate angajamentele şi politice şi personale.

Generalul Averescu a primit!

Situaţia d-lui Take Ionescu

Aranjamentul s'a închegat astfel fără aprobarea şi chiar fără ştirea d-lui Take Ionescu,

Se cuvine însă să se facă generalului Averescu actul de dreptate că, procedând astfel, n'a „lăsat" pe nimenea şi n'a contravenit cu nimic regulelor cavalerismului şi obligaţiunilor morale în politică. De când s'a făcut acest aranjament şi a primit să facă parte din ministerul Vaida, generalul Averescu a văzut de trei ori pe d. Take Ionescu. In toate aceste trei dăţi i-a cerut să i facă credit personal şi l-a asigurat, ca şi pe d-l Flondor de alt-fel, că îşi va îndeplini cu sfinţenie angajamentele politice şi personale.

Nu ştim ce va face d. Take Ionescu. Dată fiind firea d-sale şi sentimentele anturajului, este probabil ca în sufletul şefului democraţilor va pătrunde otrava îndoelei.

Pînă acum însă, nimic nu justifică îndoiala asupra intenţiei constante a şefului Ligei Poporului, iar declaraţiile lui şi unele dispoziţii care s'au parut multora şi de bunăvoe, apar logice la lumina acestor explicaţiuni.

Dificultăţi

Desăvârşirea unei opere aşa de mari ca aceia a unui mare partid naţional în Romînia, nu este atît de uşor, mai ales că opera imediată de guvern este în funcţie de actualul Parlament care, deşi ar avea în sînul său un bloc, în realitate cuprinde în sînul său elemente disparate şi dizolvante.

Cum au fost depăşite aceste dificultăţi, se va vedea din declaraţia guvernului ce va fi rostită Luni la Cameră.

Şi cum ea urmează să-şi găsească obîrşia în programul noului partid, se explică lesne întîrzierea în producerea ei.

O altă chestie, de care depinde foarte mult succesul fuziunei şi al guvernului Vaida-Averescu, este faptul dacă d-nii Vaida, Maniu şi Goga vor putea dispune de marea majoritate a ardelenilor.

Incidentul cu alegerea d-lui Iorga ar fi un semn rău prevestitor. Cei în măsură de a cunoaşte starea reală a spiritelor, pretind că asemenea acte de surprindere nu se vor mai întîmpla.

Câteva NOTE

Confuzia în toate, continuă la d. N. Iorga.

De unde până acum d-sa făcea la şcoală politică, acum voieşte să facă şcoală la parlament.

*

La prima şedinţă prezidată de d. N. Iorga, deputaţii i-au strigat:

— „Nu suntem la şcoală. Nu admitem să fim trataţi în elevi".

Adevărul este că chiar de ar fi, tot n'ar avea ce să înveţe de la acest dascal politic.

*

D. Iorga nu linguşeşte mulţimea, ca un general oare-care.

Nu. Pretinde însă să-l liguşească alţii.

*

In toate d. Cuza găseşte aceiaş cauză: jidanii.

Nu cumva tot jidanii sunt de vina că a scăpat singura ocazie să devie ministru?

BLANZY

ECOURI

Starea femeilor în India. — Ultimul recensemînt din India arată că acolo numărul barbaţilor întrece cu mult pe cel al femeilor: Cauza acestei diferente este dispreţul ce se arată sexului slab indian. Din pricina acestui dispreţ infanticidul se exercită mai mult asupra sexului femeesc. Apoi, de obicei de la vrâsta de 5 ani fata nu mai e luată în seama; în caz de boală nu mai e îngrijită. Mai târziu este şi mai rău. Femeea, împovărată de muncile cele mai grele şi mai nesănătoase, rău hrănită, cade repede într'o stare de slăbiciune organică. Foarte rar medicul sau farmacistul se ocupă de femei; nu sunt chemaţi pentru atâta lucru. Condiţiunea nefericită a femeei nu-i specială nici unei caste; în toate castele, la toate triburile şi în toate regiunele din India e la fel: femeea apăsată, rău tratată şi neîngrijită.

*

Soarele o stea variabilă? — Acesta ar părea a fi adevărul, după cercetările d-lui Abbott, directorul observatorului de la muntele Wilson din California. El a măsurat zilnic, timp de şapte ani, cantitatea de căldură primită de pământ şi, în acelaş timp, cantitatea primită de un corp fără atmosferă, ca depildă luna. Astfel a ajuns la concluzia că intensitatea luminoasă a soarelui variază de la 5 la 10 la sută într'un interval de 5 pînă la 10 zile. Acest astru ar fi prin urmare semi-variabil. In acelaş timp cercetări la fel au fost făcute în Algeria şi rezultatul a fost identic. Cum ar fi greu de admis că o aceiaşi tulburare atmosferică s'ar produce în aceiaşi zi în California şi în Africa, trebue de admis că variaţiunea nu e datorită transparenţei atmosferei, ci emisiunei solare.

*

Palatul imperial din Berlin a fost menţinut ca monument artistic, iar o aripă a fost transformată în muzeu. Guvernul a respins propunerea ca apartamentele vaste al ex-împăratului Wilhelm să servească drept locuinţe pentru muncitori, sau măcar la un scop administrativ.

INSEMNĂRI

O laudă ministerială!

Intr'una din şedinţele Senatului, un domn senator a făcut o comunicare asupra destrăbălărei totale ce domneşte la căile ferate.

Faptul este destul de îmbucurător. Se mai găseşte aşa dar un „reprezentant al poporului" care se ocupă şi de nevoile urgente de călătorie şi transport, în vremea când jinduim cu toţii poştalioanele bătrâneşti în opoziţie cu nenorocirea trenurilor din ţara romînească.

Surpinzătoare însă este asigurarea d-lui ministru de resort, în sensul că va băga la puşcărie pe toţi acei care aşteaptă mită. Ba d. ministru a ţinut să insiste că-şi va traduce vorbele în fapt.

Lăudabilă şi foarte justificată hotărârea d-lui ministru al lucrărilor publice. Surprinzătoare însă faţă de situaţia în România de după războ, când mita şi dezordinea tronează ca o primă forţă a conducerei publice, indiferent de calitatea organelor şi persoanelor învestite cu atribuţiuni în stat.

Şi mai este surprinzătoarea hotărârea exprimată de către d. ministru al lucrărilor publice, prin aceia că nesocoteşte o situaţiune de fapt care va paraliza orice demers ministerial pentru întemniţarea funcţionarilor negligenţi şi sfânţuitor. Mă explic:

Toţi funcţionarii prinşi cu nereguli în exerciţiul funcţiunei nu vor putea fi puşi la închisoare pentru că statul ar fi ameninţat a rămâne cu biurourile despopulate. In al doilea rând, nu s'ar găsi temniţe pentru închiderea funcţionarilor vinovaţi.

Şi aceasta pe de o parte pentru că avem prea puţine închisori faţă de sutele de mii de slujbaşi din ţara eminamente agricolă şi biurocrată, iar pe de altă parte, pentru că temniţele existente sunt tixite cu gazetari, socialişti şi presupuşi dezertori şi fraternizatori cu inamicul.

In această vreme de jaf şi mită, în timpul panamalelor istorice şi a reciprocelor acuzări de trădare între parlamentari, foşti, actuali şi viitori miniştri, nu se găsesc temniţe de cât pentru Slavici, Arghezi şi ceilalţi ziarişti condamnaţi, pentru Tanase şi ceilalţi socialişti terorizaţi, pentru atâta ţărănime care aşteaptă în prevenţie procesele de nesupunere, după ce ţară prin ţărănime s'a întregit pe baze etnice.

Amnistie nu se dă pentru aceste victime ale turpitudinei conducătorilor nefericitei noastre ţări.

Şi între alteie, nu se dă amnistia ca nu cumva să se facă loc la temniţă pentru toţi mitarnicii, speculanţii şi jefuitorii banului public şi particular, jefuitori care formează o lungă legiune în frunte cu simandicoase figuri ex-ministeriale şi ministeriabile.

D. ministru al lucrărilor publice este transilvănean şi încă nu s'a familiarizat bine cu tradiţia vechiului regat. De aceia se laudă, dar se laudă de giaba....

RENOVATUS

O eclipsă de democraţie

— Alegerile din Franţa şi insuccesul socialiştilor —

Nici pînă astă-zi nu cunoaştem rezultatul exact al alegerilor parlamentare din Franţa.

Primele transmisiuni telegrafice vorbeau de o mare înfrîngere a socialiştilor. Mai apoi telegramele atenuau întru cît-va această înfrîngere şi în cele din urmă totul a rămas învăluit in mister.

S'a putut afla la un moment dat — din cele două ziare „de greva" care apăreau în Paris — că numărul de voturî întrunit de socialişti era respectabil, dar mecanizmul reprezintării făcuse ca deputaţii socialiştilor în Parlament să scadă la număr. S'a precizat chiar că, la o masă electorală mai restrînsă, socialiştii au avut un cîştig de peste 300.000 de voturi, cu toate că au pierdut din numărul deputaţilor.

Dar rezultatul precis al alegerilor nu-l cunoaştem nici pînă astă-zi. Nu se poate însă tăgădui că, în ruajul actualei organizări politice franceze, partidul socialist s'a dovedit mai slăbit decît înainte de războ şi a suferit un eşec în alegerile pentru Cameră.

Explicarea faptului s'ar putea găsi destul de lesne, cu toate că pare ciudat cum numai în Franţa a pierdut din puteri un partid care a progresat in mod uriaş în toate celelalte ţări.

Dar despre altceva voim să ne ocupăm acum.

*

Reprezintanţa naţională în Franţa a căpătat o expresiune care ar tinde naturalmente la o schimbare considerabilă în politica internă — de-ocamdată — a republicei. Un parlament aristocratic, conservator şi catolic n'ar putea întîrzia să schimbe pavilionul politic al statului şi să forţeze pe un drum opus conduita democratică şi generoasă pe care Franţa a avut-o ca un exemplu elocvent pentru toate popoarele europene. N'ar fi exclus ca formaţiunea parlamentară a Franţei de după războ să determine o proprie stare de lucruri care să însemne o ciudăţenie istorică pentru toate ţările ce se formaseră de la vechea lumină a Senei.

Nu este dar de mirare că s'a şi produs în Franţa un curent în sensul reluărei legăturilor cu Vaticanul. Un program de acord s'a şi întocmit chiar.

Şi din acelaş punct de vedere, ne putem face o idee asupra probabilităţilor legale de viitor, după tonul presei clericale.

CINEMA MODERN

MARELE SUCCES S. A. R. P. I. C.

Cu începere de Joi 11 Decembrie continuarea scenei cu sentimentala dramă

O SINGURA NOAPTE

(Un drame dans la nuit)

cu marea artistă LYDA BORELLI în rolul principal

Acțiunea se petrece în cele mai splendide saloane japoneze

De pildă, ziarul parizian „La Croix" se hazardează a aborda însă-şi miezul organizărei de stat, opera uriaşă a zeci de ani de frămîntări, lupte şi creaţiuni progresive ale celei de a treia Republice.

Ast-fel, gazeta creştină face reflexii asupra discursului anti-bolşevist rostit de Clemenceau la Strassbourg.

Şi reaminteşte discursul de pe vremuri ţinut în acelaş loc de Gambetta, în care se denunţa catolicismul ca primejdie naţională. Între aceste două puncte de reper, „La Croix" începe prin lucriminări şi lecţii de morală.

Susţine că primejdia bolşevistă de astăzi este rezultatul firesc al anti-catolicismului de atunci; că instrucţia laică a smuls din inima poporului elementul primordial de resemnare; că educaţia ateistă a nimicit blîndeţa şi răbdarea omului; că valul de comunism care ameninţă proprietatea burgheză este determinat de lipsa simţimintelor religioase care ar fi putut reţine pretenţiile egalitare ale norodului prin conştinţa nimicniciei pămînteşti, aureola sacrificiului şi nevoia morală a martiragiului.

In doctrina politico-socială, după cum reesă pînă la evidenţă, creştinii au rămas tot aşa de simplişti ca şi acum o mie de ani. Ei nu pricep încă teoria materialismului istoric şi legea progresului, şi se menţin la vechile himere ale moralei pure. Dar în concepţia catolicismului francez pare a se fi întărit iezuitismul mintal şi pofta sadică de conducere prin abrutizare, împotriva necesităţilor absolute ale timpului.

Din constatările ziarului „La Croix" rezultă că clericalismul înţelege adevărul cuprins în revendicările prezente ale mulţimei, totuşi urmăreşte o politică de menţinere a vechilor inichităţi prin readormirea conştiinţelor şi abrutizarea turmei.

Şi totuşi, forţa reacţionară din parlamentul Franţei va avea puterea să determine o politică clericalo-conservatoare, un guvernămînt din ce în ce mai metodic în reînvierea trecutului de ordine perfectă sub lanţuri şi lăcate.

Şi cunoscînd cîtă realitate există în puterea de guvernămînt, cu forţa armată de execuţie şi cu ascendentul moral asupra mulţimei respectuoase şi îndelung timide prin tradiţie socială, n'am putea uşor afirma că acea proverbială conştiinţă civică franceză va fi promptă la paralizarea revenirei ocultismului, prin acţiunea de impunere extra-parlamentară. Cine ştie!...

*

Aceasta este una din feţele importante ale situaţiei politice din Franţa, în urma micşorărei legale a socialismului, odată cu slăbirea tuturor partidelor de stînga. Şi o asemenea icoană ciudată ar putea să prezinte Franţa, tuturor popoarelor care învăţaseră de la dînsa ce înseamnă avînt popular, mers către mai bine, evoluţie firească a lucrurilor şi încredere socială.

Dar tocmai fiind-că toată ştiinţa sociologică şi tot exemplul istoriei umane a determinat în minţile noastre o siguranţă în progres şi o logică în desfăşurarea lucrurilor, nu putem crede că eclipsa de democraţie din Franţa poate avea stabilitate şi că un mare popor îşi poate dezice numele şi trecutul.

Cu logica şi cu simţurile, ne întărim credinţa uimită o clipă şi cîntărim favorabil toate împrejurările care nu vor întîrzia, desigur, să normalizeze în curînd situaţia anormală prelungită întîmplător după anormalitatea care a lovit Franţa, în primul rînd şi atît de greu, printr'un război satanic.

Gy.

Pentru Domnii Crăşmari

La Depozitul de Vinuri En gros GH. CIUREA şi C. VASILIU din Str. Lozonsky 12 (Casa Soenblum) a sosit un transport de VINURI VECHI.

Primejdia clericalismului în Franţa?

— Răspuns d-lui Renovatus —

Radiograma din Lyon, conţinînd reluarea legăturilor diplomatice între Scaunul Papal şi Franţa, a înspăimîntat şi scandalizat grozav pe dl. Renovatus. D-sa lamentează că „papalitatea va încerca să-şi afirme un crîmpei de autoritate în Franţa, crezînd că prin aceasta libertăţile democraţiei sunt grav primejduite, republica ameninţată."

Dar ar trebui să ştie că Biserica catolică se împacă cu orice formă de guvernămînt, întru cît aceasta nu este în sine potrivnică credinţei şi rămîn neatinse drepturile ei divine; deci şi Franţa poate rămînea republică democratică cu toate legăturile ei diplomatice cu Sf. Scaun, cum avem atâtea pilde.

Cît priveşte „crîmpeiul de autoritate" al Papei asupra catolicilor franceji, e lucru cunoscut că în cele spirituale ei sunt supuşi numai lui. Aceasta nu este însă nici o primejdie pentru democratism şi republică. Sau nu ştie oare dl. Renovatus că victoria republicii franceze se datoreşte în locul întâiu preoţimii catolice? De n'ar fi fost crucea în mîinele lor, Franţa era sdrobită înainte de venirea ajutorului american. Atît deocamdată.

„Educaţiunea laică e pe punctul a cădea sub patrafir", aşa scrie d-lui mai departe. Aşa e şi drept, fiind-că intelectualii francezi cumpăniţi, după ce au gustat din bine-facerile acestei educaţiuni laice, s'au putut convinge că ea distrage, după un program diabolie, cea mai scumpă comoară din inimile copiilor, anume credinţa, fără de care nu poate exista adevărată cinste şi dreptate, adevărată moralitate.

Reînvierea Franţei, secătuite de copii, se va săvîrşi tocmai prin restabilirea educaţiunii religioso-morale, pe care presimţind-o d-l. Renovatus s'a alarmat atât de tare.

Chiar şi umbra crucii îl înspăimântă pe d-lui, care ar voi să pună societatea iarăş pe bazele păgânismului, căci iată ce zice: „Nu este exclus a asista curând la spectacolul ridicol al conducerii poporului francez sub umbra crucii". Ba d-lui îndrăzneşte chiar să arunce o adevărată calomnie în faţa vrednicului cler francez, numindu-l „popime destrăbălată şi venală", iar păgânismul îi atinge culmea când califică învăţăturile dogmatice şi morale ale creştinismului de „grosolănii".

„Acesta este rezultatul unui secol de democratism şi educaţiune laică". d-le Renovatus?

Dr. A. GABOR

Litere—Ştiinţă—Artă

Ideea Europeană, anul I, No. 25, publică un articol al d-lui Verax asupra socialismului după război.

Punctul de plecare este părerea exprimată de d. Const. Dobrogeanu-Gherea că războiul a sporit masele socialiste cu elemente care, fără a cultiva teoria, împing mişcarea spre frământările haotice ale anarhismului şi tind a întreprinde transformarea socialismului în împrejurări neprielnice şi contrar învăţăturilor marxismului.

D. Verax face cu acest prilej extinderi doctrinare, analize sumare şi consideraţiuni critice într'un mod foarte... diletant. Ideologul european (expresiune derivând de la „Ideea Europeană") proclamă sentenţios ca Niculiţă că împrejurările revoluţionare din vecini n'au făcut din oameni nişte evangheli sau serafimi şi deci socialismul nu se poate aplica în Europa. Dar d. Verax este egoist şi nu vrea să ne mărturisească secretul d-sale geografic asupra aplicărei socialismului.

Şi astfel rămâne Karl Marx necomplectat!

*

Faptă, anul I, No. 26, revistă săptămânală politico-socială, este scrisă cu talent şi competenţă.

Intr'o notiţă din acest număr, reaminteşte că este şi dânsa socialistă... dar moderată.

Pentru mai multă înţelegere a lucrurilor, lămurim publicul că în România socialist moderat înseamă după împrejurări: liberal, averescan, takist, progresist, ţărănist, naţional-ardelean, unionist-bucovinean, ţărănist-basarabean, „independent" şi chiar naţionalist-antisemit.

Dar din atâteă declaraţii de democratism până la socialism.,. însă moderat, se desprinde puterea reală, într'un mediu prielnic, a socialismului moderat în România. Fapt firesc şi identic cu cele ce se întâmplă în toată Europa, mai puţin Franţa unde liberalismul generos şi naţional aristocrato-popesc are un cuib cu oferte bogate pentru toată lumea.

*

Descoperirile d-lui Sanielevici, pe tărâmul biologiei, psichologiei, sociologiei etc. sunt anunţate de însăşi autor, în prefaţa ediţiei a doua a volumului „Cercetări critice şi filosofice".

Prin această prefaţă d. H. Sanielevici îşi pregăteşte terenul liber necesar desvoltărei d-sale uriaşe, şi pentru aceasta dă deoparte—şi încă cu lovituri de berbec—arborii ce-i fac umbră, începând cu d-nii Gherea (care e unul) şi Ibrăileanu (care n'are corectitudine şi spirit sintetic!).

Vastul domn Sanielevici îşi prezintă lucrarea ca un fragment din „psihologia de rasă în legătură cu biologia omului pe temeiul biologiei mamiferelor"! De prevăzut că enciclopedul nostru critic va întreprinde în curând o sinteză de gramatică istorică în legătură cu selenoizii pe temeiul oftalmologiei moftologice.

D. Sanielevici ne anunţă că lucrările pe care le plănueşte „revoluţionează biologia, psihologia şi sociologia" şi că descoperirile d-sale „sunt dintre cele mai măreţe din câte s'au făcut până acum". Apoi cade în pesimism şi îşi deplânge soarta de a fi aruncat în meschina Românie unde a fost lăsat să-şi „cheltuiască energia în lupta pentru existenţă, pe când universităţile noastre se umpleau şi se umplu, în bună parte, cu anonimi..." etc.

Piatra filosofală a d-lui Sanielevici o fi ea teribilă, dar ar fi mai nemerit s'o cânte în osanale alţii mai întâi. Şi apoi o asemenea eclipsă de modestie e cu atât mai ciudată cu cât e vorba de opere nepublicate.

*

Unirea anul I No. 5, revistă săptămânală cernăuţeană publică o frumoasă cronică literară a d-lui Sadoveanu asupra celor doi prieteni: Eminescu şi Creangă.

Marele nostru prozator povesteşte cu acest prilej un crâmpei din amintirile profesorului ieşan, răposatul Vasile Burlă, asupra regretului lui Creangă de a nu fi rămas un simplu ţaran în Humuleştii lui, unde omul trăeşte mai curând voios şi liniştit decât în oraşul cu viaţa aspră şi plină de lipsuri, oraşul indiferent şi brutal faţă de nevoile şi sensibilitatea intelectualului şi artistului.

*

Centenarul lui James Watt a fost decurând comemorat la Birmingham. Cu acest prilej a fost creată, la universitatea oraşului mai sus numit, o catedră specială pentru cercetarea principiilor de bază ale producţiei energiei, condiţiile de păstrare şi izvoarele ei naturale.

S'a proectat în acelaş timp crearea unui muzeu în care să se colecteze toate lucrările marelui fizician.

*

La Teatrul Naţional din localitate se joacă în astă seară comedia în 3 acte „Bucuria Casei". Spectacolul se va începe cu piesa în 2 acte „La Telefon", premiera.

Duminică în matineu „Romanţioşii" de Rostand, iar seara „Constructorul Solness" a lui Ibsen, în rolul titular cu d. I. Damira.

Studentă caută cameră mobilată la doamnă respectabilă. A se adresa la Agenţia I. Brănişteanu sub „Marga"

INFORMAŢIUNI

IN PLIN PARLAMENT D. GENERAL RÂŞCANU A RECUNOSCUT IN LEGĂTURĂ CU CHEMAREA OAMENILOR PENTRU GĂRZI, CĂ UN SUFLU GENERAL DE IMORALITATE S'A ABĂTUT ASUPRA LUMEI. E DE PRISOS SĂ SUBLINIEM SEMNIFICAŢIA CE AU ACESTE CUVINTE, ÎN PRIVINŢA IMORALITĂŢEI CE A PREZIDAT LA ACESTE CHEMĂRI PENTRU GĂRZI.

RELEVĂM ÎNSĂ FAPTUL IMPORTANT CĂ MINISTRUL DE RĂZBOIU A DISPUS DESFIINŢAREA GĂRZILOR ŞI CA ÎN VIITOR ACESTE SERVICII VOR FI FĂCUTE DE TINERI SOLDAŢI ACTIVI.

Parlamentul a fost viu surprins când a ascultat interpelarea d-lui Ciugureanu în chestia neregulelor de la „Steaua Basarabiei".

Abia scoborât de pe banca ministerială, d. Ciugureanu denunţă neregularităţi, care erau în cunoştinţa tuturor, şi în privinţa cărora a tăcut atâta vreme cât a fost ministru.

Budgetul ordinar al drumurilor jud. Iaşi pe anul financiar curent, cuprinzând la venituri şi cheltueli suma de 638,865 lei, a fost aprobat de către ministerul lucrărilor publice.

La seminarul „Sft. Gheorghe" din Roman sunt vacante 25 burse şi 15 solve pentru clasele III şi V.

Cererile de înscriere se primesc la direcţia seminarului până la 20 Decem. iar a doua zi încep examenele de admitere.

Se aduce la cunoştinţa publicului că cu începere de astă-zi 13 Decem. zaharul ce se eliberează dela Moara „Dacia" (foastă Diamant) pe baza bonurilor eliberate de Primărie, va fi distribuit numai între orele 9—12 a. m.

Mâine, Duminică, la ora 3 după prânz, are loc în sala Pastia, o şezătoarea, organizată de Cercurile Sioniste din localitate.

Mâine Duminecă, la ora 10 şi jum. dimineaţă, va avea loc o şedinţă a Sindicatului Ziariştilor, în localul din str. Cuza-Vodă (casele Jurist).

Toţi membrii Sindicatului sunt rugaţi să participe.

Mâine, la ora 2 după prânz, are loc adunarea generală a membrilor Societăţei de bine-facere Moldova.

La ordinea zilei mai multe chestiuni importante.

D. Dimitriu, comisarul circumscripţiei înteia, ajutat de d. Sub-comisar Vasiliu, au reuşit să aresteze astă noapte pe Nicu Froiman, autorul furtului de la opticianul Fişer.

Froiman a declarat că lucrurile furate le-a vândut în Basarabia.

Ministerul de Instrucţie a publicat catedrete vacante de la ambele Universităţi. Pentru catedra de Pedagogie dela Universitatea din Bucureşti candidează D-l Găvănescu, care cere transferarea.

Mîne Duminecă, ora 10 dimineaţă, se va proceda la constituirea Comitetului şcolar al gimnaziului Ştefan cel Mare din localitate.

In acest scop sînt rugaţi să asiste părinţii elevilor, foştii elevii, profesorii şi în general toţi acei ce se intereseazsă de bunul mers al şcolii.

La Universitate s'au terminat echivalarea titlurilor studenţilor basarabeni şi bucovineni.

Curtea Marţială a Corpului 4 de armată, s'a ocupat eri de fraudele de la depozitul Răşcanu.

Curtea a fost prezidată de d. Colonel Velescu Acuzarea avea să fie susţinută de d. Căpitan Decusară, Comisar regal.

Printre apărători figurează d-nii Pogonatu, Rang, Petrea, Ion Popescu, Manciu şi alţi.

Se rîdică numeroase incidente de amînare, care sunt respinse.

La urmă un incident de dejungere rîdicat de d. avocat Petrea, e admis şi procesul amînat.

D. general I. Tarnoschi, care urma să fie trecut în poziţie de retragere pentru limită de vîrstă, a fost menţinut încă un an în elementul rezervei.

Criza de petrol şi benzină care se resimte în toată ţara este datorită faptului că nici o staţie n'a înapoiat în jud. Prahova vagoanele-cisterne care au transportat ţiţeiul în diferitele localităţi.

Astfel, noui transporturi nu s'au putut face din lipsă de vagoane.

Studenţii basarabeni au intervenit pe lîngă miniştrii basarabeni din guvernul central pentru a se înfiinţa la Chişinău o Universitate romînească. Pentru a evita vîţiul ca să se înfiinţeze o Universitate cu patru facultăţi, dar cu catedre insuficiente, studenţii cer deocamdată infiinţarea unei Facultăţi agricole şi a unei facultăţi de litere. Pentru organizarea Facultăţii agricole sunt deja însărcinaţi d-nii H. Vasiliu şi A. Cardaş; pentru organizarea celei de litere studenţii vor apela la savantul nostru filolog A. Philippide.

Consiliul magistraturei şi-a dat avisul pentru numirea d-lui Em. Miclescu, fost ministru, ca consilier la Inalta Curte de Casaţie.

Decretul de numire va apare în curînd.

Au fost anulate toate rechiziţiile de grîu făcute de către autorităţile militare.

Se procedează însă la constatarea cantităţilor de grîu şi declararea de imobilizate, de către o comisiune compusă dintr'un delegat al prefectului de judeţ, al ministerului de domenii şi al autorităţii militare.

Din constatările de pînă acum rezultă o deosebire enormă între cantităţile de grîu aflate, şi acele cantităţi scrise în procesele verbale de rechiziţii ale autorităţilor militare.

Ministerul instrucţiei dezminte afirmaţiunea că ar fi dispus amînarea examenilor pentru înaintarea pe loc a învăţătorilor.

Examenile acestea au loc.

Comisiunea pentru reforma impozitelor, special instituită, studiază actualmente la un proect de impozit progresiv pe venit şi impozit asupra cîştigurilor de război.

Dnii Sculy, ajutor de primar şi Ştiubei, inspector de poliţie, au făcut eri cîte-va descinderi, în urma unui denunţ, că s'ar găsi ascunse cantităţi de făină.

Rezultatul a fost negativ,

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen şi'a anunţat întoarcerea în localitate la 19 a lunei, cînd va oficia serviciul religios la hramul bisericei Sf. Neculai.

In strada Păcurari, a încetat subit din viaţă zidarul Şmil Abram, s'a constatat că suferea de boală de inimă.

Agenţii poliţiei au oprit astă noapte un camion, care avea 8000 de piei.

S'a deschis o anchetă, cu privire la provenienţa acestor piei.

— Duminică 14 Decembrie 1919 va avea loc o mare întrunire sionistă în sala Lyric (Pastia) unde vor vorbi fruntaşii sionişti din capitală: D-l Inginer Canner titularul departamentului de organizaţie şi D-l Weinberg secretarul general al Federaţiei. Toţi sioniştii şi acei care simpatizează mişcarea sunt rugaţi a veni la această întrunire.

Curtea cu juri, a amânat că din cauza procedurei necomplecte, procesul fostului notar Baştea, din Sculeni.

La Cinema ELISABETA se reprezintă astăzi în matineuri şi seara: AMAZOANA MASCATĂ (mascheretta) duioasă dramă în 5 acte; în al cărei roluri principale apar: Celebra şi graţioasa tragediană d-ra FRANCESCA BERTINI şi somitatea teatrală dl. Ghione Zar-lamort. O delicioasă comedie americană „Amor şi Sport" (Fox Film New-York) complecteacă programul.

C. F. R.
DIRECŢIUNEA II REGIONALA IAŞI

PUBLICATIUNE

Se aduce la cunoştinţa generală că în ziua de 20 Decembrie 1919 ora 10, se va ţine licitaţiunea la Direcţia II Regională C. F. R. Serviciul L. din Iaşi, strada Cuza Vodă No. 20 pentru transportul a circa 5500 triunghi de stejar pentru traverse de diferite lungimi şi diametri de la Pădurea Deleni pâna la Staţia Hârlău. Transportul acestor triunchiuri se va face în termeni de cel mult 8 luni de la semnarea contractului.

Doritorii de a concura la această licitaţie vor prezinta ofertele sigilate la Direcţia II Regională C. F. R. Serviciul L, din Iaşi strada Cuza Vodă No. 20, cu următoarea înscripţie pe plic:

„Ofertă pentru transportul triunchiurilor din pădurea Deleni, licitaţie de la 20 Decembrie 1919". Se va arăta în ofertă preţul transportului pentru metrul cub de triunchi.

Ofertele se vor primi până în ziua şi ora licitaţiunei. Deschiderea ofertelor se va face la 20 Decembrie 1919, ora 10, şi pentru ca oferta să fie valabilă se va anexa la ea şi chitanţa Casieriei Direcţie II Regională sau a Casierei Generale a C.F.R. din Gara de Nord, pentru depunerea unei garanţii definitive de 5000 lei. Nu se vor ţine în seamă ofertele în cari nu s'a trecut staţiunea de predare, preţul, termenul de predare, sau ar conţine derogări. Supra oferte, sau oferte arătând în scăzământ, asupra celei mai eftine prezentate, nu se admit.

Pentru orice alte informaţiuni, a se adresa în orice zi de lucru la Direcţiunea II-a Regională a C. F. R. Serviciul L., Iaşi, Strada Cuza Vodă No. 20, unde se pot lua desluşirile necesare.

Iaşi 8 Decembrie 1919
DIRECŢIUNEA II-a REGIONALA
No. 24763

PUBLICAŢIE

Se aduce la cunoştinţa generală că în ziua de 20 Decembrie stil nou a. c. se va ţine licitaţie publică la magazia de materiale a Inspecţiei II de Economat gara Iaşi pentru vânzarea a: 1) una bucătărie de campanie. 2) Cinci cotloane mari de tablă. 3) Cinci cazane mari de aramă cu capacele lor. 4) Una sută două zeci bucăţi hamuri juguri cu streanguri. 5) Două zeci şi două buc. şei necomplecte. 6) Cinci şei complecte. 7) Trei zeci şi cinci şamprace de pâslă pentru şei, 8) Trei zeci poltiţe pe pâslă. 9) Una trăsură bucătărie de campanie. 10) Patru spre zece căruţe ruseşti degradate. 11) Şapte spre zece roate vechi cu şine de fer şi 12) Trei zeci şi cinci bucăţi frânghie vechi.

Ridicarea acestor materiale se vor face imediat după aprobarea licitaţiei taxa de înregistrare de 3 la sută priveşte pe adjudecatar.

Inspecţia de Economat C, F. R. Iaşi.
22132 | 14355—1919

Elita intrebuinţează

CEA MAI FINĂ
De vânzare, la magazinele de parfumerii de lux
DEPOZITUL GENERAL
Parfumeria „MERCUR"
BUCUREŞTI, Pasagiul Macca No. 24 25.
IAŞI, Str. Ştefan cel Mare 53 şi Craiova

ULTIME INFORMAŢIUNI

DIN CELE CE PUBLICĂM ÎN PAGINA I-a A ZIARULUI NOSTRU REZULTĂ CĂ ÎNTREAGA SITUAŢIE POLITICĂ ESTE ÎN FUNCŢIA DE FAPTUL DACĂ SE REUŞEŞTE SAU BA ÎN CONSTITUIREA PARTIDULUI NAŢIONAL ROMÂN.

TOATE NUMIRILE ÎN ADMINISTRAŢIE SE VOR FACE IMEDIAT CE ACEASTĂ PROBLEMA VA FI REZOLVITĂ ŞI DECI VIAŢA GUVERNULUI VAIDA-AVERESCU ASIGURATĂ.

Un ziar de dimineaţă anunţă că în eventualitatea unui guvern Iorga d. A. C. Cuza va ocupa portofoliul Internelor

Eventualitatea această trebuie privită ca un bun Augur pentru ordinea publică.

Doar dăună-zi, la examene d. Cuza preconiza progromuri e ca singura soluţie a chestiei evreieşti din România, chiar după emanciparea evreilor.

Revenim din nou în chestia raportului asupra anchetei făcute asupra gestiunei serviciului de aprovizionare comunală.

Mai există acel raport? Dacă există, unde se află el? Şi au de gând cei în drep, să-l aducă în discuţia consiliului comunal?

O PRIMEJDIE INLĂTURATA. Iaşul a scapat de o ameninţare care devenise permanentă.

In urma măsurilor luate de direcţia regională şi a activităţei depuse de un Inspector al c. f. r. au fost aduse din Iaşi vre-o 60 vagoane de ţiţei care stăteau de-alungul liniei Moineşti—Iaşi.

Aceste vagoane au fost predate fabricei din Nicolina, care le va transforma în benzină, motorină şi petrol, aşa că se va pune capăt lipsei de petrol şi va fi înlăturată primejdia nefuncţionărei morilor din lipsa de combustibil.

Să sperăm că, cu acest prilej se va pune capăt şi incuriei dela uzina electrică şi nu se va mai putea masca bicisnicia sub motivul lipsei de ţiţei.

Liberalii pentru înţelegere. — Spuneam dăunăzi că liberalii au început să vorbească despre un guvern de concentrare sau naţional, că preconizează ideia unui acord.

Iată ce scrie în această privinţă „Viitorul" de astăzi:

„Dar era desigur mult mai util pentru ţară, ca necesităţile acestea morale, să găsească suflete care să le înţeleagă şi ca combinaţiunile făcute în detrimentul intereselor generale şi mari să facă loc dela început unei uniri şi unei înţelegeri a tuturor energiilor romîneşti.

In această coesiune a tuturor capacităţilor şi experienţelor politice — sporite prin adaosul noilor trimişi din teritoriile liberate — s'ar fi găsit şi formulele cele mai fericite pentru consolidarea Romîniei Noui şi Mari.

Momentele actuale ar fi cerut o atare înţelegere desinteresată a gravităţii lor".

INTRE ANGLIA ŞI BOLŞEVICI. — In ultimul timp ziarele vorbesc cu stăruinţă despre tratative între guvernele statelor apusene (în special Anglia) cu sovietiştii din Moscova. Unele gazete nu ezită a susţine că o înţelegere amicală va avea loc, că sovietiştii îşi schimbă tactica în politica internă, că un cabinet de colaborare se pregăteşte etc.

Din punct de vedere tooretic, această credinţă ni se pare greşită. O împăcare între burghezia apuseană şi comunismul din răsărit ni se pare de domeniul imposibilităţei. Sunt două situaţiuni, două concepţii, două lumi care nu se pot înţelege şi care fatalmente se neagă şi se exclud reciproc. Dacă tratative sunt, apoi fără îndoială că bolşevicii nutresc prin aceasta gîndul ascuns al propagandei şi ridicărei maselor apusene, iar Anglia tinde la prăbuşirea sovietelor prin slăbirea internă a Rusiei.

De altfel, cînd e vorba de fapte precise, îndată se evădeşte prăpastia. Anglia cere dizolvarea sovietelor, demiterea guvernului comunist şi disculparea lui în faţa justiţiei.

Presa se înşeală. O împăcare între Anglia şi bolşevici, pe cale diplomatică, este o imposibilitate.

Astă noapte a încetat din viaţă avocatul Gheorghe Tărăbuţă. El era suferind de mai multă vreme.

O dramă de gelozie s'a petrecut astă noapte, la casa No. 28 din mahalaua Trei Calici.

Frânarul Ion Nacu, terminând astă noapte serviciul mai curând, şi ducându-se acasă, surprinse în flagrant delict pe soţia sa Maria cu tânărul telegrafist Alexandru Alexandrescu.

In invălmăşala produsă, Alexandru Alexandrescu, a isbutit să dispară, iar Maria s'a ales cu o lovitură puternică în cap şi cu un ochiu scos.

Autorităţele au fost de îndată la faţa locului.

D. Marcu, directorul Prefecturei de poliţie, primind un denunţ, după care unii negustori ar vinde zaharul distribuit lor de comună cu preţuri mai mari, a orînduit o anchetă.

— Singurul birou, care reprezintă Loteria de Stat în Iaşi este „Providenţa" str. Ştefan cel Mare 36.—Eliberează bilete Duminică toată ziua şi Luni 15 Decembrie pînă la ora 10 a. m.

TEATRUL SIDOLI
COMPANIA ISRAELITA
GOLDENBERG & ASCHKENAZY
Astă seară SAMBATA 13 DECEMBRIE ORA 9 şi un sfert precis
Debutul celebrei artiste Americane
CLARA YOUNG
PREMIERA
HAZKELE
Operetă în 4 acte. Biletele se găsesc de vânzare de la ora 10 dim. la Circul Sidoli

SANATORIUL Dr. TZAICU *din Iaşi Str. Carol No. 20 reorganizat şi mărit este la dispoziţia tuturor medicilor şi pacienţilor.*

Bolile cantagioase şi nervoşii turbulenţi nu se primesc.

Clinica chirurgicală perfecţionată, chirurgie de urgenţă, gynecologie, genito-urinare. Dr. Tzaicu dă consultaţiuni între orele 2—4. Telefon 115.

Serviciul telegrafic şi telefonic
AL ZIARULUI „OPINIA"

Conflictul cu Germania

— Presa germană împinge la rezistenţă —

LYON (extrem orient). — Guvernul german n'a făcut încă cunoscut deciziunea ce va lua cu privire la porunca formală a „consiliului suprem" Ministrul afacerilor străine „Darman Miller" va lua cuvântul de abia Joi.

Presa germană pare devizată. Organele pangermaniste împing la rezistenţă, vorbind despre convocarea „Adunărei Naţionale". Celelalte organe cred că concesiile făcute de aliaţi sunt apreciabile.

Criza ministerială in Polonia

Lyon. — Partidele populare din Polonia, speriate de consecinţele grave care ar putea să aibă dăinuirea crizei, au dat a înţelege că vor da sprijinul lor preşedintelui de consiliu.

In această condiţiune Şeful de Stat a propus lui Paderewski a constitui noul ministru. Acesta a întîmpinat mari dificultăţi. Există chiar îndoieli despre solidaritatea majorităţei promise de partidele liberale.

Nevoile Austriei

—Declaraţiile cancelarului Renner—

Lyon. — Cancelarul Renner, sosind la Paris, a făcut următoarele declaraţii ziarului „Le Temps":

„Ştiu bine că nu putem obţine un ajutor imediat. Nu voim să ne slujim de mizeria noastră ca de un mijloc de presiune. Voim însă să recîştigăm capacitatea noastră de lucru; voim să reclădim ceia ce poate fi reclădit.

„Plini de încredere, cerem ajutorul puterilor aliate, înainte de a fi prea tîrziu".

Incordarea între Aliaţi şi Germania

— *Cererile Antantei inexecutabile* —

LION. — Comisiunea afacerilor străine din Adunarea Naţionnlă germană a discutat ultima notă a Antantei şi răspunsul ce trebue dat. Ministerul afacerilor străine şi cancelarul imperiului au azistat la această şedinţă, care a fost confidenţială.

Iar domni deplină umanimitatate între vederile guvernului şi cercurile parlamentare.

Atitudinea guvernului cu privire la livrarea celor 400000 tone materiale de porturi a fost abrobate, precum şi propunerea de a trimite la Paris o comisiune technică presidată de Von Simson, spre a convinge Antanta de imposibilitatea de a executa cererile sale.

Constituirea Partidului Naţional Român

— *D. General Averescu şef* —

Bucureşti. — In cercurile din imediata apropiere a guvernului se socoteşte ca foarte apropiată de realizare ideia constituirei partidului naţional.

In acest caz, declaraţia guvernului la Cameră se va produce simultan cu constituirea noului partid şi proclamarea d-lui Averescu ca şef.

Partidul va fi al Romîniei întregi şi nu va cunoaşte autonomii provinciale. Comitetul central va fi în Bucureşti şi din el vor face parte, în afară de personalităţile ardeleneşti în frunte cu d-nii Maniu, Vaida şi Goga, şi numeroase personalităţi politice din vechiul regat.

*

Dacă partidul nu se va putea constitui, atunci guvernul Vaida-Averescu va pleca, întru cât fără constituirea acestui partid d. general Averesca nu înţelege să lucreze cu actualul Parlament.

*

In cazul cînd se va produce Luni la Cameră declaraţiunea guvernului, se vor produce tot odată la cameră şi Senat declaraţiuni autorizate din partea partidului liberal şi prin care se va face aluzie la noua inchegare politică.

Declaraţia Socialiştilor
— *La Cameră* —

BUCURESTI. — In numele partidului socialist, d. Toma Dragu a cetit ieri la Cameră declaraţia despre care am anunţat la timp.

Această declaraţie, care constitue o incisivă critică la adresa dirigui-rei din vechiul regat, precum şi o denunţare a demagogismului, arbitrarului şi violenţei naţionaliştilor şi conducătorilor din teritoriile alipite, au stirnit mult sânge rău şi toţi cei vizaţi au ţinut să răspundă chiar în şedinţa de ieri.

Eventualitatea unui minister Iorga

BUCUREŞTI. — IN CAZUL CÂND MINISTERUL AVERESCU-VAIDA NU VA PUTEA RĂMÂNE, IAR SUVERANUL VA CREDE ÎN NECESITATEA MENŢINEREI ACTUALULUI PARLAMENT, NU MAI E CU PUTINŢĂ DE CÂT O SINGURĂ FORMAŢIUNE ŞI ANUME UN MINISTER IORGA.

Raşela Abramovici soţie, Duţa Ţilia Avram, Iosif, Nestor şi Maurice copii Liza şi Iosif Schvartz, Roza Brociner Isidor Eisenştein surori şi cumnaţi, Mihel şi Ţilia Alter veri, au nemărginita durere de a anunţa moartea prea scumpului lor

Samoil Abramovici

decedat în vîrsta de 46 ani în ziua de 12 Decembrie ora 2 p. m.

Inmormîntarea va avea loc Duminică, 14 Decembrie ora 2 p. m.

Cortegiul va porni de la lucuinţa defunctului din Str. Baciu 14.

La Trei Stele Albastre
ISAC A. BLUMENFELD
— STRADA CUZA-VODĂ 42 —
A primit un nou transport de Stofe englezeşti, franceze, barcheturi, pereneuri, batiste, CĂMĂŞI PENTRU DAME ŞI DOMNI Ciorapi Tricouri de damă, Costume de copii, etc.
GALOŞI DE COPII, MARCA RUSEASCĂ
PREŢURILE CELE MAI REDUSE

Perdut Subsemnatul August Rosenblum, domiciliat în Iaşi Str. Ştefan cel Mare 59, perzînd biletul de liberă petrecere No. 74 din 2 Ianuarie a. c., eliberat de Brigada de Siguranţă din Iaşi, îl declar nul.

De Inchiriat chiar de acum, casele din Str. Cogălniceanu 10.— A se adresa la Prima Societate de Economie Palat, între 9—11 şi 2—6

Guvernantă Germană, sorioasă, instruită, caută post. A se adresa la Agenţia de Publicitate I. Brănişteaeu, str. Mărzescu 23.

AVIZ
La Depozitul SOLOMON WACHTEL, a sosit un mare transport de şine Decanville cu vagonetele lor.

ACT DE MULŢUMIRE

Aduc pe această cale mulţumirile mele, Societăţii anonime de asigurări „AGRICOLA" din Bucureşti, pentru culanţa cu care am fost lichidat şi graba cu care am fost desdăgubit de dauna de incediu ce am suferit la recolta mea de pe moşia Buznea din jud. Iaşi, ce a fost asigurată de zisa Societate prin zelosul ei agent din Tg. Frumos, d-l Leon Fifferso hn.

NECULAI P. GHENCA

BANCA
Marmorosch, Blank & . Co. S. A

CAPITAL LEI 50.000 000 DEPLIN VARSAT — REZERVE Lei 43.000.000

SEDIUL SOCIAL : BUCURESTI

PROSPECT
Emisiunea a opta a 50 000 Acţiuni la purtător

Adunarea Generală extraordinară a acţionarilor noştri din 4 Decembrie a. c. a decis emisiunea a 50.000 acţiuni la purtătot de câte lei 500, val. nom. fie-care, cu drept la dividentul pe exerciţiul anului 1920.

Această emisiune se oferă numai vechilor acţionari în proporţia de una acţiune nouă pentru două acţiuni din emisiunile precedente pe cursul de Lei 1.100 de fiecare bucată.

Primul vărsământ de Lei 500, se va efectua cu începere de la 6 Decembrie a. c. până cel mai târziu în ziua de 18 Decembrie a. c., iar restul de lei 600 de fiecare bucată, se va vărsa până cel mai târziu 29 Decembrie a. c.

Prezintarea vechilor acţiuni pentru exercitarea dreptului de preferinţă şi vărsămintele se vor face.

La sediul, la Sucursalele şi la Agenţiile Băncei din Capitală:

In provincie:

La Sucursalele Băncei din Brăila şi Galaţi.

La Banca Comerţului din Craiova

La Banca Moldova din Iaşi şi

La Banca Centrală din Ploeşti.

Acţionarii ale căror titluri au fost transportate cu tezaurele diferitelor Bănci în Rusia, vor prezenta peotru executarea dreptului lor la această emisiuoe, scrisorile sau certificatele acestor Bănci prin care să se constate:

a) că aceste acţiuni figurează şi azi în registrelor pe numele prezentatorului.

b) numărul de ordine al acţiunilor spre a se nota exercitarea asupra lor a dreptului de preferinţă.

Detentorii prin cumpărarea a acţiunilor din Rusia va prezinta toate borderourile. în baza cărora aceste acţiuni se găsesc în posesiunea lor, precum şi susmenţionatele scrisori sau certificate prin care să se constate felul de proprietate al primului vânzător în momentul vânzărei acţiunilor sau recunoaşterea actualului proprietar de către Băncile în depozitul cărora acestee se găsesc.

Neexercitarea dreptului de preferinţă prin prezentarea vechilor acţiuni şi efectuarea în termen a primului vărsământ, atrage pierderea acestui drept.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIUNE

Bucureşti Decembrie 1919

Firma Heinrich Stein

— — Str. CUZA - VODA 69 — —

Anunţă Onor. sa clientelă că a înfiinţat un atelier special pentru reformarea pălăriilor vechi de fetru, pluş şi catifea, efectuând orice forme din materialul clientului pe modelele cele mai moderne.

DEASEMENEA CURAŢA SI TRANSFORMA PALARII BARBATEŞTI.—Atelierul este condus de un maistru specialist în aceasta fabricaţiune.

Automobilişti
Atelierul „EXPRESUL„

din BULEV. ELISABETA 3 (Râpa galbenă)

pentru VULCANIZAREA CAUCIUCURILOR DE AUTOMOBILE, trecând sub conducerea şi proprietatea d-lui IOAN POPESCU, distinsul specialist în vulcanizarea cauciucurilor, fost mulţi ani şef al Garajului „Leonida" din Bucureşti primeşte comenzile spre executare în condiţiuni superioare, cu preţurile cele mai reduse.

SE MAI REPARA GARANTAT GALOŞI ŞI ŞOŞONI.

Banca Dacia

SOCIETATE ANONINA, IASI —— STRADA STEFAN CEL MARE No. 8

CAPITAL LEI 3.000.000 DEPLIN VARSAŢI

Face ori-ce operaţiuni de bancă. Execută plăţi în ţară precum şi în toate oraşele PRINCIPALE DIN TRANSILVANIA BUCOVINA şi BASARABIA. Cumpără şi vinde efecte publice· Incasează polite.

PRIMEŞTE BANI SPRE FRUCTIFICARE, scontează polite şi cupoane, emite cecuri asupra străinătăţei şi în ţară gajează valori şi mărfuri. SE ELIBEREAZA CARNETE DE ECONOMIE

Cumpără şi negociază efecte evacuate la Moscova.

SECŢIE SPECIALA DE MARFURI

Parfumeria „MERCUR"

Proprietari: MANOLE AIZIC et SIMON MOSCOVICI

CENTRALA: Bucureşti, Calea Victoriei 30 (Pasag. Macca)

SUCURSALA: Iaşi, Str. Ştefan cel Mare 53

Vinde eftin Parfumerie franceză: **Coty, Houbigant, Roger et Galet, Piver, D'Orsay, etc.**

Articole de Cauciuc, pansamente, perii pentru dinţi pieptene, etc.

PROCES-VERBAL

al Şedinţii Adunărei generale extraordinare

a Băncii Generale Române

DIN 6 DECEMBRIE 1919

Consiliul de administraţie legal al Băncei Generale române împreună cu administratorul-sechestru, constituindu-ne în adunare generală extraordinară conform art. 27 al legii din 22 Decembrie 1916 şi art. 32 din statutele băncii;

1) Având în vedere raportul d-lui administuator-sechestru.

2) Considerând că activitatea contrară intereselor ţării desvoltată de conducătorii băncii în timpul ocupaţiunii, a motivat încă din 22 Ianuarie 1919 şi 1 Februarie 1919.

a) Inlăturarea fostei direcţiuni germane şi excluderea din consiliul de administraţie a membrilor germani şi a membrilor cari au colaborat cu duşmanul în timpul ccupaţiunii.

s b) Renunţarea în folosul statului la uma de 2.488.969.27. lei. încasată drept comision din emisiunea biletelor, sumă pe care statul a şi încasat-o;

c) Renunţarea în folosul proprietarilor la suma de lei 269. 141 comision încasat de bancă în calitate de administratoare forţată a averilor menţionaţilor proprietari.

3) Având în vedere că capitalul duşman aflător în acţiunile băncii reprezintă numai 20 la sută din capitalul social al băncii, 72 la sută aparţinând românilor şi 8 la sută aliaţilor şi neutrilor.

4) Ţinând seamă că pe lângă cei 72 la sută acţionari români, interesele româneşti în această bancă sunt reprezentate în plus prin 123.000.000 Lei. depuneri şi creditori, români în marea majoritate.

5) Considerând că ministerul de justiţie prin adresa No. 45340 din 27 Noembrie 1919 şi decizia publicată în „Monitorul Oficial" No. 178 din 27 Noembrie a. c. precum şi adresa No. 16953 din 2 Decembrie 1919 a aprobat conform legei şi de acord cu cererea făcută de administratorul-sechestru şi consiliul de administraţie, lichidarea acţiunilor aparţinând supuşilor ţărilor inamice la data de 14 August. 1916 precum şi acelea dobândite de asemenea supuşi după această dată.

OTĂREŞTE:

I. A se lua de urgenţă, măsurile necesare pentru îndeplinirea tuturor formalităţilor în scopul lichidărei acţiunilor aparţinând supuşilor ţărilor inamice la data de 14 August 1916. precum şi acelea dobândite de asemenea supu şi după această dată.

II. Modificarea statutelor băncii în ceeace priveşte scopul şi onerаţiunile ei viitoare.

III. A da o organizare şi o directivă românească Băncii generale române.

IV. Schimbarea numelui din Banca generală română în Banca generală a Ţării Româneşti.

V. Mărirea capitalului băncii, care acum este de 15.000.000 Lei, deosebit de Lei 19.000.000. Fond rezervă la 150.000.000 (unasutăcincizeci milioane) Lei capital, în vederea extensiunii operaţiunilor ei viitoare.

Prima emisiune va fi de 45 mil. Lei care va ridica capitalul actual în 60.000.000 Lei.

Consiliul de administraţie

(ss) Jean Calimachi, dr. I. Costinescu C. G. Dissescu. Jacques M. Elias. I. M. Mitilineu. Barbu Stirbey.

Administrator sechestru

Dr. G. D. Creangă

Anunciu

LICEUL MILITAR IAŞI

Având nevoie pentru confecţionarea 400—600 perechi bocanci pentru elevi, cu materialul prim a liceului se aduce la cunoştinţa publică că în ziua de 22 Decembrie 1919, st. n. ora 10 dimineaţă se va ţine licitaţie publică în cancelaria liceului militar Iaşi strada Caro No. 47 1

Doritorii de a concura la această licitaţie vor prezenta oferte închise însoţite de recipisa Administraţiei financiare sau Casei de Consemnaţii pentru depunerea garanţiei de 10 la sută din valoarea ofertei până în preziua licitaţiei.

Licitaţia se va ţine în conformitate cu art. 73-78 din legea contabilităţii publice.

Caetul de sarcini se poate vedea în fie-care zi de la orele 9-12 şi de la 16-18.

No. 2111.

1919 Decembrie 6 st. n.

Doi câini de pază

Se caută pentru fabrica „Textila"

Ofertele se primesc la biroul fabricei din Copou în ori ce zi de luçru între orele 9—12 a. m.

GEAMURI

Se vând endetail, cu preţ de engros, numai la magazinul

— **HIRSCHENSOHN** —

Str. Anastasie Panu 52

CASA „FEDERALA IAŞI" COLŢ

Atelier special pentru imediată încadrare

SOICETATE ANONIMA PENTRU

LOCUINŢE EFTINE ŞI CONSTRUCŢIUNI

— DIN IAŞI —

PROSPECT

Criza de locuinţe nu e nouă. Ea a existat înainte de marele războiu. Astăzi, după încetarea lui ea se manifestă şi cu mai mare străşnicie.

Cauzele trebuesc văzute între altele, în ruinele provocate de războiu de o parte, iar de alta în înmulţirea dezordonată a populaţiunii orăşeneşti.

Nu cercetăm aici motivele unei atari creşteri a populaţiunii, constatăm numai faptul.

Alături cu Statul, care are datoria să contribuiască la restaurarea gospodăriilor prăpădite, se simte absoluta nevoe ca iniţiativa particulară să iea partea ei.

Potrivit unei atari chemări, constituim Societatea noastră.

Aceasta creaţiune răspunde, după părerea noastră, nu numai nevoei de a zidi locuinţi noi, dar şi aceleia ca aceste locuinţe să fie eftine.

E cert însă, ca în starea de astăzi a lucrurilor, nu poate fi vorba decât de o eftinătate relativă. Noua societate pentru locuinţe eftine şi construcţiuni, îşi propune a procura locuinţe eftine atât pentru cei cari dispun, cât şi pentru cei cu mijloace modeste.

Ea înţelege a construi pentru cei cu dare de mână în condiţiuni cât mai avantajoase faţă de preţurile de astăzi, precum şi a construi pe sama sa clădiri, cari se poate fi cumpărate sau locuite în condiţiuni mult mai priincioase de cât astăzi, înzestrându-le cu tot confortul cerut de higienă şi estetică.

Ea va cumpăra locuri virane sau construcţiuni pentru a face zidiri noi, sau va transforma pe cele existente, va lua întreprinderi de lucrări publice şi particulare şi în special lucrări edilitare în oraşele principale din Moldova întregită. Va face orice întreprindere industrială în legătură cu construcţia, va procura materiale necesare scopului său etc.

Capitalul iniţial este de 3.000.000 lei, însă el poate fi sporit de odată sau treptat prin votul Consiliului de Administraţie pînă la suma de 10.000.000 lei.

Acest capital de 3.000.000 a fost integral subscris de membrii fondatori, cari au şi vărsat conform legei 30%, depunînd totodată şi actul de constituire la Trib. Iaşi s. III în ziua de .... Noembrie 1919.

Insă pentru a da şi publicului putinţa de a colabora la această operă de netăgăduit interes social, membrii fondatori, au rezervat pentru ei suma de 2.400.000 lei, iar restul de lei 600.000 se pune în SUBSCRIPŢIE PUBLICĂ care va începe la 8 DECEMBRIE PÂNĂ CEL MAI TĂRZIU LA 16 DECEMBRIE 1919.

Consiliul de Administraţie îşi rezervă dreptul de a închide subscripţia şi înainte de termenul fixat precum şi pe acela de a face repartiţia acţiunilor subscrise.

Acţiunile vor fi de cîte 500 lei fie-care.

Subscriitorii vor vărsa la subscrieri 30% din suma subscrisă adică 150 lei de acţiune, plus cîte 10 lei de acţiune pentru cheltuelile de constituire a Societăţii. Restul vărsămintelor se va efectua la cererea Consiliului de Administraţie.

Subscrierile se primesc la următoarele Bănci:

LA IAŞI LA BANCA AGRICOLA Sucursala Iaşi.
„ BANCA MOLDOVA
„ BANCA IAŞILOR
„ PRIMA SOCIETATE DE ECONOMIE IAŞI
LA BARLAD LA BANCA MOLDOVEI DE JOS.
LA BOTOŞANI LA BANCA AGRICOLA.
„ ROMAN „ „ „
LA DOROHOI LA BANCA DOROHOIULUI.

Subscriitorii, prin faptul subscriirei declară că aderă, fără rezerve la toate dispoziţiunile actului constitutiv şi statutelor de cari pot lua cunoştinţă la locul de subscriere.

FONDATORII:

BANCA AGRICOLA
BANCA MARMOROSCH, BLANK & Comp.
BANCA MOLDOVA
BANCA IAŞILOR
PRIMA SOCIETATE DE ECONOMIE DIN IAŞI
D-nii D. A. GRECEANU, fost Ministru, fost Primar al Iaşului etc. Preşedintele Consiliului de Administraţie.
„ CONST. KRUPENSCHI fost Preşedinte al Comisiei Interimare din Iaşi Vice-Preşedintele Cons. de Ad-tie.
„ V. I. RADU Preşedintele Primei Societăţi de Economie din Iaşi Membru în Comisia Interimară din Iaşi Vice Preşedintele Cons. de Ad-tie
„ EUG. UHRYNOWSCHI Directorul Băncei Agricole Suc. Iaşi Administrator Delegat
„ GH. N. BOTEZ Directorul Creditului Urban din Iaşi. Fost Primar al Iaşului etc Consilier de Administraţie
„ Inginer şef Cl. I-a TH. N. BURGHELE Directorul Intreţinerei la C. F. R. Regiunei Iaşi Consilier de Administraţie
„ Dr. PETRU FLOR medic şef al oraşului Iaşi Consilier de Ad-tie.
„ W. DINNERMANN, Directorul Băncei Moldova Consilier de Ad-tie.
„ Dr. N. AL RACOVIŢA Fost Primar al Iaşului Consilier de Ad-ţie.
„ Inginer şef Cl I-a ION ŢINTU Directorul de Poduri şi SOŞELE la Regiunea Iaşi Consilier de Ad-ţie.
„ MORITZ WACHTEL Administrator delegat la Banca Moldova etc. Consilier de Ad-ţie
„ D. DIMITRIU avocat Preşedintele Sindicatului chiriaşilor. Censor.
„ NIC. G. GEORGESCU fost funcţionar la Banca Naţională Sucurs. Iaşi Cen so
„ S. DULBERG Sub Director la Banca Moldova Censor.
„ ARHITECT JACQUES MARCOVICI } Directori.
„ Inginer MIHAI WELT Directorul Serviciului Comunal de Apa şi Canal din Iaşi. } Directori.

JACQUES PAUCKER

BIROU TECHNIC

BUCUREŞTI Str. Smârdan 27. TELEFON

MARE DEPOZIT DE ARTICOLE TECHNICE

Curele de piele, de păr de cămilă şi balata. Garnituri de asbest şi cauciuc pentru maşin

ŢEVI DE FIER ŞI ACCESORII

— ROBINETE DE BRONZ ŞI FIER PENTRU ABUR ŞI APA —

SPECIALITATE DE ARTICOLE PENTRU MORI

Sită mătase elveţiană chingă, cupe, ciocane etc.

MATERIALE de LUMINA ELECTRICA

BECURI ELECTRICE

MATERIALE pentru INSTALAŢIUNI de APA şi CANAL

— Băi, Sobe de băi, Closete, Lovabouri, Tuburi de fontă etc· —

Viticultor energic, cu şcoală şi practică îndelungată, doreşte angajament la vie mare, cu salar sau cu procente.— A se adresa la Agenţia de Publicitate I. Brănişteanu sltr. Mârzescu 23 Iaşi. sub Energic.

Doi străgeri destoinici

Se caută pentru fabrica „Textila" din Copou. Amatorii să se prezinte la cancelaria fabricei din Copou în ori ce zi de lucru între orele 9 — 12 a. m.

Iaşi.— Tipografia H. Goldner Str. GH. Mârzescu 17

ANUL XVI-lea No. 3801

25 Bani Numărul

MARȚI 16 Decembrie 1919

ABONAMENTE:

UN AN: : : : 80 LEI
ȘASE LUNI : : : : 40 „
TREI LUNI : : : : 20 „

ADMINISTRAȚIA
IAȘI —. Gh. Mârzescu 23

— TELEFON No 200 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN.

ANUNCIURI
Se primesc la
AGENȚIA DE PUBLICITATE
I. BRĂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicității.

Un număr vechiu 1 Leu.

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII IAȘI

Fi-va parlamentul dizolvat?

Miezul întregei frămîntări politice actuale, este chestiunea dizolvărei Parlamentului.

Afinitățile, mai mult sau mai puțin pronunțate între deosebitele ramuri ale democrației romîne, nu le adună la un loc, atîta cît tendințele lor în chestiunea dizolvărei Parlamentului. Chiar în sînul aceleiași nuanțe — naționaliștii din Ardeal— unii urmează pe d. Vaida, alții se declară de la început contra dizolvărei.

Dizolvarea se ridică, deci, la proporția de factor hotărîtor al actualului moment politic.

De ce s'ar dizolva? Fiind că o cere d. Take Ionescu. Alături de d-sa o mai cere — mai atenuat — d. general Averescu, legat prin cavalerism de campania pre-parlamentară a șefului democraților. O mai cer socialiștii, care se găsesc în neînsemnată proporție în actualul Parlament, pe cînd ar fi putut să aibă cuvînt hotărîtor, cum au azi țărăniștii și naționaliștii.

Cine este contra dizolvărei?

N'o vrea Regele, care la Mesaj a declarat că actualul Parlament este Constituantă, deci nu'l poate dizolva, după Constituție. N'o cer liberalii, care știu bine că nici într'o alegere viitoare nu vor mai avea pleașca din cele actuale. N'o cer naționaliștii, care au dat maximul de producție în actualele alegeri. N'o cer țărăniștii, pentru aceleași motive. N'o cer aleșii Basarabiei și cei mai independenți din aleșii Ardealului, la care alte alegeri n'au să fie altfel de cît cele actuale. N'o cer aleșii Bucovinei, care sunt aleșii d-lui Nistor, deci pastă docilă în inclinarea liberală a acestuia.

Prin urmare, făcînd bilanțul total, un om s'a ambalat într'o greșală politică — abținerea de la alegeri— și trebue să i se facă gustul.

La toate strigătele de neconstitutionalitatea, Regele poate, însă, obiecta, că are pentru întîia oară un Parlament care este expresia Țărei. Țara a ales pe cine a vrut; nu se poate o dovadă mai bună de expresia liberă a maselor electorale, de cît minoritatea în care se găsesc în Parlament liberalii, cu toate că aveau în mînă — pe față sau ocult — mijloacele de a influența alegerile. Au reușit candidații care au avut încrederea alegătorilor; paguba este numai a acelora care nu s'au prezentat.

Regele în fond a fost desigur pentru rezistență față de tratat; dovadă menținerea așa de îndelungată a guvernului Brătianu și acel interegn de generali, care era menit doar să dea un simulacru de consultare a Țărei pentru politica de rezistență.

Astă'zi Regele este un invins în politica de rezistență. I se impune semnarea, de către un Occident în care colegi de școală și prieteni personali ai d-lui Take Ionescu, ca d-nii Poincare și Lloyd George, nu pot rămînea surzi la strigătul de ajutor al unui vechi prieten, amenințat de înnec.

Regele este, deci, silit să accepte tratatul, dar nu poate accepta tutela d-lui Take Ionescu. Pentru aceia, sub ori ce formă, trebue să i reziste. In aceasta va fi sprijinit, precum vedem, de majoritatea actualului Parlament.

Ce va face Generalul Averescu?

In balanța hotărîrilor lui, se va găsi pe un talger cavalerismul legăturilor lui cu dl. Take Ionescu drept singură pondere. Pe cellalt talger se vor găsi două ponderi; una, trecerea Regelui, de care-l leagă un trecut întreg de rînduială specială sufletească, ca vechi ostaș sub comanda supremă a Regelui; a doua— mai hotărîtoare— afinitatea cel apropie de țărăniști și naționaliști, cu unul ce, în definitiv, tot pe massa cea mare țărănistă se sprijină. De cel dintăi îl lega pînă acuma dușmănia comună în potriva brătienilor; azi, pe de o parte, sentimentul ăsta nu mai e necesar față de brătieni, iar, pe de altă parte, generalul are în parlament ca tovarăși naturali în dușmănia contra brătienilor, pe toți cei eșiți din alegeri generale în potriva lor. Deci generalul, dacă nu vrea să fie considerat ca un ambițios personal, trebue să lase legătura cu dl. Take Ionescu să rămînă numai ca o amintire a scopului comun, răsturnarea Brătienilor. De-aici încolo, drumurile se despart.

Intre aceste elemente, generalul— Homo Sum — va alege popularitatea.

Dl. Take Ionescu are toate șansele să fie jucat. Va rămîne, poate cu consolarea că, în momentul cînd dl. Vaida aducea blocului parlamentar în buzunar pe Generalul, Ministerul său avea și un buzunar takist— honny soit qui mal y pense—: dl. Goga este cel mai calificat la acest sens. Dacă dl. Goga va rămîne în Minister, succesul takist va fi, că, cel puțin Ministerul de instrucție publică în actuala cărmuire, va fi oficină takistă pură. In colo toate șansele sunt ca Regele să nu dizolve, iar dl, Take Ionescu să mijlocească vro o agitație.

Dr. Ștefănescu-Galați

Câte-va NOTE

Boală lungă—moarte sigură.

Criza durează de atâta amar de vreme. Guvernul nu mai să scape.

*

Ar trebui cumințenia unei țări întregi ca să ne scape de suferințele de astă zi.

Și când colo este vorba să se facă, în acest scop, apel la cumințenia d-lui Cuza!.

*

Și cuvintele au epoca lor de strălucire
A dispărut pita sermana— în schim avem mita cât lumea.

*

Dizolvarea este sigură, în momentul când d-nii Iorga-Cuza vor forma ministerul.

Insușirea lor uninamente dizolvantă își va produce imediat efectul:

BLANZY

INSEMNĂR

Incă un cuvânt

Intr'un număr trecut al ziarului, ocupându-mă despre apropiata reluare a raporturilor între guvernul Franței și Scaunul Papal, mi-am exprimat teama că se primejduește democrația franceză, se pericliteazā învățământul laic și se ivește posibilitatea reapariției în Franța a aspectului social, religioso-medieval, sub un crâmpei de autoritate papală.

Expunerea mea și-a găsit o întimpinare contradictorie a prea cucernicului părinte dr. A. Gabor.

Voi releva în scurt chestiunele contestate și voi enunța punctul meu de vedere.

D. dr. Gabor arată că o reluare de raporturi între Franța și Scaunul Papal nu primejduește democrația, nefiind incompatibilitate între biserică și democrație. Deasemenea Papalitatea n'are nevoe să-și recapete „un crâmpei de autoritate", fiindcă această autoritate exist deplină asupra catolicilor. In fine, este necesar ca învățământul laic să cadă iarăși sub influența religiei, căci numai așa se va reîntrona adevărata moralitate.

Răspund: Istoria lumei este martoră în sensul că democrația progresează în raport invers cu autoritatea bisericei. Clericalismul a făcut cauză comună cu aristocratizmul dictatorial și conservator. Papalitatea umblă după „un crâmpei de autoritate", din punct de vedere politic, de oarece îi lipsește, și încă din ce în ce mai mult. In fine, eu deplîng primejduirea învățământului laic, căci o educațiune pe baza dogmelor creștine este anti-științifică și fără sens.

Am fost făcut păgîn pentru că am numit „grosolănii" dogmele și morala creștină. Pentru dogme mențin cuvântul. Pentru morală, explic că m'am referit la practica morală a clerului din evul mediu. Iar teoreticește fac multe rezerve personale.

Am mai fost ținut de rău pentru „calomniarea" clerului francez cu epitetul de „popime destrăbălată și venală". Este o expresiune generică și care nu exclude excepțiile, bine înțeles.

Dar este o expresiune împrumutată din studii sociale, istorice, din polemica politică și din literatură, asupra unui adevăr afirmat cu dovezi absolute.

Sunt păgîn? Poate ceva mai mult — din grația lui Dumnezeu. Iubesc o lume liberă de nimicnicia și superstițiile care otrăvesc mintea. Și plutesc senin de-asupra iadului de religii și religie creștină fărămițită în atîta eterodoxie.

RENOVATUS

VIAȚA POLITICĂ

Ce va fi după aceia!

— Fuziunea și demisiunea —
— Spre necunoscut —

Toate indiciile sunt că ziua de astă-zi — ale cărei rezultate le vom cunoaște de abia târziu noapte la telefon — nu va aduce soluția gravei crize politice prin care trecem, în senzul în care ar fi fost de dorit.

Partidul național român nu va lua ființă și, ca o urmare ineluctabilă, vom avea irevocabilă demisie a d-lui general Averescu.

Situația n'are într'adevăr altă ieșire. Așa cum s'a pus problema nu este posibil de cât, sau fuziunea sau demisiunea.

*

Demisiunea generalului Averescu va atrage demisiunea întregului cabinet Vaida? Greu de pronosticat. Sigur este însă că ea va atrage și demisia unora din actualii miniștrii și anume Goga, Vlad și Bontescu,

Și demisia lor este foarte logică. Ei au fost partizanii fuziunei cu d. general Averescu. Pe baza aceasta au făurit actualul minister.

Nefiind urmați de ardeleni și politica lor nefiind adoptată, este foarte natural ca ei să se demită de la o situație unde nu mai pot conta pe un concurs necondiționat.

*

Dar demisia acestora n'are importanță numai prin aceia că primejduiește viața cabinetului Vaida. Ea are importanță prin faptul că blocul se desface ba însă-și, ardelenii, se desfac în două tabere.

Aceste lucru depășește în însemnătate toate celelalte ultime fapte politice și poate duce la consecinți neprevăzute.

*

Ce se va întâmpla în eventualitatea demisiei guvernului Vaida, este desigur enorm de greu de spus. Se vorbește de un guvern Iorga. Se prea poate dar aceasta nu-i o soluție. Un guvern Iorga, însamnă un guvern de 15—20, zile. Atunci?

Criza politică n'a luat sfârșit și nu este exclus ca politica egoistă fără țel și fără orizont, dusă de cei care formează astă-zi majoritatea, să servească tocmai acelora pe care această majoritate are alerul că-i urăște de moarte.

Destrăbălarea de la Direcția C. F. R.

— Grabnice măsuri de îndreptare se impun —

Au trebuit suferințele mari pe care le îndurăm acum, pentru ca toată lumea să se convingă de importanța unei bune rînduelі la căile ferate.

Se pare însă că nu toți și-au format convingerea că multe din cele ce se întîmpla astă-zi sînt datorite inepției și spiritului de dezorganizare care domnește la Direcția C. F. R.

Este de sperat însă că ultimele relatări facute în Parlament au convins și pe cei mai increduli. Proba produsă în această privință este în adevăr prea evidentă.

*

Regimul diriguitor de la căile noastre ferate a suferit pururea de două mari rele; spiritul de gașcă și lipsa de probitate.

Primul, a făcut imposibilă ori-ce măsură renovatorie și ori-ce stabilire de raporturi mai drepte între conducători și personalul inferior al căilor ferate.

Secundul, a constituit'o permanenta frustrare a banului public, iar îndrăzneala operațunelor a mers pînă acolo încît cei ce primeau bacșișul de la furnizori nu se sfiau să'l accepte prin cesiune de mandnt autentic din sumele ce aveau de primit de la Direcția C. F. R.

*

Indrăzneala a fost împinsă prea departe Incapacitatea a devenit prea evidentă.

Se impune introducerea rînduelei și la această Direcție. Sînt indicii că acest lucru se va face.

INFORMAȚIUNI

CERCURILE POLITICE COMENTEAZĂ SEMNIFICAȚIA ULTIMELOR SCHIMBĂRI ÎN PERSONALUL SUPERIOR AL PALATULUI.

SEMNIFICAȚIA ESTE CARACTERISTICĂ ȘI PENTRU POLITICA INTERNĂ ȘI PENTRU CEA EXTERNĂ.

INTR'ADEVĂR, D-NII MIȘU, NOUL ADMINISTRATOR AL DOMENIILOR COROANEI ȘI GENERAL VĂITOIANU, NOUL MAREȘAL AL CURȚII, AU UN VĂDIT CARACTER DE AFILIAȚIUNE LIBERALĂ.

CÂT PENTRU LATURA EXTERNĂ A CHESTIUNEI, AMBII AU FOST EXECUTORII POLITICEI DE REZISTENȚĂ PRECONIZATĂ CU ATÂTA ÎNVERȘUNARE DE D. BRĂTIANU.

D. Scutaru, directorul regional a plecat eri dimineață la București, chemat telegrafic.

«Viitorul», analizând documentele iscălite de d. general Coandă la Paris, afirmă că nici o modificare esențială n'a survenit în condițiunele impuse din capul locului României.

Instrucția în chestia contravenției săvârșite de moara Dacia prin exportarea celor 4 vagoane de făină, continuă la parchetul local.

D. judecător Serion cercetează la direcția regională c. f. r. cum s'a dat permisul pentru vagoane și cine este funcționarul care a facilitat acest export, în contra ordonanțelor comunale.

x Subscripția la „Societatea locuințelor eftine și de construcțiuni" mai continuă astă-zi și mâine. Subscrieri se primesc la Banca Agricolă Banca Moldova și Prima Societate de economie din Iași.

A fost arestat d. Emil Marino, șef de biurou la direcția regională c. f. r. acelaș care astă vară s'a plîns că i-a dispărut din saltar o sumă de 15.000 lei.

Arestarea s'a făcut din cauza constatărei unei conexiuni între gestiunea inginerului Anastasiade și gestiunea lui Marino. De-asemenea s'au găsit multe fapte veroase în activitatea funcționărească a lui Marino.

Pentru aducerea făinei rechiziționată din Podul Iloae, administrația Comunală a contractat un împrumut de 600.000 lei la Banca Moldovei, cu o dobîndă de 8 la sută și pe termin de 2 luni.

Sîmbătă, Tribunalul secția a treia, a reconfirmat mandatul de arestare a d-lui Anastasiade.

D-nii Dragomirescu și Petrovici, șefii organizației averescane, s'au înapoiat eri în localitate.

După cum se știe, este strict oprit a ieși din oraș grîu sau făină, Totuși ieri a eșit din oraș un vagon cu grîu

Cazul se cercetează la direcția regională pentru a se stabili cum de s'a eliberat acel vagon, atunci cînd cu atîta greutate se găsesc vagoane pentru aprovizionarea orașului.

Victoria bolșevicilor.—„Sfatul Țării" primește știrea confirmată că trupele roșii au ocupat orașul Kiew.

Trupele lui Denikin se retrag într'o debandadă indescriptibilă. Asiergardele aruncă armele și se predau.

Armatele sovietelor înaintează vertiginos pe tot frontul.

D. Scutaru, directorul regional, a luat dispoziția, după care nici o autorizare de vagoane, nu va fi eliberata, fără avizul d-sale prea labil.

D-nii Halipa și Inculeț, miniștrii basarabeni, venind din București, s'au oprit eri în localitate, unde au vizitat administrația financiară.

E vorba că administrația financiară din Chișinău, să fie organizată după modelul celei din Iași.

Se aduce la cunoștința tuturor ofițerilor și sub of. Adiție de rez. aflați la concedii agricole că în conformitate cu ord. M. S. M. No. 38394 din 5 Decembrie 1919 concediile agricole au expirat așa că toți cei ce cad în această categorie se vor prezenta serviciului de stat major al intendenței pentru a fi repartizați unde urmează a fi prezenți în ziua de 15 Decembrie a. c.

Neprezentarea la timp va atrage consecințele.

Sanatoriu Dr. Tzaicu

IAŞI, — STR. CAROL 20 — IAŞI, TELEFON 115

Situat în regiunea cea mai frumoasă şi mai higienică a Iaşului, s'a reorganizat şi mărit pentru a corespunde cerinţelor actuale,

Clinică chirurgicală perfect instalată. Asepsia cea mai riguroasă. Se practică orice intervenţiune. Adaptat la chirurgia de urgenţă.

Gynecologie, Ortopedie, Electroterapie, Mecanoterapie.

Se primesc în consult cu medici distinşi după specialităţi bol interne şi nervoase, (excluse boli contagioase şi nervoşi turbulenţi inromaţiuni şi consultaţiuni intre orele 2 -4 p. m.

Ernestina Goldenthal
Leon Katz
LOGODIŢI
Iaşi Decembrie 1919
In locul oricărei alte înştiinţări

Dorica Horowitz
David Elişcu
LOGODITI
Iaşi Decembrie 1919
In locul oricărei alte înştiinţări

O mănuşă neagră s'a perdut în tramvay în ziua de Duminică. Găsitorul este rugat a o aduce la Agenţia de Publicitate I. Brănişteanu, unde va primi o bună recompensă

De vânzare o pianină A se adresa Str. Elena Doamnă No. 25 în fie-care zi de la oarele 2—4 p. m.

De închiriat pentru domn singur, civil, o cameră mobilată strada Sărărie 139 bis.

Recompensă 200 lei

In gara Bârlad (fiind în trenul de Galaţi) s'a perdut un portmoneu în care se aflau: un duplicat pentru un vagon de marfă pe numele M. Rabinovici, expediat din Gara Galaţi pentru Gara-Restant Iaşi, diverse faleturi, precum şi un bilet de demobilizare.

Găsitorul este rugat a'l trimete Agenţiei de Publicitate I. Brănişteanu, Str. Mârzescu 23 Iaşi, în schimbul unei recompense de 200 lei.

Pentru Domnii Crăşmari

La Depozitul de Vinuri En gros GH. CIUREA şi C. VASILIU din Str. Lozonsky 12 (Casa Soenblum) a sosit un transport de *VINURI VECHI.*

Viticultor energic, cu şcoală şi practică îndelungată, doreşte angajament la vie mare, cu salar sau cu procente.— A se adresa la Agenţia de Publicitate I. Brănişteanu str. Mârzescu 23 Iaşi. sub Energic.

S'A PIERDUT

un câne de vânat tânăr, alb, cu pete marou cu mărginile botului galbene, cu coada tăiată scurt. Răspunde la numele de Dik.

Cine-l va găsi este rugat să-l aducă în Strada Sărărie No. 12 unde va primi o recompensă.

Doi câini de pază

Se caută pentru fabrica „Textila"

Ofertele se primesc la biroul fabricei din Copou în ori ce zi de lucru între orele 9—12 a. m.

GERMURI

MARE DEPOZIT DE EN-GROS

IULIUS HIRSCHENSOHN

Iaşi str. Sărăr'ei 153.

Guvernantă Germană, sorioasă, instruită, caută post. A se adresa la Agenţia de Publicitate I. Brănişteaeu, str. Mârzescu 23.

AVIZ

La Depozitul SOLOMON WACHTEL a sosit un mare transport de şine Decanville cu vagonetele lor.

De închiriat chiar de acum, casele din Str. Cogălniceanu 18.— A se adresa la Prima Societate de Economie Pala,t între 9—11 şi 2—6

✻ O NUNTĂ HIGHE-LIFE.—La biserica Sf. Spiridon s'a celebrat aseară căsătoria religioasă a d-lui Gheorghe Măcărescu, avocat, cu d-ra Marcella Crupenschi, fiica d-nei şi d-lui C. Crupenschi, Nunii au fost d-nu Căpitan Crupenschi şi d-na Colonel Romanescu. Căsătoria a fost oficiată de părintele Gotcu şi preoţii bisericei, iar răspunsurile au fost date de corul bisericei, sub conducerea d-lui Teodorescu.

In azistenţă de elită, am relevat Principesa Olga Sturdza, d-na şi d. C. Meissner, d-na Zoe Mîrzescu, d-na şi d. Colonel Gherculescu, d-nii Haliţa, Sachelarescu, Rang, Dornescu, Mircea Possa, Vasile Iamandi, V. Teodoru Manciu, d-na şi d. Popea, d-na Corbean, d-na şi d. Funiac, d-nii Sculy, Săteanu, Bulgaru, d-na Netty dr. Racoviţa, d-na şi d. Chilimoglu, d-na şi d. Rusovici, Părintele Iordăchescu, d-nii Possa şi Râşcanu, P. Cujbă, dr. Possa, d-na şi d. C. Climescu, d-na Buicliu, d-na şi d, Colonel Mihai Negruţi, d-na şi d. Artur Sion, d-a Elena Negri, d-ra Ella Negruţi, d-na şi d. Florescu,"d-nii Mihail Borcea, Mihail Ciurea, Ceaicofski, Vincler, Gh. Gheorghiu, d-na şi d. Caligani, d-na Elise Penescu, d-na Zarifopol, d-na şi d, Maior Munteanu, d-nii Drăghici, Faur, Eduard Răşcanu, d-na Iosif, d-na şi d. Ştefăniu, d-na Manoliu Letzcani, d-ra Schelete, d-ra Olga Poliacoff, d. Heul, d-na şi d. Ghesner, d-na Ionaşcu, d-rele Lilica Cantacuzino, Ralet, Marie Penescu, Ella Miclescu, Laura Crivat, Jeanette Scheletti, Alice Dobreanu, Maria Negruţi, d-nii C. Rallet, M. Geanoi, Leon Negruţi, Grigore Rusovici, Gh. Lambrino, T. Zarifopol, d-na şi d. Max Caufman, d-na şi d. Dobreanu, d-nii Lascar Roşetti, Mihail, Formarachi, etc.

In saloanele d-nei şi d-lui Crupenschi, azistenţa au felicitat pe tinerii căsătoriţi, şi în preajma unui bufet copios, au închinat pentru fericirea tinerilor căsătoriţi.

✝

Intristaţii: Emanoil soţ, Aurel Radu Florica, Maria şi Luciea copii, Grigore Popa şi Petru Modreanu, gineri, Petru şi Matilda Poni părinţi Petru şi Maria Poni Alexandru şi Ştefania cu copii, Lucia şi Margareta Poni fraţi, surori. şi cumnate, Elena şi Petru Comărnescu, Maria P. Cernătescu veri cum şi familile Popa Modreanu Cngler Comărnescu, Netter şi Raiovici au durerea a anunţa încetarea din viaţă a scumpei lor

Elena Em. Cernătescu

încetată din viaţă Sâmbătă 13 Decembrie, Inmormântarea va avea loc Marţi 16 Decembrie oara 1 cortejul plecând din strada Păcurari 32.

Prieteni şi cunoscuţi sunt rugaţi a considera această ca invitaţie

Elita intrebuinţează

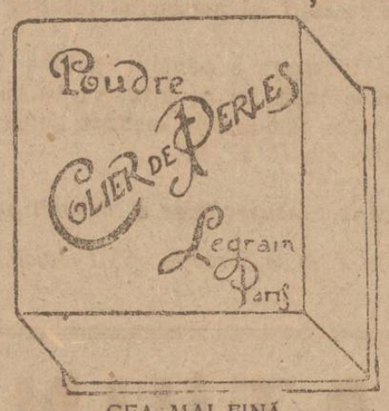

CEA MAI FINĂ
De vânzare, la magazinele de parfumerii de lux
DEPOZITUL GENERAL
Parfumeria „MERCUR"
BUCUREŞTI, Pasagiul Macca No. 24 25.
IAŞI, Str. Ştefan cel Mare 53 şi Craiova

H. GHERNER
AVOCAT
Consult 8—9 şi 7—8
Str. Mârzescu 26 Iaşi

✻ EVREII ŞI DEMNITĂŢILE POLITICE.—Din partea Uniunei Evreilor Pământeni primim următoarele cu rugămintea de a le da publicităţei:

„Uniunea Evreilor Pământeni Iaşi, luînd în cercetare, în şedinţa de la 13 Decembrie, chestiunea un r eventuale repartizări de demnităţi politice pentru reprezentanţii populaţiei evreieşti din acest oraş, a decis în unanimitate.

Că numai acele persoane vor avea cădere de a fi socotite ca reprezentanţi ai populaţiunei evreieşti din Iaşi, a căror desemnare se va fi făcut în urma unui concert prealabil şi a indicaţiunelor date de Uniunea Evreilor Pământeni, secţiunea Iaşi.

Or-ce altă cale urmată nu va deferi celor investiţi cu demnităţi politice altă calitate de cât persolitatea lor. In or-ce caz ei nu vor putea vorbi în numele evreilor, al căror reprezentanţi nu vor putea fi socotiţi a fi".

✻ Contenciosul Uniunei Evreilor Pământeni aduce la cunoştiinţa tuturor comercianţilor evrei care întrunesc condiţiunele pentru a figura în listele alegătorilor la Camera de Comerţ, că listele încheiate de Camera de comerţ nu sunt de cât provizorii. In termen de 15 zile de la data afişărei acestor liste provizorii, cei neinscrişi dar care întrunesc condiţiile de a figura în liste au dreptul să se adreseze tribunalului pentru a cere înscrierea.

Contenciosul Uniunei se pune gratuit la dispoziţia comercianţilor pentru îndeplinirea tuturor formalităţilor necesare.

✻ O SCRISOARE. — Primim următoarele cu rugăminte de a le da publicităţei:

Domnule Redactor

Urmând o veche tradiţie ziarul „Evenimentul" se face instrumentul detractorilor mei.i Astfel în ultimul număr numitul ziar publică o notă injurioasă la adresa mea, datorită avocatului Eugen Coroi, fost custode la Biblioteca Universităţii.

Adevărul este următorul:

Nu mult după numirea sa în postul de custode, avocatul nostru s'a arătat cu totul impropiu pentru serviciu. Fiind sesizată, Comisiunea Biblotecei a delegat pe D-nii prof. Petrovici şi Vîlcovici ca să ancheteze cazul. In urma declaraţiilor unanime ale funcţionarilor bibliotecii, D-nii Petrovici şi Vîlcovici au înaintat Comisiunii un raport cu totul defavorabil, şi comisiunea a hotărât să-i ceară demisiea, iar acela care s-a însărcinat să-i aducă la cunoştinţă hotărîrea comisiunii, a fost însuş Dl. A. C. Cuza, văr primar cu avocatul.

Avocatul a dat demisie, în primele zile ale lunii Noembrie. Ultima dată cînd este iscălit în condica de prezenţa este ziua de 7 Noembrie.

După ce a încasat, fără muncă, leafa pe întreaga lună Noembrie şi a obţinut şi un certificat de timpul cît servise la Bibliotecă, mieluşelul a devenit agresiv, insultîndu-mă pe stradă şi trimeţîndu-mi răspuns cu ameninţări belicoase. Dovezile le-am adunat, le-am comunicat D-lui rector, şi D-sa le-a înaintaf parchetului.

Acesta este adevărul. Găsesc inutil a mai face reflexii despre rolul presei în Romînia nouă.

Dr. Giorge Pascu
Directorul Bibliotecii Universităţii Iaşi

Iaşi, 13 Dec. 1919

✻ D-nul Botez Grigore, şeful Brigăzei de Siguranţă locală a înaintat acte parchetului, supunând judecăţi pe femeia Iliana Galiţă, din strada Muzelor, care s'a dovedit, că a înlesnit conrupţia şi prostituţia clandestină a bucovinencei Ştefania Lăstun luând parte la câştig.

Numita a mai fost dată judecăţi şi pentru atentat la pudoare publică.

✻ Pensiile pe luna Decembrie au ineeput de azi să fie achitate de către administraţia financiară.

✻ D. dr. Lebell s'a înapoiat astăzi în localitate, venind din străinătate.

✻ BIBLIOGRAFIE.— A apărut No. 44 al revistei săptămânale „Insemnări Literare". Un deputat (dela întăia Unire de Tudor Pamfile. După-amiază de Al. A. Philipphide, Jucării pentru Lily de Ionel Teodoreanu, Septembrie de Ion Pillat, Scrisori de femei de Alexandru Rodin, Sara de Tudor Mainescu, Henrik Ibsen: Contructorul Solness de Octav Botez şi diferite recenzii şi d ă r i de seamă.

De vânzare pretutindeni. Preţul 1 leu.

*

A apărut Calendarul Şcolar pe 1920 cuprinzând programa analitică de gimnazii şi licee.

Preţul 2 lei 50 bani.

Comenzile la Editura Nicu et Comp. Str. Academiei No. 4 Iaşi, la librării şi depozitele de ziare.

✕ La Cinema ELISABETA se reprezintă astăzi în matineuri şi seara: PARIAS sau URGIA SOARTEI grandioasă dramă americană în 4 acte în care apare pentru I-a dată celebritatea dramatică d-ra Enid Markey.

Programul mai cuprinde: CAVALCADA AMOROASĂ comedie americană în 2 acte din celebra serie, Fox-film New-York.

Serviciul telegrafic şi telefonic

AL ZIARULUI „OPINIA"

Incordarea între Germania şi Aliaţi

— Conţinutul notei germane —

LION (extrem orient).— După o telegramă din Zurich se constată că conţinutul principal al notei germane ar fi următorul:

Germania se declară gata în principiu a oferi o indemnizaţie pentru vapoarele germane scufundate la Scapa-Flow declară totuşi ca imposibil predarea celor 400.000 tone materiale de port, dat fiind-că totalul docurilor posedate de Germania nu este decât 525,000 tone.

Se va stabili imposibilitatea de a îndeplini această cerere, de comisiunea de experţi, care va pleca în curând la Paris.

Această comisiune nu este încă deplin constituită.

Intre America şi Franţa

LYON.— Delegaţii americani la conferinţa din Paris, Polk White şi generalul Bliss au trimis un mesajiu popoporului francez, mulţumindu-i pentru cordiala ospitalitate. Ei au exprimat opinia americanilor privitor la lealitatea şi generozitatea francezilor.

Reintoarcerea lui Clemenceau

Lyon.— Clemenceau, probabil va părăsi Londra Duminică dimineaţă spre a sosi la Paris spre seara.

Consiliul Păcei

— Permanenţa lui incetează. —

Carnavon. — La întrunirile din „Dironing Street" ieri dimineaţă au fost discutate diferite chestiuni, inclusiv chestiunile Adriaticei şi Rusiei. După amiază s'a studiat chestiunea franco-engleză ca fiind de un interes special, între oamenii de stat Franceji şi Engleji.

S'a mai discutat chestiunea Turciei, şi Rusiei, a cîtorva mici state şi atitudinea aliaţilor faţă de guvernul german.

Consiliul compus din prim miniştrii Angliei, Franţei, Italiei şi reprezentantul Statelor Unite. Ei se vor întruni din timp în timp după nevoile şi după cum situaţia parlamentară în diferitele ţări respective a vă permite. Reprezentantul Americei va trebui investit cu depline puteri, fără a mai avea nevoe a referi toate chestiunile la Washington. Prima întrunire va avea loc probabil la Paris.

Modificarea Consiliului suprem

Lyon. — In timpul vacanţelor crăciunului, Consiliul Suprem din Paris va continua să indeplinească funcţiunile sale de pînă acum, deşi compoziţia lui va suferi oare-cari modificări.

Ultima oră

Ultimile hotărâri în chestia crizei

— Intrevederea Averescu-Vaida.—Fuziunea amânată.— Dimisia irevocaailă.—Noul guvern. — Viitorul ministru de interne.—

Bucureşti.— Situaţia politică capătă astă-zi negreşit un inceput de clarificare. Primul ministru Vaida-Voevod îşi va face astă-zi expozeul, în numele unui gavern din care d. general Averescu nu va face parte.

*

Toate tratativele urmate n'au putut duce la o reconciliare, care să fie urmată de retragerea demisiunei d-lui general Averescu.

Intre acesta şi primul ministru a avut loc ieri o lungă intrevedere, înainte ca d. Vaida să participe la consfătuirea Comitetului Naţional Ardelenesc.

Cum în acest comitet s'a decis să se amâie sine die chestiunea fuziunei cu „Liga Poporului", or-ce raporturi cu d. general Averescu trebuie socotite ca rupte.

*

După toate probabilităţile guvernul Vaida, complectat cu naţionalişti şi ţărăniştі, nu va avea de ministru de interne pe d. A. C. Cuza.

Pare probabil că d. Aurel Vlad va trece de la departamentul finanţelor la acel al internelor.

*

Astăzi se produce negreşit demisia d-lui Octavian Goga, ministrul instrucţiunei publice.

*

Nu este insă exclus ca in ultimul moment intreg guvernul Vaida să se hotărească pentru demisiune.

In acest caz declaraţia nu se va mai produce.

Unificarea partidului Socialist

— Noul şef al partidului —

Bucureşti. — Toate fracţiunele socialiste, cele din vechiul regat ca şi cele din teritoriile alipite s'au contopit intr'un singur partid.

Şeful noului partid unificat devine d. Gheorghe Grigorovici, şeful socialiştilor bucovineni.

ANUL XVI'lea No. 3802

25 Bani Numărul

MIERCURI 17 Decembrie 1919

ABONAMENTE:
UN AN: : : : 80 LEI
ŞASE LUNI : : : : 40 „
TREI LUNI : : : : 80 „

ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Gh. Mârzescu 23

— TELEFON No 200 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN.

ANUNCIURI
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRĂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicităţii.

Un număr vechiu 1 Leu.

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Lèse-Majestatea şi Curţile Marţiale

Dintre toate culpele ce intră în jurisdicţia Curţilor Marţiale, acele referitoare la delictele de *les majestăte* nu pot fi judecate de aceste instanţe de justiţie ale stărei de războiu, fiind că judecătorii militari nu pot da, în asemenea materie, sentinţe juste.

Această incapacitate de a fi judecători drepţi rezultă din faptul că militarii nu pot fi nici cînd arbitri între Coroană şi între cetăţenii învinuiţi de atingeri pe care Codul Penal le numeşte delicte de *les majestate*. Militarii de sub arme sunt legaţi de îndatorirea pentru care au prestat jurămînt, de a fi apărători ai Tronului, de a fi credincioşi nestrămutaţi ai Regelui *în toate împrejurările* în timp de pace ca şi în războiu.

Cum este dar cu putinţă acestor militari, deveniţi la un moment dat şi judecători, ca într'o cauză care se raportă direct la şeful lor suprem, la Rege, să judece cu o libertate de conştiinţă pe care nu o au şi nici nu o pot avea, fiindu-le suprimată de însăşi legile disciplinei şi onoarei militare ?

Militarii-judecători cum şi toţi acei ce constituesc organismul justiţiei militare sunt obligaţi moralmente de însuşi caracterul lor particularist, să stea şi să se ţină neclintiţi în cuget şi în fapte de partea Acelui căruia după lege'i datoresc chiar sacrificiul vieţei.

Iată motivul pentru care, toate sentinţele date de Curţile Marţiale nu sunt sau nu pot fi de cît sentinţe condamnătorii şi dacă vor fi sau se vor găsi militari judecători care să pronunţe verdicte de achitare, atunci acei judecători vor trebui să părăsească rîndurile armatei, din cauza nesocotirei jurămîntului dat ca militari.

A fost deci o enormă greşeală cînd s'a stabilit că în timp de războiu delictele de Les-majestate să fie deferite Curţilor Marţiale; legiuitorul a perdut din vedere legăturile morale care există între militari şi comandantul Său Capul armatei — Regele.

Aseminea delicte trebuiau să rămînă pe seama justiţiei civile, ea să le investigheze şi să le judece conform normelor respective.

Aceste delicte fiind însă deferite Curţilor Marţiale, s'a mai comis şi o altă mare eroare, aceea de a fi ridicat învinuiţilor, orice nădejde într'o judecată imparţială.

Prin urmare, trebue să se modifice jurisprudenţa Curţelor Marţiale scoţîndu-se din atribuţiile lor judecarea delictelor de les-majestate, pentru a nu sili conştiinţa militarilor să vie în conflict cu spiritul de dreptate al judecătorilor şi pentru a nu da învinuiţilor motiv de desnădejde şi neîncredere în justiţia Ţărei. În fine, pentrucă delictele de les-majestate pot deveni cu atît mai frecvente cu cît sentinţele condamnatoare vor fi mai aspre, ca în cazul „socialistului Tanase.

De altfel, Justiţia Militară ori cum am numi o, Tribunale de războiu, Consiliu de războiu, Curţile marţiale trebue să judece *numai pe militari şi numai pentru delictele şi crimile militare*, atît în timp de pace cît şi în timp de războiu.

Aceasta este reforma ce trebue de adus în organizarea justiţiei militare, reformă aşteptată de mult, dar imperios impusă de experienţa dureroasă şi plină de învăţăminte ce s'a tras din timpul războiului nostru.

GENERAL I. POPOVICI
Cucuteni

Câte-va NOTE

Toate formele diplomaţiei d-lui Argetoianu duc la acelaş rezultat prost.

Când vorbeşte, se ştie urmarea. Acum, când avea autorizaţia să vorbească şi să puie în curent pe d-nii Take Ionescu şi Mondor despre tratativele dintre ardeleni şi general Averescu, a crezut de cuviinţă să păstreze cel mai desăvârşit mutism.

Urmarea se vede. S'au încurcat aşa limbele, în cât generalul Averescu e demisionat fără să fi fost ministru.

*

Primul ministru Vaida a venit ieri la parlament ca să spuie că-i bolnav şi nu poate ceti declaraţia.

Ştiţi, servitoarea care se duce să întrebe de stăpân dacă e acas !.

*

Se miră lumea că d. A. C. Cuza nu ia lucrurile în serios.

Nejustificata mirarea când s'a dovedit în atâtea rânduri că nu se ia nici pe sine în sérios.

BLANZY

INSEMNĂRI

Un reprezintant al minorităţii !

Există undeva, prin Basarabia, un domn Melic Melicsohn. Mi-l închipui voluminos şi bine hrănit, cu deosebire atent la întreprinderile d-sale financiare considerabile şi animat de spiritul interesului personal până la indiferenţa faţă de libertăţile publice, de rigurozitatea adevărului şi de compătimirea conaţionalilor săi.

Din acest ansamblu de calităţi, d. Melicsohn a strâns prietenie cu d. Inculeţ, cînd acesta a strâns şuruburile administrative.

Şi astfel d. Melicsohn a întrat în Parlament ca „reprezintant al minorităţii evreeşti".

Cu gândul la vre-o întreprindere industrială, comercială sau financiară, d. Melicsohn este, de bună seamă, distrat în Parlament şi de aceia, la un moment foarte puţin oportun, a tras din ochi d-lui Inculeţ, a prins înţelesul unui gest discret şi a făcut o declaraţie de huzurealâ şi satisfacţie morală a evreimei.

Expresiunea eternelor contraste, d. A. C. Cuza, a rămas cu gura deschisă în faţa unei asemenea prube de bărbat şi într'un imbold de entuziasm juvenil, a propus afişarea acestei declaraţii a „zidanului". Astfel d. Melicsohn şi-a primit o aspră pedeapsă.

Discursul d-lui Melicsohn va fi tipărit şi afişat în toate cotloanele Romîniei cu diversele atribute naţionale. Şi fatalmente se va întâmpla un fapt foarte ciudat. Declaraţiile de provenienţă Ion Melicsohn — Melic Inculeţ vor nemeri desigur în vecinătatea acelor faimoase afişe „Bestiile Roşii". Şi astfel printr'o învîrtitură ironică a soartei, neadevărul şi calomnia provocatoare se vor demasca reciproc şi îşi vor suferi vecinătatea pe un zid, aşa cum se întovărăşesc d-nii Cuza şi Melicsohn în Parlament, cum se aplaudă şi se afişează !

Să mai facem reflecţii asupra curăţeniei morale ? Curăţenia presupune spălătură şi d. Melicsohn personal n'a făcut bae în Nistru...

RENOVATUS

In şedinţa de aseară a consiliului comunal, d. Climescu a arat t membrilor raportul comisiei de anchetă al gestiunei aprovizionărei.

Raportul acesta va fi discutat într'o viitoare şedinţă.

În sfîrşit !

VIAŢA POLITICĂ

Spre un guvern naţional

— Vina parlamentarilor de astăzi —
— Uniunea sacră contra democraţiei —

In corpul ziarului cetitorii găsesc amănunte în privinţa celor ce se pun la cale, în vederea constituirei unui guvern naţional şi programul acelui guvern.

Cercetarea obiectivă a celor ce se petrec astă-zi duce la concluzia că nu este exclus un atare guvern, care, or-ce s'ar zice, va avea un caracter de uniune sacră, pentru a pune frâu tendinţelor de dominaţiune ale democraţiei române. Vom avea, după cât se pare, o nouă formă a uniunei republicane franceze, unde partidele moderate au făcut coaliţie şi front contra partidelor extreme.

*

La întruchiparea unei coaliţiuni a vechilor partide contribuie, în primul loc, ţinuta de zordonată a aleşilor de astă-zi, pe care, din nenorocire, lumea îi confundă cu adevărata democraţie a României. Ţinuta parlamentului, unde dictează d-nii Iorga şi Cuza, constitue cel mai puternic aport pentru venirea unui guvern zis naţional, dar care nu va fi de fapt de cât un guvern de coaliţie pentru răpunerea tendinţelor democratice ale poporului romîn.

*

O singură posibilitate mai există, pentru ca cele ce se pun la cale să nu se transforme în fapt: cazul cînd generalul Averescu s'ar opune la aceasta combinaţiune.

Căci este evident că marea forţă ce o reprezintă d-sa, va fi pentru o bucată de vreme hotărătoare în viaţa noastră politică internă.

Bine flancat, generalul Averessu poate ajuta la punerea acestei forţe în slujba şi profitul ţărei. Contrarul poate crea mari neajunsuri.

Dacă guvernul de coaliţie îşi asigură concursul d-sale atunci şansele de reuşită ale guvernului de coaliţie sunt asigurate, iar democraţia şi cea adevărată şi cea de contrabanda, nu vor avea din nou de cât un foarte mic rol în diriguirea Romîniei Mari.

Ticăloşia de la Uzina electrică dovedită

— Un inginer care încasează 150 lei zilnic pentru a se primbla la Bucureşti —

Am anunţat dăunăzi zvonurile care circulă în privinţa unor neregularităţi băneşti de la Uzina electrică şi care complectează astfel buchetul de crasa încapacitate ce domneşte la această uzină.

Faptele au căpătat o confirmare oficială Ele au fost expuse în şedinţa de aseară a comisiei interimare.

*

Intr'adevăr d. Ottin, profesor, a interpelat administraţia comunală cu privire la cele ce se petrec la Uzina electrică unde domneşte o ne mai pomenită destrăbălare şi incapacitate şi de pe urma căreia Iaşul sufere aşa de mult.

D. Ottin a subliniat faptul că inginerul uzinei, d. Peiuş, pe motiv că pleacă la Augsburg pentru a aduce maşini, a plecat la Bucureşti luînd cu sine suma de 60.000 lei, dar de mai bine de o lună stă în Bucureşti încasînd o diurnă de 150 lei pe zi.

D. Ottin a terminat cerînd o anchetă, la care d. primar a răspuns că se va ocupa de chestiune, dar competinţa primăriei este foarte redusă în această privinţă, fiind vorba de un sechestru judiciar.

*

Asupra acestui răspuns al d lui primar şi mai cu seamă asupra gradului de competenţă a primăriei într'un serviciu public de competinţă exclusiv comunală, vom reveni în numărul viitor.

INFORMATIUNI

IN STAREA DE ZĂPĂCEALĂ GENERALĂ POLITICĂ, SE EXPLICĂ MULTE VERSIUNI CARE N'AU NICI UN FOND DE ADEVĂR ÎN ELE. ASTFEL ESTE ŞI AFIRMAŢIUNEA UNOR ZIARE CĂ D-NII VAIDA ŞI MANIU AR INCLINA DIN NOU PENTRU LIBERALI.

IN AFARĂ DE FAPTUL CĂ ZILELE ACESTEA „VIITORUL" A TRATAT PE D. VAIDA DE AGENT TAKISTO-AVERESCAN ÎN ARDEAL, DAR UNELE ÎNTÂMPLĂRI RECENTE, ÎN LEGĂTURĂ CU POLITICA EXTERNĂ, AU CREAT PENTRU MULTĂ VREME UN ABIS ÎNTRE CEI DOI CONDUCĂTORI ARDELENI ŞI DIRECŢIA PARTIDULUI LIBERAL.

S'AR PUTEA CA D-NII MANIU ŞI VAIDA SĂ SE FEREASCĂ DE ACTE CARE AR AVEA UN CARACTER PREA OSTIL LIBERALILOR. DAR PREOCUPAREA LOR ESTE, PE DE O PARTE DE A PĂSTRA SUPREMAŢIA ARDELENILOR ÎN POLITICA ROMÂNEASCĂ, IAR PE ALTA SĂ NU INDISPUE PE ACEI CARE SUNT POTRIVNICII D-LUI BRĂTIANU.

In urma sporurilor de taxe, comuna înregistrează până aştăzi în budgetul său un escedent de 500,000 lei.

x *In legătură cu destăinuirele d-lui profesor Ottin, despre care vorbim in altă parte a ziarului este de remărcat partea gravă a acuzaţiunelor d-lui Ottin împotriva inginerului Peiuş care ar fi făcut instalaţii particulare cu materialul uzinei, iar banii i-a utilizât în folosinţa personală.*

Zilele acestea va apare prospectul noui societăţi pe acţiuni ce se constitue în Iaşi şi anume „Editura Vieţii Româneşti" Capitalul social va fi de 6 milioane şi, în afară de editurea marei reviste ieşene care îşi va reîneepe apariţia la mijlocul lunei Ianuarie, casa de editură Viaţa Românească va executa tot ce se raporată la lucrări de editură, în special în Moldova, Basarabia şi Bucovina.

Preşedinte al consiliului de administraţie va fi d. Petre Poni. Jumătate din capital a şi fost subscris de membrii fondatori printre care se numără diferite mari instituţiuni financiare, organizaţiuni şi cooperative didactice.

Tribunalul secţia a treia, s'a ocupat eri de afacerea Marino.

Tribunalul a rămas să pronunţe azi, asupra confirmărei mandatului de arestare.

Un personaj cu vaza în rândurile conducătorilor democraţiei române, sosit ieri din Capitală, şi-a exprimat astfel impresia despre actualul Parlament :

— „Nu e vorba acolo de miros de cojoc şi de iuft, ci de ţarani de Carnaval. Dacă prin manifestările lui, Parlamentul se ridică la înălţimea seriozităţii d-lor Iorga şi Cuza, prin componenţa lui avem de aface cu Parlamentul d-lui Zelea Codreanu.

„Nimeni nu are mai mare interes ca acest Parlament să dispară cât mai curând decât însăşi democraţia reală şi adevărată.

„Ar fi o primejdie chiar pentru ţărănime ca acest Parlament să continue a vorbi în numele ei".

Afirmaţiuni grave. — Oficiosul d lui Take Ionescu publică următoarele extrem de grave destăinuiri :

„Repetăm din nou că atît timp cît dl. Ion Brătianu va continua să facă „ploaia şi timpul frumos", la palat, oricare ar fi guvernul Romîniei, el va fi o jucărie în mîinele camorei care lucrează în întunerec din ordinele Cancelarului.

D l Ion Brătianu, pentru a se răzbuna în contra aliaţilor cari n'au vrut să ţină compt de răţoelele d-sale, pentru că niciodată n'au confundat Romînia cu persoana antipaticului ei Cancelar, continuă uneltirile şi sforile pentru a ne rupe cu Apusul şi a ne arunca în braţele nemţilor.

Afirmăm încă odată că noi am ştiut încă din Juna Maiu, din Paris, că d. Ion Brătianu, cu de a sine putere, văzînd că nu se bucură de nicio încredere la aliaţi, a schimbat orientarea politică a Romîniei şi că în această privinţă sunt documente care la vreme vor vedea lumina zilei, documente care nu vin dela palat".

Destăinuirele aceste nu pot rămîne însă numai în această formă evasivă. Ziarul d lui Take Ionescu are datoria de a vorbi mai pe larg.

Ministerul instrucţiei publice a trimis un ordin circular revizoratului şcolar pentru a întocmi imediat statele de leafa pe luna Ianuar ale corpului didactic primar urban şi rural, urmînd ca lefele să fie achitate pe lunele *Decembrie* şi *Ianuar* înainte de vacanţa Crăciunului.

Noile numiri de la Palat au fost considerate ca avînd semnificaţia unei menţineri de simpatie pentru partidul liberal.

Or, dintr'un izvor care nu comporta discuţiuni, se afirmă că numirea d lui Mişu îşi are obîrşia într'chestiune cu totul departe de motivele politice, iar aceia a d lui general Văitoianu provine din consideraţiunea că acesta de mulţi ani se bucură de încrederea desăvîrşită a Suveranului.

Cît despre întîmplări care au o semnificaţie politică, se atribue o mare însemnătate lungei audienţe pe care d general Averescu a avut-o la M. S. Regina, şi care e de natură să arate că multe ce se credeau odinioară la Palat acuma s'au schimbat.

In cancelaria regiunei a VII a sanitară Iaşi, d-na Profira Filipescu a fost înaintată în postul de impiegată cl. II a, iar d ra Adela Mărgărint în postul de copistă.

In şedinţa de aseară a Comisiei interimare, s'a dat cetire unei propuneri a d lui Marteau, de a i se acorda, ca şi în anul trecut aprovizionarea cu făină de porumb, pe preţul de 1.25 chilogramul.

Fără multă vorbă, propunerea a fost respinsă.

ROLUL D-LUI ARGETOIANU. — Au început să pătrundă în public amănunte asupra condițiilor în care s'a produs surprinzătoarea intrare în guvern a d-lui general Averescu.

Se știe de altfel că toată lumea politică nu și-a putut explica cum de a putut d. general Averescu să ducă tratativele în taină și fără cunoștința d-lor Take Ionescu și I. Flondor cu care avea un cartel de opoziție.

Se anunță acum că d. general Averescu dăduse mandat d-lui C. Argetoianu ca să pue în cunoștință pe oamenii politici care lipseau din Capitală, despre tratativele ce se urmau. Diplomatul de la Buftea însă a crezut de cuviință să păstreze mutismul cel mai complect și a reușit astfel să-l vîre pe general într'o încurcătură în care desigur n'ar fi intrat dacă la conducerea tratativelor și încheerea pactului ar fi participat și d. Take Ionescu.

*

Dar nu numai sub această formă s'a manifestat diplomația d-lui Argetoianu ci și sub forma unei intrigi personale.

Astfel după cît se anunță, d. Vaida era dispus ca odată cu d. Averescu să intre în guvern și d-nii Matei Cantacuzino și P. P. Negulescu profesori universitari și personalități politice care nu puteau fi considerate ca oameni vechi.

Cînd a văzut d. Argetoianu că vor figura alții în minister și nu d-sa, considerat ca făcînd parte din vechile partide, a manevrat așa că a intrat numai d. general Averescu în minister.

In a doua jumătate a lunii Iulie a. c. s'a publicat de Academia Romînă concurs pentru înălțarea unui monument pentru comemorarea Unirii tuturor Romînilor. Potrivit acelei publicațiuni, proiectele concurenților urma să fie înaintate Academiei pînă la 39 Aprilie 1920.

Academia Romînă face cunoscut tuturor celor interesați că concursul publicat se amînă pînă la adunarea sumelor necesare.

COMISIA INTERIMARĂ.—Membrii comisiei interimare, s'au întrunit aseară, sub președinția d-lui Climescu.

La diferitele întrebări puse de d. C. Săteanu, se iau în discuție mai multe chestiuni, cu privire la aprovizionare.

In ceia ce privește aprovizionarea cu grâu, d. Manciu expune diferitele intervenții făcute la București, pentru a nu se rechiziționa grâul cumpărat de morari pentru Comuna Iași. A obținut ordinele cuvenite, din nefericire unii prefecți, ca cei de la Roman și Covurlui nu vor să execute aceste ordine. Deocamdată comuna este aprovizionată pentru 8 zile, sunt însă speranțe că vor sosi alte cantități.

Se menține dispoziția de a se fabrica pâine albă, în fiecare Joi. Se revine asupra ordonanței și se încuviințează fabricarea de covrigi din făină albă, însă prețul va fi fixat de administrația comunală. Se admite morarilor de a desface pe piață făina albă pentru sărbători cu 3 lei 50 bani chilogramul.

D. Filderman, prezintă oferta unui domn Vaintraub, care se obligă a furniza o cantitate de făină integrală din Craiova, pe care o va duce până la Focșani. De aci va privi pe comuna încărcarea și transportarea la Iași. Prețul îl fixează la 1.60 chilogramul. Prețul fiind mai mare ca cel al morarilor din Iași, propunerea se respinge.

Se admite d-lui Leiba Șvartz, de a exporta la Mihaileni, un vagon cu făina neagră. Se hotărește a se intenta un proces d-lui general Boureanu, care nu s'a confirmat angajamentului luat, de a furniza comunei 5 vagoane grâu.

Se admite a se face intervenție la ministerul de interne, pentru ca locul pe care sunt construite fabrica de tăbăcărie a societății de industrii și fabrica de cărămidă, situată în comuna Holboca să fie trecut la comuna Iași.

Se admite d-lor Velciu și Mihailescu, un spor de 15 la sută pentru materialul de pavagiu, ce vor furniza comunei până la 1 Aprilie.

In fine se decide ca din excedentul budgetar, să se acopere suma necesară, pentru a se acorda la un număr de mici funcționari indemnizația de traiu.

D-na Teodora Profir a fost numită moașă la comuna Roșcani (jud. Iași). D-na Ecaterina Castriș, moașa la circumscripția Coarnele-Caprei (Iași) a fost lăsată în disponibilitate.

D. Petre Fruhză a fost numit secretar al regiunei agricole Codru (județul Iași).

Din partea „Băncei Moldova" primim următoarele cu rugămintea de a le da Publicității:

„Opinia" în numărul său de aseară relevează faptul că am avansat Primăriei locale o sumă de Lei 600.000 în vederea realizărei unui stoc de rezervă de făină, contra unei dobânzi de 8 la sută pe 2 luni.

Ne permitem a observa că dobânda menționată este eronată, suma fiind avansată de noi contra unei dobânzi de 8 la sută anual, ceia ce față de împrejurările actuale este o dobândă foarte redusă, noi urmărind prin această transacțiune nu interesul material ci dorința de a fi de folos orașului și concetățenilor noștri.

Aflăm cu plăcere că prietenul nostru C. Zaharia distinsul director al școalei „V. Adamachi" este pe deplin restabilit din greaua boală de tifos exantematic.

Familia aduce cele mai adânci mulțumiri d-lui dr. Gr. Alexandrescu care a îngrijit de bolnav cu un admirabil devotament.

La 9 Decembrie a avut loc în localul școalei israelite din Tg. Suliță jud. Botoșani alegerea unui comitet al comunității israelite, care să conducă toate instituțiile din localitate precum și să întreție legăturile cu toate organizațiile culturale, filantropice și politice evreiești din țară.

Au luat parte toate autoritățile, în frunte cu Dl. Hutupaș, Administratorul Plășii, dl. Protopopescu, Agronom, dl. Sub-Lt. Dorofte, comand. Plot. Jand. și dl. N. Atexandrescu primarul Comunei.

Alegerea a avut loc în cea mai perfectă ordine.

A fost declarat aleasă lista cu următorii candidați: D-nii Pincu Marcu, H. Lazarovici, I. Bacalu, I. Taichman, M. Lazarovici, M. Moscovici, M. Froimovici, H. Cohn Cojocaru, Șaie Aron Cohn și Leizer Segal.

E de menționat că, pentru prima oară, alegerea s'a făcut pe liste, cu vot secret și în asistența autorităților.

Ancheta cu privire la moartea perceptorului Popovici continuă.

D. judecător de instrucție Lambrino a ascultat eri noi martori, iar la administrația financiară se continuă cu verificarea gestiunei percepției de la Andrieșeni.

Eri a încetat din viață la Roman după o scurtă și grea suferință Colonelul I. Răileanu un fiu al Iașului.

In urma propuneri d-lori C. Săteanu, Zdrobici, dr. Ph. Blumenfeld. Comisia interimară a votat suma de 20,000 lei, pentru a servi la distribuirea de lemne la populația saracă, cu prilejul Sărbătorilor.

La o descindere, pe care agenții poliției au făcut-o astă noapte în strada Vânatorului au arestat pe un anumit Carol, vestit pungaș.

D. inspector special I. Mitru a fost delegat să îndeplinească funcția de inspector general al școlilor normale.

Trenul care a plecat eri din Bălți, a suferit un accident în gara Filești. Mașina sărind de pe linia a făcut ca trei vagoane să deraieze.

Din fericire nu s'a înregistrat nici un accident de persoane.

DI. Avocat M. Schächter reîntors în localitate și-a reluat ocupațiile.

D. Marcu, directorul Prefecturei de poliție, a intervenit la ministerul de interne, cerând grambnica restaurare a podului de piatră peste Bahlui, care amenință să se prăbușească.

ȘTIRI MUZICALE.— Vineri 19 Decembrie ora 9 seara va avea loc al 5-lea Concert Simfonic cu ansamblu de cor și orchestră dirijat de Dl. A. Ciolan.

Programul:

1) A. Dvorak Simfonia „din lumea nouă" (Prima audiție).
2) Rabaud Processuri nocturne.
3) Bacle Cantato. Cor (Prima audiție).
4) R. Wagner. Tanuhauser Bacelauale cor și orchestra. Prima audiție.

Biletele la Maximovici.

BIBLIOGRAFIE.—„Cuvântul Liber" anul I, No. 17, cu un variat cuprins de actualitate datorit d-lor Gr. Damian, H, Sanielevici, I. Teodorescu, dr. N. Lupu, Emil Isac, dr. D. Niculescu, Al. Calin Andrei Branište, etc.

— „Fapta" No. 27, cu colaborarea d-lor Eugen Crăciun, Alfred Juvara, Emil Triandafil, etc.

Maiorul Vlahopol de la divizia 9-a (Basarabia) a fost arestat ieri în localitate pentru că a jucat și pierdut în cărți o însemnată sumă de bani a diviziei.

Se face anchetă.

„Soarele"

— Sucursala Iași —

Birou de închiriat filme și aparate cinematografice, s'a mutat în str. Unirei 11.

La Cinema ELISABETA se reprezintă astăzi în matineuri și seara: PARIAS sau URGIA SOARTEI grandioasă dramă americană în 4 acte în care apare pentru I-a dată celebritatea dramatică d-ra Enid Markey.

Programul mai cuprinde: CAVALCADA AMOROASĂ comedie americană în 2 acte din celebra serie, Fox-film New-York.

SANATORIUL Dr. TZAICU *din Iași Str. Carol No. 20 reorganizat și mărit este la dispozijia tuturor medicilor și pacienților.*

Bolile cantagioase și nervoșii turbulenți nu se primesc.

Clinica chirurgicală perfecționată, chirurgie de urgență, gynecologie, genito-urinare Dr. Tzaicu dă consultațiuni intre orele 2—4. Telefon 115.

ACT DE MULȚUMIRE

Aduc pe această cale mulțumirele mele, Societății Anonime de Asigurări generale „Agricola" din București, pentru chitanța cu care am fost lichidat și graba cu care am fost despăgubit de dauna de incendiu ce am suferit la garnitură de treer, pe când treeram la recolta moșie Inconjoare Târgului com, Tg. Frumos din jud. Iași, ce a fost asigurată de zisa Societate prin zelosul ei reprezentant din Tg, Frumos d. Leon Fiffersohn. Herman M. Gaier

Profesor D-r Ștefănescu Galați

BOALE URINARE

— STRADA PACURARI 21 —

— 4—6 după amiază —

Serviciul telegrafic și telefonic

AL ZIARULUI „OPINIA"

Un mare guvern național

— Caracterul lui Armistițiul între partidele politice. —

București. —Conducătorii politici, ajungînd la concluzia că Parlamentul actual, condus de d-nii Iorga și Cuza, nu întrunește condițiunele de serioasă deliberare, iar un guvern emanînd din acest Parlament n'ar cuprinde capacitățile necesare care să fie în măsură a îndeplini marile reforme interne și financiare, se ventilează ideia înjghebărei unui guvern național care să cuprindă reprezintanți de ai tuturor partidelor.

*

Pentru ca viitorul guvern și noul Parlament ce s'ar alege, să poată avea toată liniștea necesară pentru a întocmi o nouă legiferare administrativă și financiară, care să fie la baza Romîniei Noui de mîne, ar urma să se încheie un armistițiu de 4 ani între partidele politice. In tot acest interval de timp, orice luptă internă între partid ăr fi suspendată.

*

Se asigură că Suveranul este câștigat pentru această idee. Deasemenea și liberalii și progresiștii.

Se crede că d. Take Ionescu va ridica obiecțiuni numai în ce privește unele persoane din partidul liberal.

Nu se cunoaște gândul d-lui general Averescu al cărui cuvânt are mare importanță pentru întreaga combinație, întru cât rezultatul alegerilor eventuale ar putea fi foarte mult influențat de d-sa.

Se crede că va aproba și că, astfel făcând parte din guvern, orța ce o reprezintă va fi utilizată deplin în folosul țărei.

D. Vaida n'a cetit declarația

— Comunicatul d-lui general Averescu — Speranțe slabe. — D. Vaida la Parlament dar tot bolnav. — O combinațiune cu d. Toma Stelian.

București. — Criza continuă și nici pînă acum nu și-a primit definitiva lămurire. Atît doar este definitiv stabilit: d. general Averescu nu mai face parte din guvern.

In acest sens a apărut o comunicare în ziarul „Indreptarea" prin care se anunță că d. general Averescu a demisionat în ziua de 13 Decembre ora 5 p. m.

*

D. Vaida-Voevod a participat eri la ședințele Parlamentului. Deasemenea și d. Octavian Goga, ceia ce întărește credința că actualul ministru de instrucție nu se va solidariza cu gestul d-lui general Averescu.

Primul ministru a făcut cunoscut Parlamentului că era decis să facă o declarație în numele guvernului. Cum însă se simte tot bolnav, nu va putea ceti această declarație inainte de Mercuri.

*

Mai sînt unii care speră într'o revenire a d-lui general Averescu pe baza unor noui concesiuni ce le-ar face d. Vaida. Speranțe slabe.

In eventualitatea unei definitive retrageri d-lui general Averescu, se agită ideia ca ardelenii să facă apel la d. Toma Stelian căruia să i se încredințeze portofoliul internelor. Propunătorii își dau însă seama că, în afară de personalitatea lui, d. Toma Stelian nu are pe nimeni la spate și mai are dezavantajul că amintește — pe departe, ce e drept — o combinație liberală.

Manevră liberală

BUCUREȘTI.—In scopul de a sparge blocul ardelenesc, liberalii lucrează la constituirea unui partid țărănesc din basarabenii d-lui Inculeț, bucovinenii d-lui Nistor, bănățeni, și unele elemente ardelene. Acest partid ar urma să fie pus sub șefia celebrului domn Inculeț, ministrul tuturor guvernelor.

ACT DE MULȚUMIRE

Aduc pe această cale mulțumirile mele, Societății anonime de asigurări „AGRICOLA" din București, pentru culanța cu care am fost lichidat și graba cu care am fost desdăgubit de dauna de incediu ce am suferit la recolta mea de pe moșia Buznea din jud. Iași, ce a fost asigurată de zisa Societate prin zelosul ei agent din Tg. Frumos, d-l Leon Fiffersohn.

NECULAI P. GHENCA

Ora 4

Ultimele știri telegrafice

București.— In urma unor modificări produse în situația politică d. Vaida va ceti astăzi în parlament declarația guvernului.

Vor face apoi expozeuri d. Brăteanu și d. I. Maniu, în numele partidului național.

*

Se depun mari stăruinți pe lîngă d. Averescu să revie asupra demisiunei.

Acesta s'a declarat dispus a reveni dacă se proclamă imediat fuziunea.

D. Juliu Maniu conduce tratativele

*

Din Paris se anunță că d. Clemenceau este bolnav. Medicii l'au oprit de a părăsi patul.

Din această cauză consiliul și-a întrerupt lucrările

*

Din Buda-Pesta se anunță plecarea delegației ungare pentru Paris.

Delegația ar avea mandat să se opuie la unele din condițiunele de pace impuse de aliați.

Adânc întristate familiile Braunșteiu, Bralver, Max Haller, Aron Cohn Drăcșineanu, Leon Hart, au nemărginita durere de a anunța încetarea din viață a iubitului lor

Chaim Braunștein

decedat Luni 15 Decembrie, la vrâsta de 64 ani și roagă rudele și cunoscuții a asista la înmormântare, care va avea loc mâine Mercuri 17 Decemb. ora 2 p. m.

Cortegiul va porni de la locuința defunctului Str. Anastasie Panu 64.

Croitoreasă bună

specială costume taillhur, mantouri, rochii subțiri, dorește lucru în familie

D-ra POPESGU Str. Smârdan 80

CUMPARAM

o presă de copiat, covoare sau linoleum — mușama pe jos.— Adresați Biroul din str. Unirei No. 11.

SINDICATUL

Intreprinzătorilor

de Lucrări Publice și particulare

Sediul: București, Str. Marconi 3

Recunoscută ca persoană morală și juridică prin I. D. R. 3806 | 919

Primește reprezentanțe de tot felul din țara și streinătate.

Procură materiale necesare membrilor săi.

Inființează depozite de materiale și unelte.

A înființat Banca Sindicatului care:

Face orice operațiuni de Bancă.

Finanțează și participă la Industrie și Ateliere de construcție.

Acordă creditele necesare Intreprinzătorilor.

DIRECȚIUNEA

S'a pus sub tipar și va apare în curând

Dicționarul Ebraic Român

1600 pagini Lei 25 volumul A se adresa la autor

CAROL DRIMER IAȘI

S'A PIERDUT

un câne de vânat tânăr, alb, cu pete marou cu mărginile botului galbene, cu coada tăiată scurt. Răspunde la numele de Dik.

Cine-l va găsi este rugat să-l aducă în Strada Sărărie No. 12 unde va primi o recompensă.

Automobiliști

Atelierul „EXPRESUL„

din BULEV. ELISABETA 3 (Râpa galbenă)

pentru VULCANIZAREA CAUCIUCURILOR DE AUTOMOBILE, trecând sub conducerea și proprietatea d-lui IOAN POPESCU, distinsul specialist în vulcanizarea cauciucurilor, fost mulți ani șef al Garajului „Leonida" din București primește comenzile spre executare în condițiuni superioare, cu prețurile cele mai reduse.

SE MAI REPARA GARANTAT GALOȘI ȘI ȘOȘONI.

ANUL XVI-lea No. 3804

25 Bani Numărul

VINERI 19 Decembrie 1919

ABONAMENTE:

UN AN: : : : 80 LEI
ŞASE LUNI : : : : 40 „
TREI LUNI : : : : 20 „

ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Gh. Mârzescu 23

— TELEFON No. 200 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN.

ANUNCIURI
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRĂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicităţii.

Un număr vechiu 1 Leu.

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Desfiinţarea Jandarmeriei?

Declaraţia noului guvern anunţă desfiinţarea jandarmeriei. Ştirea, dacă-i adevărată, dovedeşte că nici iniţiatorii, oamenii noi în politică şi animaţi de nă uinţa către mai multă dreptate şi ordine, nici acei cari au vestit cu bucurie depunerea proiectului nu cîntăresc bine faptele.

Să se desfiinţeze jandarmaria! Uşor de spus şi răspunde unui sentiment general de groază pentru modul cum şi-a făcut datoria această instituţie. Dar problema se pune şi altfel: Instituţia în sine e inutilă ori rea? Ori tocmai organizarea ei militară a contribuit la rezultatele deplorabile pe care le constatăm?

Este neîndoios, că în actuala stare de spirit ce domneşte la sate, jandarmăria e o imperioasă necesitate. Acolo, la sate, nu se ştie ce e respectul avutului altuia; nu se contribue cu dela sine imbold la dregerea unui podeţ ori a drumului din sat.

Văduve şi orfani de războiu au fost prădaţi la cimp de recolta pe care cu mare chin o căpătase, nu de jandarmi ci de locuitorii satelor.

Ce să mai vorbesc? Lipsa ori cărei autorităţi reale la sate şi mai ales cu chipul cum se pricepe năzuinţa masselor muncitoare către mai multă dreptate socială de către ţărănime, va înrăi şi mai mult situaţia. Biserica şi şcoala sunt încă neputincioase. Ele vor face desigur mai mult în viitor, dacă nu de voe, constrinse de împrejurările noi. Pînă atunci e însă nevoe de un frîu al autorităţii, al puterii executive.

Cine să exercite această putere? Armata? Armata activă? Dar aceasta ar insemna un mare spor de efectiv şi deci o grevare enormă a budgetului nostru săcătuit. Şi-apoi! ce garanţii ne dă armata, că va fi un executor, mai conştient şi mai conştincios, al ordinelor autorităţii civile? Doar cunoaştem permanentul conflict între autoritătile civile şi militare şi în mintea celui mai umil sătean este o adevărată groază de abuzurile gradaţilor căzărmilor.

Şi dacă am examina pentru ce jandarmăria de azi se dedă aşa de uşor şi de nesupărată la abuzurile cele mai revoltătoare, tot pe organizarea ei militară trebue să dăm vina.

Ori cum am căuta să scăpăm de jandarmi, cred că altceva mai bun nu găsim. Deaceia trebue chibzuită o altă organizare: Jandarmăria să facă un corp aparte, fără nici o legătură cu armata activă. Ea să fie sub autoritatea directă a justiţiei şi sub controlul administraţiunei.

Un consiliu cetăţenesc, format din: primar, preot, învăţător şi 2 notabili ai satelor să judece reclamaţiunile ce se fac contra abuzurilor jandarmilor şi să hotărască dacă e locul a se cere intervenţia reprezentantului judeţian al justiţiei, care să aibă toată latitudinea a aplică cele mai severe sancţiuni abuzivilor.

Frica de răspundere şi lipsa de ocrotitori, care nu vor să ştie de justiţia civilă, va face pe jandarm să-şi împlinească conştiincios datoriile, fără alte consideraţiuni decît executarea ordinelor şi atunci abuzurile vor dispărea ca prin farmec.

T. A. BĂDĂRĂU

VIAŢA POLITICĂ

Un debut nenorocit!

— Îndrăzneţ dar cu concesii .... —
— Oameni noi şi practici vechi —

Pentru toţi acei care aşteptau cu nerăbdare ziua fericită când legile vor fi reintronate în această ţară şi măsurile excepţionale rădicate, declaraţia guvernului Vaida constituie un debut nenorocit.

Nu se spune, într'adevăr, nimic în acea declaraţie despre cenzura şi starea de asediu. Cât despre demobilizare... ea se va face treptat.

Din partea ardelenilor— crescuţi la şcoala reacţionară a politicei maghiare— lucrul nu ne surprinde. Nu este tot ast-fel cu ţăraniştii, care au combătut cu înverşunare aceste măsuri excepţionale, şi care, condţionând intrareă lor în guvern de atâteă şi atâtea puncte de program, au uitat cu totul cenzura şi starea de asediu. Cât despre demobilizare, au admis ca ea să se facă cu viteza trenurilor d-lui Perieţeanu.

*

Înţelegem la urma urmei lupta disperată a ţăraniştilor de a menţine actualul parlament. Convenim că ipetrofia interesului individual să-i orbească până într'atât în cât să aibă pretenţia de a legifera în numele democraţiei, pe când adevărata democraţie a rămas în afară de parlamentul ţărei.

Dar să mergi până acolo în cât să sacrifici chestiuni principiale, în privinţa cărora există angajamente precise, aceasta constituie un act de profundă imoralitate politică, cu atât mai reprobabil cu cât vreme îndelungată ţăraniştii au blasfemat împotriva dictaturei şi a măsurilor anticonstituţionale.

Mutismul guvernului, în această privinţă, invederează că de fapt vom fi având noi oameni nuoi, dar ne lovim de practici vechi, urâte, profund imorale.

*

Şi este cu atât mai de neiertat acest mutism, cu cât guvernul d-lor Vaida şi Mihalachi se declară gata a desfinţa jandarmeria. Abilitate profundă, şi-a închipuit guvernul noviciatului sau ai neisprăvirei! In realitate abilitate cusută cu aţă albă.

Căci aceiaşi oameni, care se arată dispuşi pentru măsurile care, *în viitor*, ar urma să scape satele de subjugare, nu îndrăznesc să ia dispoziţiile, la care s'au angajat, pentru a reintrona *astă-zi* fiinţa legei în aceasta ţară.

*

Scopul urmărit prin proiectele îndrăzneţe pentru viitor este evident. Se urmăreşte a se ascunde oportunismul concesiilor făcute pentru prezent.

Adevărata democraţie va avea însă dreptul să fie scârbită de ast-fel de practici şi să arate oportunismul ţărănist în adevărata lui lumină, dacă partidul d-lor Bujor-Mihalachi nu se va grăbi a repara greşala făcută şi să impuie ca să se înfăptuiască cât mai repede demobilizarea şi desfiinţarea cenzurei şi a stărei de asediu.

Senzaţionalele dezbateri parlamentare

— *Ardelenii contra d lui Brătianu. — Marele succes al d lui Marghiloman.* —

Şedinţa de ieri a Camerei a văzut repetându-se acelaş fapt, fără pereche în analele istoriei lumei, ca autorul principal al făurirei României mari sa se vadă hulit de primul Parlament al acestei Romînii. D. Brătianu a continuat şi ieri a fi mereu întrerupt iar vacarmul a luat aşa proporţii încât a fost nevoe de suspendare de şedinţă.

*

De astă dată au adoptat şi o parte din ardeleni ţinuta ostilă, îngroşind numărul socialiştilor şi ţăraniştilor, care-şi dădeau frîu liber pornirei contra d-lui Brătianu.

Manifestaţiunea ardelenilor s'a produs pe un fapt concret. Declaraţiilor d lui Brătianu că a fost din primul moment partizan al aliaţilor, s'a răspuns cu prezenţa d-lui Stere în Ardeal. Lămuririle date în această privinţa de şeful liberalilor au fost categoric dezminţite de Ardeleni. Astfel dar, problema căătoriei d-lui Stere se va pune pe tapet şi desigur că destăinuirile deputatului de Akerman nu vor întîrzia, acum cînd reintoarcerea d-sale în ţară este atît de apropiată.

*

In discuţie a intervenit apoi d. Marghiloman. Nimic surprinzător că acest mare „debater" parlamentar să fi înregistrat un strălucit succes oratoric. De fapt însă d-sa a înregistrat şi un mare succes politic.

Şi astfel s'a văzut că primul Parlament al Romîniei mari huleşte pe acel care a făcut războiul şi aclamă pe acel care a făcut pacea separată!

*

D. Marghiloman a făcut o incisivă critică politicei d-lui Brătianu şi n'a neglijat ca în plin Parlament să afirme că în 1918 a fost salvatorul Dinastiei, A culminat cuvântarea d-sale printr'o destăinuire care a produs o adîncă emoţie în Cameră şi anume că a tratat pe chestia Ardealului cu contele Czernin, în numele şi cu autorizaţia d-lui Bratianu.

A fost o lovitură de măciucă! Desigur că nu va întârzia replica celor uluiţi în primul moment de această lovitură.

Ori cum, d Marghiloman a înregistrat un mare succes.

Câte-va NOTE

Este desigur foarte puţin măgulitor pentru actualul primar că cetăţenii discută mereu, cam cine ar putea fi un primar bun al Iaşului.

*

Se spunea că singurul ministru din actualul cabinet, cu care-care pregătire pentru departamentul ce i s'a încredinţat, ar fi fost d. Bontescu, la domenii?

Pentru a fi însă la fel cu ceilalţi a fost trecut la instrucţie.

*

Norocul Iaşului e legendar.

I-a fost dat să aibă şi el un reprezentat în guvernul d-lui Vaida şi când colea s'a nimerit să fie unul fără portofoliu.

Fără portofoliu în clipa în care Iaşul are aşa mare nevoie de bacnote?

BLANZY

INSEMNĂRI

N. Iorga contra A. C. Cuza

Cetitorii ziarului „Opinia" au putut lua cunoştinţă ieri despre părerea d-lui Iorga în privinţa tovarăşului d-sale d. A. C. Cuza.

Actualul preşedinte (prin surprindere) a Camerei a spus hotărît:

„Dl. A. C. Cuza, cu toţi cei zece naţionalişti flotanţi ai d-sale, e un junimist revoltat care, deşi a lucrat alături cu mine atâta vreme, n'a uitat nici odată originile sale, nu numai conservatoare, dar doctrinar conservatoare"

Loc pentru echivocuri nu mai este D. Iorga declară faţiş că agitatul antisemit de la Iaşi nu este altceva decât un doctrinar conservator, adică un reacţionar de speţa cea mai pură. Lucrul era ştiut de toată lumea. Dar dacă ar mai fi putut exista vre-o oare care îndoială în spirite, apoi acum nu mai este locul pentru asemenea îngăduinţe, întrucât d. Iorga a pus degetul pe rană, şi d-sa nu poate fi considerat altfel decât un profund cunoscător în materie de cuzism.

Partea interesantă este că d. A. C. Cuza se foloseşte de inexperienţa actualei Camere şi caută să-şi refacă o virginitate tardivă prin mijloace străine de orice pudoare politică.

In aceste vremuri de trezire a conştiinţei publice, când ostilitatea poporului împotriva oligarhiei îşi capătă o expresiune palpabilă, d. A. C. Cuza ia în Parlament poziţia unui om nou, se transformă în cuvântătorul împuternicit de naţiune contra oligarhiei. Nici o ezitare în glas şi nici o roşeaţă pe obraji. De aceia sunt momente când unii deputaţi pierd din vedere persoana şi se lasă convinşi de cuvântul nesincer al oportunistului.

Ne închipuim cîtă răbdare trebue să aibă d. N. Iorga de pe scaunul preziden ţial, faţă de pozele îndrăzneţe ale aceluia despre care a declarat că nu este altceva decât un doctrinar conservator, un reacţionar.

Ştim bine că d. Iorga în politica nu este altceva decât un amator. Totuşi este greu de înţeles cum d-sa mai ţine o cumetrie de partid cu reacţionarul A. C. Cuza pe care l-a divulgat ca atare.

Nu cunoaştem misterul. Dar d. Iorga dă dovadă de o uriaşă abnegaţie şi de o răbdare nemărginită.

RENOVATUS

Noul director al C. F. R. a fost desemnat în persoana d lui P. Zahariade, fost director general al poştelor şi fost subdirector al căilor ferate.

D. Zahariade se află de multă vreme la Paris pentru cumpărarea de materiale necesare căilor ferate.

Diferite ministere, au cerut autorităţilor din localitate, de a înainta de urgenţă, câte un tablou de funcţionari, cari ocupă câte două funcţiuni diferite, cu indicaţia de la ce anume instituţie primesc indemnizarea de scumpete de traiu şi de chirie.

Aceasta în urma unor constatări, că în unele localităţi se găsesc funcţionari, cari încasează de două ori îndemnizarea de traiu şi de chirie.

Direcţiunele şcoalelor secundare din localitate au fost invitate de ministerul de instrucţiune, de a înainta acelui minister, un tablou comparativ statistic, de mersul şcolei în anul 1915—1916 şi 1919—1920.

Din cauza unor împrejurări, independente de voinţa direcţiunei căilor ferate, trenul de Bucureşti, a suferit o mare întîrziere şi a intrat în oraş abia la ora 10 diminaţa.

Intre ministrul de lucrări publice şi d. Perieţeanu, s'a stabilit în definitiv, ca d. Perieţeanu să treacă în fruntea serviciului de poduri, iar d. inginer Zahariade la direcţiunea Căilor ferate.

IN CHESTIA UZINEI ELECTRICE. — Ca răspuns la acuzările pe care d. profesor Ottin le-a adus d-lui inginer Păiş, în chestia celor ce se petrec la uzina electrică din localitate, d. Păiş ne trimete o lungă scrisoare lămuritoare.

Din motive tehnice, aflându-ne în imposibilitate a publica întregul cuprins al scrisorii, ne mărginim a înregistra un fidel rezumat.

D. Păiş începe prin a arăta că şi-a îndeplinit însărcinarea dată de care direcţia uzinei, a fost la Augsburg şi a adus mai multe oferte convenabile pentru cumpărarea motoarelor Diesel necesare uzinei electrice.

In ce priveşte suma de 50000 lei încredinţată d-sale, d. Păiş spune că a utilizat-o la cumpărarea diferitelor piese de maşini şi la acoperirea cheltuelilor de drum.

La acuzaţiunea că s'ar fi plimbat luni de zile prin Bucureşti, d. Păiş răspunde prin următoarea socoteală de întrebuinţare a timpului:

De la 9 Septembrie la 3 Octombrie a stat în Bucureşti pentru a stărui la diferite autorităţi să achite unele compturi neîncasate încă din anii 1917—918. Rezultatul a fost că s'a dispus achitarea unei părţi din sumele datorite.

De la 3 Oct. la 20 Noembrie a fost la fabricele din străinătate.

De la 20 Noembrie la 13 Decembrie a stat în Bucureşti stăruind şi obţinând achitarea restului compturilor. Deasemenea a obţinut alimentarea uzinei cu combustibilul necesar.

In fine, în privinţa acuzaţiunei că la uzina electrică din localitate domneşte destrăbălare şi incapacitate, d. inginer Păiş arată că proasta funcţionare a uzinei se datoreşte maşinelor cu totul deteriorate şi dă amănunte şi cifre în această privinţă.

D. inginer Păiş termină scrisoarea, înştiinţând pe d. Ottin că îşi rezervă dreptul „de a-l pune în faţă cu realitatea lucrurilor, atunci când cei în drept se vor pronunţa, şi a-i pretinde reparaţiunile ce în mod logic decurg dintr'o serie de acuzaţiuni false".

La 23 a lunei se va ţine la Epitropia Sf. Spiridon licitaţia pentru arendarea mai multor păduri.

Francul francez e într'o continuă şi îngrijitoara scădere pe pieţele neutre. Dăm următoarele scale ale valutelor pe piaţa Parisului şi Genevei.

La Paris: Livra sterl. 44.50 Dolarul 12.—Marka 0.22.—francul elveţian 2.31 Peseta 2,25.

La Geneva: francul francez 0.43 jum., Marka 0,096, Corona 0,035.

Iată şi câte-va cifre ale valutelor străine şi din ţară franci francezi 310—Elveţieni 650—Dolari 32—Ruble 52—Kerenski 15—Ukrainiene 10—Livre sterl. 160.

Comitetul şcolar al şcoalei Nicoriţa aduce mulţumiri donatorilor, căci din sumele adunate s'au procurat 13 perechi de ghete şi 26 metri stofă de paltoane care s'a distribuit copilelor sărace din acea şcoală, Sumele adunate au fost 2546 50.

Lucrătorii de la tipografia „Dacia", P. Iliescu, s'au pus astăzi în greve.

Şcoalele primare vor lua vacanţă cu începere de la 5 Ianuarie stil nou.

Membrii societăţei „Steaua" sunt invitaţi a lua parte la serbarea Macabeilor, dată de elevele şcoalelor Steaua, în sala Cantina Ghelţer, din str. Elena Doamnă, Sâmbătă în 20 a lunei, la orele 4.30 după prânz.

Din cauza sărbătoare, mâine Vineri, Băile Comunale vor fi închise toată ziua.

INFORMAŢIUNI

PE ZIUA DE IERI A SOSIT ORDINUL MARELUI CARTIER PRIN CARE SE FIXEAZĂ DEFINITIV CĂ TOATE CONTIGENTELE DE LA 1912 ÎN JOS, CONSIDERATE CA TRECUTE ÎN CONCEDIU PE ZIUA DE 10 DECEMBRIE, SUNT DE FAPT DEMOBILIZATE ŞI NU VOR MAI PUTEA FI CHEMATE NICI LA GĂRZI, NICI LA CONCENTRĂRI.

PE MĂSURĂ ÎN CARE SE VA EFECTUA DEMOBILIZAREA TREPTATĂ A CELORLALTE CONTIGENTE, ELE VOR FI CUPRINSE ÎN ACEIAŞI DISPOZIŢIE, ADICĂ NU VOR MAI PUTEA FI CHEMATE NICI LA CONCENTRĂRI, NICI LA GĂRZI.

Sînt foarte slabe speranţe să putem vedea reînfiinţate curînd trenurile accelerate şi o oare care restabilire normală a circulaţiei trenurilor.

In adevăr, stocul de cărbuni care urma să ne sosească din Ardeal este de fapt redus la minimum. Pe de altă parte, în urma unor ordine superioare, s'a dispus formarea unor trenuri alimentare din Moldova pentru Muntenia, în scopul transportărei alimentelor necesare trupelor din acele părţi.

D. general de brigadă în rezervă Const. Iliescu a fost numit inspector al lucrărilor de pensiuni ale cercurilor de recrutare din comandamentul corpului IV armată.

CINEMA MODERN

MAREA STAGIUNE S.A.R.P.I.C.

Cu începere de JOI 18 Decembrie 1919

INCENDIATORUL

mare dramă în 6 acte, produs al renumitei case AMBROSIO-TORINO

In programul viitor : L'AME DU BRONZE

Mâine, Vineri, se va serba cu deosebită solemnitate hramul bisericei Sf. Neculai de la Ciurchi.

Serviciul religios va fi oficiat de Părintele Tudorachi.

Doamnele și Domnii membri cotizatori ai Asociației pentru Emanciparea civilă și politică a femeei precum și persoanele care ar dori să se înscrie în asociația sunt rugate să se întrunească în amfiteatrul de Fiziologie de la Universitate Sâmbătă 20 Decembrie a. c. orele 5 p. m.

Azi, s'a serbat cu deosebita solemnitate hramul bisericei Sf. Sava și patronul școalei profesionale Sf. Sava.

Serviciul religios a fost oficiat de P. S. S. Arhiereul Gurie, inconjurat de preoții bisericei. Răspunsurile au fost date de corul elevelor școalei.

A urmat apoi o producție și o recepție, la care d-na Elisa Apostolescu, directoară școalei, a rostit o interesantă cuvântare.

Vineri 19 Decembrie, ziua de Sft Neculai, va avea loc un mare matineu la ora 3 p. m. la Teatrul Național, în scopul pios al îngrijirei mormântului regretatului și marelui artist Ion Niculescu.

Se va juca „O scrisoare Pierdută" a lui Caragiale, de către artistul C. Niculescu, cu concursul artiștilor teatrului nostru.

Se prevede o frumoasă reușită.

Direcțiunea școalei profesionale de fete „Sf. Sava" din Iași are onoare a invita la întrunirea adunării generale care va avea loc în ziua de 21 Dec. a. c. ora 2 p. m. pentru formarea Comitetului Școlar pe părinți elevelor, fostele eleve, profesori și profesoare precum și donatori școalei și ori-ce persoană interesată de bunul mers al școalei.

La ordinea zilei va fi: Alegerea membrilor adunării generale, alegerea comitetului președintelui și cenzorilor.

La Librăriile Socec și Iliescu s'au pus în vânzare Legea teatrelor cu noile modificări din acest an. Această lege sunt obligați s'o aibă toți patronii de cinematograf, teatre particulare, varieteu, baluri, etc. ori ce local care e impus taxei timbrului Teatral. Prin ea scapă de contravenție. La tipografia Goldner din str. Mârzescu s'au pus în vânzare registre de borderouri à souche și de inspecții, așa cum cere art. 112 din regulamentul legii teatrelor.

La Cinema ELISABETA se reprezintă astăzi în matineuri și seara: INTOLERANȚA sau Lupta Amorului în decursul veacurilor, cea mai grandioasă desfășurare din zilele noastre. Ecranul cinematografic nu ne-a arătat nici odată o montare atât de bogată, o inscenare atât de fastuoasă, o operă atât de uriașă.— Zeci de mii de oameni, sute de care triumfale, mii de cai, costumele, uniformele, toaletele, reconstituirea Ninivei și a Babilonului dau un farmec indescriptibil titanicei lucrări.

Trenul de persoane din București, a suferit un accident la Roman. Din o cauză încă nedefinită două vagoane au sărit de pe linie. Nu s'a inregistrat nici un accident de persoane.

In dosul spitalului Sf. Spiridon, s'a găsit astă noapte un copilaș, în vârsta numai de două săptămâni. Un bilețel alăturat, spune că mama copilașului, s'a văzut silită de a-și îndepărta copilul, din cauza mizeriei.

Autoritățile locale au fost înștiințate azi telegrafic, că prin decretul regal No. 5253 ministerul s'a complectat prin intrarea d-lui Mihalache la Domenii și Borcea la instrucție.

In localul Seminarului Veniamin, continuă examenul de definitivat al învățătorilor. Examenul se va termina la 5 Ianuarie.

ORGANIZAȚIA ZIONISTA

din localitate anunță următoarele șezători de Hanuka pentru sărbătorirea Macabeilor:

SÂMBĂTĂ 20 Dec. 2 jum. la sinagoga din Podul-Roș va vorbi Dl. B. Weinberg secretarul general al federației sioniste și Dl. Moses Duff.

La ora 3 va vorbi la Sinagoga Mare din Tg. Cucului Dl. B. Weinberg, M. Schächter și A. Weisberg.

La ora 8 jum. va avea loc un ceai literar la cercul ebraiștilor „Dobrei Ibrith" în localul lojei B'nei Brith, numai pentru membrii cercului.

DUMINICĂ 21 Dec. ora 4 jum. va avea loc în sala Teatrului Lyric (Pastia) un mare festival cu un program foarte bogat. Intre alții vor vorbi și Dl. Weinberg. Intrarea liberă.

Persoanele care doresc să ocupe locuri mai bune sunt rugate a le reține din timp la Căminul Sionist Str. I. C. Brătianu 166.

La ora 8 seara va avea loc în localul Turn-Verein din Strada Academiei (lângă Poștă) inaugurarea asoc. „Macabii" pentru educația fizică a tineretului evreu din localitate.

Tot tineretul de ambe sexe e rugat să asiste.

Ni se aduce la cunoștință că nici Lt. de rezervă Vasile Ianculescu fiul decedatului profesor și avocat Mihai Ianculescu nici Lt. de rezer. Aurel Ianculescu fiul decedatului inginer Petru Ianculescu nu au procese la Curtea Marțială și nici nu sunt rude cu un Domn Lt. de rezervă Ianculescu despre care s'a publicat în ziare că este dat în judecata Curței Marțiale a Corpului IV de Armată.

Serviciul telegrafic și telefonic

AL ZIARULUI „OPINIA"

Importanța ședința a Camerei

D. Brătianu și Consiliul Suprem.— Drepturile României nesocotite.— Binele întreg.— Opera de anarhie.— Sus inimele.—Marele discurs al d-lui Marghiloman.—Destăinuiri senzaționale.

București. — Camera are acelaș aspect al ședințelor mari. Parlamentarii liberali sînt în corpore. Tribuna diplomatică și toate celelalte tribune fixate.

După facerea obicinuitelor formalități și enunțări de întrebări la adresa băncei ministeriale, se dă cuvîntul în continuare d-lui Ion Brătianu.

Cînd fostul premier s'a suit la tribună este primit cu tropote de aplauze de pe băncile liberale, dar cu țîrțîituri și murmure de la centru și stînga.

D. Ionel Brătianu continuă analiza acțiunei desfășurate de Consiliul Suprem și constată că ideile generoase de dreptate internațională care a constituit baza afirmațiunilor aliaților în tot timpul războiului, au fost cu desăvîrșire nesocotite cînd a venit momentul realizărei promisiunelor date.

Nu se poate tăgădui că acțiunea desfășurată de Consiliul Suprem a sădit deznădejde în sufletul statelor mici și de fapt a contribuit la lățirea spiritului de dezordine în Europa.

S'a făcut enorma greșeală împotriva dreptului ginților de a se dispune de soarta statelor mici fără ca aceste state să aibă cuvîntul lor la făurirea păcei și fără să se ție compt de legitimele lor cereri.

Romînia avea drept la respectarea angajamentului scris și garantat de puterile care aveau cuvînt hotărîtor la Consiliul Suprem. Banatul trebuia să revie întreg Romîniei, iar injoncțiunele care priveau demnitatea și suveranitatea țărei nu erau permise față de acei ce sînt în primul rînd în mărimea jertfelor.

Dar nu numai sub această formă s'a manifestat nedreptatea față de noi. Cînd amenințați de valul bolșevist, am pornit împotriva lui Bela Kuhn, ni s'au cerut lucruri jignitoare pentru demnitatea armatei romînești, condițiuni care nu s'au cerut nici macar armatelor învinse.

*

In continuare d. Brătianu spune că este o mare durere pentru el de a sublinia aceste dureri ale poporului român și să le face el care din primul ceas a fost partizan al războiului alături deÎnțelegere.

VOCI: *De ce l'ai trimes pe d. Stere în Ardeal?*

D. I. BRATIANU: *Pentru ca să domolesc prea mărele avînt al ardelenilor pentru monarhie...*

Se naște un mare tumult. Se aud strigăte: „Minciună". Ardelenii protestează cu vehemență. Socialiștii strigă; „Dar bacșișurile pentru trenurile de munițiuni"? Independenții strigă; „Dar trădarea Serbiei? Deputații liberali vociferează și ei. Se produce un tumult extraordinar. D. Iorga părăsește scaunul prezidențial, pentru a se întoarce înapoi spre a suspenda ședința.

*

La redeschidere d. Brătianu, vădit influențat de penibelele scene produse, își continuă discursul, susținând că drepturile poporului român nu vor putea până la urmă fi nesocotite și că între cele două surse primejdioase ale bolșevismului, România ordinei și a conștiinței naționale, va sta neclintită.

„Sursum Corda"!

Dl. Al. Marghiloman urmează apoi la tribună.

D-sa declară din primul moment că va da concursul d-sale întreg guvernului Vaida, întrucît va face operă de guvern de ordine.

Trecînd apoi la analiza critică a activității d-lui Brătianu, d. Marghiloman califică acțiunea politică a șefului liberalilor de nepregătire politică, diplomatică și militară.

Este inexact că d. Brătianu a fost din primul moment partizan al politicei alături de înțelegere. Faptele dovedesc tocmai contrarul. Cu știrea și aprobarea d-lui Brătianu am tratat—spune oratorul—problema Ardealului și a eventualelor concesiuni pe care monarhia ar fi fost dispusă să le acorde.

La auzul acestei destăinuiri se produce o adîncă emoție în Cameră. Centrul și stînga, în picioare, aclamă pe d. Marghiloman și apostrofează cu ultima violență pe liberali.

Cuvîntarea șefului progresiștilor cuprinde două părți distincte: una, analiza faptelor din timpul guvernărei liberale și a doua: cercetarea celor petrecute de la 1918 încoace

Prima parte este o filipică de o violență necunoscută pînă acum la d. Marghiloman, deși ea a fost făcută în forma eleganță care caracterizează genul d-sale oratoric.

In partea a doua oratorul a scos în evidență opera de jertfire de sine făcută de partidul progresist pentru salvarea Dinastiei și păstrarea pentru țară a unei posibilități de a relua lupta pentru realizarea năzuințelor naționale.

In mijlocul unor mari aclamații d. Marghiloman își închee cuvîntarea prin afirmațiunea că înțelegerea cu Aliații trebue menținută, chiar dacă pentru moment Romînia nu și vede realizarea deplină a aspirațiunelor sale naționale.

Neînțelegerea Iorga-Cuza

București. — Fața de hotărîrea d-lui Al. Vaida de a nu încredința portofoliul internelor d-lui A. C. Cuza, acesta din urmă a reluat politica principală a rezistenței și va combate declarația guvernului în chestia semnărei păcei.

Astfel grupul naționalist vede din privelișteа că d. Iorga va susține guvernul Vaida pe chestia externă, iar d. Cuza îl va combate.

Acordul Take Ionescu-Averescu

București — Ințelegerea dintre d-nii Take Ionescu și general Averescu poate fi socotită ca desăvîrșită:

In raporturile dintre opoziția takiste-averescană și ardeleni a survenit o tenziune care va căpăta zilele acestea o exteriorizare semnificativă.

Nu este exclus ca de pe urma acestui act politic să se producă o scizione în rîndurile ardelenilor.

Rolul d-lui A. C. Cuza

BUCUREȘTI.—Ziarele anunță că d. A. C. Cuza tratează cu d. Vintilă Brătianu o apropiere a naționaliștilor remuțiați de d. N. Iorga.

Tratativele mai decurg în jurul unor amănunte de acțiune pe care între liberali și naționaliștii d-lui Cuza, în vederea unui program de acțiune pur opoziționistă.

Expozeul d-lui Take Ionescu

BUCURESTI.—La clubul democrat a avut loc o întrunire la care a participat foarte multă lume.

D. Take Ionescu a început anunțatul d-sale expozeu asupra situației politice.

Șeful democraților a declarat că până acum și-a impus tăcerea pentru a nu dăuna intereselor țărei. Acum însă a venit timpul să vorbească.

Grija intereselor personale are o limită, până la interesul superior al țărei și neamului. De aceia este o datorie a se reveda tot ceia ce a fost de natură să primejduiască cauza României.

D. Take Ionescu a afirmat că d. Brătianu este cauza tuturor nenorocirilor și politica abjectă a șefului liberalilor la Paris și în fața Consiliului Suprem a pus țara în situațiuni dificile. D-sa va demasca pe vinovat.

Destăinuirile politice vor începe prin publicarea protocolului consiliului de coroană din 1914.

Frida Zaliș
Nathan Cohn
LOGODIȚI
Iași — Botoșani
Decembrie 1919

Perdut o poliță semnată în alb de 30 bani. — O declar nulă și fără valoare în mâinele oricui s'ar găsi.

Gheorghe Ioan Spiridon Belcești Jud. Iași.

Gr. Alexandrescu pensionar, cu durere anunță rudele prietenii și cunoscuții încetarea din viață a fratelui său;

Iorgu Alexandrescu

funcționar ad-ția Financiară în etate 42 ani, decedat Marți 3 | 16 Decembrie ora 2 noaptea.

Inmormîntarea va avea loc Vineri 6 | 19 Decembrie ora 2 d. a. la Cimitirul Eternitatea unde este depus corpul.

TEATRUL SIDOLI — Astăzi Joi 18 Dec. ora 9¼ precis — **CLARA YOUNG**

Jack Mincinosul

Operetă în 3 acte.

ANUL XVI-lea No. 3805

25 Bani Numărul

SÂMBATA 20 Decembrie 1919

ABONAMENTE:

UN AN: : : : 80 LEI
ŞASE LUNI : : : : 40 „
TREI LUNI : : : : 20 „

ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Gh. Mârzescu 23

— TELEFON No. 202 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN.

ANUNCIURI
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNSTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicităţii.

Un număr vechiu 1 Leu.

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

„Es irrt der Mensch"...

De vre-o cinci ani şi jumătate, azist la un spectacol foarte „original": cu cît mai reuşite sunt prevederile politice ale d-lui Take Ionescu, cu atît mai puţini se numără partizanii acestui barbat de stat romîn. E oare atît de mare „iluzionist", romînul modern de rînd, încît puterea faptului a pierdut pentru el ori-ce farmec fascinator?...

Dela începutul conflictului mondial, mi se pare, putem înregistra un singur caz, cînd d. Take Ionescu a greşit: n'a prevăzut intrarea generalului Averescu în ministerul Vaida. Insă şi aci, o asemenea intrare, a fost atît de inutilă, atît de anormală, încît mentalitatea d'lui Take Ionescu nu admitea o ast-fel de eclipsă a lucidităţii în simţul politic al generalului.

Corectivul n'a întîrziat: nici cele 15 zile acordate de d. Take Ionescu combinaţiunei Vaida-Averescu n'au avut soarta să se complecteze...

Ştim cu toţii astă-zi ceea ce prevede d. Take Ionescu pentru viitorul apropiat: eşuarea ori-cărui regim, care s'ar instala momentan în Romînia în combinaţiune cu actualul parlament şi, deci, dizolvarea acestuia. Nu vom greşi, dacă vom constata, că aceasta este astă-zi părerea majorităţei.

Şi atunci: e d. Take Ionescu un adevărat mag al politicei, un accumulator şi barometru de o sensibilitate excepţională, sau prezintă numai un şir îndelung dar întîmplător de profeţii reuşite? Dacă e un mag, atunci de ce mulţimea nu merge după el?

Oare numai în virtutea dictonului: „es irrt der Mensch, solang er strebt" societatea aceasta politică din Romînia, preferă oare inconştient, iluziile neîntrerupte — unei căutături de conştiinţă pătrunse pînă în rădăcinile faptelor istorice şi politice?

La evocarea numelor de Brătianu, Marghiloman, Stere etc. ni se evocă mereu şi involuntar o constatare: „se înşeală omul, pe cît el năzueşte" (Faust) Arăţaţi-mi în schimb, o singură eroare a d'lui Take Ionescu în ce priveşte mersul războiului, evoluţia şi chiar progresul (şi regresul) revendicărilor Romîniei în faţa Tribunalului Europei etc... I a fost surpriza alipirea Basarabiei, poate şi înfrîngerea electorală a liberalilor. I'au fost „deziluzionate" planurile personale de guvernare. Insă, în ceea ce priveşte evenimentele inevitabile de politică în curs, Take Ionescu nu poate inregistra vre'o greşeală...

Şi totuşi masele se tot îndepărtează de acest om de stat romîn, singur dovedit ca posesor al unei rezultante echitabile a epocei noastre de cataclisme mondiale şi de zguduiri.

Cari, deci, sunt trăsăturile, cari repugnă pe omul de rînd de creatorul takismului? Şi în adevăr oare e există asemenea trăsături, sau fatalmente un clar-văzător politic e osîndit la veşnică, progresiva izolare tocmai din cauza clarei viziuni?

Mi-ar fi prea greu să respund complect la aceasta întrebare. Mi se pare însă că sufletul d'lui Take Ionescu cel clar-văzător politiceşte, e sterp moralmente în sensul că-i lipseşte viziunea, visarea, aiurirea de idealist, pasiunea de luptător. Mulţimile, prin toată purtarea lor actuală, dovedesc că nu iluziile, ci „faptele pier, iar iluziile rămîn"...

In mersul progresiv şi complicat al evenimentelor de astăzi, viaţa socială din Romînia tot mai mult se encurcă şi tot mai puţinii o pricep. Visul şi avîntul dezordonat au venit în schimbul inactivităţii şi cariaturei de mişcare din trecut. Trecutul se răzbună. Lipsurile intelectuale şi morale de tot felul abia acuma se pun în evidenţă.

Acomodări în încercare, experimente de a pune mîna pe mînerul roatei nu'i reuşesc d-lui Take Ionescu. Viaţa vrea să fugă de el ca de un nepătruns de pasiune, de iluzie de vre o viziune, deşi nu e decît un produs naţional prin excelenţă, şi e un tip superior tocmai în acest sens naţional, nefiind însă şi tipul cel omenesc, comun tuturor conducătorilor de state şi de societăţi, produşi de marea epocă a cataclismelor actuale.

Mulţimea caută să 'l respingă, să'şi respingă un simbol al ei însăşi. Fluturii şi musculiţele se inghesuiesc în jurul focurilor fantastice şi artificiale pentru a nu arde într'un foc natural al politicei raţionale, prea raţionale şi seci. Aci este ideea centrală a izolării d'lui Take Ionescu.

Astăzi acestui produs ideal al romînimei, i se prezintă ultima ocazie de a pune mîna pe viaţa colectivă şi de a o duce conform prevederilor acumulate în opoziţie. I-se cere aruncarea, afişarea pe străzi, a unei noui lozince, calitativ oarecum la fel cu cea din 1908, cînd cu succesul takismului conservator-democrat, însă cantitativ incomparabil mai energic şi excitant.

Va şti oare s'o găsească şi s'o arunce mulţimilor? De exemplu, o idee republicană, — ştiu eu?, — una radical-socialistă sau aşa ceva?...

Mi se pare, că după nereuşita apropierilor de alte grupări şi în mijlocul atîtor constelaţii mărunte politice, d Take Ionescu se află tocmai în ajunul acestei ultime încercări de a nu scapa ocaziunea istorică şi de a'şi forma noui şi numeroşii partizani.

ALEXIS NOUR

Câte-va NOTE

Pretutindenea organizaţia se face la timp pentru a preveni neajunsurile.

La noi se produc mai întâi neajunsurile şi apoi se procedează la organizări.

*

Focul a fost baza progresului omenirei.

Şi totuş avem mulţi care tocmai prin înfocare de care dau dovadă înredcrează cât sunt de retrograzi.

*

Istoria contimporană ar trebui să fie cea mai exactă şi cea mai uşoară de scris.

Cum este ca în realitate se dovedeşte prin simultanele declaraţiuni ale d-lor Brăteanu şi Take Ionescu.

Primul afirmă ca defunctul rege Carol a fost partizanul aşteptărei şi un bun român. Secundul afirmă că acelaş defunct suveran a fost pentru o imediată intrare în razboi alături de puterile centrale. Atunci?

Ast-fel se scrie istoria contemporană.

BLANZY

INSEMNĂRI

Probabilităţi şi îndoială

Am arătat într'un număr trecut că trăim aevea crîmpee de visuri fantastice, capitole sinistre de roman senzaţional. Viaţa noastră publică nu este altceva decât o halucinaţie ciudată care te imbolnăveşte de spaimă şi îţi aprinde mintea.

Zilnic ziarele îţi oferă surpriza unei învălmăşeli noroioase de politică îndrăcită în mahalaua Europei.

Surpriza cea mai nouă este ţesătura savantă în jurul ministerlatului de interne, departament de care depinde în primul rând libertatea cetăţenească.

Şi ziarele ne prezintă ca probabili titulari ai portofoliului internelor pe d. Inculeţ sau d. dr. N. Lupu!

D. Inculeţ a făcut cîteva "revoluţii" undeva şi cîndva. Aşa a declarat-o singur. Pentru ţara românească însă acest tambur-major al revoluţiei şi-a exprimat părerea menţinerei cenzurei şi stărei de asediu. Prin urmare, d. Inculeţ la interne va face un soi de revoluţie care ne îndeamnă fără ezitare a ne declara partizani ai reacţiunei!

Cu d. dr. Lupu, lucrul se schimbă. D-sa n'a făcut nici o revoluţie sistem Inculeţ. In schimb d-sa s'a pronunţat cu hotărâre pentru ridicarea măsurilor excepţionale şi pentru respectul libertăţilor cetăţeneşti.

Cu d. dr. Lupu la interne, ne-am aştepta cu încredere la recăpătarea zilelor bine-cuvântate din trecut.

Dar o îndoială ne roade!

Şi d. general Averescu se declarase partizan al respectului libertăţilor publice. Venit însă la guvern, s'a ocupat de altfel de chestiuni, mai mult sau mai puţin publice, mai puţin sau mai mult constituţionale.

Dacă cumva şi dr. Lupu intrat în minister, etc.?

Este firesc să ne îndoim. Guvernanţii s'au îngrijit din timp să ne soarbă ultima picătură de încredere!

Ne-ar rămânea doar să ne închidem între patru pereţi, să facem curse la trap dela fereastră la uşă, recitând cu stăruinţă art. 5 din marele catehism bolşevic, Constituţia:

„Românii se bucură de libertatea conştiinţei, de libertatea învăţământului, de libertatea presei, de libertatea întrunirilor".

Am fi nebuni, dar cu fantazii lăudabile.

RENOVATUS

VIAŢA POLITICĂ

O piatră de încercare pentru guvernanţi

— Viitorul budget general —
— O pildă şi pentru particulari —

In repetate rânduri s'a spus că problema cea mai dificilă pentru guvernanţii noştri va fi chestiunea întocmirei unui budget.

Atunci se va fierbe piatra cea scumpă. Atunci se vor pune în evidenţă toate capacităţile. Atunci se vor topi toate popularităţile.

Căci n'a existat încă om politic, care să se fi izbit de o problemă mai grea de cât cea a viitorului budget.

*

Budgetul viitor înseamnă un mare spor la venituri, o mare reducere la cheltueli.

Ambele operaţiuni, care înseamnă sacrificiul popularităţei, nu vor putea fi efectuate de cât de un guvern tare, va înţelege nevoia unui sacrificiu pe altarul patriei.

S'a vorbit în diferite rânduri de guverne şi parlamente de sacrificiu. Desigur că nici unul n'a meritat această denumire în gradul în care o va merita acel guvern care se va decide la fixarea budgetului României-Mări.

De alt-fel, problema viitorului budget ar putea constitui o piatră de încercare pentru o înţelegere între partide—cari, de astă dată mai mult de cât or-când, bugetul va fi în funcţiune de întreaga operă nouă de legiferare economico-politico-socială.

Ar fi un mijloc spre a se vedea dacă n'ar fi un chip de acord între partide în legătură cu această problemă, de a cărei soartă depinde sănătatea întregei noastre veţuiri în viitor.

*

In afară de această bugetul statului, aşezat pe un acord între venituri şi cheltuieli, ar fi un imbold la o viaţă mai ordonată a populaţiei.

Nu cu puţin a contribuit la felul de viaţă de astă-zi a particularilor. Cu disproporţia între venituri şi cheltuieli, sistemul şi pilda guvernului de a cheltui în neştire fără a se preocupa de modul cum vor fi acoperite aceste cheltuieli.

Ministerul de interne piatra de incercare

Ziarele din Bucureşti publică următoarele:

„Tratativele, ce au loc pentru intrarea d-lui dr. Lupu în minister, se pare că vor reuşi. Nu este exclus ca pînă în 2—3 zile ministerul de interne să-şi albă titularul în persoana d-lui dr. Lupu.

Alegerea acestui convins democrat pentru ministerul de interne va găsi, cu siguranţă, aprobarea tuturor oamenilor conştiţi din ţară. Acum mai mult decît oricînd, ministerul de interne are nevoie de conducerea unui om energic, care are experienţa administrativa a d-rului Lupu".

*

Dorim din tot sufletul ca un democrat de talia d'lui dr. Lupu să facă parte din actualul minister vremelnic al d'lui Vaida.

Şi exprimăm această dorinţă, întru cît prezenţa d'sale la interne ar însemna rîdicarea imediată a tuturor măsurilor excepţionale.

Altmintrelea cum putem crede că ministerul de interne a devenit o piatră de încercare pentru credinţele unora din oamenii noştri politici.

*

Partea curioasă este că simultan cu numele d-lui dr. Lupu se pronunţă şi acel al d-lui Inculetz.

Cum a fost cu putinţa aceasta apropiere de nume, cînd credinţele lor sunt diametralmente opuse, nu pricepem.

Or, poate ministerul Vaida acceptă tot pentru a nu realiza nimica?

INFORMAŢIUNI

— Suntem în măsura de a afirma că prin ordonanţa pe care a dat-o d. general Anastasiu, în chestia cumpărărei depozitelor ruseşti din Dorohoi, d-sa conchide la culpabilitatea unor inalţi funcţionari din serviciul administrativ al armatei.

Nu e nevoe să înregistrăm mărimea gradului celor anchetaţi şi găsiţi culpabil de către mag stratul instructor. Prin faptul in sine că instrucţia a fost făcută de un general arată gradul celor instruiţi în această ofacere.

Putem adăoga că prin concluziile sale, d. general Anastasiu arată nevoia de a se obţine unele lămuriri de la d'nii Vintilă Brăteanu şi general Inculescu, foşti miniştri de război.

Ordonanţa d-lui general Anastasiu a fost înaintată d'lui ministru de război pentru a decide.

ARDELENII ŞI VECHILE PARTIDE. — Ziarul d'lui Take Ionescu publică următoarele interesante reflecţii în privinţa raporturilor dintre Ardeleni şi vechile partide din regat:

„Atît timp cât fraţii noştri de peste Carpaţi vor continua cu boicotarea partidelor şi oamenilor politici din vechiul regat, partide şi oameni politici, cari au la spatele lor un trecut de cinste, bogat in servicii depuse pe altarul Patriei, şi nu'şi vor da seama că e cu neputinţă să conduci o ţară in momentele ei cele mai grele, fără alt titlu decât acela de a o fi iubit de departe, atât timp cât intre fraţii de peste Carpaţi şi românii din vechiul regat, se va continua cu separatismul, balamucul de azi va continua, căci singurul mijloc de a scoate ţara din greutăţile pe care le'a moştenit de pe urma războiului şi a regimului nefast care a guvernat'o de la 1914 şi până in prezent, este ca toţi fii ei, fără deosebire, să pună priceperea, munca şi cinstea lor in serviciul patriei comune. Şi la aceasta nu se poate ajunge, decât prin fuziunea sufletelor, iar nu prin sporirea separatismului".

Unele ziare cred a şti că colonelul Boyle, custodele persoanei prinţului Carol, a fost desărcinat de misiunea avută.

Colonelul va părăsi curînd ţara.

D. profesor O. Tafrali publică în „Adevărul" un frumos articol în favoarea lui Gh. Tanase condamnat sub acuzaţiunea de lese-majestate.

Profesorul ieşean îşi exprimă siguranţa că Suveranul nu va întârzia a face necesarul gest de clemenţă.

Din lipsă de motorină, uzina tramvaiului a încetat azi lucrul, şi vagoanele nu circulă.

Azi, fiind onomastică A. S. R. Principele Nicolae, un Te-Deum s'a oficiat la biserica Sf. Neculai Domnesc. Serviciul religios a fost oficiat de S. S. Arhiereul Gurie, vicarul Mitropoliei, însoţit de preoţii catedralei. Au asistat reprezentanţii autorităţilor militare şi civile.

Oraşul e pavoazat.

Epitropii de la Sf. Spiridon şi'au reînoit demisiile, insistînd pentru rezolvirea lor.

In privinţa numirelor administrative în Iaşi, se urmează tratative între primul ministru şi cei doi reprezintanţi ţărănişti ieşeni d'nii Bujor şi Borcea.

Se crede că aceste numiri vor fi făcute conform indicaţiunelor ţărăniştilor.

La şcoala de topometrie din Iaşi au fost însărcinaţi cu ţinerea prelegerilor următorii d-ni profesori:

Dl. Vâlcovici pentru matemateci generale. Ilie Popa pentru cursul de îmbunătăţiri funciare. V. Mârculescu pentru aplicaţiunile practice pe teren şi de biurou. I. Gh. Nicolescu pentru calculul suprafeţelor şi parcelare. Const. Belu pentru cursul de topometrie.

Greva de la tipografia „Dacia" din localitate a fost aplanată ieri.

Şcoalele primare rurale vor lua vacanţă de sărbători. începând de la 5 până la 20 Ianuarie stil nou.

S'a deschis Marele magazin

Georges E. Lykiardopoulos

FILIALA IAŞI, STR. ŞTEFAN CEL MARE 38

Care a adus direct din străinătate mari transporturi de **COLONIALE** şi anume:

Cafea, orez, ceai, scrumbii, masline, sardele, untdelemnuri fine, săpunuri franceze şi greceşti, hârtie de scris, precum şi toate articolele din branşa coloniale, ferărie şi papetărie punându-le în vânzare en gros şi cu PREŢURILE CELE MAI REDUSE.

Se primesc zilnic transporturi noui

TEATRUL SIDOLI Aztăzi Joi 18 Dec. ora 9¼ precis **CLARA YOUNG**

Baiat sau fată

Operetă în 3acte.

Sanatoriu Dr. Tzaicu

IAŞI, — STR. CAROL 20 — IAŞI, TELEFON 115

Situat în regiunea cea mai frumoasă şi mai higienică a Iaşului, s'a reorganizat şi mărit pentru a corespunde cerinţelor actuale, *Clinică chirurgicală perfect instalată.* Asepsia cea mai riguroasă. Se practică orice intervenţiune. Adaptat la chirurgia de urgenţă.

Gynecologie, Ortopedie, Electroterapie, Mecanoterapie.

Se primesc în consult cu medici distinşi după specialităţi bol interne şi nervoase, (excluse boli contagioase şi nervoşi turbulenţi

Informaţiuni şi consultaţiuni intre orele 2-4 p. m.

Jacques Paucker

— BIROU TECHNIC —

BUCUREŞTI STR. SMARDAN 27

— AU SOSIT —

Garnituri de Asbest

cu Sâu, grafitate,

— Klingerită, Vulcanfibră

PERDUT

Două polițe în alb; una de 5000 lei şi alta de 6000 lei. Iscălitura are iniţialele I. C. T.— Le declar nule în mâinele oricui s'ar afla.

Iosef Foleşter

SE CAUTA

Pentru o bancă din Iaşi:

Conrespondent rutinat „Dactilograf" posedînd la perfecţie romîna şi una din limbele germană sau franceză.— Oferte detaile sub „BANCA" la Agenţia de Publicitate I. Brănişteanu str. Gh. Mîrzescu 23.

ANUNUCIU

Serviciul de aprovizionare al Comunei Iaşi, aduce la cunoştinţa publicului că în ziua de 31 Decembrie 1919 ora 11 a. m. va ţine licitaţie pentru 5-6000 saci reformaţi, aflaţi în depozitul Bucşinescu unde se pot vedea în fiecare zi de lucru.

Ofertele în scris se primesc la sus zisul serviciu, până în ziua licitaţiei.

ANUNCIU

Societatea „NOEL" Sucursala Iaşi, anunţă că va avea disponibil zilele acestea un stok de automobile noi Fabrica „FORD" typ Turism.

Amatorii sunt rugaţi a trece pe la Sucursala Iaşi Piaţa Cuza-Vodă 3, pentru a se înscrie.

„NOEL"

Soc. Anom. Română de tracţiune mecanică Sucursala Iaşi

De vânzare Imobilul din Iaşi, strada Lăpuşneanu No. 11 bis şi Vasile Conta 21 (ocupat de d. Smirnov). Amatorii serioşi pot lua informaţiuni de la proprietară D-na Emma Konya, în fiecare zi de la orele 11—12 a. m.

M. Schächter

AVOCAT

Str. Sărăriei 153 (casele Hirschensohn). Consult: 8—9 dim. şi 6—8 seara.

O pereche CISME AMERICANE noi forte solide de vînzare.

A se adresa la d-l Panainte Mihailescu Tipografia H. Goldner str. Gh. Mîrzescu No. 17.

De vânzare la Societatea „Basarab" din str. I. C. Brătianu 127:

Brînză de putină şi telemea, aproximativ 3000 kgr., prune uscate cu maşina, aproximativ 1000 kgr. precum şi diferite alte articole de băcănie.

„Soarele"

— Sucursala Iaşi —

Birou de închiriat filme şi aparate cinematografice, s'a mutat în str. Unirei 11.

De vânzare la Societatea „Basarab" str. I. C. Brătianu 127 diferite mobile de birou.

GERMURI

MARE DEPOZIT DE EN-GROS

IULIUS HIRSCHENSOHN

Iaşi str. Sărăriei 153.

Elita intrebuinţează

CEA MAI FINĂ

De vânzare, la magazinele de parfumerii de lux

DEPOZITUL GENERAL

Parfumeria „MERCUR"

BUCUREŞTI, Pasagiul Macca No. 24 25.

IAŞI, Str. Ştefan cel Mare 53 şi Craiova

Mecanic bun, priceput în conducerea de turnătorie şi strungărie, care să intre în afacere de coasociaţie pentru exploatarea unei asemenea fabrici în Iaşi, se caută cît de urgent. A se adresa d-lui Th. Jellea Str. Păcurari 82 Între orele 1—3 p. m.

ANUNCIURI *şi orice fel de publicaţiuni pentru toate ziarele din Iaşi, Bucureşti şi Chişinău se primesc la Agenţia de Publicitate I. Brănişteanu Iaşi Str. Mîrzescu 23, cu tarifele originare ale ziarelor.*

„Opinia" de mâne va publica o scrisoare deschisă către primarul oraşului şi semnată de d. M. Sadoveanu.

Cenzura în Bucovina a atins recordul. Astfel sunt proscrise, în ziarele de opoziţie, pasagii întregi din dezbaterile parlamentare.

Şi guvernul este foarte mult preocupat de remanieri, blocuri, declaraţiuni etc. dar nu găseşte timp pentru ridicarea cenzurei!

Epitropia Generală a Casei spitalelor şi ospiciilor Sft. Spiridon Iaşi, aduce la cunoştinţă că în ziua de 29 Decembrie a. c. st. nou se va ţine în camera acestei Epitropii licitaţie publică prin oferte sigilate pentru furnizarea a 3 vagoane de porumb uscat de preferinţă ciocantini necesar serviciului central de aprovizionare a spitalelor Casei Sft. Spiridon.

Garanţia provizorie va fi de 3000 lei.

Licitaţia se va ţine conform Art. 72-83 din legea contabilităţei generale a statului.

Concurenţii sunt invitaţi ca la licitaţie să prezinte probe de porumb.

Porumbul se va preda în ograda spitalului central cîntărit cu bascula spitalului, în termen de cel mult 15 zile de la aprobare.

In baza însărcinărei date de congresul general, comitetul cercului didactic din localitate, lucrând ca reprezentant al Asociaţiunei generale a corpului didactic, a supus în discuţiune corpurilor profesorale chestia reorganizărei învăţământului.

Ministerul instrucţiunei, luând în consideraţie intervenţia făcută de cercul didactic din Iaşi, a admis şi pentru anul acesta orarul de jumătate de zi la şcoalele primare.

Se anunţă că în Cernăuţi se va înfiinţa în curând o direcţie regională pentru diferite servicii publice.

In continuarea discuţiunei chestiilor la ordinea zilei, Uniunea evreilor pămînteni va ţine o nouă şedinţă, Duminică 21 Decembrie, ora 10 şi jum. dimineaţă.

La Teatrul Naţional a avut loc aseară, reprezentaţia extraordinară în folosul societăţei „Cantina Şcolară". S'a jucat cu un deosebit succes „Vlaicu Vodă". A atrasat multă lume.

Societatea a realizat un beneficiu de câteva mii de lei,

BIBLIOGRAFIE. — „Lumina Creştinului" anul V, No. 12, revistă catolică lunară cu un bogat cuprins de învăţături morale şi informaţiuni de actualitate din lumea bisericească.

— „O, Ţara Mea"!, o broşură cu scrieri patriotice, d-nei Maria Vivoschi-Dolores.

D. dr. Ciobotaru a fost numit medic al Casei de meserii din localitate, în special însărcinat cu vizitarea bolnavilor la locuinţă.

IARĂŞI CHESTIA UZINEI ELECTRICE.— Am relevat la timp că, cu prilejul interpelărei d-lui consilier comunal Ottin, asupra destrăbălărei de la uzina electrică din localitate, d. preşedinte al comisiei interimare a făcut rezerve asupra atribuţiunelor legale ale Comunei în această privinţă.

Ne-am exprimat mirarea asupra acestei declaraţiuni a d-lui primar şi am promis că vom reveni. Din pricina precipitărei evenimentelor politice n'am putut să ne ţinem făgăduiala. Astăzi însă începem a discuta chestiunea.

D. primar a lăsat să se înţeleagă că nu este atribuţiunea comunei a se ocupa de numirile de la uzina electrică. Această credinţă este greşită. Prin legislaţia excepţională din 1916, când uzinele din localitate au fost puse sub sechestru, numirile sechestrilor au căzut în atribuţiunea exclusivă a Comunei.

De altfel este de datoria Comunei a supraveghia funcţionarea oricăror instalaţiuni care sunt în legătură strânsă cu gospodăria comunală şi nevoile populaţiei oraşului.

Chiar în timpul vechei administraţiuni germane la uzină, comuna Iaşi încă avea dreptul de supraveghere şi control atat la electricitate cât şi la tramvai. Astăzi cu atât mai mult are acest drept.

Aşa stând lucrurile, dacă comuna s'ar fi îngrijit ca la uzina electrică să fie un conducător capabil, atunci oraşul n'ar fi avut de suferit tot ce suferă astăzi.

Comuna este răspunzătoare de toate neajunsurile populaţiei în legătură cu funcţionarea uzinelor de electricitate şi tramvai.

D. avocat M. Schächter, reintors în localitate, şi-a reluat ocupaţiile.

Alegerile pentru comitetul Asociaţiei Studenţilor Universitari evrei vor avea loc Duminică 21 Decembrie a. c. ora 8 p. m. în localul şcoalei „Cultura".

D-rele şi d-nii studenţi evrei sunt cu insistenţă rugaţi a lua parte.

PLÂNGERE.—Primim la redacţie o mişcătoare scrisoare din partea soţiilor funcţionarilor comunali, prin care ni se aduce la cunoştinţă că barbaţii lor încă n'au primit plata îndemnizaţiilor pe lunile Octombrie, Noembrie şi Decembrie

Faţă de lipsurile de astăzi şi de apropierea serbătorilor, asemenea omisiune este cu totul regretabilă. Credem că autoritătea comunală va lua măsuri de proteguire a celor suferinzi şi va dispune plata îndemnizaţiilor funcţionarilor, pentru a salva de la lipsuri pe femei şi copii.

La şcoala primară de fete: „Carmen Sylva", din localitate, nici până acum directoara numita D-na Lucreţia Constantinescu n'a reuşit să-şi capete localul direcţiei pentru a putea conduce gospodăria şcoalei.

Asupra acestei chestiuni vom reveni zilele acestea.

Atragem deocamdată atenţiuni autorităţilor şcolare.

La Cinema ELISABETA se eprezintă astăzi în matineuri şi seara: INTOLERANŢA sau Lupta Amorului în decursul veacurilor, cea mai grandioasă desfăşurare din zilele noastre. Ecranul cinematografic nu ne-a arătat nici odată o montare atât de bogată, o inscenare atât de fastuoasă, o operă atât de uriaşă.— Zeci de mii de oameni, sute de care triumfale, mii de cai, costumele, uniformele, toaletele, reconstituirea Ninivei şi a Babilonului dau un farmec indescriptibil titanicei lucrări.

ORGANIZAŢIA ZIONISTA

din localitate anunţă următoarele şezători de Hanuka pentru sărbătorirea Macabeilor:

SÂMBĂTĂ 20 Dec. 2 jum. la sinagoga din Podul-Roş va vorbi Dl. B. Weinberg secretarul general al federaţiei sioniste şi Dl. Moses Duff.

La ora 3 va vorbi la Sinagoga Mare din Tg. Cucului Dl. B. Weinberg, M. Schachter şi A. Weisberg.

La ora 8 jum. va avea loc un ceai literar la cercul ebraiştilor „Dobrei Ibrith" în localul lojei B'nei Brith, numai pentru membrii cercului.

DUMINICĂ 21 Dec. ora 4 jum. va avea loc în sala Teatrului Lyric (Pastia) un mare festival cu un program foarte bogat. Intre alţii vor vorbi şi Dl. Weinberg. Intrarea liberă.

Persoanele care doresc să ocupe locuri mai bune sunt rugate a le reţine din timp la Căminul Sionist Str. I. C. Brătianu 166.

La ora 8 seara va avea loc în localul Turn-Verein din Strada Academiei (lângă Poştă) inaugurarea asoc. „Macabii" pentru educaţia fizică a tineretului evreu din localitate.

Tot tineretul de ambe sexe e rugat să asiste.

Cu începere de astăzi, cetitorii noştri, care din diferite motive nu-şi pot lua la timp ziarul, vor găsi „OPINIA" până la orele 12 noaptea la DEPOZITUL DE ZIARE din strada Cuza Vodă 71 peste drum de Banca Moldova).

Stiri Telegrafice

Când va intra tratatul în vigoare ?.

LYON (extrem orient). Pare că punerea în vigoare a tratatului de la Versaille s va avea loc la începutul lui Ianuarie 1920

Conflictul cu Germania

— Germanii refuză a preda materialul naval —

LYON.— Experţii germani au expus dezideratul lor. Ei nu au precizat încă reparaţiunele propuse de dânşii în schimbul materialului naval pe care refuză a-l ceda. Loucheur a insistat asupra necesităţi pentru Franţa de a primi reparaţiuni în schimbul prejudiciului adus.

Starea sănătăţei lui Clemenceau

Tour Eiffel. — Starea sănătăţei lui Clemenceau e satisfăcătoare. El a fost examinat de catre medici în cursul serei, recomandându-i repaus de câteva zile.

Chestia Fiume ?!.

Nauen. — D'Annunzio şi primul ministru italian ar fi semnat o învoială ca Italia să obţină suveranitatea deplină asupra oraşului Fiume.

Imprumut francez in Anglia

Tour Eiffel.— Guvernul englez a acceptat, a emite un imprumut francez în Anglia. Modalităţile se vor fixa de acord între cele 2 guverne.

Construcţiile casei Krupp

NAUEN.—Casa Krupp, a început construcţia locomotivelor, vagoanelor, maşinelor agricole, motoare, pompe de incendiu etc.

Naufragiu

NAUEN,—Vaporul american „Liberty Clo" s'a lovit de o mină lângă Amelan. 10 oameni au fost salvaţi pe vaporul Krimhild din Stettin, iar 24 oameni au dispărut.

Lipsa de cărbuni din Germania

NAUEN.— Lipsa de cărbuni din Hamburg ameninţă aprovizionarea cu pâine a oraşului. Morile nu pot lucra, frigoriferite sunt periclitate.

Deasemenea cu tramvaele şi iluminatul din Lubeck.

Navigaţia Elbei

NAEN.— O comisiune de 3 membri va merge la Berlin pentru a aranja condiţiunile privitoare la Navigaţia Elbei şi participarea la porturile Hamburgului şi Stettin.

O faptă lăudabilă

SAN-PAOLO.— Ziarele italiene au deschis subscripţii în favoarea copiilor săraci din Viena.

Revolte in Rusia

TOUR EIFEL.— Mobilizarea lucrătorilor de către guvernul sovietist a provocat revolte în diferite oraşe.

Armata voluntară a luat 24 vagoane conţinând visteriile partizanilor lui Petliura. S'a găsit argint, aur, diamante şi bani, spre a remedia scăderea schimbului.

Alimentarea Austriei

LYON.—Consiliul Suprem a luat deciziunea a atribui Austriei 30000 tone grâu, care se găsesc la Triest. 12000 tone vor fi imediat expediate prin teritoriul Jugo-Slav.

Rolul portului Hamburg

NAUEN.—Ministrul economiei a propus ca Hamburgul să fie considerat centru pentru importul materiilor brute.

Repatrierea prizonierilor Austriaci

LYON.— Prizonierii austriaci aflători încă în Franţa vor fi repatriaţi cât de curând.

OPINIA

de mâine apare in 4 pagini

ANUL XVI-lea No. 3807

20 Bani Numărul

MARȚI 23 Decembrie 1919

ABONAMENTE:

UN AN: : : : 80 LEI
ȘASE LUNI : : : : 40 „
TREI LUNI : : : : 20 „

ADMINISTRAȚIA
IAȘI —. Gh. Mârzescu 23

— TELEFON No. 200 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN.

ANUNCIURI
Se primesc la
AGENȚIA DE PUBLICITATE
I. BRĂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicității.

Un număr vechiu 1 Leu.

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII IAȘI

D. Stere în Ardeal

D. Brătianu a recunoscut în Parlament că, într'adevăr, d-sa a dat d-lui Stere o însărcinare peste munți.

Insfârșit, chestiunea voiajului în Ardeal s'a clarificat

D. Stere n'a plecat, „de capul lui“, în Transilvania, ci a avut un mandat din partea primului ministru, care pe atunci dispunea de destinele neamului nostru.

Totuși d. Stere a fost atăcat pentru această călătorie de presa războinică din Regat. Intrunirile publice dela Arenele Romane, Dacia, Sidoli.. tunau împotrivă-i. Și chiar Parlamentul țării, în ședința din 14 Decembrie 1915, părea un infern— când s'a urcat d Stere la tribună. Manifestau ostil și deputații liberali, adică mai ales deputații liberali, care — dacă ar fi primit „un cuvînt de ordine“ dela sef — și-ar fi reținut indignarea, cu capetele aplecate docil pe pupitru. Dar acel cuvînt n'a venit. D. Brătianu a asistat impasibil la ședința Camerei, când a vorbit d. Stere. Pe atunci între unul și altul, nu mai erau nici relații personale. Deci d. Stere, reținîndu-și destăinuirile, nu vroia doar să-l menajeze pe „idolul unei generații“, ci avea în vedere numai interesul țării.

In momentul când deputații liberali băteau din picioare și scoteau, din gîtlejurile lor, țipete de menajerie, — d. Brătianu, dacă posedă măcar o sensibilitate mediocră, trebue să fi simțit atunci un respect imens pentru d. Stere, care și-a luat asupră-și toată vina, și n'a arătat cu degetul banca ministerială.

Dacă d Brătianu ar fi avut această sensibilitate, în clipa aceia ar fi simțit și o umilință, pe care un om drept nu poate s'o suporte. D. Brătianu ar fi trebuit să se ridice, în fața Parlamentului său, și — fără a compromite interesele neamului — să spună o vorbă de sprijin. Nu se periclitau relațiile noastre cu Aliații, dacă d. Brătianu ar fi respins epitetul: „monstru“, pe care Parlamentul de mameluci îl aruncase cu obrăznicie spre oratorul dela tribună.

Dar d. Brătianu n'are delicatețe sufletească. Și acest lucru rezultă nu numai din faptu, că d-sa n'a intervenit în Parlament în favoarea d-lui Stere, chiar într'un mod discret, cum atît de bine știe să intervină uneori c'o fineță bizantină, — ci din atitudinea de mai tîrziu a presei liberale față de acel..care s'a pregătit pentru politică „împletind coșuri în închisorile Siberiei“...

Chiar dacă îl iertăm pe d. Brătianu, că nu l-a aparat pe d. Stere,— nu-i putem găsi însă nici o scuză pentru insultele vulgare din presa clubului liberal.

D. Stere este mai presus de apărările, caș de insultele d-lui Brătianu. El și-a făcut datoria față de țara aceasta și de convingerile sale nestrămutate.

D. Stere i-deprins cu jertfa: doar a cunoscut din tinerețe închisoarea și exilul...

Acei cari sufăr pentru o idee se înobilează. Intr'adevăr, există o nobleță a jertfei, — care n'are blazon la caretă sau pe cărțile de vizită. Jertfa însă face lupta inegală. Căci chiar înainte de a-i asculta apărarea sau atacul, ești înclinat să-i dai dreptate aceluia, care și a verificat, prin suferință, convingerile. De-aceia ne arătăm indulgența pentru stîlpii cluburilor, care își schimbă capitelul la orice primenire de regim, ca și pentru marii pontifi care, în garderoba lor, au odăjdiile tuturor culturilor, barbi, turbane, mitre...

M. SEVASTOS

Câteva NOTE

După jalnicele peripeții suferite la Cameră, liberalii s'au pus rău și cu Senatul.

Nici o mirare deci dacă, la un moment dat, d. Brătianu va argumenta ilegalitatea actualului Parlament.

*

In urma pățanici liberalilor la Senat, d Al Constantinescu, voluminosul reprezintant al Bacăului, ar fi exclamat:

—„Abia acum mi-am găsit Bacăul“!

*

In procesul fraudelor de la Brăila acuzații sunt de o veselie inexplicabilă.

Fac oamenii haz de necaz.

*

In conflictul grav dintre ministrul de finanțe și Marele Cartier General, acesta din urmă pretinde ca d Vlad să retracteze toate acuzațiile aduse.

In acest sens, d. general Presan face mari... presiuni.

INSEMNĂRI

Un fapt dureros

Astăzi, în toată societatea românească, simțul moral suferă o eclipsă totală.

Avutul particular este un obiect vast de excrocherie, de la individ la individ, fiecare țintind la bunul altuia. De la manoperile excepționale cu un caracter penal propriu zis, sistemul s'a generalizat în așa zisul furt legal. Comerțul, închirierea imobiliară, oferta de muncă, operațiunile financiare, funcționăritul.. totul se face pe baza unei exploatări în proporție directă cu nevoile inexorabile ale populației bătută de vitregia acestor vremuri.

Avutul public este un obiect de jaf pe o scară tot așa de întinsă. Control nu mai există și toți acei care îndeplinesc funcția de păzitori ai averei statului au pierdut simțul datoriei riguroase, iar foarte mulți dintr'înșii abuzează în mod grav de situația lor.

Dar greșeli au existat totdeauna. Ele însă erau însoțite de un sentiment de rușine. Vinovatul descoperit, în așteptarea pedepsei sociale, suferea pedeapsa chinurilor proprie-i conștiințe.

Astăzi lucrurile au o cu totul altă înfățișoare.

Un exemplu dintr'o mie îl constitue dezbaterile din procesul fraudelor de la Brăila. Principalii acuzați mărturisesc furturile, cu lux de amănunte și pe un ton atât de glumeț încît întreaga bancă a acuzărei se află într'o permanență veselie! Președintele instanței respective de judecată a fost nevoit să facă apel la ...seriozitatea acuzaților!

Iată un fapt ne mai pomenit și o tristă dovadă despre profunda amoralitate a societății noastre!

Niște hoți ordinari în față judecății, își permit luxul unei veselii exuberante. Defraudatorii noștri, mulți ca firele de nisip, trăesc cu strania concepție că a-și apropria în mod necinstit grămezi de hârtii de bancă este un act firesc.

Circulația fiduciară cu totul dezordonată a parvenit să falsifice simțul proprietății. O concepție evoluată în mod natural ar fi putut duce cel mult la ideia socializărei, la suprimarea totală a proprietății individuale. La noi însă nu mai există respectul proprietății altuia, alături cu un simț sălbatic și lacom pentru proprietatea personală.

Din această hibridă concepție a rezultat — ca realitate primă — o dispariție complectă a simțului moral.

Și faptul este negrăit de dureros!

RENOVATUS

Ieri s'a întrunit comitetul local al „Familiei luptătorilor“ sub președinția d-lui Climescu.

S'a decis a se distribui de sărbători, câte 200 chilograme lemne la fie ce familie de mobilizat.

VIAȚA POLITICĂ

Ostilitatea dintre ardeleni și liberali

— Chintesența relelor din Regat —
— O luptă de exterminare —

Ceia ce era fatal să se întâmple s'a întâmplat.

Dezacordul dintre liberali și ardeleni a izbucnit fățiș, a îmbracat un caracter de ostilitate acută și a intrat în fază unei lupte de distrugere.

Eșirea atât de violentă a d-lui Vaida la Senat, împotriva partidului liberal, dovedește hotărârea ardelenilor de a curma cu sistemul politicei de înșinuări, căpătuiala și lipsă de scrupul.

Se mai dovedește însă că ardelenii, în concepția că ei singuri sunt depozitarii capitalului moral al țării, sunt hotărâți să înlature de la guvernare vechile partide din regat.

*

In fața invaziei pe tărâmul politic al personalităților din Ardeal, liberalii și-au văzut primejduită autoritatea lor. Ei au început cu reproșuri și ironii la adresa celor care au venit ca musafiri cu scopul de a se substitui în drepturile gazdei. Pe această temă și cu prilejul dezacordului în chestia externă, ofensiva liberalilor s'a desfășurat treptat, cu o intensitate crescândă.

In afară de d. Goga, toate celelalte personalități ardelene s'au abținut până acum de la o contra-ofensiva. Asta nu înseamnă însă că lupta era refuzată. Ci se așteaptă numai momentul potrivit al ripostei.

Ocazia a fost dată de către d. Pherekyde. Fruntașul liberal, răspunzând în Senat declarației guvernului, a căutat un argument cu greutate în favoarea politicei d-lui Brătianu. Și cu acest prilej a comis o greșală manifestă. D-sa a invocat prevederea Constituțională a jurământului regal de a nu știrbi suveranitatea și integritatea statului. D. Pherekyde a făcut aceasta, pe temeiul unui vechi obicei al liberalilor de a coborî Coroana în luptele politice dintre partide, și a folosi persoana Suveranului în interes propriu de partid.

*

De acest prilej s'au folosit imediat ardelenii pentru a începe lupta de distrugere. Și d. Vaida se afla în lumină potrivită, când a preconizat inviolabilitatea Regelui și a atacat partidul liberal pe această chestiune.

Cuvântul primului ministru a fost deosebit de aspru. „Sunteți quintesența relelor din regat“, „care e baza morală care vă îndreptățește să ne atacați“, „ce autoritate aveți pentru a mai guverna“, sunt expresiuni aruncate brutal în fața liberalilor de către d. Vaida, cu autoritatea lui de șef de guvern. Sunt grele lovituri pentru un partid deprins de zeci de ani a monopoliza conducerea țării și a teroriza ei pe adversari.

*

O formidabilă luptă politică este deschisă. Nu însă între Ardeal și vechiul regat. Acel acord între vechile partide, prevăzut la un moment dat contra cerbicieі „musafirului“, astăzi nu mai are nici o putință de realizare.

Ostilitatea acută dintre d nii Brătianu și Take Ionescu, discursul din Cameră al d-lui Marghiloman, recentele tratative Vaida-Averescu, constitue o situațiune de fapt care înlătură posibilitatea unui bloc al partidelor din regat.

Lupta de exterminare va decurge între Ardeleni și partidul liberal. D. Vaida și-a consolidat terenul declarând: „Nu suntem nici ardeleni, nici bucovineni, nici basarabeni. Cu toții suntem români“.

Și deciziva nu va întârzia să se producă.

Tot chestiunea guvernului național

— Opoziția s'a pus pe lucru —

Necesitatea alcătuirei unui guvern național continuă a preocupa cercurile politice.

Se vădește lămurit că, cu actualul Parlament și în condițiile de criză politică permanentă de astâzi, o guvernare de partid este aproape imposibilă.

O ieșire din acest impas s'ar părea a nu se găsi decât prin dizolvarea Parlamentului și formarea unui guvern național.

*

Se anunță că d. I. Flondor a început a desfășura o intensă activitate în acest sens.

Se pune însă chestiunea dacă momentul este potrivit.

Ostilitatea dintre partide a ajuns la maximum In special atacurile violente contra partidului liberal plouă din toate părțile.

Și totuși necesitatea guvernului național este simțită mai mult ca oricînd. Asperitățile ar putea fi îndepărtate, între toate grupările, urmînd însă ca să se ia în considerație propunerea d-lui Take Ionescu de a fi refuzată deocamdată colaborarea cu liberalii

*

Nu știm cum se va rezolvi această lungă criză. Dar ceia ce știm este că situația are nevoe de clarificare urgentă și țara de liniște și organizare.

INFORMAȚIUNI

Lupta pentru alcătuirea unui guvern național se urmează în toate cercurile politice.

„Epoca“ afirmă chiar următoarele:

«Un lucru este cert, că după experiența făcută, nu vom regăsi la sfârșitul vacanțelor nici actualul guvern nici actuala Cameră».

Cu ocazia sărbătorilor, o largă grațiare va fi acordată de Suveran.

Se crede deasemenea că în cel mai scurt timp o decizie va fi luată și în chestia amnistiei.

Examenele particulare parțiale de curs secundar, care urmau să se țină în Ianuar, au fost amânate pentru 16 Februar 1920.

In depozitul oficiului poștal central din localitate se găsesc 950 kgr. de hârtie maculatură, pentru vânzarea căreia se vor primi oferte în ziua de 29 Decembrie, între orele 4—7 p. m.

Senatul Universitar, în ședința de Sîmbătă, a recomandat pe d-nii profesori Manicatide și Reiner, pentru permutarea lor la Universitatea din București.

Cu acest prilej d. dr. Mezincescu a relevat necesitatea, de a se aduce Universitatea din Iași la o situație astfel ca profesorii să și poată în adevăr executa misiunea lor în Iași.

Cooperativa Moldovei Unite. Consiliul de Administrație al Cooperativei „Moldova Unită“ în una din ședințele sale sub presidenția d-lui V. I Radu, a hotărît ținerea unei serii de conferințe în scop de a popularia ideia cooperativei și a arăta rostul ei în mișcarea economică actuală.

Prima conferință va fi ținută de S. V. I. Radu.

Locul și data când ea urmează a se ține se vor anunța în curînd.

Liberalii în opoziție

Intrunirea de la clubul liberal—

Membrii clubului liberal s'au întrunit aseară în ședință plenară.

D. G G. Mîrzescu, fost ministru, primit în aplause, a făcut un expozeu, asupra situației politice.

*

D. Mîrzescu se ocupă întâi de blocul parlamentar, și spune că se compune din toate elementele dizolvante din România Mare, iar guvernul se prezintă cu un program, pentru care nu are nici o pregătire.

Ne găsim în permanența crizei de guvern. Singurul proces ce se dezbate, constitue urcarea diurnei deputaților, care va greva budgetul statului cu 48 milioane anual.

Pentru a dovedi mentalitatea blocului, aduce ca exemplu faptul că d. Al. Marghiloman a putut să fie aplaudat de o parte a Camerei și să se afișeze ca leaderul grupărei țărănistă, iar la senat s'a hotărît afișarea discursului doctorului Miron Christea, care a preconizat vederile expuse de d. I. I. Brătianu In situația normală ar fi un conflict între cele două corpuri, astăzi nu este decît o luptă perpetuă de patimi.

*

Vorbește apoi de discursul d-lui Brătianu, care a dovedit toate drepturile și toate garanțiile luate pentru apărarea integrității țărei și îndeplinirea tuturor revendicărilor naționale. La clipele înăintătoare ale expunerei d-lui Brătianu, a urmat întunericul discurs al ziselor d-lui Goga, cel mai puțin calificat pentru aceasta.

După ce respunde la toate încercările zădarnice, de a se micșora toată activitatea desfășurată de d. Brătianu, spune că aceste încercări nu pot avea nici o invinuire, căci tot ce a făcut Brătianu răspunde sufletului romînesc.

*

Venind la politica internă, d. Mîrzescu, arată imposibilitatea numirei unui ministru de interne, tocmai în clipele cele mai grele, cînd armatele ungare și ale lui Denikin se apropie de frontariile noastre, când boișevismul este mai amenințător, și că prin urmare nu este nimeni care să și asume răspunderea unei situațiuni atât de primejdioase.

E o situațiune ce nu poate dăinui, și nu e departe momentul, când alte energii vor trebui să scoată țara din făgașul în care se găsește.

*

In ceia ce privește localitatea, d. Mârzescu spune că pentru refacerea Iașului, administrația trebue să ceară executarea decretului regal, și să intre în posesiunea sumelor date de guvernul liberal.

In fine cere prietinilor cari ocupă locuri de frunte în administrațiune, să-și repete demisiile, căci lipsiți de concursul unui guvern, care nu e xistă, și față de criza de transport și de aprovizionare mai acute ca oricînd, sunt puși în imposibilitate de a-și indeplini datoria.

Toate elevele și toți elevii pregătiți în particular vor cumpăra dela școalele unde s'au inscris programa analitică de materiile ce urmează a pregăti pentru lucrările scrise dela 16—28 Februarie 1920 sosită dela Minister (prețul 2 lei), iar pentru „Caligrafie“, „Desemn“, „Muzică și Gimnastică“ vor cumpăra „Calendarul Școlar“ dela d. G. Nica, secretarul liceului Național (prețul 2 lei 50 bani).

Elevele și elevii să se grăbească pînă cînd nu se vînd toate exemplarele.

CINEMA MODERN

Cu începere de azi rulează
CEL MAI GRANDIOS FILM PATRIOTIC

L'AME du BRONZE
(SUFLETUL BRONZULUI)

Zilnic: 2 matineuri (la ora 3 și 5½) și seara la ora 9½

CINEMA MODERN

In spre descentralizare

-Solemnitatea de la regiunea sanitară-

Direcția regională sanitară, s'a instalat eri în mod definitiv, cu care prilej a avut loc solemnitatea depunerei jurămîntului funcționarilor. A fost o solemnitare înălțătoare.

*

In azistența de elită remarcăm pe d-nii dr. Cazacu, directorul rogional, dr. Grigoriu, medic șef al județului, funcționarii, reprezentanții presei, și numeroși invitați.

Preotul Carp ia jurământul funcționarilor și anume: d. Architect Aurelo Viaceili, d-na Coroiu, ajutoară farmacista, d-ra Eugenia Cazacu, sub șef de birou, d. Corneliu Dogaru, șeful economatului, Alexandru Nastase, sub șef de birou, d. Claudiu Voinescu, sub șef, d-na Filipescu, impiegată, d-ra Maria Filipescu, impiegată, d-ra Anica Diaconescu, impiegată, d-rele Adela și Elena Margarint, copiste, d. Vasile Tabucu, șef mecanic, d-ra Maria Tăraianu, copistă, și d. Crudescu, șef de depozit.

*

După o cuvântare a preotului Carp care îndeamnă pe funcționari a lucra în interesul sănătății publice, ia cuvântul d. dr Cazacu, care arată importanța nouei instituțiuni și relevând munca depusă de funcționarii pînă azi, se arată sigur de concnrsul lor și în viitor.

D. Buzdugan, șeful cancelariei, arată tot ce s'a lucrat în această direcțiune, în scurtul timp de cînd funcționează și încrezător în conducerea înțeleaptă și capabilă a d-lui dr, Cazacu, funcționarii vor da un concurs.

D. Max Caufman ziarist, spune că noua instituție înseamnă un pas înainte spre descentralizarea deplină pe care eșenii o așteaptă. Își exprimă convingerea, că sub conducerea unui eminent om de știință, ca d. dr. Cazacu, instituția va deveni curînd o fală a Iașului.

Mai ia odată cuvîntul d. dr. Cazacu și într'o briliantă cuvîntare, în care amintește tot trecutul Iașului, și al Moldovei de unde a pornit însuși scînteia civilizațiunei al poporului nostru, pe toate terenurile. Au trecut peste Iași tot felul de necazuri, dar el și-a păstuat acelaș suflet curat.

Azi orașul e ruinat și plin de suferințe, dar în aceste clipe de mare însuflețire, cînd s'a realizat unitatea națională, să ne amintim că Iașul sacrificîndu-se, a făcut eel dintăi gest pentru unirea tuturor romînilor. Să muncim pentrn înălțarea Iașului.

Cuvîntarea a pr dus o adîncă impresie.

După ce mai vorbește și d. Poni, se servește o mică gustare și lucrul se reia într'o atmosferă de mare înălțare sufletească.

※ Pentru ziua de Sâmbătă 20 ale curentei, institutorii din Iași au fost convocați a se întruni în sala consiliului comunal, și a proceda la alegerea a doi Directori, cari să figureze conform decretului lege respectiv, ca membri în Comitetul Școlar Comunal.

Intru cât numărul celor, ce s'au prezintat era prea mic și motivul pentru aceasta era în parte că unii Directori de Școale n'au pus în vedere și colegilor lor să vină la acea întrunire, crezând că numai Directorii sunt chemați spre a alege pe doi din colegii lor, în urma propunerii D-lui V. Pruteanu s'a admis amânarea întrunirei pentru Sâmbătă 27 ale curentei ora 4 p. m. tot la Primărie. De astă dată se va proceda la alegere ori care ar fi numărul celor prezenți.

Părerile celor prezenți erau a se alege un Director și o Directoare în acest Comitet.

Din partea clerului local a fost desemnat părintele Cicerone Iordăchescu spre a fi membru în numitul Comitet.

※ Comitetul secțiunii și a clubului „Uniunea-Evreilor-Pământeni" este convocat pentru Marți 23 cr. orele 9 seara. Membrii sunt cu multă insistență rugați a lua parte.

※ Luni 22 Dec. oarele 5, d-l docent dr. G. Pascu își începe cursul de istoria literaturii romîne vechi și dialectologie romînă, declarat de Facutalte obligator pentru studenții dela filologia modernă, care au principal filologia romînă și secundar literatura romînă.

In Seminar se va interpreta Psaltirea Șcheiană în ediția lui Condrea.

※ DE LA ASOCIAȚIA FEMENISTĂ Sâmbătă 20 | XII în Amfiteatrul de Fisiologie a avut loc adunarea generală a membrelor „Asociației femeniste" când D-na Meisner directoarea Asociației a expus activitatea comitetului din ultimul timp și hotărârile luate. Aceasta ședință a fost onorată de prezența D-nei Valentina Focșa, directoara ziarului „Acțiunea Femenistă" care apare la Piatra. D-sa spune câteva cuvinte calde și bine simțite prin care Asociația femenistă, secția Piatra, manifestă regretul și mai ales durerea ce au simțit toate femeile prin pierderea neprețuitei Maria Buțureanu.

D-na Meisner apoi comunică toate hotărârile luate în comitet pentru comemorarea iubitei lor Maria Buțureanu. S'a hotărât ca primul număr din Buletinul Asociației, care până acum era exclusiv pe seama Mariei Buțureanu să fie închinat memoriei ei.

Biblioteca Asociației, care a fost donată de d-sa să poarte numele de Maria Buțureanu. Din banii realizați pe urma conferinței D-rei Pissargewschi se vor comanda cărți pentru ca această mică bibliotecă să ia amploarea acelei visate de Maria Buțureanu.

Asociația ar mai avea intenția să editeze romanul inediat: „Vis de mamă" al Mariei Buțureanu.

Către sfârșitul ședinții se nasc discuții interesante în jurul propunerei făcute de către D-na Valentina Focșa, ca Asociația femenistă să caute să intervie în masa lucrătoarelor, să le atragă și mai ales să le cultive pentru a arăta că rolul femeiei care dorește emanciparea rămâne acelaș: EDUCATOARE.

Cu deosebire că acum când împrejurările au silit-o să părăsească căminul, ea își extinde bine-facerile menirei ei și în afară de cămin, pretutindeni unde nevoia o cere, unde inima ei mare o duce. Chestia fiind de o importanță capitală, se va discuta în ședințele următoare.

S'a vorbit în trecut și despre Festivalul Vlăhuță, organizat de Asociația femenistă secția Iași, rămânând să se ia hotărârile definitive în comitet.

※ Din lipsa de combustibil Băile comunale au fost închise.

※ Un incendiu a isbucnit Sîmbătă seara la una din gheretile din piața Sf. Spiridon. Focul a fost curînd localizat.

※ Serviciul sanitar al județului s'a mutat în localul direcțiunei sanitare, d n strada Păcurari.

※ D. dr. Floru, medic șef al orașului, se află ceva suferind.

※ O DEZMINȚIRE. — Intr'o foae „Conștiința" cît și în întrunirea de ieri a Gărzei Conștiinței Naționale care scoate această foae, s'a făcut atîtare la antisemitism brutal (pogromuri) și la măsuri excepționale contra socialiștilor, pe tema unei cuvîntări pe care ar fi rostit-o d-rul Ghelerter la clubul socialist.

Un redactor al nostru întrebînd pe dr. Ghelerter asupra acestei chestiuni, ne-a autorizat să arătăm că raportul publicat în „Conștiința" privitor la atacuri împotriva Coroanei, la jignirea sentimentelor naționale și batjocorirea drapelului, este pe de-antregul inventat.

In comisia locală a sindicatelor, unde se spune că s'ar fi rostit atari cuvinte, nu se discută de cît chestiuni de breaslă, iar la întrunirile politice socialiste nici unul din vorbitori și cu atît mai puțin d. dr. Ghelerter, n'au rostit vre-odată asemenea cuvinte ce i se atribue cu un anumit scop.

Referatul din „Conștiința" poartă toate caracteristicile pieselor poliționești prin care se tinde a se atîta opinia publică împotriva mișcărei socialiste și a se da un punct de sprijin autorităților pentru menținerea măsurilor excepționale, lovindu-se astfel în drepturile și libertățile întregului popor.

※ D-l Marcu Moscovici licențiat al facultății juridice din Iași, depunînd jurământul în fața Curței de Apel, a fost înscris în baroul din Iași.

※ Siguranța locală a arestat pe numitul Lazăr Costin, originar din județul Buzeu, autor al unui furt de obiecte prețioase săvârșit în dauna diaconului Ștefan Săvulescu de la biserica „Ziua Crucei".

※ D-l Botez Grigore, șeful brigăzei de siguranță din localitate, a înaintat parchetului pe Roza David din strada Pantelimon No. 20, pentru că fără autorizațiunea polițienească a închiriat cu luna camere mobilate la prostituatele Vaisberg Rașela și Ernestina Șfarț speculându-le în mod neuman și inlesnindu-le prostituția.

※ Cinema ELISABETA. — Astăzi în matineuri și seara: SULIVAN. Puternică dramă în 5 acte din repertorul marilor maiștri ai artei dramatice. In rolurile principale apar: d-ra Gemma di Sanctis și d. Livio Pavanelli, celebrități scenice ale teatrelor italiene.—Cel mai recent „Jurnal de actualități" și o comedie complectează programul.

Joi a doua și ultima serie din „Intoleranța".

S'a deschis Marele magazin
Georges E. Lykiardopoulos
FILIALA IAȘI, STR ȘTEFAN CEL MARE 38
Care a adus direct din străinătate mari transporturi de **COLONIALE** și anume:
Cafea, orez, ceai, scrumbii, masline, sardele, untdelemnuri fine, săpunuri franceze și grecești, hârtie de scris, precum și toate articolele din branșa coloniale, ferărie și papetărie punându-le în vânzare en gros și cu PREȚURILE CELE MAI REDUSE.
Se primesc zilnic transporturi noui

Cetitorii noștri, care din diferite motive nu-și pot lua la timp ziarul, vor găsi „OPINIA" până la orele 12 noaptea la DEPOZITUL DE ZIARE din strada Cuza Vodă 71 peste drum de Banca Moldova).

SE CAUTA
Pentru o bancă din Iași:
Corespodent rutinat, Dactilograf posedînd la perfecție romîna și una din limbele germană sau franceză.— Oferte detaile sub „BANCĂ" la Agenția de Publicitate I. Brănișteanu str. Gh. Mîrzescu 23.

De vînzare la Societatea „Basarab" din str. I. C. Brătianu 127:
Brînză de putină și telemea, aproximativ 3000 kgr., prune uscate cu mașina, aproximativ 1000 kgr. precum și diferite alte articole de băcănie.

Elita intrebuințează
Legrain Paris
Poudre de Lys
CEA MAI FINĂ
De vânzare, la magazinele de parfumerii de lux
DEPOZITUL GENERAL
Parfumeria „MERCUR"
BUCUREȘTI, Pasagiul Macca No. 24-25.
IAȘI, Str. Ștefan cel Mare 53 și Craiova

Serviciul telegrafic și telefonic

AL ZIARULUI „OPINIA"

Demisia generalului Presan

— Chestia Marelui Cartier—Statul major solidar cu generalul Prezan—Impresia în Capitală — Grave consecințe—

BUCUREȘTI.—Ziarul „Indreptarea" anunță că generalul Prezan, șeful Marelui Cartier General, și-a dat demisia, ca o manifestare de nemulțumire împotriva modului cum d. Aurel Vlad a retractat în Parlament atacurile aduse Marelui Cartier.

*

Marele Stat Major s'a solidarizat cu demisia generalului Presan.

Ca urmare, aseară a avut loc la „Boulevard" un banchet în onoarea celui demisionat.

*

Vestea demisiei șefului Marelui Cartier General a produs mare senzație în Capitală.

Faptul se comentează în sensul unei lovituri care poate duce la grave consecințe.

Chestiunea unui guvern național

BUCUREȘTI.—Se lucrează mult pentru formarea unui guvern național.

D. Iancu Flondor a intrat în acțiune în acest scop.

*

Se observă că d. Take Ionescu în ultimele sale articole din „Românimea" este partizanul unui guvern național însă cere scoaterea definitivă a d-lui Brătianu din viața politică.

Intre ardeleni și liberali

București — Se comentează foarte mult faptul că, în timpul discursului primului ministru Vaida la Senat, liberalii au mers pînă la a striga:

— «La Sibiu, la Sibiu»!

ATENTAT

Bucureți. — Nauen transmite știrea că în Irlanda s'a produs un atentat, impotriva guvernatorului Brench.

Automobilul guvernatorului a fost atacat cu granate, dar Brench a scăpat neatins.

Revolta arabilor

Marșul turcilor spre Bagdad

BUCUREȘTI.— In Mesopotamia a izbucnit o mare revoluție arabă.

Turcii au pornit în grabă asupra Bagdadului.

Clemenceau restabilit

Bucureți. — Se telegrafiază din Paris că primul ministra Clemenceau s'a însănătoșit și și-a reluat ocupațiunile la ministerul de război.

Schimbare la față?

Bucureți. Liberalii, prin multele lor manifestari, dovedesc că au ajans la concluzia că Parlamentul autual trebue dizolvat.

PENTRU D-nii FUNCȚIONARI de la toate instituțiunile statului, cât și cele particulare.
Care doresc de a fi întotdeauna bine și curat îmbrăcați, se face cunoscut că pe un preț foarte modest, se poate spăla, întoarce și transforma orice fel de pălării, vechi de fetru, cât de UZATE; se readuce în stare bună, pe formele celemai noi.
Atelierul de pălării „Modelul"
Iași Str. I. C. Brătianu 74 întrarea prin Str. Fănei 34—în curte Rog păstrați bine adresa M. WOLITZER

De vînzare Un dogar și doi cai cu hamuri precum și un alambic pentru fabricat rachiu.
A se adresa Strada Elena Doamna No. 25 în zilele de lucru de la ora 2—4 p. m.

De vânzare imobilul din Iași str. Ștefan cel Mare No. 53-55 colț cu O. Negri No. 90 și Nemțească No 1 compus din 9 prăvălii, lo alul de farmacie sub firma de „Hygeia" cu 5 încăperi și 3 apartamente de 5 și 7 camere pentru locuință, cu atenanse și remize, separat sau împreună cu dreptul de farmacie azi arendat D-lui Herzenberg.
Informațiuni la d-l. Avocat I. Serafimi, str. Cuza-Vodă 35.

M. Schächter
AVOCAT
Str. Sărăriei 153 (casele Hirschensohn). Consult; 8—9 dim. și 6—8 seara.

Mecanic bun, priceput în conducerea de turnătorie și strungărie, care să intre în afacere de coasociație pentru exploatarea unei asemenea fabrici în Iași, se caută cît de urgent. A se adresa d-lui Th. Jellea Str. Păcurari 82 Între orele 1—3 p. m.

H. GHERNER
AVOCAT
Consult 8—9 și 7—8
Str. Mârzescu 26 Iași

ANUL XVI-lea No. 3808

25 Bani Numărul

MIERCURI 24 Decembrie 1919

ABONAMENTE:

UN AN: : : : 80 LEI
ŞASE LUNI : : : : 40 „
TREI LUNI : : : : 20 „

ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Gh. Mârzescu 23

— TELEFON No. 200 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN.

ANUNCIURI
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÄNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicităţii.

Un număr vechiu 1 Leu.

O tradiţie în politica romînească

— Cu prilejul incidentului de la Senat —

La procesul de lèse-majestate intentat socialistului Gh. Tanase, d. profesor D. Alexandresco, citat ca martor, a fost interogat asupra manifestului opoziţiei din 1886 prin care se ataca violent regele Carol anunţat a veni la Iaşi să asiste la sfinţirea Mitropoliei. Manifestul a avut cunoscutele urmări care au făcut mult zgomot pe vremuri. Şi unul dintre semnatari era şi profesorul ieşan.

D. Alexandresco a declarat că acel violent atac la adresa Coroanei nu constituia de cît o modalitate a luptelor politice dintre partide. Opoziţia de pe atunci, exasperată de o prea îndelungată menţinere la putere a unui partid, a pornit o campanie antidinastică în singurul scop de a combate guvernul.

*

Această practică politică, utilizată de părinţii şi bunicii noştri, a bătătorit un drum larg în viaţa publică a ţării, a creat un puternic obicei, şi ca atare s'a menţinut neştirbită pînă în zilele noastre.

Faptul se petrecea totdeauna cu o preciziune matematică. Guvernul era profund dinastic, iar opoziţia avea veleităţi de republicanism. A doua zi însă de la schimbarea unui guvern, se petrecea şi o subită schimbare în concepţiile politice: opoziţia de ieri se îmbarca fără întîrziere în corabia republicană.

Ridicolul situaţiei era evident. Totuşi marele public, publicul naiv, credul şi greu înţelegător, acel public categorisit în întregime în puţinele cluburi politice, primeau totul cu seriozitate, se împărţea în două tabere care-şi schimbau firma odată cu schimbarea de situaţie a şefului.

Un număr prea restrîns de cetăţeni păstra o consecvenţă antidinastică. Dar aceasta, fiindcă agrea politica persoanelor sau grupuleţelor politice care rămîneau mereu în opoziţie.

*

Acest joc de basculă, displăcut dar nevătămător, a continuat fără întrerupere şi fiinţează cu toată amploarea şi în zilele noastre.

Este recent în mintea tuturor aspectul luptelor dintre partide de acum o lună şi mai înainte, sub regimul d-lui Brătianu personal sau prin d. general Vaitoianu.

Opoziţia era în primul rînd „trădătoare". Termenul era o fericită bomba politică ieşită pe urma războiului. In acelaş timp însă, opoziţia era fireşte „antidinastică", ataca Coroana! Declaraţiile demnitarilor liberali, coloanele nesfîrşite ale fostului oficios „Viitorul", nu mai încetau cu denunţuri de antidinasticism şi lese majestate. Numai liberalii erau devotaţi ai Tronului; toată opoziţia se contopea într'un republicanism primejdios!

Că din această situaţiune s'a ales cu închisoare... Tanase, lucrul este lesne de înţeles...

*

Iată însă pe „devotaţii Tronului" în opoziţie, într'o opoziţie adevărată.

Primul rezultat a fost ivirea celui mai profund dinasticism la partidele care formează guvernul. Acelaş proces mintal la persoanele care au trecut prin guvern, — cel puţin un dinasticism de o durată egală cu timpul scurt al unei guvernări nominale.

Dar liberalii? Bine înţeles că, ajunşi în opoziţie, fac cu ochiul variilor de litografie republicană.

Insă lucrul merge încetişor, cu băgare de seamă, cu abilitate.

Intîi d. Ferekide a început cu aluzii fine, la Senat. „Trebue să păstrăm neştirbită şi nepătată Coroana..." a spus d-sa. Adică, guvernîndu-se altfel de cum vor liberalii, prestigiul Coroanei se ştirbeşte şi atlazul Tronului se păteazā.

Acesta a fost începutul campaniei de opoziţie.

*

Faptul este ridicol şi displăcut. In vremea de astăzi ar trebui să dispară. Şi dacă acest joc de basculă nu prezintă în fond nici o primejdie, aceasta nu e un motiv ca să mai dăinuiască. O purificare a moravurilor politice nu poate fi niciodată timpurie sau de prisos.

Ba o primejdie există. Din agrementul oligarhiei este condamnat bietul Tanase. Şi acest lucru nu este nici just, nici cinstit, nici omenesc.

Câteva NOTE

In Suedia a apărut o boală curioasă zisa a somnului.

Iată o boală de care suferă de multă vreme d. Ionel Brătianu.

*

Spiritul ironist al opiniei publice a atribuit totdeauna Senatului o asemenea boală.

Dar cu ocazia faimosului discurs al d-lui Ferekide, maturul corp a făcut o mare excepţie.

Nu este însă mai puţin adevărat că excepţia confirmă regula.

*

Din cauza conflictului cu ministrul de finanţe, d. general Prezan şi-a înaintat demisia.

Conflictul cu finanţele este totdeauna cel mai primejdios.

*

„Cercetaşii mureau şi miniştrii se însurau"! Cu aceste vorbe un deputat a caracterizat regimul d-lui Brătianu din vremea refugiului în Moldova.

Nici un loc de critică, pentru o situaţie atât de creştinească. «Morţii cu morţii şi viii cu bugetul...»; cam aşa a spus Mântuitorul.

INSEMNĂRI

Boala Somnului

Telegramele anunţă că în Suedia s'a ivit aşa zisa boală a somnului.

Este vorba de o depresiune organică, survenită brusc şi cu o mare intensitate, care ţine pacientul într'un somn prelung din misterul căruia dese ori nu se mai trezeşte la viaţă.

Această boală să fie o urmare a suferinţelor şi oboselilor pricinuite de războiul cel mare? Să fie un rezultat al lipsurilor fără număr pe care lumea a avut să le îndure în aceşti ani ai sălbătăcirei omeneşti? Nu ştim.

Dar faptul ne sugerează o fugară observaţiune.

Munca este un element al vieţei. Ea conservă voinicia omului, ascute spiritul, îmbogăţeşte societatea şi determină progresul.

In acelaş timp însă are legi de organizare, unitate şi bună folosinţă. In special necesită o anumită alternativ cu repaosul.

Munca obosesce spiritul şi trupul. Pentru continuitatea ei şi pentru un maximum de profit, are nevoe de o cantitate de odihnă. Muşchii destinşi, nervii iritaţi, reclamă o refacere completă pentru a-şi îndeplini mai departe funcţia fiziologică. Deasemenea stomahul are nevoe de hrană, pentru a se alimenta sângele şi a se menţine puterea trupească.

O muncă spornică necesită o hrană suficientă şi un somn bun.

Dar masele populare, cum exercitau munca şi cum se bucurau de repaos?

Organizarea socială este prea aspră şi lipsită de omenie. Deţinătorii mijloacelor de producţie sunt puţini şi lacomi, iar producătorii sunt mulţi, chinuiţi şi exploatati. Sub draconicul regim capitalist, munca a fost denaturată. Şi în loc de un factor de propăşire, voinicie, fericire, în loc de cea mai frumoasă condiţie a vieţii, a fost transformată într'o tortură istovitoare a maselor, aducătoare a mizeriilor şi morţei.

Unde era hrana suficientă; unde odihna? Cu câtă ardoare visa muncitorul o liniştită noapte de somn!

Mereu obosit, producătorul anonim al bunurilor vieţii trecea prin viaţă mereu lacom de somn, visând la moartea mîntuitoare — mereu! Şi era arătat cu dispreţ, ca un leneş, ca un somnoros, de către acei care munceau prea puţin şi dormeau prea mult.

Boala somnului descinsă în nordul Europei, cuvântează lumei că muncitorii sunt obosiţi, că trebue să facă repaos, să mănînce şi să doarmă.

Şi dacă această epidemie loveşte şi pe cei bogaţi, îmbuibaţi şi leneşi, cu atât mai mult se va înţelege cât de mult trebue respectată odihna muncitorului.

RENOVATUS

VIAŢA POLITICĂ

In plină criză politică

— Vacanţa la ministerul de interne —
— Conflictul cu Marele Cartier —

Situaţia guvernului continuă a fi şubredă. Vacanţa prelungită a ministériatului de interne determină o stare de provizorat care dăunează ţării.

Toata administraţiunea statului, dependintă de acest departament, stă de o lună de zile fără conducători. Numiri de prefecţi, de comisii interimare etc. nu s'au făcut. Şi nu este astăzi timpul a sta în incertitudine, când toate serviciile publice lasă atât de mult de dorit.

*

Primul ministru, d. Al. Vaida, a explicat prelungita vacanţa de la interne în sensul că guvernul nutreşte gîndul de a scoate acest departament de sub influenţele politice. Se caută un om străin de politică, un administrator capabil care să se ocupe numai de buna gospodărie a Statului.

Trebue să recunoaştem că în principiu ideia aceasta este foarte frumoasă. Un bun organizator, un destoinic conducător, fără preocupări de intrigă politică, deţinător al celei mai importante slujbe în stat — iată un ideal zîmbitor şi nobil!

Dar tocmai la interne să se facă această adevărată revoluţie? La departamentul care prin excelenţă a însemnat presiunea politică, şurubăria de partid, teroarea de guvernămînt?

Sîntem profund pesimişti!

Dar indiferent de oricare concepţii, calcule şi tendinţe, vacanţa ministeriatului de interne determină o stare de fapt care îngreuiază considerabil situaţia guvernului şi menţine criza politică pe o seară enervantă.

*

La aceest tablou al situaţiei se adaogă fără îndoială şi conflictul dintre ministrul de finanţe şi Marele Cartier General.

S'a anunţat demisia d-lui general Prezan. Lucrul e firesc, faţă de cunoscuta ieşire a d-lui Aurel Vlad.

Dar se mai vorbeşte despre somaţiuni în scris, cu un ton neobicinuit, pe care d. Vlad le-ar fi primit de la cîţiva ofiţeri superiori. Şi se vorbeşte chiar despre probabilitatea demisiei ministrului de finanţe.

Iată o situaţiune ciudată.

Se ştie că armata în stat este un organ de execuţie. Ea primeşte ordine de la guvern şi ascultă fără comentarii, fără şovăire.

Dacă guvernul actual, prin persoana d-lui Aurel Vlad, a crezut de cuviinţă să şi exprime un deziderat şi să aducă o dojană subalternilor faptul este obişnuit.

O periclitare a situaţiei guvernului din această cauză, este de neînţeles. S'au poate există legi, e'xista o Constituţiune pe care noi, marele public, nu le cunoaştem?

*

Or cum s'ar explica însă lucrurile, fapt cert este ca prin actualul guvern trăim într'un provizorat primejdios, că criza este prea acuta şi ţine prea mult.

Dacă totul se datoreşte compoziţiei ciudate a Parlamentului actual, atunci n'am înţelege de ce să nu se păşească la actul prin care lucrurile vor putea fi clarificate: dizolvarea.

INFORMAŢIUNI

In chestia viitorului ministru de interne, d. Al. Vaida a declarat că intenţionează a numi unul în afară de partide, care să întrunească calităţile unui bun organizator

„Mai bine numire cu o zi mai târziu — a spus primul ministru — dar toată lumea să fie mulţumită".

Un confrate local relevă şi combate starea proastă edilitară în care se află Iaşul. Dar găseşte răspunzător de acest lucru pe actualul guvern.

Bine înţeles că orice campanie dreaptă în sprijinul oropsitului oraş va avea adeziunea noastră.

Am dori însă să fim lămuriţi de ce ziarul cu pricina n'a cerut trecutului guvern liberal să ordonanţe plata integrală a ajutorului bănesc acordat Iaşului? De ce n'a relevat că toată vara administraţia comunală a menţinut oraşul într'un hal de nedescris? De ce nu constată că din 2 milioane lei s'a reperat numai un crâmpei de stradă, şi cum s'a reparat?.

De ce se face poitlică din administraţia comunală?

Ni se comunică faptul că Sîmbătă 20 ale curentei pe la oarele 8 p. m. mai multe care, vre-o zece la număr, încărcate cu grîu plecau din oraş pe la Podul Bucşinescu.

Sergentul din post n'a făcut cea mai mică observaţie. Un tînăr ofiţer apropiindu-se de conducătorii acelor care i-a intrebat ce au şi unde se duc. Ei au răspuns că au grîu şi-l duc în afară de oraş, pentru că au învoire.

Ofiţerul întrebînd pe sergent, acesta îi răspunse că n'are ordine să observe sau să oprească pe cei ce es astfel din oraş.

Acest răspuns însă n'a mulţumit pe tînărul ofiţer, care a dus pe cei cu carele la Comisie

De acolo ce s'a făcut cu ei nu se mai ştie nimic.

Cu începere de Luni 22 Dec. Biblioteca Universităţii este deschisă în fiecare zi de lucru de la 9—12 şi 3—6.

Manifestaţia muncitorimei

— Pentru pâne —

Administraţia Comunală a anunţat eri că începînd de azi se va pune în vînzare pîinea numai din făina albă pe preţul de 3 lei 50 bani. Muncitorimea aflase de dimineaţă de aceasta şi o delegaţie se prezintă d-lui Climescu, care însă nu dădu un răspuns satisfăcător.

Faţă de această, la ora 1 după prînz, lucrătorii de la Regie, ateliere şi alte instituţiuni, au încetat lucrul şi s'au adunat în Curtea Primăriei în număr de cîte-va mii. S'a trimis după d. Manciu.

Muncitorimea protesta în potriva dispoziţiei luate, care nu poate fi de cît rezultatul unei rele administraţiuni. D. Manciu a scuzat administraţia zicînd, că s'au luat toate măsurile, dar că vina trebue atribuită crizei de transport. Mulţimea voia să meargă la direcţia regională a Căilor ferate.

D. Manciu roagă pe muncitori să se împrăştie în linişte, rămînînd ca d-sa cu o delegaţie să meargă la d. Scutaru. Mulţimea însă continuă să protesteze. Luară însă cuvîntul mai mulţi muncitori, cari făcînd apel la sentimentele de ordine a muncitorilor, cerură ca să se împrăştie în linişte, acordînd administraţiei comunale un răgaz de 24 de ore după care muncitorimea va aviza.

Muncitorimea ascultă sfatul şi se împrăştie în linişte.

*

După aceasta delegaţia muncitorilor întovărăşit de d. Manciu, porniră la direcţia regională.

D. Scutaru, ceru să i se înainteze tabloul cantităţilor de grîu cumpărate de morarii din Iaşi, pentru a lua măsuri că ele să fie aduse repede în Iaşi.

Tabloul va fi azi înaintat.

Camera de punere sub acuzare a pus eri în libertate pe d. Anastasiade, fost director de serviciu la Căile ferate.

In corespondenţa interioară cu privire la alegerea comunităţei Israelite din Trg. Sulţa, publicată în ziarul nostru, din eroare nu s'a menţionat că preşedintele onorific al biroului de alegere a fost Dl. Dr. C. Băcăoanu medic al Institutului. Iar biroul compus din D-nii I. Bacalu, I. Crutincioru şi H. Iţicovici.

In afară de d-nii dr. Manicatide şi Francisc Reiner, urmează a părăsi universitatea ieşană în folosul Bucureştilor d-nii dr. Bacaloglu, Titi Constantinescu, Amza Jianu, G. Demetriade şi I. Manolescu

Ne referim la articolul nostru de dăunăzi „Oligarhia Universitară".

Eri s'a găsit doi mici copilaşi aruncaţi în stradă. Cercetări au dovedit că un copilaş e al Mariei Cucu, foastă gardiancă la spitalul Sf. Spiridon, şi al doilea al Mariei Nistor din Comuna Voineşti.

Societatea Studenţilor agronomi va da un bal în ziua de Boboteaza la Podul-Iloae, în scop de a fonda o bibliotecă.

Balul va fi sub preşedinţia d-luî Gorgos, iar ca preşedinte activ va fi Dl. Casian, administrator de plasă.

Eri camera de punere sub acuzare a respins cererea de eliberare a d-lui Marino funcţionar superior la căile ferate.

Consiliul de Administraţie al Sindicatului proprietarilor urbani din Iaşi se va întruni Mercuri 24 ale curentei luni la oara 6 p. m. în tocalul Sindicatului din Cuza Vodă 52 (casa Jurist) spre a discuta mai multe chestiuni importante.

D. Climescu, preşedintele Comisiei interimare, a comunicat aseară Ministerului de interne, grava situaţie din Iaşi, provocată din cauza crizei de transport.

Exploatarea Fabricei „FORTUNA“

pe lângă lucrări de tâmplărie, şaibe (roţi de transmisie), primeşte orice fel de **LUCRARI** DE STRUNGARIE-MECANICA ŞI REPARAŢIUNI DE MAŞINI.

Mare depozit de MOBILE şi SCAUNE, de orice fel.

CHERESTEA de tot felul cu preţuri avantagioase.

Automobilişti

Atelierul „EXPRESUL„

din BULEV. ELISABETA 3 (Râpa galbenă)

pentru VULCANIZAREA CAUCIUCURILOR DE AUTOMOBILE, trecând sub conducerea şi proprietatea d-lui IOAN POPESCU, distinsul specialist în vulcanizarea cauciucurilor, fost mulţi ani şef al Garajului „Leonida“ din Bucureşti primeşte comenzile spre executare în condiţiuni superioare, cu preţurile cele mai reduse.

SE MAI REPARA GARANTAT GALOŞI ŞI ŞOŞONI.

Import, Export Industrie şi Comerţ

PASAGIUL MARCA 2, BUCUREŞTI

Depozit permanent de articole medicinale, pansamente, cauciucării:

Glicerină 30 grade Beaume	Lei 18	kgr. netto bidonul gratis
Acid boric paete	„ 16	kgr.
Oleum ricinum albis	„ 14	„
Guma rabicum pulv.	„ 30	„
Amidon prim. „	„ 11	„

şi orice alte articole în branşa noastră cu preţuri convenabile.

FRANCO GARA BUCUREŞTI, ACONT ŞI RAMBURS

Se caută spre imediata angajare Domnişoară cu scriere frumoasă de biurou, cunoscînd ori limba Franceză ori Germana. Farmacia dr. N. A. Racovitză.

Mecanic bun, priceput în conducerea de turnătorie şi strungărie, care să intre în afacere de coasociaţie pentru exploatarea unei asemenea fabrici în Iaşi, se caută cît de urgent. A se adresa d-lui Th. Jellea Str. Păcurari 82 Între orele 1—3 p. m.

SE CAUTA

Pentru o bancă din Iaşi:

Corespondent rutinat, Dactilograf posedînd la perfecţie romîna şi una din limbele germană sau franceză.— Oferte detaile sub „BANCĂ“ la Agenţia de Publicitate I. Brănişteanu str. Gh. Mîrzescu 23.

CALENDARE NOI PE ANUL 1920, Calendare pentru buzunar, Cărţi poştale ilustrate. jucării, cercei, inele, mărgele, articole de mărunţişuri, galanterie şi librărie, cumpăraţi eftin în en-gros şi endetail la

MAGAZINUL UNIVERSAL

cu mărunţişuri, galenterie şi lăbrărie FANICĂ TEODORESCU Iaşi srr. Anastasie Panu 36 în abropiere de Hală.

Reg păstraţi bine adresa

Brânză de oi bătută şi CAŞCAVAL

Primind o cantitate mai mare de brînză, vindem engros cu Lei 13 kgr. şi en detail cu Lei 14 kgr. caşcaval cu Lei 16 kgr. endetail

Pentru EN-GROS a se adresa la D-l Ancel Rothenberg str. I. C. Brătianu, sau la Banca Moldova.

Pentru EN-DETAIL la d. Idel Feuerştein, strada Nicolina 37 Iaşi sau la ghereta No. 83 din hală.

Jacques Paucker

— BIROU TECHNIC —

BUCUREŞTI STR. SMARDAN 27

— AU SOSIT —

Garnituri de Asbest

cu sâu, grafitate,

— Klingerită, Vulcanfibră —

De vânzare la Societatea „Basarab“ str. I. C. Brătianu 127 diferite mobile de birou.

FESTIVALUL FEMENIST.— Sâptămâna trecută a avut loc la Teatrul Naţional, festivalul organizat de „Asociaţia pentru Emanciparea civilă şi politică a femeei române“ în scop de propagandă.

D-na Ella Negruzzi, neobosita luptătoare pentru drepturile femeei, a arătat legitimitatea revendicărilor femeniste şi necesitatea imperioasă a satisfacerii lor. A arătat nedreptatea ce se face unei jumătăţi din omenire prin înlăturarea ei dela viaţa publică a Statului şi nesocotirea însăşi a drepturilor fiecărui individ în Societate.

Conferenţiara accentuiază asupra scopului urmărit de femeniste: a întări baza pe care se reazimă familia, iar nu a o distruge — aceasta putându-se realiza numai prin colaborarea tuturor energiilor ce compun Societate — de a înfăptui o mare operă socială, menită a mări quantumul de fericire a fiecărui individ, asigurându-i deplinătatea desvoltării sale intelectuale şi morale.

Termină, făcând apel la toţi acei ce nutresc aceleaşi năzuinţi, de a le da tot concursul moral, necesar realizării dezideratelor formulate de femeniste.— Frumoasa conferinţă a fost îndelung aplaudată de numerosul public care a asistat la acest festival.

A urmat partea literară-muzicală a programului, pentru reuşita căruia au dat bine-voitorul concurs D-nele M. Cerchez, Braborescu şi H. Gruenberg şi D-nii Fl. Breviman, Barbu, şi Dimitriu împreună cu corul metropolitan,— artiştii şi diletanţi prea bine cunoscuţi şi mult apreciaţi de publicul ieşan, pentru talentul şi succesele repurtate în totdeauna şi cărora Asociaţia femenistă le aduce şi pe această cale cele mai vii mulţumiri.

GERMURI

MARE DEPOZIT DE EN-GROS

IULIUS HIRSCHENSOHN

Iaş str. Sărăr ei 153.

Cetitorii noştri, care din diferite motive nu-şi pot lua la timp ziarul, vor găsi „OPINIA“ până la orele 12 noaptea la DEPOZITUL DE ZIARE din strada Cuza Vodă 71 peste drum de Banca Moldova).

De vinzare la Societatea „Basarab“ din str. I. C. Brătianu 127:

Brînză de putină şi telemea, aproximativ 3000 kgr., prune uscate cu maşina, aproximativ 1000 kgr. precum şi diferite alte articole de băcănie.

ACCIDENT DE TRAMVAI. — Azi dimineaţă s'a înregistrat în localitate un accident de tramvai, în împrejurările următoare,

La ora 8 şi jum. vagonul 33, condus de manipulantul Ungureanu şi de conducătorul Panţiu pornind de la halta comisiei a cincea, din cauza zăpezei căzute, a luat o viteză vertiginoasă. Ori ce franare era exclusă. Şi astfel vagonul răsturnat spre stânga, ajunse în strada Apeduc, unde se opri, pătrunzând în casa cn No. 26 din această stradă.

Spaima persoanelor aflătoare în tramvai, era extraordinară. Mulţi vroiră să sară din tramvai, însă fură opriţi în chip energic de controlorul Padurăreanu. Astfel s'a evitat o catastrofă. Cu toate aceste sunt două victime.

Astfel funcţionarul de tramvai Gheorghe Moraru, care se afla pe platformă sub greutatea căderei îşi fractură un picior. Aseminea a fost contuzionat şi tânărul Leizer Fişer.

O anchetă a fost deschisă.

O SCRISOARE.—Primim următoarea scrisoare iseălită de d-nii I. Vasilescu şi N. Pădureleanu, în numele controlorilor de la tramvai:

„în ziarul „Evenimentul“ No. 239 din 18 curent, am văzut scrisoarea d-lui A. Mihail controlor la tramvai, pe care o contestăm în totul, pentru următoarele motive:

1) Nu e adevărat că, d-sale i s'a dat concediu pe timpul alegerilor, cu obligaţiunea de a face pe agentul electoral, ci a cerut acel concediu pentru interesele personale, iar noi i-am ţinut locul.

2) Nu e adevărat că a fost pus la cale. să stăruie şi să obţină transformarea Sindicatului Socialist, în Sindicat Profesional Naţional. Aceasta a fost o născocire a d-sale, dar care nu i-a reuşit.

3) E o inscenare afirmaţia d-sale că personalul de control a fost transformat în agenţi electorali, şi ne surprinde faptul că vorbeşte de toţi controlorii (d-sa fiind absent de la serviciu), ca şi cum şi noi am fi fost agenţi electorali, fără ca să ştim aceasta.

4) E deaseminea o inscenare răutăcioasă afirmaţia că personalul de control (care suntem noi) a avut ordine ca în timpul alegerilor să nu raporteze nici o neregulă, în ceia ce priveşte serviciul nostru.

Aceasta nu e de cât o halucinaţie a d-sale.

5) In ceia ce priveşte reaua administraţie, despre care d-sa face aluzie, credem că nu e in măsură să poată aprecia aceasta, cu atât mai mult cu cât Onor. Public îşi poate aminti cine e dl. Mihail şi din ce Instituţie a statului a venit din nou la tramvai. Cunoscându-se iresponsabilitatea d-sale, se va putea vedea până la ce punct pot fi crezute afirmaţiunile ce le dă prin ziare.

Realitatea este că, dl. Mihail a pretins să fie numit Şef controlor, cum însă Direcţiunea având în vedere starea sănătăţei sale, nu i-a admis cererea, d-sa a găsit ca mijloc de răzbunare, publicarea de afirmaţiuni minciunoase în ziare

Nu suntem geloşi de trecerea ce d-sa o are la acel ziar, dar nu-i permitem să afirme faptele neadevărate, dând a înţelege că scrie şi în numele nostru.

Mulţumindu-vă pentru buna voinţă ce o aveţi de a aduce la cunoştinţa Onor. Public cele de mai sus rugăm Domnule Director să bine voiţi a primi asigurea stimei ce vă păstrăm“.

Comisiunele de ocoale pentru constatarea pagubelor de răsboi vor începe să lucreze la 21 Ianuar 1920.

Comisiunile sunt formate din judecătorul ocolului respectiv, un delegat al fiscului şi un delegat al contribuabililor.

„Adevărul“ crede a şti că în curând gruparea naţionalistă va fuziona cu partidul ţărănist, sub şefia d-lui N. Iorga.

D. Cuza urmează să rămie în afară de această combinaţie.

ŞTIRI MUZICALE. — Vineri 26 Decembrie ora 6 d. a. va avea loc al 6-lea Concert Simfonic dirijat de Dl. A. Ciolan.

Programul:

1) Weber, Uvertura Freysching.
2) Grieg, Peer Gynt Suita.
3) Beethoven, Simfonia No. 6 (Pastorala).

Biletele la Maximovici.

Cu o deosebită solemnitae s'au serbat „Macabeii“ în templul Neuschatz. Serviciul religios a fost celebrat de cantorul Helman cu un cor de 25 persoane. Au ţinut cuvântări ocazionale d-nii Dr. Hornştein, Carol Drimer şi S. Şfemer.

Cinema ELISABETA. — Astăzi în matineuri şi seara: SULIVAN. Puternică dramă în 5 acte din repertorul marilor maiştri ai artei dramatice. In rolurile principale apar: d-ra Gemma di Sanctis şi d. Livio Pavanelli, celebrităţi scenice ale teatrelor italiene. -Cel mai recent „Jurnal de actualităţi“ şi o comedie complectează programul.

Joi a doua şi ultima serie din „Intoleranţa“.

Serviciul sanitar al judeţului s'a mutat în localul direcţiunei sanitare, din strada Păcurari.

BIBLIOGRAFIE.—„Insemnări Literare“ No. 45, cu următorul sumar:

Mama de Anton Constantinescu, Linişte de iarnă de Demostene Botez, Jucării pentru Lily ds Ionel Teodoroanu. Decor de Al Philippide, Un secret de Al. Rodin, Asteptând de Al. O. Teodoreanu, precum şi numeroase note şi recenzii.

Preţul 1 leu.

Cu acest număr, „Insemnări Literare“ şi-a încheiat apariţia.

Comitetul Şcolar de pe lângă Şcoala Comercială Superioară a decis să înfiinţeze un Cămin pentru elevii săraci de la zisa Şcoală.

Pentru aceasta s'a luat dispoziţiuni a chibzui asupra modului de a se strînge fondurile necesare.

Serviciul telegrafic şi telefonic

AL ZIARULUI „OPINIA“

Conflictul cu Marele Cartier General

— Consiliu de miniştri. — Declaraţia d-lui Vaida. — Demisia generalului Prezan va fi primită. — Blocul va susţine guvernul. — Interpelări la Senat —

BUCUREŞTI.— Contrar celor anunţate de unele ziare, demisia d-lui general Prezan nu se dezminte.

In consiliul de miniştri ţinut ieri la ora 12, sub preşedinţia Regelui, s'a discutat aceasta chestiune.

*

Se dezminte că Marele Stat Major s'ar solidariza cu Marele Cartier General.

*

Primul ministru Vaida într'o declaraţie făcută unui redactor al ziarului „Adevărul“, a spus că speră că nu va fi un conflict, întrucât Aurel Vlad n'a urmărit să atace pe nimeni personal.

*

Ziarul „Avîntul“ publică o declaraţie a unui fruntaş al blocului parlamentar prin care se spune că *blocul va susţine guvernul în contra ori căreia lovituri. Şi dacă generalul Prezan va demisiona, i se va primi demisia, mai ales acum când Marele Cartier General va merge spre dizolvare.*

*

In şedinţa de ieri a Senatului d. general Anastasiu a interpelat guvernul în chestia Marelui Cartier General ***care costă enorm budgetul sleit al României.*** A cerut deasemenea o delimitare a numărului de automobile întrebuinţate de armată.

D. general Lambru s'a asociat la această interpelare.

CAMERA

— Discursul d lui Maniu. —

Bucureşti. — Camera. — In şedinţa de ieri se decide a nu se admite congedii deputaţilor decît numai pentru cazuri de boală.

In continuarea discuţiei asupra programului guvernului, ia cuvântul d. Iuliu Maniu.

D'sa aduce un mare omagiu poporului care a jertfit 800.000 fii ai săi pentru dezrobirea fraţilor. Işi arată recunoştinţa faţă de conducătorii care au îndrumat poporul român.

D. Maniu arată apoi că o reziştenţă nu era posibilă şi dacă Romînia încearcă o durere prin felul cum a fost soluţionată chestia delimitărei graniţelor, această durere are un adînc răsunet în sufletele ardelenilor şi nu este mai mică la ardeleni decît la celelalte categorii de romîni.

SENATUL

— Numirile prefecţilor şi primarilor — Atacuri la adresa liberalilor —

Bucureşti. Senatul. — După interpelările în chestia Marelui Cartier General, d. General Lambru întreabă guvernul asupra întîrzierei în a se numi un ministru de interne.

Răspunde d. Aurel Vlad care declară că toate măsurile s'au luat şi că *în curînd se vor face numiri de prefecţi şi de comisii interimare, alegindu-se gospodari în afară de politică.*

In discuţia asupra declaraţiei guvernului, vorbesc d-nii Olaru, Boroş şi Iacobanu naţionalist, care atacă pe liberali.

D. Gr. Coandă, ţărănist, face un aspru rechizitor partidului liberal.

D, Zamfir Arbore, basarabean, glorifică poporul de eroi şi jertfe care a făurit unitatea neamului.

Polemica Averescu Take Ionescu

Bucureşti. —Ziarul „Indreptarea“ publică un comunicat prin care se răspunde ziarului „Romînimea“ şi se declară că generalul Averescu n'a făcut nici o greşală atunci cînd a primit să intre în guvern.

Dimpotrivă, aprecierile ziarului «Romînimea» constitue o greşeală pe care nu Liga Poporului ar putea-o regreta.

Spre un guvern Naţional

— Generalul Averescu arbitru al situaţiei —

BUCUREŞTI.—Zilnic sporeşte convingerea că vom avea curând un guvern naţional, al cărui prim act va fi dizolvarea Parlamentului.

Generalul Averescu este considerat arbitru al situaţei în sensul ca nu se mai poate actualmente guvern fără participarea d-sale.

Un ministru face coadă la peşte

— Trucul d-lui Mihalachi —

BUCUREŞTI. — Ministrul domeniilor, d. Mihalachi, cunoscând specula ce se face cu distribuirea peştelui, a vrut să demaşe personal pe speculatori.

In acest scop s'a îmbrăcat în straie ţărăneşti şi a făcut coadă la oficiosul de vânzare Când i-a venit rândul la cumpărat n'a putut obţine peşte decât dând bacşiş

Când d. Mihalachi şi-a declinat titlul, vă puteţi închipui mutra vinovaţilor.

O urmare a acestei nostimade va fi destituiea vinovaţilor şi aplicarea de pedepse aspre.

SANATORIUL Dr. TZAICU *din Iaşi Str. Carol No. 20 reorganizat şi mărit este la dispoziţia tuturor medicilor şi pacienţilor.*

Bolile cantagioase şi nervoşii turbulenţi nu se primesc.

Clinica chirurgicală perfecţionată, chirurgie de urgenţă, gynecologie, genito-urinare. Dr. Tzaicu dă consultaţiuni între orele 2—4. Telefon 115.

ANUL XVI-lea No. 3809

20 Bani Numărul

Joi 25 Decembrie 1919

ABONAMENTE:
UN AN: : : : 80 LEI
ŞASE LUNI : : : : 40 „
TREI LUNI : : : : 20 „

ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Gh. Mârzescu 23

— TELEFON No. 200 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN.

ANUNCIURI
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRĂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicităţii.

Un număr vechiu 1 Leu.

Cine poartă răspunderea

— Dezorganizare generală. — Iaşul infometat —

Cea mai nouă, dar totodată şi cea mai nemîngîiată opoziţie din ţara romînească — opoziţia liberală — întreţine cel mai viu foc de ostilitate împotriva guvernului.

In rolul ei firesc, această opoziţie nu se dă în lături de a găsi părţi vulnerabile pretutindeni. Dar din pofta nesăţioasă de atac iese şi o pierdere de măsură. Lovituri în răni proprii şi întrebuinţări de arme cu două tăişuri.

In adevăr.

Cercul din localitate al suszişilor opozanţi aduce guvernului grava acuzaţie de a nesocoti nevoile publice, a menţine ţara într'o completă dezorganizare şi a infometa populaţia.

Atacul cuprinde o parte generală în privinţa administraţiei ţărei şi o parte specială privitor la nevoile Iaşului.

Să vedem cum se prezintă adevărata situaţiune.

Nu îndoios că nevoile publice sînt mari, tara este dezorganizată şi populaţia infometată. Dar unde este vina?

Acum un an şi mai bine, cînd d. Brătianu a preluat puterea, a găsit o rea situaţie alimentară şi administrativă, dar pe care s'a îngrijit să o îmbunătăţească progresiv. Alimentarea publică a continuat a se face datorită fainei de la aliaţi, dar într'un mod complit de defectuos. Administraţia însă din rea a devenit îngrozitoare. Emblemele timpului au devenit incuria, incapacitatea şi jaful, sub nobile auspicii.

Apoi bunul Dumnezeu a dat un an mănos. S'a făcut pîne multă ca să se sature norodul, rămînînd şi prisos pentru export de zeci de mii de vagoane.

Dacă s'a făcut grîu mult, pentru ce nu este pîne?

Pentru ce statul n'a oprit exportul clandestin, rea voinţa boerilor şi specula tuturor? Aceasta era o primă sarcină a guvernului care funcţiona prin lunile August, Septembrie şi Octombrie. Şi pare-mi-se că pe atunci nu guverna d. Vaida.

In ce priveşte aprovizionarea Iaşului cu pîne şi combustibil, aceasta nu trebuia făcută în Decembrie, ci cu mult înainte. Dacă odată cu începutul toamnei au început şi lipsurile de vagoane, grîu şi lemne, răspunderea este a guvernului de atunci. Dacă Iaşul n'a fost aprovizionat la timp cu tot ce trebuia sau măcar putea să fie aprovizionat, răspunderea este a comisiunei interimare care a funcţionat în cursul toamnei, a acelei comisiuni care a făcut aranjamente cu morari, brutari şi bănci în distracţie şi pe sprinceană.

Vinovaţii sînt în jurul nostru, dar astăzi nu mai deţin puterea şi se năpustesc cu cinism împotriva hoţului de păgubaş care este guvernul actual

Bătăioasa opoziţie de care ne ocupăm dă alarma şi îşi exprimă teama de primejdiile sub toate raporturile pe care actuala situaţie le prezintă. Foarte prudent.

Populaţia ieşană a început a da semne de exasperare, dar că cunoaşte pe adevăraţii vinovaţi şi a dovedit o aceasta prin manifestaţia de alaltăeri din faţa primăriei.

Guvernul Vaida este vinovat că se ridică poporul? Trebue să fim drepţi şi să mărturisim că nu. O ştie aceasta şi opoziţia liberală, din care pricină acuză guvernul de incapacitate pentru că nu reprimă revendicarea în masă.

Vinovaţii adevăraţi ar dori să se ascundă prin învinuirea muncitorilor. Guvernul nu poate face aceasta. El ştie că poporul e flămînd şi că trebue să-i dea pîne, nu represiune sîngeroasă cum a făcut acum un an tocmai opoziţia de-acum, cea mai mult răspunzătoare de toate nenorocirile din Romînia.

Câteva NOTE

La Cracovia a fost condamnat la moarte un negustor milionar, pentru că a făcut specula cu trei vagoane de provizii.

Dacă nu s'a priceput să vie în România, unde i s'ar fi dat onoruri pentru asemenea capitaţi liberal-comerciaţe!

*

O încordare de relaţiuni s'a ivit între d-nii Averescu şi Take Ionescu.

Şi d. Al. Constantinescu râde, cu toate că se apropie Crăciunul.

*

Dialog.

— „Preţurile maximaţe nu se mai respectă. Ce face Liga Consumatorilor“?

— «Consumă»!.

INSEMNĂRI

Filantropia timpului!

Alţi filantropi în târgul Iaşilor!

Nu este vorba de acea filantropie cu care se distrează aristocraţii în orele libere. Nu ne gândim la faimoasele festivaluri în care se produc doamnele Coco, Serafina şi Dia, învîrtindu-se vaporoase în jurul finului Basile. Nu vizăm acele nobile serbări cu scop filantropic, la care comitetul organizator decide în mod lăudabil a adăoga la fondul saracilor întreg câştigul brut, suportând elita cheltuelile şi risipind de pildă 10,000 lei cu pregătirea pentru încasări de 3475 lei şi 35 bani. Nici nu intenţionăm a vorbi de rău comitetele caritabile care socotesc 5000 lei încasări la balul filantropic, 5050 lei cheltueli şi care iartă pe săraci de cei 50 lei cu care fatalitatea a făcut să rămîe datori.

Nu!

Aducem prinosul de recunoştinţă nouilor filantropi ai timpului: brutarii şi casapii.

După socotelile celor în drept, brutarii câştigau mărturisit vre-o 30—40 bani de pânea ce se vindea cu 1 leu 50. Dar socoteala era greşită. Brutarii pierdeau.

Au încercat să obţină o majorare de preţ dar nu s'a putut, şi au continuat deci să piardă numai şi numai să sature populaţia. Sosind un stoc de făină albă, sărmanii brutari au căpătat-o pe preţul enorm de 4 lei şi 10 bani kgr. fiind obligaţi a vinde pânea cu 3 lei 50.

Pierdere manifestă. Gurele rele spun că pitarii amestecă făina de 1.50 cu acea de 4.10 lei, pe din două, făcând o făină de 2.80 lei kilogramul şi vânzând pâinea 3.50 lei. Calomnie, desigur. Brutarii pierd de dragul publicului.. Nici nu înţelegem de unde mai au atâta de pierdut. Iată filantropie!

Asemeni şi casapii. Toţi mărturisesc că îi costă un kgr. de carne 7 lei 50. Şi totuşi dacă te obrăznicesti îţi vinde kgr. numai cu 7 lei. Iată filantropie veritabilă. Să dai tot ce ai în pungă numai populaţia să nu fie flămândă!

Marii filantropi brutari şi casapi trec pe străzi grăsulii şi călcând îndesat. Dar numai unul Dumnezeu ştie ce s'a ales de avutul lor,

Lucrul nu este cu dreptate. Societatea nu poate admite ca brava categorie a brutarilor şi măcelarilor să se ruineze din atâta dragoste a oamenilor,

Este necesar un act revoluţionar. Să se socializeze comerţul cu carne şi pâine. Numai comuna să îndeplinească aceste atribuţiuni şi dacă e vorba de atâta pierdere fatală, pierderea să fie obştească..

RENOVATUS

VIAŢA POLITICĂ

Spre o viaţă Constituţională

— Ridicarea cenzurei şi stărei de asediu —
— Consolidarea finanţelor Statului —

După cele anunţate prin ultimele comunicări telegrafice din Capitală, conflictul cu Marele Cartier General ar fi fost aplanat. In urma discuţiei din consiliul de miniştri şi lămuririlor pe care d. Vlad le-a dat Suveranului, d. general Prezan s'ar fi convins că retractările făcute în Camera de ministrul finanţelor, sunt suficiente

Cu atât mai bine.

*

Dar acest conflict a avut şi partea lui bună. Se anunţă astfel, din izvor serios, că în cîteva zile Marele Cartier va fi dizolvat. Incontestabil că recentul conflict a grăbit mult hotărîrea guvernului în această privinţă. Şi este îmbucurător faptul apropiatei dizolvări a Marelui Cartier întrucît prin aceasta reintrăm în viaţa constituţională, păşim la adevărata epocă a păcei.

Se anunţă de asemenea că odată cu dizolvarea Marelui Cartier, pînă în cîteva zile vor fi ridicate cenzura şi starea de asediu. Acest lucru îl visează ori ce suflet democrat şi cinstit din ţara romînească De multă vreme măsurile excepţionale nu-şi mai aveau rostul. Şi considerăm o mare fericire faptul că ziua libertăţii adevărate se apropie.

*

Demobilizarea armatei şi dizolvarea Marelui Cartier vor avea şi o repercusiune asupra situaţiei noastre financiare. D. ministru Aurel Vlad a declarat că valuta leului se va resimţi imediat în bine odată cu demobilizarea ţărei.

Tot odată budgetul Statului va înregistra o enormă uşurare.

*

Iată motive serioase care ne fac să afirmăm ca, dacă cu actualul guvern trăim sub o incertitudine politică agasantă, există cel puţin siguranţa unei libertăţi şi pacificări interne.

Şi dacă este adevărat că conflictul cu Marele Cartier a precipitat ridicarea măsurilor excepţionale, «tunci acest conflict a fost bine venit.

INFORMATIUNI

Parlamentul va lua în curând vacanţa pînă la 26 Ianuarie stil nou.

Primul ministru, Al. Vaida, va pleca în timpul vacanţei cu prim delegat la Paris. Interimatul preşedinţiei consiliului va fi ţinut de d. Aurel Vlad.

Cu începere de mâine Joi, 25 Dembrie a. c., se va distribui din nou pe la brutării pâine din făină integrală cu preţul de lei 1,50 kgr.

In cursul săptămânei viitoare va sosi din America primul transport de monedă de hârtie în valoare de 10 miliarde lei.

Acest stoc va servi la scoaterea din circulaţie a coroanelor, rublelor şi hârtiei Băncei Generale

Intr'un recent consiliu de miniştri s'a discutat proectul de lege pentru aprovizionarea ţărei.

Proectul gata întocmit va suferi câteva modificări, iar alcătuirea lui definitivă se va face zilele acestea.

Numirile de prefecţi şi comisii interimare se vor face conform indicaţiilor naţionaliştor şi ţăraniştilor.

Naţionaliştii revendică 17 judeţe din vechiul regat, pentru care au întocmit liste de demnitari.

Curtea marţială a judecat eri pe marinarul Popovici George, condemnat în lipsă la 7 ani muncă silnică pentru dezertare şi agitaţii revoluţionare la Odessa.

In urma pledoariilor d-lui P. Sadoveanu şi Omer Popovici, Curtea a achitat pe inculpat.

D. Judecător de instrucţie Ieşanu, a pus în libertate pe d. Derusi şi pe ceilalţi implicaţi în afacerea Anastasiade. N'a rămas arestat de cît d. Marino.

D. Popescu Halibaşa, arendaşul moşiei Şoldana, instruit în afacerea morţei perceptorului Popovici a fost pus în libertate.

POLITICA D-LUI TAKE IONESCU. — Intr'un interview acordat corespondentului ziarelor „Neue Freie Presse“ din Viena şi „Pester Lloyd“ din Budapesta, d. Take Ionescu a spus, între altele, că:

Dacă la cele 75 milioane victorioase, care vor despărţi de acum încolo lumea germană de cea rusă, se vor mai adăogi şi Austria, Ungaria şi chiar Bulgaria, d'sa ar vedea lucrul acesta cu plăcere.

Romînia va trebui să aibă de acum încolo o politică conservatoare în chestiunele externe şi o politică profund democrată în interior.

Cine compteazâ pe vre'un dezacord între democraţiile apusene se înşeală.

Mâine, se va serba cu mare solemnitate hramul bisericei Sf. Spiridon. Serviciul religios va fi oficiat de S. S. Archiereul Gurie.

Şcoalele secundare vor lua vacanţa, cu începere de la 1 Ianuarie stil nou.

Secietatea pentru profilaxia tuberculosei filiala Iaşi organisează o serie de conferinţe în scop de a-şi spori fondurile în vederea înfiinţărei unui senatoriu în împrejurimile Iaşului.

Prima Conferinţă va fi ţinută de Dl. Profesor Dr. Manicatide în Aula Universitatea Sâmbătă 27 a. c. orele 6 jum. p. m.

Publicul este rugat să asiste în număr cât mai mare.

Venitul net la reprezentaţia cinematografică dată în folosul excursiei elevilor liceului Naţional a atins suma de 3500 lei.

Studenţimea universitară e convocată în adunarea generală, pentru mâine ora 8 seara, în amfiteatrul Facultăţei de Drept,

Candidaţii pentru noul Comitet îşi vor expune programul de activitate.

Comisarul de siguranţă Gh. Daulja, anchetând furtul de lengerie de la spitalul Sft. Sgiridon şi institutul Gregorian, a reuşit a descoperi şi aresta pe făptuitori.

Ei sunt numiţi Elena şi Timofti Lăpuşneanu şi Gh. Moruz din serviciul spitalului.

Cooperativa „Hărnicia“, a fost aprovizionată pentru membri săi cu mari cantităţi de alimente, furnizate de casa Centrala a Cooperativelor orăşeneşti.

O mişcare cetăţenească. — Se cunoaşte hotărîrea luată în diversele îngrăbări cetăţeneşti locale de a se păşi cu hotărîre la ridicarea Iaşului din mizeria în care zace.

De mult s'a ajuns la convingerea că fără iniţiativa particulară, şi fără îndepărtarea politicei de la treburile comunale, nu se va putea ajunge la îndepărtarea relelor pe care acest oraş le îndură de la război încoace.

Populaţia ieşană, odată convinsă de necesitatea îndepărtărei de la primărie a oamenilor de cluburi care se complac în favoruri şi politică, a hotărît să intervie energic pentru a se hărăzi Iaşului un primar care să fie un reputat gospodar şi să se devoteze intereselor obşteşti.

In acest scop s'a alcătuit un comitet de iniţiativă, compus din reprezintanţi ai tuturor straturilor sociale, indiferent de credinţele politice, care să facă demersurile necesare pentru salvarea Iaşilor din halul edilitar în care se află şi de lipsurile ce l săcătuesc.

Acest comitet, compus din peste 200 de cetăţeni, a căzut de acord asupra persoanei cel mai mult indicate a veni în fruntea comunei.

Este vorba de d. Gh. Lascar, fostul primar de numele căruia se leagă amintirea celei mai frumoase înfloriri a oraşului nostru

Pentru luarea ultimelor dispoziţiuni în acest sens, o întrunire va avea loc Duminică 28 Decembre, orele 2 p. m. în localul societăţii de gimnastică.

Despre indecisia ca d. Gh. Lascar să vie în fruntea primăriei de Iaşi, presa locală s'a exprimat cu o deosebită satisfacţie.

Constatăm acum cu plăcere că presa bucureşteană, care cunoaşte nevoile Iaşilor, se pronunţă în acelaş sens.

Bimestrele la Licel Naţional au fost împărţite şi aprobate de Minister.

Bimestrul I până la 15 Decembrie, Bimestrul II până la 15 Feb. Bimestrul trei până la 15 April. Bimestrul IV până la 15 Iunie.

D. Iamandi, medicul circumscripţiei a III-a, asistat de agenţi poliţieneşti, a făcut o descindere la locuinţa d-lui Moritz Şvarţ din str. Cuza-Vodă 42, unde a găsit ascunse însemnate cantităţi de medicamente.

Camera de Comerţ din Iaşi, invită pe toţi comercianţii băncile şi industriaşii circumscripţiei sale, care lucrează cu străinatatea, de a se întruni într'o consfătuire care va avea loc în ziua de Vineri 26 Decembrie 1919 orele 3 jum. p. m. în localul Camerei de Comerţ, pentru a primi toate informaţiunile necesare şi a stabili de comun acord felul şi condiţiunile de participare la Târgul din Lyon, care se va ţine între 1—15 Martie 1920.

Din Washington se anunţă că Senatul american este acum dispus să ratifice pacea.

In schimb nu se va admite deocamdată participarea Statelor-Unite la Liga Naţiunelor.

D-na Mârzescu, a învitat pentru azi, la ora 3 după prânz, la o consfătuire mai multe persoane distinse din localităţi, în vedere ajutoarelor la înscrieri, cu prilejul Sărbătorilor.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a înaintat comitetului de ajutorare suma de 400 lei, pentru a se distribui la săraci, cu prilejul sărbătorilor.

Aviatorul sublocotenent Haralambie Goja, pe când făcea exerciţii de război deasupra câmpului de aviaţie din Cernăuţi, s'a prăbuşit cu aparatul. Nefericitul aviator a rămas mort pe loc.

„Neamul Românesc“ confirmă ştirea că d. N. Iorga este acela care a propus numirea d-lui dr. N. Lupu ca ministru de interne.

D. general Macri a fost numit director general al căilor ferate.

„VIAȚA ROMÂNEASCĂ"

INSTITUT DE ARTE GRAFICE ȘI EDITURA

SOCIETATE ANONIMA.—CAPITAL LEI 6.000.000

Sediul Social: IAȘI

PROSPECT

Societatea culturală „Viața Românească" se înființează prin stăruința grupului conducător al revistei ieșene „Viața Românească".

Neamul românesc se simte azi la răsărit și la apus între fireștile lui hotare. Nistrul baladelor desparte încă odată cu volburile lui Moldova de străini. In nord-estul românismului, Iașii —orașul cel de multă vreme obârșie de mișcări culturale, de idei dezinteresate și adăpostitor de cărturari — reia munca pentru lumină, cu conștiința marilor silințe ce i se cer în situația de astăzi. Limba, cartea și cultura românească trebuesc iubite și răspândite cu largă dărnicie, mai ales între Boian și Ismail.

Credincioasă tradiției poporaniste, gruparea crescută a **„Vieții Românești"** se bucură de cuceririle țărănimii, de noua împroprietărire și de votul universal. Țăranul român e pe cale să-și îmbunătățească soarta; cu atâta mai mult, el are azi nevoe de înfrumusețarea sufletului prin cultură, căci numai așa va putea să se folosească într'adevăr de bunurile lui materiale și politice.

Societatea **„Viața Românească"** se gândește la toate păturile sociale și își propune să răspândească în toate căminele românești, prin opere literare și științifice — **originale** și **traduceri** — darurile poeziei și ale științei, dovezile frumosului și binefacerile cugetării.

Nu uităm — cum n'am uitat nici în trecut — că scriitorii români au fost și sunt cei mai puțin răsplătiți dintre artiștii noștri și ne măgulim cu gândul că întemeind acest institut de editură pe baze noui, vom putea să le înlesnim în România Mare o viață liniștită, hărăzită creațiunii.

*

Societatea **„Viața Românească"** se declară un larg portic de cultură românească și invită la participare și la muncă pe toți scriitorii de talent și pe toți intelectualii cari vor să ne înțeleagă și să ne ajute.

Stăm în fața unor condiții de viață superioare. Țara, neamul și sufletul românesc au sporit. Toate curentele literare, toate convingerile și toate activitățile,—întru cât se potrivesc și consolidează idealul nostru—pot să ne ceară sprijin și adăpost. Iar acest ideal este ca scrisul și cetitul românesc, simțirea și cultura românească, să înflorească în fie-care suflet și în fie-care comunitate pe toată întinderea dintre Nistru și Tisa.

Institutul nostru va publica:

1. **Revista „Viața Românească"**, care apare din nou la începutul **anului 1920** cu râvnă sporită și cu puterile înmulțite pe care i le asigură societatea cu același nume.
2. **O ediție de cărți literare și științifice** — originale și traduceri — prin care vom pune la îndemâna cititorilor români opere de valoare literară, românești și străine, — cum și producțiile științifice ale vremii.
3. **O bibliotecă specială pentru popor.**
4. **Publicații periodice.**
5. **O editură de manuale didactice și de cărți de fond pentru specialiști, în toate ramurile.**

Pentru îndeplinirea scopurilor sale, Societatea a achiziționat tipografiile: „Dacia", **„Națională"** și „Tribuna" din Iași, iar în vederea răspândării publicațiilor sale, Societatea a preluat vechea și reputata „Librăria Nouă" din același oraș, asigurându-și o întinsă distribuție în tot cuprinsul României-Mari.

Societatea **„Viața Românească"** își propune, îndată ce mijloacele îi vor permite, să trimită anual la studii în țări străine, cu burse din fondurile ei, tinere și tineri zeloși și fără mijloace, oricare ar fi dexteritățile sau aplicația lor, dela tâmplărie și fierărie până la științele matematice și filosofice — recrutându-i conform dispozițiilor din statute.

*

Societatea **„Viața Românească"** *se constitue cu un capital de* **lei 6.000.000 (șase milioane), împărțit în 12.000 de acțiuni a 500 lei, nominal, din care 9000 de acțiuni nominative și 3000 de acțiuni la purtător.** Deci subscrierile se fac pe loturi de cel puțin **4 acțiuni**, din care **3 nominative și 1 la purtător.**

Emisiunea se face pe prețul de **lei 540**— acțiunea. Acești 40 lei sunt pentru achitarea cheltuelilor de constituire în care se cuprinde și cumpărarea titlului Revistei „Viața Românească" dela proprietarii săi.

La subscriere se va plăti **lei 190**—de fiecare **acțiune subscrisă**, din care **lei 150** — drept vărsământ de **30 la sută pentru constituirea legală**, iar **lei 40** pentru cheltuelile de constituire.

Restul vărsămintelor se vor face la epocile fixate ulterior de Consiliul de Administrație.

Subscrierile **încep Joi, 25 Decembrie 1919 st. n.** și durează până la **5 Ianuarie 1920.**

Consiliul de Administrație își rezervă dreptul de a închide subscrierea înainte de termenul de mai sus, cum și de a face repartițiunea acțiunilor subscrise.

Subscrierile vor avea loc în București și în provincie la următoarele Bănci:

Banca Marmorosch Blank & Co. București și la sucursalele ei; Banca Centrală pentru Comerț și Industrie, din Cluj; Banca Moldova din Iași; Banca de Scont din București și sucursalele ei; Banca Română de industrie și Comerț din București; Banca Dacia din Iași; Banca Centrală din Ploești; Banca Olteniei din Craiova și Centrala Băncilor din Provincie str. Bursei 2, și la afiliatele sale: Banca Moldova de jos, Bârlad; Banca Frăția, Focșani; Banca Oltul, Slatina; Banca Economia, Focșani; Banca Populară din Pitești; Banca Romanați, Caracal; Banca de Comerț și agricultură, Galați; Banca Sindicatul Agricol, Tecuciu; Banca Comerțului, Bacău; Banca Buzăului, Buzău; Banca de Scont Craiova; Banca Vâlcea, R.-Vâlcea; Banca Milcov, Focșani; Banca Bârladului, Bârlad; Banca Vlădila, Caracal; Banca Moldova de sus, Dorohoiu; Banca Covurluiu, Galați.

Membrii fundatori:

„Viața Românească", grupul conducător al Revistei.
Asociația Generală a Corpului Didactic din România, secția Iași.
Cooperativa de tipografie și librărie a „Uniunii Profesorilor Români din Ardeal, Banat și părțile Ungurene" din Sibiu.
D-na Ella Negruzzi, advocat, fostă inspectoare a învățământului.
D-na Hortensia Papadat Bengescu, literată.
C. Stere, profesor universitar, fost președinte al „Sfatului Țării", deputat.
Andrei Bârseanu, profesor, Președintele Asociației Generale a Corpului didactic din România, Membru al Academiei române.
Al. Philippide, profesor universitar, Membru al Academiei Române.
Eudoxiu Hurmuzaki, mare proprietar, Cernăuți.
Pan Halipa, Ministru al Basarabiei, fost Președinte al „Sfatului Țării", Membru corespondent al Academiei Române.
Tiberiu Brediceanu, Membru în Consiliul Dirigent al Ardealului, deputat.
Aristide Blank, director al Băncii Marmorosch Blank et Co.
Gh. Fernic, mare industriaș, fost Președinte al Camerei de Comerț din Galați, fost senator.
Dr. N. Leon, profesor universitar, fost Rector al Universității din Iași.
Spiridon Popescu, profesor, fost Director al învățământului primar și normal, senator.
Pavel Gh. Gore, Membru onorar al Academiei Române.
Ștefan Ciobanu, Director al Instrucțiunii Publice din Basarabia, Membru al Academiei Române, deputat.
Dr. N. Lupu, deputat.
I. Costin, advocat, fost Director de interne în Basarabia, deputat.
Sergiu Niță, advocat, fost Director de interne în Basarabia, deputat.
Dr. Vasile Stan, Directorul școalei normale „Andrei Șaguna" din Sibiu.
Generalul N. Portocală, fost Director al școalei de cavalerie.
Comandorul Eugeniu Botez, (Jean Bart) Inspector al Navigației Dunărei de jos, literat.
Mihai Carp, profesor, fost director de studii la Școala militară din Iași, fost deputat.
Tipografiile „Dacia" și „Națională" din Iași.
Banca Marmorosch, Blank & Co., din București.
Banca Centrală pentru Comerț și Industrie din Cluj.
Banca Moldova din Iași,
Banca Populară din Pitești.
Banca Română de Industrie și Comerț din București.
Centrala Băncilor din Provincie din București.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

PREȘEDINTE: **Petru P. Poni**

Președintele de onoare al „Asociației Generale a Corpului didactic" din **România**, Președintele Academiei Române, fost ministru.

VICE-PREȘEDINȚI: **C. Meissiu**, advocat, mare proprietar, fost senator, **Mihail Sadoveanu**, literat.

MEMBRI: **G. Ibrăileanu**, profesor universitar; **M. Săulescu**, profesor universitar, fost ministru; **Gr. T. Coandă**, Directorul Băncei populare din Pitești, senator; **Ștefan Gheorghiu**, mare proprietar, mare industriaș, fost senator; **I. Simionescu Râmniceanu**, mare proprietar, fost deputat; **Dr. P. Cazacu**, medic, fost președinte al Consiliului de directori din Basarabia; **I. Neguț**, Directorul Băncei „Economia" din Focșani; **P. Iliescu**, proprietarul tipografiei „Dacia" și a „Librăriei noua" din Iași; **D. D. Patrașcanu**, profesor, literat, fost deputat.

CENSORI: **Gh. Gr. Gheorghiu**, profesor, Iași; **W. Dinerman**, Directorul Băncei „Moldova" Iași, Vice-președinte al Uniunii Industriașilor din România; **Dr. Aurel Crăciunescu**, profesor la Seminarul Andreian din Sibiu.

CENSORI SUPLEANȚI: **G. Galaction**, literat; **C. Botez**, profesor; **I. I. Raianu**, profesor.

COMITETUL DE DIRECȚIUNE: Director Administrativ: **Sache Petreanu**, fost Director Administrativ al Soc. anon. „Adevărul", fost Administrator general al ziarelor „Viitorul", „Voința Națională" și al Imprimeriilor „Independența".

Administrator-Delegat technic și comercial: **P. Iliescu**

Administrator-Delegat literar și Reprezentant General al Societății la București: **D. Popescu, Bulevardul Maria, 71.**

CINEMA MODERN

Cu începere de azi rulează
CEL MAI GRANDIOS FILM PATRIOTIC

L'AME du BRONZE

(SUFLETUL BRONZULUI)

Zilnic: 2 matineuri (la ora 3 și 5½) și seara la ora 9¼

CINEMA MODERN

Situația financiară

— Declarațiile ministrului de finanțe. —

Intr un interview acordat ziarului L'Orient, d. ministru Vlad, și a arătat părerile cu privire la situația financiară a țărei. Ea nu este chiar atât de rea cum se crede; după părerea d-lui Vlad vom ajunge la echilibru până în maximum trei ani.

Până în două săptămâni va fi gata proiectul reformelor financiare. Prima va fi confiscarea, sub formă de impozit a averilor făcute în timpul războiului de funcționarii publici. Impozitul se va ridica până la 90 la sută.

Afară de asta toate averile vor fi lovite de o taxă care se va urca până la 10 la sută.

Prin acest mod, d. Vlad speră să atingă cifra datoriei noastre publice.

Natural noile impozite nu se vor putea încasa imediat. Statul are însă fonduri disponibile spre a întîmpina nevoile. Dacă însă va fi trebuință se va face un împrumut intern.

E adevărat că finanța antantistă ne oferise un împrumut, dar condițiile eau atit de oneroase în cît le'am respins. Capitalizmul tinde întotdeauna la acaparare. De altfel, n'avem nevoie de acest concurs: ne vom descurca singuri.

Până în două luni bugetul nostru va fi complect fixat. Pînă atunci și situația internă se va fi schimbat mult din cauza demobilizării. Repercusiunea acestor două fapte asupra valorif leului în străinătate va fi foarte mare.

Apoi. Antanta va fi silită, în cele din urmă să ne vie în ajutor, dacă nu vrea să îndrepte comenzile noastre spre Germania și Cehoslovacia, unde schimbul e in avantajul nostru. Nu vom putea continua să plătim atît de scump Aliaților noștri ceeace vom găsi mai ieftin în alte țări.

Romînia e o țară mare și trebue să facă o politică conformă cu demnitatea națională. Nu putem primi condiții oneroase.

In curînd se va pune bazele în localitate a unui mare orfelinat pentru orfani de războiu pentru care un mare Palat a fost cumpărat în acest scop.

Nu cumpărați cadouri de Anul nou pînă nu vizitați Librăria Socec et Co., unde s'a aranjat o secție specială de jucării pentru copii și cadouri cu prețuri convenabile.

Ziarul „L'Eclereur de Nice" anunță că între Niș și Belgrad a are o parte din corespondența plecată cu Simplonul la 21 Noembrie din Paris.

Federala cooperativelor orășenești a obținut prin intervenția unui domn deputat ieșean ca Direcția Generală G. F. R. din București să pue la dispoziție un vagon pentru a aduce o cantitate de mărfuri în Iași.

Vagonul a plecat de o săptămână încărcat cu marfă pusă sub supravegherea a doi oameni. Eri președintele federalei a primit o telegramă de la acei doi oameni prin care dânții anunță că au ajuns cu vagonul la triaj, lângă Chitila și așteaptă o ocazie de a călători mai departe!

Dacă după intervenirea unui deputat vagonul în timp de o săptămână a putut fi mișcat atia din București la Chitila ce să mai așteptăm mai departe?

In seara de Anul nou va avea loc în saloanele Societății de gimnastică un mare bal, dat de Societatea „Vulturul".

Cinema ELISABETA. — Astăzi în matineuri și seara: SULIVAN. Puternică dramă în 5 acte din repertorul marilor maiștri ai artei dramatice. In rolurile principale apar: d-ra Gemma di Sanctis și d. Livio Pavanelli, celebrități scenice ale teatrelor italiene.—Cel mai recent „Jurnal de actualități" și o comedie complectează programul.

Joi a doua și ultima serie din „Intoleranța".

X ISPRĂVI IN INTUNERIC.— Profitând de întuneric, bandiții continuă operațiile lor.

Astfel astă noapte, s'a spart debitul de tutun din strada Sărăriei 46, și s'a furat un sac cu tutun și țigări.

La orele 3 și jumătate, sergent 1 din strada Sf. Andrei, zări un individ, ducând un sac în spinare. Sergentul somă pe acel individ să se oprească și la refuzul acestuia, Sergentul trase două focuri de revolver. Individul aruncă sacul și dispăru. Era tocmai sacul furat dela debitul din strada Sărăriei.

*

Tot în cursul acestei nopți, un locuitor din Podul Iloae, a fost atacat de un bandit, cere, după ce i-a dat câte-va lovituri cu cuțit, l'a jefuit de suma de 500 lei.

Poliția e pe urmele banditului.

Iarăși „Bestiile Roșii". — Un ziarist din Capitală a întrebat pe d. ministru Aurel Vlad ce părere are despre propaganda imorală cu afișele „Bestiile Roșii".

D. Vlad a răspuns că nu știe absolut nimic despre existența acestor afișe și a rugat pe interlocutor să-i procure un exemplar. In acest scop, un agent de siguranță a dezlipit un asemenea afiș de pe un zid din calea Victoriei, Lucrul nostim a fost că o santinelă a cerut socoteală agentului pentru deslipirea afișului, declarând că are ordin de a un colonel să păzească acele tipărituri bestiale.

D. Vlad pus în curent că cele petrecute a declarat că va cerceta această chestiune și nici un vinovat nu va scăpa nepedepsit.

Să vedem

Nu cumpărați cadouri de aunl nou, până nu vizitați Librăria Socec et Comp. unde s'a aranjat o secție specială de jucării pentru copii și cadouri cu prețuri convenabile.

S'a pus sub tipar și va apare în curând DICȚIONARUL EBRAIC ROMÂN 1600 pagini Lei 25 volumul A se adresa la autor, Carol Drimer Iași.

BIBLIOGRAFIE. — „Povățuitorul Sănătății" anul I No. I, revistă bilunară de higienă și medicină populară, sub conducerea d-rului Anton Ionescu.

— „Hașmonaea", anul II No. 7, publicație a studenților sioniști. Cu un bogat cuprins.

— „Curierul Judiciar" anul 26, No. 31—32.

— „Răsăritul" anul II No. 15-16, cu colaborarea d-lor G. Tițeică Nichifor Crainic, Nestor Urechia, H. Stahl etc.

ȘTIRI MUZICALE. — Vineri 26 Decembrie ora 6 d. a. va avea loc al 6-lea Concert Simfonic dirijat de Dl. A. Ciolan.

Programul:
1) Weber, Uvertura Freysching.
2) Grieg, Peer Gynt Suita.
3) Beethoven, Simfonia No. 6 (Pastorala).

Biletele la Maximovici.

Serviciul telegrafic și telefonic

AL ZIARULUI „OPINIA"

Ridicarea măsurilor excepționale

— Aplanarea conflictului cu Marele Cartier — D. general Prezan și-a retras demisia, dar Marele Cartier va fi dizolvat —

BUCUREȘTI—. Conflictul cu Marele Cartier General pare a fi aplanat. D. general Prezan și-ar fi retras demisia.

*

In legătura cu aceasta se anunță din izvor guvernamental că Marele Cartier se va dizolva până în câteva zile, cînd se va ridica în același timp cenzura și starea de osediu.

Măsurile excepționale vor fi menținute numai pe o zonă îngustă dealungul Nistrului și Tisei.

Suspendarea trenurilor?

— O măsură de aprovizionare —

BUCUREȘTI.— Pentru a se remedia situația alimentară și a se putea face de urgență aprovizionarea țărei, se svonește că trenurile de persoane vor fi suspendate, urmând a circula numai trenuri alimentare și de combustibil.

Kaizerul nu va fi extradat

București. O telegramă din Bruxelles anunță că Olanda a vestit oficial că nu va consimți la Extradarea exîmpăratului Wilhelm,

Scandalul dela Cameră

București-- Camera- In ședința de eri a luat cuvântul d. E. Pangrati. D-sa a apărat politica d-lui Brătianu și a atacat guvernul.

Vorbitorul a fost des întrerupt. La un moment dat s'a produs un enorm scandal din care pricină ședința a fost suspendată.

Deputații liberali au amenințat că se retrag din ședință.

Incidentul a fost aplanat în cele din urmă.

După d Pangrati a vorbit doctorul N. Lupu.

Un violent incident

între d. Vlad și senatorii liberali

București. Senatul. — In ședința de ieri, d. Aurel Vlad, ministrul finanțelor, a atacat cu ultima violență partidul liberal, denunțîndu-l ca egoist și interesat!

Fiind întrerupt de liberali și întrebat în numele cui vorbește, d. Aurel Vlad a răspuns că vorbește în nume personal și că dacă guvernul va avea de obiectat ceva asupra acestei atitudini a d-sale, este gata a trage consecințele firești.

Senatorii liberali au părăsit ședința, luînd hotărîrea a nu mai participa dezbaterile Senatului de câteori va vorbi d. Aurel Vlad.

Se caută spre imediata angajare Domnișoară cu scriere frumoasă de biurou, cunoscînd ori limba Franceză ori Germana. Farmacia dr. N. A. Racovitză.

ANUL XVI-lea No. 3810

25 Bani Numărul

VINERI 26 Decembrie 191

ABONAMENTE:

UN AN: : : : 80 LEI
ŞASE LUNI : : : : 40 „
TREI LUNI : : : : 20 „

ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Gh. Mârzescu 23

— TELEFON No. 208 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN.

ANUNCIURI
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRĂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicităţii.

Un număr vechiu 1 Leu.

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Primăriile şi aprovizionarea

— Cîte-va consideraţiuni de actualitate —

La Primărie ar trebui să nu se facă politică — este o zicătore veche. In organizaţia noastră actuală de stat însă, acest lucru e imposibil. Şi nu e nevoe să fie cine va „grand clerc“ cum zice francezul, ca să înţeleagă de ce. Tot ce s'ar putea cere ar fi: politică puţină de tot, gospodărie multă. Se face pe dos. A cui e vina?

Astă zi se cere mult de la o Primărie. In afară de lucrările edilitare, grija de higienă publică, şcoale, biserici etc. vine în primul rînd aprovizionarea şi eftinirea traiului.

E sigur că dacă o Administraţie comunală ar face o edilitate bună, sau o aprovizionare excelentă, tot n'ar mulţumi pe toată lumea. Dar cînd nu îndeplineşte nici una?...

Populaţia Iaşului şi chiar cea a ţării întregi e alarmată de lipsa pîinei, cărnii etc., dar mai ales de cea a pîinei.

Să fi fost un an de belşug ca acesta şi să n'avem grîu, să n'avem făină, să n'avem pîinea de toate zilele?!...

Pînă astă-zi, după cît ştim, Primăriile au considerat aprovizionarea ca un fel de serviciu aparte, cu organizaţia lui specială, cu budgetul propriu, cheltueli şi venituri proprii, cari nu stăteau în legătură cu cele ale Comunei.

E un mod de a concepe lucrurile astfel. Insă şeful aprovizionărei e delegatul Primarului, deci acesta şi administraţia lui, au îndatorirea a priveghea şi conduce serviciul. De aceea, cînd vin necazurile cu aprovizionarea, toţi pe Primar şi administraţie îi trag la răspundere.

Dar indiferent de aceasta, ca să facă aprovizionare trebuesc oameni şi bani. Ferice de Primăria care îi are. Să nu se creadă că banii se găsesc uşor, fără dobînzi prea ridicate şi comisioane, cînd Primăria nu'i are.

Un exemplu ne va lămuri. Să presupunem că Primăria are de adus o cantitate de zahar. I'ar trebui vre o 2 milioane. De unde?

Ea nu poate emite un împrumut, pentru că'i trebue forme pe cari nu uşor le poate îndeplini, iar bancherul nu-i garantează nici o sumă pînă ce aceste forme nu s'au îndeplinit.

Tot ce poate face Primăria e de a vinde dreptul acesta al său, permisul, dacă vreţi să-i ziceţi aşa. Insă datoria ei e de a-l vinde în condiţiuni cît mai avantajoase şi profitînd de legile excepţionale, sub cari trăim să caute a obţine ca banii întrebuinţaţi la aducerea unui atare produs să fie cît mai eftin. Se ştie de altfel ce polemica au dus pe această temă unele ziare, cari socoteau că nu s'a dat destulă publicitate dorinţei Primăriei de a aduce zaharul, şi deci nu s'a putut face concurenţa între bănci.

Este deci de observat că eftinirea vieţii vine şi de la această împrejurare. Comisioanele cerute de bănci sunt adese ori mari pentru că şi riscurile nu sunt mici.

Intr'o privinţă însă Primăria are avantajul că interesul individual se potriveşte celui general, pe care ea-l reprezintă. Depindă chestia morăritului. Morarii au interese ca morile lor să nu stea. Orice zi cînd nu lucrează este o perdere şi o pierdere simţitoare pentru ei.

Morarii deci au tot interesul să aibă grîu. Aşa ni se spune că morarii din Iaşi au investit în cumpărări de grîu vre-o 20 milioane, din cari cîte-va milioane au şi fost date ca arvonă.

Negreşit că trăind sub regim excepţional, morile sunt rechiziţionate şi deci morarii nu pot face orice. Grîul adus de ei trebue să stea sub supraveghere comunală şi să nu aibă altă destinaţie decît cea de comună dată.

Dau lupte pentru grîu, pentru aprovizionare cu grîu e aşa de acerbă în toată ţara, incît nimeni nu mai e sigur pe marfa ce a cumpărat.

Armata o rechiziţionează, Prefecturile nu dau voe să iasă grîul din cuprinsul judeţului etc.

Preţurile tind a se ridica.

Iată atîtea greutăţi contra cărora trebue de luptat. Printre ele se numără astăzi mai ales problema transportului, chestiune care prezintă o dificultate enormă. O vom discuta într'un număr viitor.

VIR.

Câte-va NOTE

Hărăzită cu o logică specială „Mişcarea“ constată că toate demersurile administraţiei comunale pe lângă fostul guvern, în scop de a se ordonanţa suma afectată la refacerea Iaşului, au rămas infructoase din motive financiare lesne de înţeles.

Dar tot «Mişcarea» acuza dăunăzi actualul guvern că nu dă Iaşului suma necesară pentru refacere.

Cum rămâne atunci cu motivele financiare? Astăzi huzurim de bani, şi sub guvernul Brătianu eram la faţiment? S'au în ultimul timp, de când guvernează d. Vaida, a descoperit „Mişcarea“ o nouă aritmetică?

Şi totuşi confratele liberal e încredinţat că nu face politică în materie de administraţie comunală!

*

In urma protestului populaţiei contra pâinei de 3 lei 50 bani, administraţia comunală a decis să se vândă pâinea de 1 leu 50.

Aşa dar, se putea...

INSEMNĂRI

13 (26) Decem. 1918

Povestea este simplă, dar fioroasă fără pereche!

Armatele germane care ocupau ţara de pe la Milcov în jos, au părăsit meleagurile noastre pentru a se duce în sărăcia şi durerile patriei lor prăbuşite. In capitala ţării au întrat soldaţii noştri, urmaţi de guvernul ce se întorcea de la Iaşi.

In ziua de 13 (26) Decembrie, muncitorimea Capitalei a organizat o procesiune pe străzi, în scop de a expune guvernului cât a suferit sub ocupaţie inamică, câte mizerii au îndurat şi ce nădejdi nutreşte acum că guvernul românesc se va îngriji cu precădere de mulţimea săracă, lipsită de pîne, lemne şi îmbrăcăminte.

Şi guvernul românesc a închis gura muncitorimei cu pumni poliţieneşti în loc de pâne, a încălzit poporul cu foc de mitraliere şi l-a îmbrăcat cu haina trainică şi caldă a pământului.

Cunoaşteţi recenta manifestaţie pentru pâne pe care populaţia Iaşilor a făcut-o în faţa primăriei. Închipuiţi-vă că mai marii noştri ar fi refuzat să asculte cererile populare şi ar fi ordonat să se deschidă asupra mulţimei focurile ucigătoare ale mitralierelor.

Aceasta s'a întâmplat la Bucureşti în ziua de 13 Decembrie 1918!

Peste 100 de oameni nevinovaţi au murit din neghiobia şi cruzimea animalică a câtorva ciocoi, stăpâni pe conducerea statului prin uzurpare şi fără voinţa poporului „suveran“.

Nărăviţi în vremuri de război, când viaţa individului era mai ieftenă decât un grăunte de plumb, calăii din fruntea statului au socotit drept un act obişnuit de guvernământ vărsarea sângelui omenesc, şi au strivit sub barbaria ficţiunelor patriotice denaturate în sensul lor, atîtea trupuri firave ale fraţilor noştri întru muncă şi suferinţă! Conducătorii pierduseră noţiunea de om şi chiar deosebirea dintre amic şi inamic, şi păstraseră un imbold sălbatic de a dispreţui, tortura şi ucide. Şi astfel au ucis, cu o linişte satanică, atâta lume românească, nevinovată şi paşnică.

Monstruozitatea zilei de 13 Decem. va lumina, poate minţile acelor care au sprijinit până acum unele înghebări politice imorale şi brutale, şi va parveni să lămurească faptul că există un simţ moral, un capital de cinste civică şi un sentiment de dragoste umană care nu pot să abdice până la urmă în faţa tuturor fără de legilor unei lumi pline de păcate.

RENOVATUS

VIAŢA EDILITARĂ

O mişcare cetăţenească

— Gospodărie şi nu politică —

— Doleanţele populaţiei ieşene —

Se cunoaşte mişcarea cetăţenească pornită la Iaşi pentru îndepărtarea politicei de la administraţia comunală. Se ştie că un comitet de iniţiativă, compus din peste 200 persoane, indiferent de credinţele politice, a hotărît să convoace o întrunire pentru Duminecă 28 Decembre, în localul societăţii de Gimnastică.

*

Această mişcare a populaţiei ieşene răspunde unei adînci nevoi. Prea sînt mari dificultăţile actuale şi prea complexe lipsurile locuitorilor ca să se mai poată continua cu sistemul nenorocit de pînă acum de a subordona gospodăria comunală combinaţiilor mărunte de partid.

Necesitatea imperioasă a vremei, cît şi progresul în concepţiile sociale, fac să se respingă vechile sisteme administrative ilustrate prin amestecul politicei în cele mai vitale chestiuni în legătură cu buna rînduială şi deplina satisfacere a intereselor obşteşti.

Şi în Capitală există un curent asemănător celui de la Iaşi, după cum probabil că pretutindeni germinează aceiaşi idee. Din această pricină presa bucureşteană îmbrăţişează cu căldură hotărîrea populaţiei ieşene, şi probabil tot din această cauză guvernul îşi manifestă intenţiunea de a numi în fruntea comunelor buni gospodari, cinstiţi şi harnici conducători ai treburilor publice.

*

După cît anunţă ziarele, comitetul de iniţiativă pentru apărarea intereselor Iaşului a desemnat în unanimitate pe d. Gh. Lascar drept omul impus de împrejurări a veni în fruntea comunei. Incontestabil că, o mişcare sinceră, exclusiv preocupată de gospodăria comunală, nu putea să nu recurgă la o personalitate distinsă care a dovedit cu prisosinţa că posedă toate calităţile cerute în acest scop.

Această hotărîre a ieşenilor evidenţiază seriozitatea mişcărei pornite şi rămîne a se vedea dacă astăzi se va mai putea nesocoti dorinţa unui oraş întreg şi dacă guvernul înţelege cu adevărat să înfaptuiască promisiunea solemnă făcută maselor populare de a încredinţa conducerea publică în mîni destoinice şi a îndepărta politica din administraţie.

*

Trăim în vremuri de mari schimbări pe ţărîmul organizărei sociale. Rolul statului în această materie a fost tot mai mult secondat de iniţiativa particulară.

Şi este îmbucurător faptul că o asemenea iniţiativă se iveşte astăzi şi gravitează în jurul marilor reforme care ating generalităţi de interese, cum este cazul conducerei Comunelor, conducere cu un deosebit interes în aceste zile de nevoi fără precedent.

Şi de astă dată Iaşul se menţine la înălţime.

INFORMAŢIUNI

Un redactor al „Epocei“ întrebând pe d. Aurel Vlad despre conflictul cu Marele Cartier, d. Vlad a răspuns:

— «In ţara aceasta trebue să guverneze acei ce formează guvernul şi care sunt desemnaţi de Parlament, iar nu aceia ce vor».

Intrebat când va fi desfiinţat Marele Cartier, d. Vlad a spus.

— „Fiţi siguri că îi va veni rândul în curând“.

Azi s'a serbat cu solemnitate hramul bisericei Sf. Spiridon. Serviciul religios a fost oficiat de S. S. arhiereul Gurie, înconjurat de clerul bisericei. Răspunsurile au fost date de excelentul cor al bisericei, sub conducerea d-lui Teodorescu.

Azistă epitropii şi o lume distinsă.

Azi dimineaţă, d. Scutaru directorul regional, a plecat la Bucureşti invitat de a luă parte la consfătuirea membrilor comisiunei de anchetă, instituită de ministrul lucrărilor publice, pentru a se cerceta cauzele crizei de transport.

D. Scutaru va propune cîteva reforme, pe care d-sa le crede absolut necesare, spre a asigura o grabnică îndreptare a situaţiei la căile ferate.

D. Scutaru va mai avea o întrevederea cu d. general Macri, noul director general al Căilor ferate.

Directorul regional va lipsi 4 zile din Iaşi.

Doi din ziariştii condamnaţi, I. Slavici şi Grossman, se află grev bolnavi în închisoarei

RASPUNSUL LA MESAJ. — In şedinţa de ieri a Camerei, d. V. Haneş, raportorul comisiunei de răspuns la mesaj, a dat cetire proectului de răspuns.

După ce se glorifică poporul şi pe conducătorii lui, care au făurit unitatea naţională, după ce se exprimă nădejdea că în cele din urmă nedreptăţile suferite de Romînia vor dispare, textul de răspuns la mesaj glăseşte:

„Grele nevoi apasă pe o ţară care a fost în vechiul Regat lipsită prea mult timp de o administraţie inspirată de grija masselor muncitoare dela oraşe şi dela ţară, iar în provinciile alipite supusă arbitrariului unor guverne străine şi duşmane.

„Fără să aprobăm teorii extreme, pe cari lipsa de iubire umană le împiedică de a se acomoda frăţeşte realităţei vremei, suntem gata a merge până la capătul celor mai radicale măsuri, prin cari cu înlăturarea abuzurilor de tot felul şi pedepsirea exemplară a vinovaţilor, Naţiunea şi-ar găsi nu numai mîngâierea de azi, dar şi asigurarea de mâine.

„Purtând grije tuturor intereselor sociale ale poporului nostru, un vast program de reforme începând cu reforma agrară şi administrativă, alcătueşte legăturile dintre partidele ieşite din aceiaşi doctrină şi însufleţire de acelaş larg spirit democratic, cari au dat fiinţă majorităţei parlamentare. Acest program este şi raţiunea de a fi a guvernului.

„Hotărâţi a nu ne despărţi fără a-l realiza, cu puteri unite vom întreprinde marea operă de dreptate socială.

„In Romînia întregita orice naţiune va găsi o patrie dreaptă pe care poate şi trebue s'o iubească. Nici o măsură din afară n'ar putea întrece spiritul de largă îngăduire, care răsuflă din hotărîrile de la Alba Julia. Şi chestiunea evreiască multă vreme turburată prin intervenţiuni cari puteau fi socotite că aduc atingere dreptului nostru de a hotărâ despre ale noastre, găsindu-şi deslegarea cuvenită, încetează de a fi o piedică dezvoltărei oricărei forţe patriotice şi cinstite.“

Grâu pentru Iaşi — Reglementaţiunea muncitorimei, a avut ca efect o serie de măsuri luate de direcţia regională.

Astfel azi dimineaţă, a plecat un tren special, care are ca menirea să aducă în Iaşi 120 vagoane grîu, care, după indicaţiile administraţiei comunale, s'ar afla prin diferite gări, dacă bine înţeles acele indicaţii sunt exacte.

In acelaşi timp, d. Scutaru, a fost înştiinţat de administraţia comunală, că au acceptat ofertele d-lui Furmarachi din Constanţa, de a furniza pentru Iaşi 1000 vapoare grîu.

D. Scutaru a dispus ca în cazul cînd grîul va sosi la Galaţi, să fie adăpostit în magazie, pînă se va înfiinţa trenul-navetă, care să-l transporte la Iaşi.

Directorul regional a fost înştiinţat, că 500 vagoane din acel grâu, ar fi fost încarcate pe vaporul Salvator şi că în curînd vaporul va sosi la Galaţi de şi unii membri ai Comisiei interimare, au credinţă, că e un vapor-năluca, totuşi trebue aşteptat.

Incordarea Averescu Take Jonescu. — Polemica deschisă între ziarele „Indreptarea“ şi „Romînia mea“ arată că o încordare de relaţiuni s'a ivit între d-nii Averescu şi Take Ionescu.

O notiţă din „Epoca“ de astăzi e menită a naşte convingerea că e vorba de ceva mai mult decît o simplă răceală în raporturile politice.

Iată ce scrie „Epoca“:

Efectele greşelilor politice ale d-lui general Averescu încep a se manifesta. După ce a înfiinţat partidul ţărănist, şi-a atras prin atitudinea sa, vrăşmăşia acestui partid. Nici o îndoială nu mai poate subsista în această privinţă, după cuvintele rostite la Senat de d. Grigore Coandă. Din momentul ce prin abţinerea de la alegeri, d. General Averescu, a provocat intrarea în parlament a şapte zeci de ţărănişti, singura tactică de adoptat era o înţelegere cu dînşii. Graţie acestei opoziţii parlamentare, d. General Averescu avea toate şansele de a obţine, în cel mai scurt timp disolvarea, pe cînd astăzi a rămas complectamente izolat cu toată popularitatea sa, pe care ţărăniştii au intreprins s'o distrugă. Ţărăniştii au şi început campania lor de propaganda la sate, care de data aceasta este îndreptată mai mult contra generalului Averescu decît contra ori cărui alt partid. Vom vedea dacă ţărăniştii, nu vor dovedi mai mult succes în această întreprindere, dacît partidul liberal“.

„Iaşul socialist“ festiv, care apare mîine, în amintirea sîngeroasei zilei de 13 Decembrie 1918, cuprinde articole semnate de d-nii C. R. Ghiulea, Eugen Relgis, G. Spina, „Poeme în proză«, de I. Turghenief, precum şi un bogat material politic şi literar.

Consiliul Suprem a adoptat o rezoluţiune, privitor la integritatea teritorială a Austriei, prin care declară că se va opune la orice tentativă care ar avea ca efect să compromită, într'un fel oarecare, direct sau indirect, independenţa politică sau economică a republicei austriace

Este o măsură mai mult pe care Franţa o ia în scop de a împiedeca unirea Austriei cu Germania

Părinţi şi Invăţători!

Duceţi copii a căror educaţie o faceţi, la **Cinema Modern,** unde timp de două ore, distrându-se vor vedee în filmul

L'AME DU BRONZE

(„SUFLETUL BRONZULUI")

ca cea mai frumoasă calitate sufletească, cel mai înalt sentiment, este dragostea de patrie.

13

Primii **13** vizitatori, la prima peprezentare a filmului

Cei 13

vor primi, în mod gratuit

13 rezervate

valabile pentru a

13 Reprezentaţie

ce va avea loc a

13 zi

după reprezentarea filmului

„Cei 13"

CAUCIUC

Pentru trăsură Victoria cumpăr ocazional. Reprezentant Bucureşti adresa Zuraf str. Palatului 2, Iaşi (în curte etaj).

BRÂNZA şi CAŞCAVAL

Cu preţuri fixate de Primărie, se vinde la ANCEL ROTHENBERG str. I. C. Brăteanu şi Idel Feurştein str. Nicolina 37.

Maşini de Scris

Superioare, vând imediat. (Primesc maşini uzate în schimb).

Reprezentant Bucureşii pe adresa Zuraff Iaşi, str. Palat 2 (în curte etaj).

Maşini de Scris

Orice sistem precum şi maşini ruseşti cumpăr imediat. Reprezentant, Bucureşti pe adresa Zuraff str. Palatului 2, Iaşi (în curte etaj).

Caut serviciu ca lucrătoare modistă sau croitorie.

Paraschiva Mislue. Str. Sărărie 35 Iaşi.

Caut serviciu ca menajeră în familie.

SILVIA. Str. Sărăriei 35 Iaşi.

Suzanne Goldmann
Ilie Baruch
LOGODIŢI
Iaşi Decembrie 1919

Elita intrebuinţează

CEA MAI FINĂ
De vânzare, la magazinele de parfumerii de lux
DEPOZITUL GENERAL
Parfumeria „MERCUR"
BUCUREŞTI, Pasagiul Macca No. 24 25.
IAŞI, Str. Ştefan cel Mare 53 şi Craiova

M. Schächter
AVOCAT
Str. Sărăriei 153 (casele Hirschensohn). Consult: 8—9 dim. şi 6—8 seara.

Mecanic bun, priceput în conducerea de turnătorie şi strungărie, care să intre în afacere de coasociaţie pentru exploatarea unei asemenea fabrici în Iaşi, se caută cît de urgent. A se adresa d-lui Th. Jellea Str. Păcurari 82 Între orele 1—3 p. m.

De vânzare imobilul din Iaşi str. Ştefan cel Mare No. 53-55 colţ cu C. Negri No. 90 şi Nemţească No 1 compus din 9 prăvălii, lo alui de farmacie sub firma de „Hygeia" cu 5 încăperi şi 2 apartamente de 5 şi 7 camere pentru locuinţă, cu atenanse şi remize, separat sau împreună cu dreptul de farmacie şi arendat D-lui Herzenberg.

Informaţiuni la d-l. Avocat I. Serafimi, str. Cuza-Vodă 85.

De vînzare Un docar şi doi cai cu hamuri precum şi un alambic pentru fabricat rachiu.

A se adresa Strada Eleanu Doamna No. 25 în zilele de lucru de la ora 2—4 p m.

Fabrica de sticlărie
MAXUT-HÂRLAU

Complect reinstalată, aducând specialişti şi materii prime din străinătate face cunoscut Onor comercianţi ca de la 1 Ianuarie 1920 va începe a funcţiona producând aceleaşi articole ca în timpurile normale şi roagă să fie onorată cu comenzile D-lor

Cu stimă
FRAŢII STERN ŞI LEIZOROVICI

Import, Export
Industrie şi Comerţ

PASAGIUL MARCA 2, BUCUREŞTI

Depozit permanent de articole medicinale, pansamente, cauciucării:

Glicerină 30 grade Beaume	Lei 18	kgr. netto bidonul gratis
Acid boric paete	„ 16	kgr.
Oleum ricinum albis	„ 14	„
Guma rabicum pulv.	„ 30	„
Amidon prim. „	„ 11	„

şi orice alte articole în branşa noastră cu preţuri convenabile.

FRANCO GARA BUCUREŞTI, ACONT ŞI RAMBURS

D. profesor D. Gusti a fost numit membru asesor în comisiunea de judecată a membrilor corpului didactic secundar, în locul d-lui Paul Bujor, preşedintele Senatului.

X Autorii de cărţi didactice pot depune manuscrisele spre autorizare la minister (direcţia învăţămîntului primar), pînă la 4 Ianuar st. v. 1920.

Dl. Const. Stere se va înapoia în ţară îndată după sărbători şi va participa la lucrările Parlamentului.

BIBLIOGRAFIE.— „Fapta" No. 28, cu un interesant cuprins.

—. „Ideea Europeană" anul I, No. 27, cu judicioase studii şi numeroase ştiri de actualitate.

Luni 29 c. se va reprezinta la Teatrul Lyric, de către un grup de studenţi evrei basarabeni, piesa „Evreii" de Ciricov.

Această lucrare dramatică zugrăveşte întreaga viaţă evreiască din ghetto.

X Se crede că pînă Sîmbătă vor fi făcute numirele de prefecţi.

Activitatea noilor prefecţi va trebui să se limiteze numai la administraţie.

D. Dim Popescu, de la spitalul Codăieşti, a fost numit secretat al seviciului sanitar din Vaslui

Se află vacant postul de medic al spitalului Roznov (jud. Neamţ).

Sâmbătă, 27 Decembrie, orele 5 p. m. va avea loc obişnuita şedinţa a cercului de studii a asociaţiei pentru „Emanciparea civilă şi politică a femeilor române".

Va vorbi D-nele Florica Niţa, directoarea asociaţiei femeniste de la Kişinău şi D-na Eliza Grigoriu, membră în comitetul Central.

Cu începere din ziua de 28 Dec. 1919, Comenduirea îşi mută reşedinţa din Str. Căpitan Păun, în str. Banu No. 6, localul Comunităţei Evanghelice) unde urmează a se adresa ori-ce corespondenţă şi chestiuni ce depind de Comenduire.

Din partea societăţii Ocrotirea orfanilor de război, o delegaţiune va pleca din Iaşi pentru a participa la congresul general al Societăţii care se va ţine în Bucureşti la 20 Ianuar viitor.

D. D. Dimitriu, directorul uzinei tramvaiului, a insistat din nou, spre a i se primi demisia din această demnitate.

Numai la Libraria Socec et Co., găsiţi jucării pentru copii şi cadouri pentru anul nou cu preţuri de reclamă.

Curtea de Apel avea să se ocupe eri de Apelul, făcut de unii avocaţi, în potriva înscrierei în barou a d-rei Popp.

Prima femee-avocat în Iaşi, a fost azistată de d-nii P. Sion, Leatris, Pogonat şi alţi avocaţi, iar combaterea principiului drepturilor femeei de a face parte din barou avea să fie susţinută de d-nii Faur şi Manciu.

Curtea a mai primit un apel în aceiaşi chestiune, a funcţionat ambele apeluri şi a fixat un nou termin.

Senatul Universitar, în şedinţa din 20-XII a. c. a decis validarea noului Comitet al Cercului studenţilor basarabeni de la Universitatea locală ales pe anul curent şcolar şi compus din Dl. Marin-Preşedinte, membrii, D-ra Mateevici, D-nii Vascouţanu, T Derevici I p. Cevico-Ceoicovschi, Derevici Mih. şi M. Verhoreţchi.

Recepţiunea obicinuită de Sf. Neculai la epitropia Sf. Spir'don, din cauza împrejurărilor, n'a avut loc.

La Buzău au fost arestaţi doi indivizi, cari au mărturisit că sunt din Iaşi, unde au săvârşit numeroase furturi, printre care unul de efecte militare la un Comerciant din Iaşi.

Cetitorii noştri, care din diferite motive nu-şi pot lua la timp ziarul, vor găsi „OPINIA" până la orele 12 noaptea la DEPOZITUL DE ZIARE din strada Cuza Vodă 71

Cinema ELISABETA. — Astăzi în matineuri şi seara: A doua şi ultima parte din „INTOLERANŢA" sau Lupta Amorului în decursul veacurilor. „Intoleranţa" e cea mai grandioasă desfăşurare din zilele noastre. Filmul american „Intoleranţa„ este cea mai uriaşă producţie la a cărei montare s'a lucrat trei ani şi ale căruţ cheltueli au trecut zece milioane dolari.— Nici un film n'a atins un asemenea lux şi splendoare. Această a doua şi ultima parte cuprinde 6 acte. — Cel mai nou Journal şi o Comedie.

Luni Program nou.

AUTOUR DU MONDE.— Aseară a avut loc la Teatrul Sidoli, prima reprezentaţie a trupei franco-engleză, „Autor du Monde".

E o revistă-operetă în două acte, cu o bogată punere în scenă, şi un lux extraordinar de costume.

Multe din cuplete şi dansuri au fost bisate, multe cântate şi de public.

D-ra Dauvis şi d. Oira, dansatori incomparabili, au cucerit aplause unanime. Despre artiştii şi artistele franceze, vom vorbi în numărul viitor, dar menţionăm succesul lor mare. Baletul şi corurile sunt ireproşabile.

E un spectacol original şi frumos, ce merită atracţiunea de care se bucură.

Permisele ziariştilor pe c. f. r. care expirau la 31 Decembrie, au fost prelungite până la 1 April 1920.

In acest sens s'a dat un ordin circular al Direcţiei Căilor Ferate.

BRAT DE SERVICIU

Se caută.— A se adresa la Agenţia de Publicitate I. Brănişteanu str. Gh Mârzescu 23.

Serviciul telegrafic şi telefonic

AL ZIARULUI „OPINIA"

Situaţia Politică

Guvernul a reluat tratativele cu generalul Averescu — Fuziunea intre ardeleni şi Liga Poporului. — Dizolvarea. — Guvernul naţional indepărtat.

BUCUREŞTI. — In urma dificultăţilor multe pe care guvernul le întâmpină în exercitarea acţiunei de guvernământ, cât şi din cauza compoziţiei Parlamentului care face imposibilă o liniştită activitate legislativă, guvernul s'a convins în cele din urmă că în actualele împrejurări îi este imposibil a-şi continua opera propusă.

*

Cunoscând multele insistenţe depuse şi tratativele care s'au dus şi se duc pentru eventualitatea unui guvern naţional, d. Vaida de acord cu colegii din cabinet — a decis să reia tratativele cu d. general Averescu.

Bazele noilor tratări sunt: dizolvarea Parlamentului şi fuziunea intre Liga Poporului şi partidul naţional ardelenesc, cu proclamarea d-lui general Averescu ca şef al noului partid.

*

D. general Averescu preferă soluţia de mai sus, decât propunerea de a face parte dintr'un guvern naţional, intru cât vede intr'un asemenea guvern reinvierea vechilor partide politice.

CAMERA

Bucureşti. Camera. — Un viu incident a avut loc între d-nii dr. Anghelescu şi dr. Lupu.

D. dr. Lupu a afirmat că s'a dat d-lui Anghelescu ambasada din Washington şi o afacere de 20.000 hectare de pădure pentru că, din ne-mulţumiri personale, se hotărîse a aduce atacuri propriului său partid şi d-lui Brătianu.

Primul Ministru, Al. Vaida, a răspuns tuturor obiecţiunilor aduse declaraţiei guvernului şi a apărat politica de semnare a păcei, cît şi reformele anunţate.

A urmat apoi un duel parlamentar între d-nii Brătianu şi Al. Margiloman, acesta din urmă înregistrînd un nou mare succes.

Dezordinele din Capitală

— Un nou 13 Decembrie? —

Bucureşti. Iscîndu-se un incident între greviştii de la tramvaele comunale şi câţiva lucrători care se prezentaseră la lucru, a intervenit armata şi s'a produs o mare încăerare.

S'a tras asupra muncitorilor. *Sînt numeroşi răniţi.*

Nici un tramvai nu circulă.

*

Comitetul executiv al partidului socialist şi Comisia generală a sindicatelor, au hotărât se declare greva generală demonstrativă mîne 13 Decembrie.

Nu vor apărea nici ziarele.

Această grevă va coincide cu comemorarea victimelor de la 13 Decembrie 1918.

Ministerul de Interne

BUCUREŞTI.— Se vorbeşte cu insistenţa că d. Jean Cămărăşescu va fi numit ministru de interne, şi nu secretar general, cum au anunţat unele ziare.

Oficial însă nu s'a anunţat nimic.

D. Titulescu bolnav

BUCUREŞTI.— D. Nicolae Titulescu, fost ministru, se află greu bolnav de febra tifoită.

CALENDARE NOI PE ANUL 1920, Calendare pentru buzunar, Cărţi poştale ilustrate. jucării, cercei, inele, mărgele, articole de mărunţişuri, galanterie şi librărie, cumpăraţi eftin în en-gros şi endetail la

MAGAZINUL UNIVERSAL

cu mărunţişuri, galenterie şi lăbrărie FANICĂ TEODORESCU Iaşie srr. Anastasie Panu 36 în abropire de Hală.

Reg păstraţi bine adresa

H. GHERNER
AVOCAT
Consult 8—9 şi 7—8
Str. Mârzescu 26 Iaşi

SANATORIUL Dr. TZAICU *din Iaşi Str. Carol No. 20 reorganizat şi mărit este la dispoziţia tuturor medicilor şi pacienţilor.*

Bolile cantagioase şi nervoşii turbulenţi nu se primesc.

Clinica chirurgicală perfecţionată, chirurgie de urgenţă, gynecologie, genito-urinare. Drul Tzaicu dă consultaţiuni intre orele 2—4. Telefon 115.

ANUL XVI-lea No. 4811

25 Bani Numărul

SAMBATA 27 Decembrie 1919

ABONAMENTE:
UN AN: : : : 80 LEI
ŞASE LUNI : : : : 40 „
TREI LUNI : : : : 20 „

ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Gh. Mârzescu 23

— TELEFON No. 209 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN.

ANUNCIURI
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRĂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23. — —
Concesionară exclusivă a publicităţii.

Un număr vechiu 1 Leu

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Analfabetismul nostru parlamentar

Dintre naţiunile relative mari ale Europei, romînimea se prezintă unită cea mai de pe urmă, nu numai cronologiceşte ci şi din punct de vedere politic. Italienii, germanii şi alţii au avut nevoie de accentuarea temperamentului lor de naţionalişti, numai pînă la Unire, în epocile luptelor pentru Unire. Iar, odată Unirea făcută, ei, oameni cu simţ practic, n'au mai pierdut timp pentru a se desbina pe grupuri, cari să înceapă curse de întrecere, ca la noi: care-i mai patrrriot, care-i mai rrromîn?!...

Primele parlamente ale altor naţiuni unite din Europa au purces la imediata lor diferenţiare după interesele de clase şi sub-clase, politice şi sociale. S'au format imediat „stînga", „dreapta", „centrul" în sensul politicei de stat, interne sau de opoziţie şi sociale. Coeficientele unei asemenea diferenţiări, lipseşte absolut primului parlament romîn.

Sub privirile noastre se desfăşoară un spectacol extrem de trist, ca şi cum n'am fi o rasă capabilă de o viaţă superioară politică. Grupurile — bisericuţe de la Cameră se învîrtesc în cercul viţios al grupărilor după Take, Rache şi Make, neformînd nici o scară de curente politice europene. Cele cîte'va firme: liberal, conservator etc. nu corespund nici unei noţiuni de partid politic ca o treaptă anume din urcuşul şi coborîşul, care se numeşte: progresul social.

„Toate mîţele sînt cenuşii, noaptea". Şi e adevărat: în noaptea aceasta a înapoierii noastre culturale, toate emanaţiile pretinse „politice" ale romînimei, sunt spălăcite, amestecate, haotice.

Nu se poate pricepe de ce cutare grup e adversar cutărei grupări, pe cînd nici o deosebire de program sacru politic nu le desparte?

In această harababură, care poate face cinste numai Bizanţului sau Poloniei în decădere şi care pare-o produsă de mahalalele ţigăneşti ale oraşelor munteneşti şi nu de un popor european de 15 milioane, — fatalmente nu se poate forma un bloc, bază a guvernării şi legislaţiei, odată ce deputaţii se împart nu după culoarea şi convingerile lor politico-sociale ci după unul şi acelaş semn în nenumărate variante: romîn-patriot-naţionalist.

Societatea Romîniei Mari, încă n'a crescut măcar atîta, cît trebue pentru a-şi elabora un criteriu obştesc şi nu naţional, în alcătuirea Sfatului Ţării. Şi cînd te gîndeşti că aceasta se petrece în veacul al XX-lea cu radium şi telefon fără fir, şi nu în republica Liberia a negrilor din Africa de West, unde parlamentul prezintă nuanţele politico-sociale ale întregului popor!

Da, trenul nostru prea a întîrziat în comporaţie cu trenurile istorice ale celorlalte naţiuni. Reuşi vom oare să ajungem la staţia de destinaţie, dacă avem vre una bine cunoscută?..

Totul are nevoie la noi de o subliniere naţională; parcă nu ne am simţi o naţiune închegată şi recunoscută îndeajuns, pare-a veşnic cineva ne neagă naţionalitatea şi deci suntem nevoiţi s'o accentuăm în ori-ce clipă. Naţional-liberali, naţional-democraţi, teatrul Naţional, ghiveciu naţional, cierbă naţională... Călcăm pe loc ca nişte figuranţi de teatru cari cîntă, nemişcaţi: fugim! fugim! fugim fugim-fugim?"

In aceeaşi ordine de idei cade şi încercarea ardelenilor-şefi, de a forma un bloc naţional din averescani şi ardeleni, un partid naţional etc. Mă mir cum ardelenii, tocmai ei, cad în aceasta tautologie fatală şi plictisitoare cu „naţionalismul", „naţionalul", în loc de a înjgheba înşfîrşit o organizaţiune puternică radicală, democrată, sau aşa ceva.

Prizonieri ai formelor deşearte, lipsiţi de fondul curentelor parlamentare europene, mereu dăm prilej tuturor vecinilor să ne dispreţuiască, tocmai pentru această incapacitate de a ne însuşi normele şi cadrul vieţei obşteşti comune, civilizate. După 50 de ani de parlamentarism — surogat şi caricatură necunoscută nicăieri aiurea, iată-ne trepţind pe loc cu bocancii şi opincile naţionale.

Ori ce închegare parlamentară caută în primul rînd să-şi vopsească firma: „nation...", fără nici o idee de munca practică şi utilă, pe care am putea s'o vedem în nenumăratele exemple din istoria altor popoare, dacă...n'am fi analfabeţi.

Unde ne duce această lege de gravitate a înapoierii noastre, spre care loc, între vecinii care nu ne aşteaptă ei progresează mereu — o ştie numai duhul rău al omenirei, care rîde în umbră, pentru că în veacul XX se găseşte un popor „naţional", ce nu-şi afirmă alte calităţi culturale, politice şi sociale.

ALEXIS NOUR

Câte-va NOTE

Intreaga presă aprobă şi sprijină iniţiativa cetăţenească în scopul de a îndepărta politica de la administraţia comunală şi a da Iaşului un nou impuls de viaţă.

Singură „Mişcarea" încearcă să reziste curentului unanim.

O rămăşiţă a politicei de rezistenţă!

*

Acelaş ziar vorbeşte cu ironie despre «o anumită categorie de cetăţeni».

Şi noi credeam că afişele „Bestiile Roşii n'au pătruns în Iaşi!

*

D-l Const. Toma a demisionat de la Uzina electrică.

Insfârşit, vom avea lumină!

*

Relatând încăierarea din capitală, un ziar de seară scrie:

„S'au tras focuri de armă în aer. Doi grevişti au fost răniţi".

Se vede că greviştii erau în aeroplan...

INSEMNĂRI

Autodeterminare şi forţă

Se anunţă pe cale telegrafică ştirea că Consiliul Suprem a adoptat următoarea rezoluţiune:

„Puterile aliate şi asociate, dornice să asigure existenţa Austriei în frontierele care i s'au hotărât, decise să facă a se respecta dispoziţiile tratatului de la St. Germain-en-Laye, declară că ele se opun la orice tentativă de natură să atingă integritatea teritorului austriac, sau care contrariu stipulaţiunelor articolului 88 din sus zisul tratat, ar avea ca efect să compromită într'un fel oare care, direct sau indirect, independenţa politică sau economică a Austriei".

Această rezoluţiune este o nouă călcare de cuvânt şi încă o nesocotire a drepturilor popoarelor, la care se dedau puterile aliate şi asociate.

Pentru moment, nevoile speciale ale Austriei ne interesează foarte puţin. Ne interesează în schimb democraţia internaţională şi solidaritatea principiilor de liberă dezvoltare a naţiunelor, fapt pentru care ne întristează orice act autoritar şi conservator ce emană de la Consiliul Suprem constituit pentru împiedecarea evoluţiei firesti a omenirei.

Rezoluţia de mai sus privitoare la Austria vizează eventualitatea unirei Germaniei cu republica dunăreană. Identitatea etnică dintre austriaci şi germani determină probabilitatea închegărei unei unităţi politice. Acest act ar urma să se îndeplinească prin voinţa populaţiilor respective, pe baza principiului autodeterminării.

Libertatea popoarelor şi dreptul lor la propria conducere, au făcut obiectul unui articol din celebrele puncte ale lui Wilson, pe baza cărora s'au început tratativele păcei. Şi este stranie atitudinea Consiliului Suprem de a nesocoti cuvântul în numele căruia armele au căzut şi măcelul a luat sfârşit.

In chestiunea de faţă este la mijloc conducerea Franţei, exercitată în cercul vechi al autoritarizmului oligarhic, pe sistemul nesocotirei maselor populare. Străină de filosofia istoriei, de realitatea socială, economică şi politică, Franţa trăeşte numai în trecutul artificialităţii duşmăniilor etnice şi al retoricei naţionaliste. Astfel ea n'are ochi decât pentru Germania pe care o priveşte cu o ură hiperbolică.

Unirea cu Austria ar oferi impresia refacerei teritoriale a Germaniei atât de ştirbite. Şi Franţa nu admite acest lucru, chiar cu preţul sacrificărei cuvântului de bază al păcei.

Dacă principiul autodeterminărei n'are însemnătate şi nu poate legitima unirea austro-germană, pe ce fundament moral s'au îndeplinit atâtea unificări etnice?

Tot dreptul pumnului este Dumnezeul omenirei veacului al XX-lea?.

RENOVATUS

VIAŢA POLITICĂ

Unificarea morală şi diferenţiare de partide

— Sfârşitul grupărilor provinciale —

— Tratativele dintre d. Averescu şi ardeleni —

Una din probleme ce se impun cu precădere este desăvârşirea unirei tuturor provinciilor româneşti. Existenţa graniţelor economice, deosebirea de legislaţie, fiinţarea diferitelor organe de guvernare în teritoriile României Mari constituie o piedică pentru operă de reclădire şi consolidare a statului.

Unirea tuturor românilor va fi realmente îndeplinită atunci când va fi organizată marea patrie, sub o administraţie unitară, în virtutea unei legislaţii unificate.

Separatismul provincial mai are marele dezavantaj a întreţine o stare de spirit care determină neîncrederea şi chiar ostilitate între fraţi.

*

Este o situaţie ciudată ca lupta politică să se ducă nu între partide de idei ci între grupări pe provincii.

Avem depildă impresia că lupta dintre liberali şi „ardeleni" este mai pronunţată decât lupta dintre politica de rezistenţă pe de o parte, şi politica de prietenie cu aliaţii, de altă parte.

Această situaţie trebue să dispară. Formaţiunea partidelor este reală numai atunci cînd se îndeplineşte pe baze de concepţii politico-sociale şi interese de clasă. O separare pe provincii este nefirească şi nu poate dăinui.

*

De acest lucru îşi dau perfect de bine seamă ardelenii. Cu ocazia incidentului de la Senat dintre d-nii Vaida şi Ferekide, primul ministru a declarat, cu bună dreptate, că nu mai poate fi vorba, de acum înainte, de ardeleni, bucovineni, basarabeni. Cu toţi suntem romîni.

De aceia ardelenii caută să-şi contopească organizaţia politică cu un partid din regat şi să formeze un mare partid democratic al Romîniei.

Foarte circumspecţi faţă de vechile cadre din regat, ardelenii caută un „om nou", cu autoritate şi multă trecere în faţa opiniei publice. Cu acest fel de a privi lucrurile, ei au hotărât să se adreseze d-lui general Averescu.

Primele tratative duse în acest scop, au eşuat. Dar faţă de tendinţele partidului liberal de a zădărnici unitatea morală a românismului, ardelenii au decis să reia tratativele pentru a se tranşa o chestiune a cărei dezlegare n'ar putea întârzia fără să nu prelungească provizoratul şi criza de astăzi.

*

Nu d. general Averescu ar fi omul cu o largă pricepere politică şi cu o experienţa deosebită în chestiuni de conducere de partid şi guvern. Dar d-sa are popularitatea necesară pentru a impune şi în regat succesul primului partid naţional al României Mari.

Aceasta este calea unificărei morale a tuturor românilor şi începutul unei naturale diferenţiări de partide politice.

Viitorul ne va lămuri dacă generalul Averescu ve rămâne mai departe un arbitru al vieţei publice de la noi sau dacă dimpotrivă d-sa va juca numai rolul unui deschizător de cale, rolul unui arhitect cu misiunea limitată numai la construirea temeliei edificiului politic al României noui.

INFORMAŢIUNI

Duminică 28 Decembrie, ora 2 după amiază va avea loc în sala Societăţii de gimnastică (str. Scoalei de Arte) o primă întrunire convocată de comitetul instituit în vederea apărărei nevoilor comunei Iaşi.

In scopul îndepărtărei politicei de la administraţia comunală şi bunei rânduieli a treburilor comunale, comitetul face apel şi roagă să participe pe toţi cetăţenii, indeferent de stare socială, naţionalitate sau credinţă politică.

S'a instituit o comisiune parlamentară care să cerceteze cauzele şi întinderea actualei dezorganizări a căilor ferate, pentru a se stabili răspunderile.

In chestiunea conflictului cu Marele Cartier, oficiosul progresist „Steagul" scrie:

„De altfel d. general Prezan, pensionar, concentrat numai la conducerea Marelui Cartier, pentru bunele sale raporturi cu d. Brătianu, ar trebui să aibă sentimentul măsurii şi să nu schiţeze ameninţări cu pronunciamente, când toată lumea ştie că mişcările sale sunt comandate de d. Brătianu şi că această tardivă independenţă faţă de guvern, pe care o manifestă este numai unul din mijloacele reprobabile ale liberalilor de a lovi în guvern".

Pentru demnitatea de prefect al jud. Iaşi, naţionaliştii au propus pe d. doctor Şumuleanu, iar ţăraniştii pe d. Ciobanu, învăţător din Andrieşeni

D. General Macri, directorul general al Căilor ferate a cerut tuturor gărilor să i se înainteze de îndată tabloul de grînele imobilizate, pentru a fi expediate la destinaţie.

CHESTIUNEA PRIMARIATULUI. — Se ştie că numerosul comitet cetăţenesc, instituit în vederea îndepărtărei politicei de la comună şi aducerea în fruntea comisiei interimare a unui bun gospodar, cinstit şi devotat intereselor Iaşului, a designat pentru acest scop persoana d-lui Gh. Lascar.

Un redactor al nostru, putând vedea astăzi pe d. Lascar, şi întrebându-l asupra acestei chestiuni, a primit următorul răspuns:

— „Sînt cu deosebire măgulit de dragostea pe care mi o arată populaţia Iaşului. Dar sarcina conducerei intereselor comunale în ziua de astăzi este legată de o sumă de chestiuni independente de bună voinţa unui om şi chiar de dorinţa manifestă a oraşului însuşi.

„Există motive puternice care deocamdată mă opresc de a răspunde solicitărei ieşenilor şi am răspuns deputaţiunei care m'a întîmpinat că mă văd silit a refuza onoarea ce mi se face şi sacrificiul care mi se cere.

„Este însă de la sine înţeles că sunt cu toată dragostea partizan al îndepărtărei politicei de la treburile comunale şi sînt gata a da tot concursul meu pentru reuşita operei lăudabile întreprinse cu atîta conştiinţă de către ieşeni".

Adăogăm din parte-ne că, de curînd, d. Gh. Lascar a mai refuzat două propuneri autorizate care i s'au făcut în acest sens

Senatul Universitar a acordat 10.000 lei ca ajutor pentru căminul studenţilor evrei.

Mîne, Sîmbătă, la ora 4 p. m. are loc la Cercul Militar din localitate obişnuitul matineu dansant săptămînal.

Mîne va fi depus pe biroul Camerei proectul de lege pentru ratificarea actului unirei noilor provincii la patria mumă.

Parlamentul va lua vacanţă Marcuri 31 Decembrie.

Printr'un jurnal al Consiliului de Miniştri se opreşte cu desăvîrşire consumaţia orzului, orzoaicei şi ovăsului pentru hrana vitelor, inclusiv ale armatei

Intregul stoc al acestor cereale aflat astăzi în depozitele armatei, se va preda contra cost ministerului de agricultură, în scop de a fi repartizat pentru sămînţă judeţelor în lipsă.

După efectuarea însemînţării, cantităţile disponibile se vor pune la dispoziţia armatei in aceleeşi condiţiuni în care s'au primit.

In dimineaţa zilei de Luni, vor fi afişate listele electorale pentru Camera de Comerţ.

Membrii Comitetului local ai grupărei ţărăneşti s'au întrunit aseară în consfătuire intimă.

Se vorbeşte de plecarea unei delegaţiuni la Bucureşti spre a-şi da avizul în chestia unor eventuale schimbări în administraţia locală.

In urma ordinelor date de Prefectura de poliţie, s'a confiscat azi la brutăria Timuş din strada Sărăriei 100 de pedele, cari aveau o greutate numai de 400 grame precum şi un număr de pîne, din făină albă. Această pîne a fost vîndută în piaţa halei cu 1 leu şi 50 bani.

Azi a sosit în localitate un tren special aducînd 15 vagoane cu grîu.

CEAI | Jawapekoe Ceylonpekoe

Vărsat în lăzi originale numai en-gros vinde

CASA DE IMPORT ŞI EXPORT

Fraţii Demetrian

— PASAGIUL IMOBILIARA No. 9, BUCUREŞTI —

13

Primii **13** vizitatori, la prima peprezentare a filmului

Cei 13

vor primi, în mod gratuit

13 rezervate

valabile pentru a

13 Reprezentaţie

ce va avea loc a

13 zi

după reprezentarea filmului

„Cei 13"

Teatrul Lyric

Compania Goldenberg şi Askenazi

Vineri 26 Decembrie 1919

ora 9 seara

Debututul D-nei şi D-lui

K. M. EBEL

se va juca :

DIE SEDER NACHT

DE VÂNZARE

Una jaketă de astrahan $^{3}/_{4}$ garnisită cu skongs şi una pelerină albă de pireneu pentru copil. A se adresa Goldstein str. Sf. Lazăr 31 etaj.

O bună Dactilografă

Sa caută spre angajare imediată. A se adresa la Agenţia de Publicitate I. Brănişteanu str. Mârzescu 23, Iaşi pentru A.

SE CAUTĂ

Spre închiriere imediaiată până la Sf. Gheorghe, 3 camere, la rigoare numai două, goale, eventual şi mobilate pentru birou. Ofertele a se adresa la Agenţia de Publicitate I. Brănişteanu str. Mârzescu 23, Iaşi.

Teatrul LYRIC — Compania GOLDENBERG şi ASKENAZI

SAMBATA 27 DECEMBRIE 1919

SEARA la orele 9 precis cu debutul celebrei artiste americane

Clara Young

se va reprezenta

Hazkele Colboinic

MATINEU la ora 4 p. m. cu debutul d-nei şi d-lui

K. M. Ebel

se va reprezenta

SCLAVA ALBA

Impresar: HERMAN BRAUNŞTEIN

✻ STUDENŢEŞTI.— Ieri, la ora 8 seara, a avut loc în amfiteatrul facultăţei de drept, o adunare generală a studenţilor în vederea alegerei noului comitet al „Centrului".

Cel dintâi a luat cuvântul d. maior Ştefănescu-Drăgăneşti, care, într'o lungă dizertaţie, demonstrează pericolul republicanismului lui Rackowschi. Incheind arată primejdia sindicalismului roşu şi îndeamnă pe studenţi la formarea unui partid socialist-naţionalist.

Se naşte un viu incident apoi, în privinţa delegaţiei ce s'a dat studentului Patron pentru participarea la lucrările preliminare sărbătorirei Universităţei din Cluj, ce se fac la Bucureşti, în urma căruia Comisiunea interimară demisionează.

După numirea nouei comisiuni iau cuvântul studenţii Nelul Ionescu, Jarcewschy, Lăbuşcă, Ghizdavul, Varduca şi Grigoriu, unii arătând importanţa centrelor şi menirea lor, iar alţii demonstrând valoarea programelor ce se prezintă de obicei pentru obţinerea conducerei „Centrului".

Cel din urmă a luat cuvântul studentul naţionalist Lurescu care şi-a enunţat un larg program de activitate, promiţând a-l îndeplini de va fi ales preşedinte al „Centrului".

Dezbaterile au luat sfârşit.

Şedinţa a fost închisă la ora 11, urmând ca alegerea noului comitet să se facă Duminică 28 crt.

Se caută spre imediata angajare Domnişoară cu scriere frumoasă de biurou, cunoscînd ori limba Franceză ori Germana. Farmacia dr. N. A. Racovitz.

✻ Cinema ELISABETA. — Astăzi în matineuri şi seara : A doua şi ultima part din „INTOLERANŢA" sau Lupta Amorului în decursul veacurilor. „Intoleranţa" e cea mai grandioasă desfăşurare din zilele noastre. Filmul american „Intoleranţa„ este cea mai uriaşă producţie la a cărei montare s'a lucrat trei ani şi ale cărui cheltueli au trecut zece milioane dolari.— Nici un film n'a atins un asemenea lux şi splendoare. Această a doua şi ultima parte cuprinde 6 acte. — Cel mai nou Journal şi o Comedie.

Luni Program nou.

✻ ŞTIRI MUZICALE. — Vineri 26 Decembrie ora 6 d. a. va avea loc al 6-lea Concert Simfonic dirijat de Dl. A. Ciolan.

Programul :

1) Weber, Uvertura Freyschug.
2) Grieg, Peer Gynt Suita.
3) Beethoven, Simfonia No. 6 (Pastorala).

Biletele la Maximovici.

✉ Cetim în ziarul „Czernowitzer Morgenblatt" următoarele :

„Toţi membrii asociaţiei evreeşti de gimnastică „Macabeii" din Cernăuţi cât şi membrii secţiunei de muzică, sunt învitaţi să se prezinte la repetiţia generală, în vederea grandioaselor festivaluri care vor avea loc în curând în oraşul Iaşi, şi la care vor lua parte şi membrii asociaţiei „Macabeii" din Cernăuţi.

✉ Simbătă 27 a. c. la ora 4 p. m. D'nii Institutori şi Institutoare se întrunesc în localul Primăriei, pentru a alege doi delegaţi în comitetul şcolar comunal.

S'a deschis Marele magazin

Georges E. Lykiardopoulos

FILIALA IAŞI, STR. ŞTEFAN CEL MARE 38

Care a adus direct din străinătate mari transporturi de **COLONIALE** şi anume :

Cafea, orez, ceai, scrumbii, masline, sardele, untdelemnuri fine, săpunuri franceze şi greceşti, hârtie de scris, precum şi toate articolele din branşa coloniale, ferărie şi papetărie punându-le în vânzare en gros şi cu PREŢURILE CELE MAI REDUSE.

Se primesc zilnic transporturi noui

O nouă alarmă

— Liberalii şi „Viaţa Românească" —

Sub acest titlu, ziarul „Avântul" sosit astăzi în localitate, publică următoarele :

„Viitorul" dă alarma : „Viaţa Românească" este pe cale să încapă pe mâna „trădătorilor" !! Şi ca şi cum nu erau suficienţi trădătorii de până acum se pune înainte sume de noui „trădători" şi agenţi germani,

Preocuparea „Viitorului" pentru tot ce ar putea avea un caracter altul de cât antantofili este foarte explicabilă, mai ales acum când d. Take Ionescu acuză formal pe d. Brătianu şi partidul liberal că încearca o apropiere de politica nemţească.

Ea este mai cu seamă explicabilă acum când noua întreprindere de editură a „Vieţei Româneşti" se face sub alte auspicii decât cele ale Băncei Româneşti. Nu se va putea însă tăgădui, că această din urmă Bancă, prin emisari foarte inzistenţi, a încercat să acapareze şi această întreprindere şi că a fost respinsă cu hotărâre şi fără menajare.

Facem această afirmaţiune cu speranţa că se va produce vr'o dezminţire pentru a putea să dăm în vileag amănunte foarte picante şi nu lipsite de interes.

Intre nouii trădători este şi d. Aristide Blank—până mai eri membru marcant al partidului liberal — dar a cărui activitate românească la Paris nu este pe placul liberalilor întrucît ea a venit în conflict cu interesul politic sau politica interesată a acestora.

Cît despre agenţii germani vizaţi în persoana directorului Băncei Moldova, afirmarea sună cel puţin curios cînd se spune că o putere aliată a exprimat oarecari suspiciuni,

Pe cît ştim acei cari au fost în refugiu, toţi reprezentanţii puterilor aliate, d-nii Saint-Aulaire, Sir Barclay şi Wopicka, au avut cele mai cordiale şi pline de încredere relaţiuni cu cei dela Banca Moldova, în ale căror sentimente româneşti şi antantofile au manifestat în diferite rînduri o desăvîrşită confienţă.

Sistemul de a pune în seama unei puteri aliate o infamie izvorîtă din urîte motive de răzbunări personale şi autohtone nu este ceva nou în practica liberală, „Viitorul" a rămas credincios, în această privinţă unei vechi tradiţii.

✉ A fost aprobat creditul necesar pentru împietruirea şoselei Iaşi-Bahlui-Copou.

✉ Eri tribunalul secţia întâia compus din d-nii Roban şi Anastasiu, a stabilit o jurisprudenţă interesantă,

Se ştie că pînă azi ori ce apel, împotriva condamnărilor de către comisia care judeca delictele de specula erau respinsă de tribunal dacă apelul nu era însoţit de recipisă depunerei amendei.

Eri însă tribunalul, cu prilejul apelului d-nei Kela Herşcovici şi în urma concluziei depuse de d. Omer Popovici s'a pronunţat în senzul că legea, nu cere peutru primirea apelului o dovadă de depunerea amendei.

✻ D. Dim. Greceanu a plecat azi dimineaţă la Bucureşti.

✉ In ultima sa şedinţă comiteiul „Familiei luptătorilor". a decis să corde ajutoare de sărbători şi la familiile mobilizaţilor despre a căror soartă nu se ştie nimic precis şi care sunt trecuţi ca dispăruţi.

E o măsură lăudabilă.

✉ Numai la Librăria Socec et Co., găsiţi jucării pentru copii şi cadouri pentru anul nou cu preţuri de reclamă.

✻ La siguranţa a fost arestat un tânăr care purta în nume fraudulos haina militară. Identitatea lui nu s'a putut încă stabili de oare ce la fie care ceas declară un alt nume şi un alt loc de origină.

✻ Comitetul asoc. „Macabeii" aduce la cunoştinţa domnişoarelor înscrise în asociaţie că secţiunea domnişoarelor va începe exerciţiile Duminică 28 Decem dela 3—5 p. m.

✻ Birourile organizaţiei zioniste, sunt deschise în fiecare zi (afară de Sâmbătă) între orele 10—12 şi 2—6.

✻ ORGANIZAŢIA ZIONISTĂ învită prietenii de idei, patentari (comercianţi, meseriaşi şi industriaşi) de clasa I-a până la a 4-a inclusiv să se întrunească Vineri 26 a. c. ora 8 seara la Căminul Sionist str. I. C. Brătianu 166, aceia din str. Păcurari, Lăpuşneanu, Cuza-Vodă, Ştefan cel Mare, I. C. Brătianu, Anastasie Panu (hala), Costache Negri şi din zona cuprinsă între ele.

Sâmbătă 27 Dec. ora 2 jum. precis la Şcoala Junimea No. 2 din str. Palat, aceia din Podul Roş, Nicolina şi Socola precum şi din str. Palat, Sf. Lazăr şi împrejurimi.

Sâmbătă 27 Dec. ora 8 jum. seara la cantina Amalia şi Isac A. Gheltzer, aceia din str. Sărăriei, Elena Doamnă, Podul Bucşinescu, Tataraşi, Vasile Lupu, (abator) şi străzile învecinate.

La ordinea zilei chestiuni foarte importante şi urgente, care interesează în deaproape pe fiecare comerciant.

✻ ZVONURI SUSPECTE. — Ziarul „Avîntul" dă alarma împotriva diferiteior zvonuri, pornite din anumite cercuri, în scopul de a se prelungi starea excepţională şi a se zădărnici măsurile urgente pentru pacificarea şi liniştirea încercatului nostru popor.

Oameni rău inspiraţi desemnează himera unor primejdii la Tisa şi Nistru.

Lucrul nu este serios. Ungaria se află în absolută imposibilitate de a reîncepe vre o aventură militară. Cît despre Rusia sovietică se ştie că politica d-lui Brătianu ne-a făcut o ostilă şi sovietul central şi-a manifestat de două ori dorinţa unei înţelegeri cu Romînia. Ostilitate împotriva noastră ne poartă numai faimosul general Denikin care a fost ajutat cu muniţii şi armament de către d. Brătianu. Din fericire în situaţia deplorabilă militară a lui Denikin îl face cu totul nevătămător.

Orice zvonuri alarmante n'au rost. Şi nimic nu poate umbri necesitatea imediată a demobilizărei.

In orice caz, e bine ca publicul să fie prevenit împotriva uneltirilor de rea inspiraţie.

✻ Direcţia Generală a teatrelor din Bucureşti a făcut cunoscut direcţiei teatrului Naţional din Iaşi că pe viitor ori ce cerere de scutire de taxă teatrală să fie adresată direcţiunii generale din Bucureşti care va decide asupra ei, după referatul direcţiunii din Iaşi. Scutirea dacă se aprobă este numai pentru 5 la sută căci pentru 7 la sută nu se poate scuti niciodată. De aici reesă ca petiţionarii să înainteze cererea cu cel puţin două săptămîni înainte de a da spectacolul, balul, etc. ca să primească răspunsul la timp.

Serviciul telegrafic şi telefonic

AL ZIARULUI „OPINIA"

Ridicarea Cenzurei şi stărei de asediu

— Noul ministru de interne —

BUCUREŞTI.— D. Jean Cămărăşescu a fost numit ministru de interne.

Se susţine în cercurile competente că mâne va apare în Monitorul Oficial decretul pentru desfiinţarea cenzurei şi ridicarea stărei de asediu.

Noul ministru intenţionează a numi în posturile de prefecţi funcţionari de carieră.

Criza Politică

Dificultăţile completărei guvernului. — Conflictul cu Marele Cartier persistă. — Probabilitatea demisiei cabinetului. —

Vacanţa ministerului de interne a luat sfârşit. Dar criza persistă întrucît titularul ministerului de război, d. general Riscanu, se abţine de la conlucrarea d'sale în cabinet. D'sa nici pînă astăzi n'a reapărut în Parlament, de la declaraţiile d-lui Vlad în chestia Cartierului General.

Această atitudine a ministrului de război se datoreşte faptului că conflictul dintre guvern şi Marele Cartier încă nu este oplanat, cu toate asigurările ce se făcuseră în acest sens. Şeful Marelui Cartier continuă a fi nemulţumit de modul cum ministrul finanţelor discută chestiunile în legătură cu conducerea superioară militară.

Din cauza acestor dificultăţi care clocotesc în culise şi sînt prea puţin cunoscute opiniei publice, NU ESTE EXCLUS CA GUVERNUL SA DEMISIONEZE.

Până la vacanţa parlamentară, care se va lua la începutul săptămânei viitoare, chestiunea se va lămuri.

D. Marghiloman la Rege

BUCUREŞTI. — D. Al. Marghiloman a fost primit în audienţă de către Suveran, ieri la ora 6 p. m.

D. Cocea validat

BUCURESTI.—Camera, în şedinţă secretă, a validat alegerea d-lui N. D. Cocea.

Consfătuiri

Bucureşti. — Ţăraniştii au ţinut ieri o consfătuire în vederea noui lor numiri administrative.

*

Aseară a avut loc o consfătuire a majorităţilor parlamentare.

Rechiziţiile din Ungaria

Bucureşti.—D. Derussi a fost numit delegat al guvernului român pentru controlul rechiziţiilor din Ungaria.

Aprovizionarea

Bucureşti. — Noul program al guvernului pentru aprovizionarea ţărei, prevede desfiinţarea Direcţiei aprovizionărei.

✻ In curtea fabricei de bere Zimbru, lucrătorul Ion Orbrinurie, intrînd în sala de fermentaţie a încetat subit din viaţă.

✻ O echipă de agenţi ai siguranţei, sub conducerea d-lui Gh. Botez, şeful brigăzei, a făcut o razie de noapte în oraş în scop de a prinde pe răufăcătorii care profită de întuneric şi se dedau la tot felul de furturi şi agresiuni.

Rezultatul a fost că de la ora 1 pînă la 5 dimineaţă s'au adus 33 indivizi din care cei mai mulţi străini de localitate, 3 urmăriţi de siguranţa Botoşani, 5 pungaşi, 2 dezertori, 2 vagabonzi şi 8 prostituate clandestine.

Se simte nevoia ca în toate nopţile de la ora 1 înainte, să se întărească paza oraşului.

OPINIA

DE MÂINE

va apare în 4 pagini

ANUL XVI-lea No. 2814

25 Bani Numărul

MIERCURI 31 Decembrie 1919

ABONAMENTE:

UN AN: : : : 80 LEI
ŞASE LUNI : : : : 40 „
TREI LUNI : : : : 20 „

ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Gh. Mârzescu 23

— TELEFON No. 200 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN.

ANUNCIURI
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRĂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicităţii.

Un număr vechiu 1 Leu.

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Conflictul cu Marele Cartier

— „Stat în Stat" —

Niciodată nu s'a pronunţat de pe banca ministerială un adevăr mai absolut, de cît acel ce l'a rostit ministrul Aurel Vlad, la adresa Marelui Cartier General.

A fost strigătul deşteptărei. Statul adevărat se ridică *prin el însuşi* din situaţia obscură şi neputincioasă în care l'a băgat şi'l ţine în trei ani, celălalt stat, adică M. C. G.

Puterea nemărginită pe faţă sau în ascuns — a militarismului, exercitată pe baza necesităţei de „a salva patria" însemnează de fapt robirea tuturor energiilor şi a tuturor resurselor statului unei voinţe neştăpînite de nici o lege, însemnează absolutismul unui grup de persoane care absorb prin infinita lor tendinţă de a domina, tot ce într'un stat organizat democratic înseamna „puteri constituţionale".

De trei ani statul romîn cu Regele lui, cu miniştrii lui, cu parlamentele lui, cu milioane de locuitori cu tot ce se vede, există şi stă pe pămîntul romînesc, a fost subordonat exigenţilor neţărmurite ale unui alt stat, deşi acesta a fost creiat pentru trebuinţele celui dintâiu; crescut educat şi înzestrat pentru o singură misiune, unică, elementară instituţă, aceea, de a conduce puterea militară a ţărei în operaţiunile războiului.

Ori, acest al doilea stat, sintesizat prin M. C. G. al armatelor de operaţiune, numai aseminea misiune n'a îndeplinit numai acest scop n'a atins cu toate că era unica lui atribuţiune, unica lui raţiune de a fi.

Operaţiunile armatelor nu le-a condus, fiindcă dacă le conducea nu am fi avut nenorocita, strigătoarea la cer, jertfa de sînge din toamna anului 1916.

N'am fi avut îngrozitoarea retragere din iarna lui 1916-1917.

N'am fi recurs la ştiinţa şi consiliile Corpului ofiţeresc al aliaţilor noştri francezi pentru a ne da o călăuză luminată şi energică în refacerea noastră militară.

N'a contribuit cu directivele lui la înfăptuirea victoriilor ce le am obţinut pe frontul de apărare al Siretului.

Deci, acţiunea M. C. G. în războiul nostru nu s'a pus în relief cu nimic care să'l ridice la acele înălţimi morale pentru al face inatacabil şi invulnerabil.

Nu s'a ilustrat cu nimic *în conducerea operaţiunilor armatelor*, singura sa preocupare şi răspundere în schimb şi-a însuşit, tocmai pe temeiul acestei conduceri, ceea ce o ţară poate da şi sacrifica: puterile legislative, judecătoreşti şi executive.

De aci, omnipotenţa fără răspundere a M. C. G. de aci tot ceea ce a suferit şi suferă ţara cu resemnare!

Ca un Ministru al Ţărei să vină în plin Parlament, în acel al Unirei celei mari, şi să se plîngă de M. C. G, că e un stat în stat, înseamnează, că suma ilegalităţilor şi a inichităţilor săvîrşite de acest organ de conducere a oştirei, a depăşit toate marginele răbdărei civice.

Şi în loc ca M. C. G. să intre în cadrul activităţei sale dînsul se revolta, nu primeşte lecţia dată de un ministru responsabil de faptele şi acţele lui, în faţa ţărei; se revolta cu toţi subalternii lui — şi cere punerea în respect a îndrăzneţului Ministru.

Mai mult de cît atît; Marele Cartier General dă dimisia din funcţiune, adecă se desfiinţează pe sine însăşi şi această demisie nu o dă Ministrului de Razboiu, ci Regelui! Deci, o altă revoltă contra altui Ministru în Sarcina căruia revine, după legi, conducerea intereselor armatei şi a apărărei naţionale!

Iar statul real, legal, ce face în acest timp? Rege, Ministru, parlament, se sfătuesc cum să aplaneze „incidentul" ivit între cele două state!

Păcat că d. Aurel Vlad, n'a fost Achil, n'a putut să intre în cetatea Troiei şi lucrul e regretabil din toate punctele de videre şi mai cu seamă acel al Romîniei democrate.

GENERAL I. POPOVICI.
Cucuteni

Câte-va NOTE

Ministerul actual a ajuns un soi de antîreu a lui Arvinte. Când se drege într'un loc se rupe în altul.

*

Despre actualul ministru de interne nu se poate spune că-i un lup în piele de oaie.

Adversarii d-sale ştiu însă că nu-i nici miel în piele de lup.

*

În aceiaş zi trei ştiri diferite. D. Averescu s'a împăcat cu d. Take Ionescu; d. Averescu s'a înţeles cu liberalii; d. Averescu a luat parte la o fuziune cu partidul naţional din Ardeal.

Şi voiţi că marele public să nu-l considere pe generalul ca ceva extra-ordinar.

BLANZY

INSEMNĂRI

Ciudăţenii umane

Trăim o viaţă de violenţă şi brutalitate. Administrarea serviciilor publice se îndeplineşte paralel şi dese ori confundîndu-se cu molestarea marei mulţimi.

Faptul se îndeplineşte pretutindeni. Şi bine înţeles că la noi el are o intensitate specială, într'un raport de ceartă de bucătărie faţă de supărările mai lustruite de salon. La noi se necăjeşte, se insultă şi mai ales se bate cu nădejde — „din graţia lui Dumnezeu şi voinţa naţională".

Un suflet de om are o trecere redusă la minim. Orice vistavoi dă cu hârleţul, cu parul, cu găleata în cetăţean, cum ai bate toamna nucile cu prăjina. Aceasta este starea de spirit tradiţională, ascunsă sub năframa duioasă a „înţelepciunei părinţilor".

Schimbând proporţiile, acesta este sentimentul de autoritate care stă la baza organizărei sociale pretutindeni. Şi aplicând acelaş cadru de psihologie la popoare, ajungem de la bătaia individuală la războiul naţional. Aceiaşi sălbătăcie neagră, întinsă ca un cancer peste veleităţile noastre de cultură, inteligenţă şi generozitate.

Educaţia în şcoală şi familie, învăţătura vieţii cetăţeneşti, nu ne implîntă cu stăruinţă cuviinţa de om, amănuntul traiului în comunitate, raporturile sufleteşti înlăuntrul organizărei de stat, preţul individului ca subiect şi obiect. Ci suntem fanatizaţi doar cu o concepţie goală de înţeles: naţiunea. Această himeră colosală astupă toată realitatea vieţii omeneşti, şi legitimează brutalităţile administrative şi potopul de asasinate ale războaelor.

După cataclismul material şi moral al acestui război trebuie să ne aşteptăm la un reviriment în spiritul cetăţenesc. Trebuia să comptăm pe durerea imensă a unei practice generale care să fi spulberat minciuna răului creşteri a omului dintr'o societate infernală. Faptul s'a şi produs, dar nu îndestul şi, din nefericire, în mod trecător.

O revistă franceză constată cu melancolie că poporul începe a uita calvarul războiului şi se înveseleşte naiv, adormindu-şi mintea şi pregătind-o pentru resemnarea în faţa altor războae.

Eternă naivitate omenească!

Cînd va fi pretutindeni lumină, se va îngrozi mulţimea de cîtă înjosire, bătae şi asasinat şi-a pregătit, a primit, şi-a dat singură. Nu este atîta vinovat slăbănogul ticălos care înjură şi bate, cît mai cu seamă veinicul indolent care rabdă şi primeşte.

Deocamdată se vede că poporul suferă mizeriile pe care le crede de la Dumnezeu şi de care simte nevoe. Straniu adevăr!

RENOVATUS

VIAŢA POLITICĂ

Se fierbe piatra cea scumpă

— Vechile partide pe lucru — Personalitatea generalului Averescu

Nu este nevoie ca să fi observator prea perspice pentru ca, analizând situaţia actualului guvern şi parlament, să ajungi la concluzia că dizolvarea se impune şi că foarte curând vom avea un alt guvern.

Pe de altă parte sunt atâtea simptome că tratativele, pentru o coaliţie a vechilor partide să ia fiinţă, sunt pe cale bună! Cetiţi Viitorul şi Indreptarea şi vă veţi convinge repede de adevărul acesta.

Cu toate aceste ar fi o greşală dacă cine-va ar crede că lucrurile se vor alcătui cu uşurinţă şi că nu sunt încă mari dificultăţi de înlăturat.

*

Aceste dificultăţi nu provin atâta din raporturile înveninate dintre liberali şi takişti. Ţara aceasta a mai văzut pupături politice între partide, care în ajun erau gata să se sfăşie.

Ele nu provin nici din legătura intimă cu politica externă. Combinaţia, menită a repune vechile partide din funcţiune, pentru ca ele să prezidezé legiuirea Romîniei Mari de mâine, nu ar urma să ia fiinţă de cât după ce pacea tar fi ratificată şi deci chestiunea externă definitiv tranşată.

Dificultăţile provin de la d. general Averescu.

*

Şeful Ligei Poporului *ştie prea bine că nu se mai poate, pentru o bucată de vreme, combinaţiune ministerială fără d-sa. Or-ce guvern, fie chiar de coaliţie, fără generalul Averescu, riscă să cada prin alegeri.*

Dându-şi perfect de bine seamă despre acest lucru generalul Averescu pretinde, or cui încearcă să trateze cu d-sa, şefia. A ceruto ardelenilor, a ceruto ţăraniştilor, a ceruto d-lui Take Ionescu — da d-lui Take Ionescu — şi o cere în eventualitatea unui guvern de concentrare. Va conveni or-cine că pretenţia nu e mică şi că deci sunt încă mari dificultăţi.

Or-cât sunt dar simptome că piatra cea scumpă se fierbe, dificultăţile sunt încă foarte mari şi e de văzut dacă, cu toată experienţa şi capacitatea lor, conducătorii vechilor partide vor găsi formula care să împace şi exigenţele generalului şi drepturile acelor partide.

Ceasul bine-cuvântat a sosit

— Cenzura şi starea de asediu nu mai există —

La ora cînd vor apărea aceste rînduri, măsurile excepţionale, care de fapt au dus la teroare şi dictatură, nu vor mai exista în tot cuprinsul Romîniei mari. O strîmtă fâşie dealungul Tisei şi Nistrului va rămîne sub un regim al măsurilor dictate de nevoia apărărei frontierelor. Restul ţării va cunoaşte regimul bine-făcător al libertăţii şi al supremaţiei puterei civile.

Astfel dar, ceasul bine-cuvântat a sosit.

*

Astfel dar a triumfat dreptul la viaţa liberă în această ţară. Şi nu încape nici o îndoială că dovada se va face că acei care susţineau necesitatea măsurilor excepţionale, pe motive de ordine şi siguranţa statului, n'au avut dreptate

De altfel în credinţa generală era că de mult aceste măsuri nu mai corespundeau necesităţilor şi apărărei interesului general, ei erau un mijloc de a pune la adăpost de critice samavolniciile şi abuzurile celor ce se credeau atot puternici.

Şi aceasta nu numai în vechiul regat, ci şi în provinciile alipite unde revoluţionarul de ocazie şi satrap în fapt, ca d. Inculeţ, a încercat pînă în ultimul moment menţinerea unui regim care prindea atît de bine în interes personal.

Cele petrecute în această privinţă la Cameră, şi despre care vorbim în altă parte a ziarului, sînt prea caracteristice pentru a mai fi nevoe de subliniere.

*

Democraţia trebue să se felicite că un sistem atît de primejdios la sfîrşit. Ea are însă datoria să facă dovada că într'adevăr el era inutil.

In ce ne priveşte, noi nu ne îndoim nici o clipă că această dovadă se va produce cu prisosinţă.

INFORMAŢIUNI

✱ FĂRĂ A-ŞI FI DAT AGREAREA SA DEFINITIVĂ, GUVERNUL ACTUAL ESTE DISPUS A RECUNOAŞTE CA LEGITIMĂ CERINŢA IAŞULUI CA STATUL SĂ CONTRIBUE ÎNTR'O MĂSURĂ ANUMITĂ LA PLATA ANUITĂŢEI UNUI MARE ÎMPRUMUT CARE AR SERVI LA REFACEREA ORAŞULUI.

GUVERNUL RECUNOAŞTE ASTFEL, DREPTURILE IAŞULUI LA O COMPENSAŢIUNE PENTRU DAUNELE CE I S'AU CAUZAT ÎN TIMPUL RĂZBOIULUI CU OCAZIA REFUGIULUI.

PRIVITĂ PROBLEMA DIN ACEST PUNCT DE VEDERE, GUVERNUL SOCOTEŞTE A FI PRIVIT IAŞUL CA UN ORAŞ CUPRINS ÎN ZONĂ DE RĂZBOI.

✱ *Deşi prieten intim al ministrului de culte şi instrucţie publică, d. prof. Vâlcovici, actual secretar general la instrucţie, va demisiona în curînd, fiind covîrşit de muncă şi dorind a-şi relua activitatea la universitatea locală.*

✱ *„Epoca" anunţă că pînă şi d. A. C. Cuza s'a convins de imposibilitatea dăinuirei actualului Parlament.*

✱ ***Membrii corpului didactic pot subscrie la cercul didactic acţiuni de ale societăţei de editură „Viaţa romînească" în orî ce zi pînă la 5 Januarie 1920 st. n., între orele 5—7 p. m.***

Se poate subscrie şi mai puţin de 4 acţiuni.

✱ ***Democratul Inculeţ.*** — Pentru a se vedea adevăratul democratism al „revoluţionarului" Inculeţ, care inundă lumea cu discursuri, înregistrăm următoarele:

Un număr de 45 deputaţi basarabeni au cerut p intr'o petiţie adresată adunărei Deputaţilor, ridicarea de urgenţă a stărei de asediu din Basarabia şi desfiinţarea cenzurei

Cei 45 deputaţi declară următoarele;

„Prin menţinerea cenzurei şi a stărei de asediu în Basarabia, nu se face decât să se acopere ilegalităţiie ce se comit de către agenţi secreţi, de către jandarmi şi de către organele administrative, cari născocesc tot felul de înscenări, spre a se face necesari.

„Basarabia are nevoe de linişte spre a-şi putea schimba pornirile sufleteşti şi a privi mai cu drag spre Prut.

„Aceste sentimente nu pot fi reda e poporului decât acordându-i-se libertăţile constituţionale",

In legătură cu aceasta, un grup de 30 deputaţi basarabeni au părăsit Camera în momentul când d. Inculeţ a depus proectul unirei cu Basarabia. Aceasta ca o protestare contra guvernamîntului despotic al „revoluţionarului".

✱ Cu privire la ştirile în legătură cu mersul trenurilor, ni se comunică din loc competinte, că nu este vorba de suspendare totală a trenurilor de călători, după cum nu poate fi nici vorba de reluarea trenurilor accelerate.

In schimb începând de la 5 Ianuarie stil nou până la noi dispoziţiuni, vor circula pe linia Iaşi-Bucureşti, cele 2 trenuri zilnice, la distanţa de o oră.

Primul tren va cuprinde exclusiv vagoane de persoane, al doilea tren de persoane şi vagoane speciale de militari.

Pe celelalte linii laterale, trenurile vor circula ca pînă acuma, cu aşteptare limitată, pînă ce ambele garnituri vor fi sosite.

✉ Preşedintele Camerei de Comerţ d. N. V. Ştefăniu a cerut preşedintelui Camerei deputaţilor ca pe lângă parlamentarii care vor ancheta la C. F. R. să facă parte şi o delegaţie a Camerilor de Comerţ din ţară, singurii în măsură a cunoaşte mizeriile făcute comercianţilor, mizerii ce contribue foarte mult la scumpirea traiului.

✱ DISTRIBUIREA ZAHĂRULUI. — Se aduce la cunoştinţa publică că, începând dela a. c. Ianuarie 1920 st. n. se va face distribuţia zahărului rămas, în cantitate de 5 jum. vag.

Distribuţia se va face prin bonuri colective eliberate de Serv. Aprovizionărei Comunale diferitelor colectivităţi ale căror tablouri se găsesc depuse la acel serviciu, iar pentru populaţie prin bonuri eliberate la acele 5 Comisariate.

Alte bonuri nu vor mai fi distribuite de Administraţia Comunală.

Preţul va fi, de astă dată, de 9 lei kgr. socotindu-se toate cheltuelile ocazionate cu prima distribuire, şi care nu fuseseră prevăzute în preţul fixat cu acea ocaziune.

✱ Anul nou oficial se va serba după stilul nou, poimîne. Autorităţile şi şcolile nu vor funcţiona în acea zi.

✱ Zvonul despre mobilizarea în Bulgaria pare a fi o incercare de impresie defavorabilă în chestia ridicărei măsurilor excepţionale.

Dar manevra ocultă este şi va rămâne zadarnică.

✉ Plata pensiilor se va efectua la Administraţia Financiară, cu începere de la 2 Ianuar.

✱ Mîne se va face alegerea de Mitropolit Primat al Romîniei.

Este sigur că va fi ales P. S. S. Episcopul Miron Cristea al Caransebeşului.

1986

Teatrul Lyric

COMPANIA GOLDENBERG — ŞI — ASCHKENAZY,

Debutul celebrei artiste

CLARA YOUNG

şi al D-nei şi D-lui

K. M. EBEL

Marţi 30 Decembrie: HOPLEA

Mercuri 31 Decembrie: Jac Mincinosul

Joi 1 Ianuarie: PUPPCHEN

Impresar: H BRAUNŞTEIN

Automobilişti

Atelierul „EXPRESUL„

din BULEV. ELISABETA 3 (Râpa galbenă)

pentru VULCANIZAREA CAUCIUCURILOR DE AUTOMOBILE, trecând sub conducerea şi proprietatea d-lui IOAN POPESCU, distinsul specialist în vulcanizarea cauciucurilor, fost mulţi ani şef al Garajului „Leonida" din Bucureşti primeşte comenzile spre executare în condiţiuni superioare. cu preţurile cele mai reduse.

SE MAI REPARA GARANTAT GALOŞI ŞI ŞOŞONI.

CALENDARE NOI PE ANUL 1920, Calendare pentru buzunar, Cărţi poştale ilustrate. jucării, cercei, inele, mărgele, articole de mărunţişuri, galanterie şi librărie, cumpăraţi eftin în en-gros şi endetail la

MAGAZINUL UNIVERSAL

cu mărunţişuri, galenterie şi lăbrărie FĂNICĂ TEODORESCU Iaşie srr. Anastasie Panu 36 în abropire de Hală.

Reg păstraţi bine adresa

Se caută spre imediata angajare Domnişoară cu scriere frumoasă de biurou, cunoscînd ori limba Franceză ori Germana. Farmacia dr. N. A. Racovitz.

M. Schächter

AVOCAT

Str. Sărăriei 153 (casele Hirschensohn). Consult: 8—9 dim. şi 6—8 seara.

VIZITAŢI

NOUL ATELIER pentru foi de STRUDEL, TURTE şi CATAIF. Se primesc comenzi pentru sărbători, zilnic proaspete.

PAUL LEON str. Zugravi 44

BAL

Mercuri 25 Decembrie stil vechi (ziua întâi de Crăciun) va avea loc în Saloanele Soc. de Gimnastică, Sport şi muzică UN MARE BAL POPULAR, în scop de binefacere.

Multe şi frumoase surprinze se pregătesc pentru onor. public vizitator.

INŞTIINŢARE

Comunitatea Israelită Iaşi având nevoie pentru populaţia israelită pentru cele 8 zile de Paşte de o cantitate de 18—20 vagoane făină de paşte, integrală cu o extragere de 25 la sută tărăţe, predabile cu începere de la 15 Februarie până la 15 Martie cel mai târziu învită pe doritorii a oferta, a-şi depune ofertele D-lor până Duminică 4 Ianuarie 1920 orele 3 p. m, la biroul Comunităţii (şcoala Cultura).

Maşini de Scris

Orice sistem precum şi maşini ruseşti cumpăr imediat. Reprezentant, Bucureşti pe adresa Zuraff str. Palatului 2, Iaşi (în curte etaj).

SITE DE MATASE

PENTRU MORI

ALBERT WIDLER, ZURICH

CEA MAI REPURTATĂ FABRICĂ DIN LUME VINDE NUMAI EN-GROS

CASA DE IMPORT ŞI EXPORT

Fraţii Demetrian

PASAGIUL IMOBILIARA No. 9 BUCUREŞTI

MIŞCAREA COMERCIANŢILOR IEŞANI.— In vederea alegerei Camerei de Comerţ şi Industrie, care va avea loc în cursul lunei Ianuar, un Comitet compus din fruntaşii Comerţului şi industriei ieşane, în numele a 200 comercianţi, dorind ca această instituţie să fie expresia fidelă a Comerţului şi industriei, Convoacă pe toţi comercianţii şi industriaşii din localitate, la o MARE INTRUNIRE JOI 1 IANUAR ORA 9 SEARA în SALA BEJAN unde urmează a se lua hotărâri cu privire la constituirea viitoarei Camere de Comerţ.

DE VANZARE

1 MOTOR pentru benzină greu 20 | 24 HP. sistem Bechtold Sviţerian

1 BATOZĂ de trifoi nouă Hefler Schratz.

1 GARNITURĂ Treier Flother, construcţia 1909 de 10 cai putere, pluguri cu 4—2 şi 1 fer.

3 TRIONE. Moşia Prigorenii mari 4 km. gara Tg.-Frumos.

A se adresa B. Goldenberg, Iaşi str. Cuza-Vodă 52.

BRAZI

Pentru pom de Crăciun, se găsesc la Pepinierile Graboveschi Iaşi, Nicolina

H. GHERNER

AVOCAT

Consult 8—9 şi 7—8

Str. Mârzescu 26 Iaşi

Import, Export

Industrie şi Comerţ

PASAGIUL MARCA 2, BUCUREŞTI

Depozit permanent de articole medicinale, pansamente, cauciucării:

Glicerină 30 grade Beaume	Lei 18	kgr. netto bidonul gratis
Acid boric paete	„ 16	kgr.
Oleum ricinum albis	„ 14	„
Guma rabicum pulv.	„ 30	„
Amidon prim. „	„ 11	„

şi orice alte articole în branşa noastră cu preţuri convenabile.

FRANCO GARA BUCUREŞTI, ACONT ŞI RAMBURS

UN PARIU.— In unele ziare se discută în fel şi chip cazul unui banchet dat de d. Dinerman şi la care a participat şi d. doctor Lupu.

Adevărul este următorul:

Cînd d. dr. Lupu şi-a pus candidatura la alegerile parlamentare, între d-nii Dinerman, directorul Băncei Moldova, şi Iancu Botez, directorul Băncei Iaşilor, s'a încheiat un pariu, primul susţinînd că dr. Lupu nu va fi ales nici la Huşi nici la Bucureşti, şi ultimul susţinînd contrarul. Pariul consista dintr'un banchet la Capşa la care să participe şi doctorul Lupu.

După cum se ştie, d. doctor Lupu a fost ales, şi d. Dinerman a trebuit să dea banchetul.

Aceasta e toată chestiunea.

Evadarea bandei Bilici

— Morţi şi răniţi —

Vestita banda Bilici care de atâtea ori a îngrozit localitatea prin atâtea crime, a încercat azi dimineaţă să evadeze din penitenciar.

Uni din bandă şi cei mai periculoşi au ştiut să scape. Iată în adevăr cele petrecute.

*

Banda Bilici se găsea noaptea internată în Camera cu No. 3 împreună alţi 31 de preveniţi.

In timpul nopţei, banda, prin nişte pile a încercat să spargă peretele şi să ajungă astfel în curte. Insă nu au reuşit. Atunci au luat o altă hotărâre.

*

La ora 7 dimineaţă când uşile fură deschise, ca de obicei gardianul intră în Camere, pentru a supraveghia eşirea arestanţilor, iar santinela rămăsese afară.

In acest moment, Banda Bilici, cari ţineau hărdăul, în mers, îl aruncă în faţa jandarmului care căzu jos sub lovitură.

Indată apoi se năpustiră cu cuţitele asupra santinelei, care deasemenea căzu la pământ.

Banditii deschiseră poarta şi se găseau în stradă.

*

Santinela, de şi grea lovită, dădu alarmă, Garda începe de îndată fugărirea criminalilor.

Un soldat zări pe unul din banditi în ograda Casei No. 27 şi îl somă să steie. Banditul însă continuînd fuga, soldatul trase asupra lui şi îl nimeri în cap. Banditul căzu mort.

E. Constantin Ionescu zis şi Ifinovici, unul dintre cei mai cruzi banditi.

Un alt soldat urmări pe Nichifor Bilici, care continua să fugă, la un moment dat soldatul îl ajunsese şi o luptă se încinse.

Soldatul eşi învingător şi Bilici greu lovit, căzu jos şi fu ridicat de personalul penitenciarului.

Un al treilea bandit, Radu Gheorghe, autorul crimei de la Socola, a fost deasemenea prins în urma unei grele lupte, şi acest bandit, se află grav rănit.

*

Toţi ceilalţi, în număr de 7 au dispărut. In fruntea lor se găsesc şefii bandei Moraru şi Buceag.

D. Marcu, directorul Prefecturei de poliţie şi Botez, şeful siguranţei au fost cei întâi la faţa locului curînd au sosit şi ceilalţi reprezentanţi ai autorităţelor.

S'au dispus formarea imediate puternice patrule sub comanda de ofiţeri, cum au luat diferite direcţiuni de unde se presupune că banditii au apucat.

In acelaşi timp o anchetă a fost deschisă, pentru a stabili răspundere.

Societatea Anonimă „Industriile Române" anunţă pe D-nii acţionari că acţiunile definitive se eliberează la Banca Iaşilor contra chitanţelor provizorii.

ŞTIRI MUZICALE.— Al 7-lea concert Simfonic va avea loc Vineri 2 Ianuarie orele 9 seara.

Pe program: 1) Schubert Simfonia în si minor.

2) Dvorak Suită.

3) Saint-Saens. Danse macabre.

4) Wagner. Uvertura Vasul Fantomă (Prima audiţie).

Biletele la Maximovici.

CINEMA ELISABETA.—Astăzi în matineuri şi seara se reprezintă: „AŞA VREAU", emoţionanta dramă modernă în 4 acte, după splendidul roman „La Volonté". Film american cu o somptuoasă montare. In rolul prim apare dl WILLIAM FARNUM, o celebritate scenică nord-americană.

Interesante vederi depe natură şi o splendidă comedie.

In curând d-ra FRANCESCA BERTINI în recenta ei creaţiune.

BIBLIOGRAFIE.—A apărut în editura institutului de editură „Cartea Românească" L. Blaga „Poemele Luminei" Lei 4, „Calendarul Dacia" Lei 5, Lavaur „Sfârşitul Imperiului German" Lei 4.

— S'a eftenit drojdia. Fabrica D. M. Bragadiru, reîntrând în funcţiune, s'a redus preţul drojdiei. Cereţi drojdie marca „Bragadiru şi Chiţoc" care se găseşte la depozitul vechi din str. Anastasie Panu No. 29 (al d-lui Frönkel) şi la filiala din str. Socola No. 52.

Serviciul telegrafic şi telefonic

AL ZIARULUI „OPINIA"

Spre o schimbare de guvern

— Tratative foarte înaintate. — Soluţia Take Ionescu. — Formula liberală. — Un guvern Averescu. —

Bucureşti. — Cu toată excelenta impresie făcută prin intrarea d-rului Lupu în minister, situaţia guvernului este socotită şubredă şi odată pacea ratificată, guvernul Vaida nu se va mai putea menţine.

*

Tratativele ce se urmează în vederea unui guvern naţional pare a se fi lovit de dificultăţi insurmontabile.

Din loc înnalt s'a simţit indicaţiunea că un guvern naţional cu adevărat ar trebui să cuprindă şi pe d. Marghiloman.

Pe de altă parte, d. Take Ionescu — dispus la un guvern de concentrare — nu admite cu nici un chip pe d. Marghiloman şi socoteşte că actualmente ar fi cel mai mare rău pentru ţară dacă d. Brătianu ar intra în guvern — atît de imposibile au ajuns relaţiile d'sale cu aliaţii.

In aceste condiţiuni, liberalii s'au oprit la o formulă foarte abilă, menită a-i scăpa de boc şi a uza pe generalul Averescu.

Ei susţin formarea unui minister pur generalul Averescu, angajându-se a păstra neutralitatea faţă de acest guvern un timp determinat. Astfel ca d. general Averescu să aibă un timp suficient pentru desăvârşirea reformelor şi introducerea noilor legiuiri necesare unificărei României.

Ce este cu demobilizarea

O declaraţie a d lui Paul Bujor

BUCURESTI. — Corespondentul d-voastră a avut ocazia să asculte părerile d-lui Paul Bujor, preşedintele Senatului, în privinţa măsurilor excepţionale şi demobilizărei.

Intre altele, d. Bujor a spus:

—*„Ridicarea măsurilor excepţionale am cerut-o în mod constant pentru ca necesitatea ei corespunde vederilor mele intime şi pentru că ea constituie un angajament faţă de alegatorii mei.*

„Făcusem chiar cunoscut guvernului că nu mai pot rămâne nici 24 ore în demnitatea ce mi s'a încredinţat dacă cenzura şi starea de asediu nu se ridică.

„Sunt fericit că guvernul a decis rădicarea acestor măsuri şi că amicul meu, doctor N. Lupu democratul convins, va fi acel care va curma opera de dictatură de până acum.

„Cât priveşte despre demobilizare, pot să-ţi afirm că guvernul, de acord cu autorităţile militare superioare, s'a convins că armata activă este suficientă pentru apărarea graniţelor.

„In consecinţă, toţi ce este rezervist va fi repede demobilizat"

Administraţia ieşană şi d. A. C. Cuza

BUCUREŞTI.— In chestiunea numirelor în administraţia Iaşilor, d. A. C. Cuza a pretins să i se dea în lotul d-sale prefectura judeţului, crezînd că în oraş stă destul de bine şi că în judeţ are nevoe de propagandă.

Sunt toate probabilităţile că dorinţa d-lui Cuza nu va fi satisfăcută şi această pentru că se opun cu hotărâre ţăraniştii, pentru că noul ministru de interne nu e dispus a se preta injoncţiunelor d-lui Cuza şi în fine pentru că însuşi d. Iorga îşi combate colegul.

Ca o urmare a acestui eşec, d. Cuza în convorbiri particulare a şi început să atace pe d. doctor Lupu.

Cabinetul Medical

STR. CUZA-VODĂ No. 1 (Piaţa Cucu)

D-r I. HUBERT **D-r E. RADU**

Consultaţii 5—8 p. m.